

T.C.

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK
KİTAPLIĞI BEL_YZ_K0352 NUMARADA KAYITLI
MECMUANIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE
ŞİİR MECMUALARININ SİSTEMATİK TASNİFİ
PROJESİ'NE (MESTAP) GÖRE TASNİFİ**

Asuman ŞENTÜRK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2017

©2017-Asuman ŞENTÜRK

T.C.

AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK
KİTAPLIĞI BEL_YZ_K0352 NUMARADA KAYITLI
MECMUANIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE ŞİİR
MECMUALARININ SİSTEMATİK TASNİFİ
PROJESİ'NE (MESTAP) GÖRE TASNİFİ

ISTANBUL METROPOLITAN MUNICIPALITY
ATATURK LIBRARY CLASSIFICATION OF THE
JOURNAL REGISTERED IN BEL_YZ_K0352 IN
REFERENCE TO THE TEXT WITH TRANSCRIPTION
AND SYSYEMATIC CLASSIFICATION OF POEM
JOURNALS PROJECT (MESTAP)

Asuman ŞENTÜRK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL

KIRŞEHİR-2017

KABUL VE ONAY

Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Asuman ŞENTÜRK tarafından hazırlanan “İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Bel_Yz_K0352 Numarada Kayıtlı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni ve Şiir Mecmualarının Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) Göre Tasnifi” adlı tez çalışması 18/05/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman.....(İmza)

Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

Üye.....(İmza)

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Üye.....(İmza)

Doç. Dr. Ahmet DOĞAN

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

18/05/2017

(İmza)

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin ..... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

18/05/2017

Asuman ŞENTÜRK

İmza

ÖZET

**İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI
BEL_YZ_K0352 NUMARADA KAYITLI MECMUANIN TRANSKRİPSİYONLU
METNİ VE ŞİİR MECMUALARININ SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ'NE
(MESTAP) GÖRE TASNİFİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Hazırlayan: Asuman ŞENTÜRK

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

2017 – IX+328

Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Jüri

Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Doç. Dr. Ahmet DOĞAN

Mecmua, Arapça “cem‘” (جمع) kökünden türemiş olup “bir araya getirilen, derlenen, cem edilen” anlamlarını taşır. Edebî bir terim olarak ise “bugünkü antolojilere karşılık gelen farklı muhtevaların bir araya getirildiği defter/şiir defteri” şeklinde tanımlanabilir. Antoloji niteliğine sahip olan seçme şiir mecmuaları başta derleyicinin kişisel zevki olmak üzere dönemin edebî eğilimi hakkında bize bilgiler verir.

Çalışmamızın konusu İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Bel Yz K0352 numarada kayıtlı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metni ve Şiir Mecmualarının Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnifidir.

Bu çalışmanın “Giriş” bölümünde mecmuanın tanımı ve edebiyat tarihimizdeki önemine değinildikten sonra Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) hakkında bilgiler verilmiştir. “Birinci Bölüm”de mecmuanın tanıtımı yapılmıştır. Metin içinde yer alan şairler ve şiirleri, nazım şekilleri, şairlerin yaşadıkları yüzyıllar ve aruz kalıpları tablolar halinde ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir. “İkinci Bölüm”de “Metin” başlığı altında mecmuanın transkripsiyonlu metnine yer verilmiştir. Şiirlerin yayınlanan divanlarla karşılaştırılması yapılmış ve farklar dipnotta belirtilmiştir. Akabinde ise MESTAP tablosu yer almaktadır. Ayrıca çalışmanın sonunda mecmuanın tıpkıbasımına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klâsik Türk Edebiyatı, Mecmua, MESTAP, Şiir.

ABSTRACT
ISTANBUL METROPOLITAN MUNICIPALITY ATATURK LIBRARY
CLASSIFICATION OF THE JOURNAL REGISTERED IN BEL_YZ_K0352 IN
REFERENCE TO THE TEXT WITH TRANSCRIPTION AND SYSEMATIC
CLASSIFICATION OF POEM JOURNALS PROJECT (MESTAP)

M.SC.THESIS

Preparer: Asuman ŞENTÜRK

Advisor: Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

2017 – IX+328

Ahi Evran University, Institute Of Social Sciences

Türk Dili ve Edebiyatı Department

Jury

Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Assoc. Prof. Dr. Ahmet DOĞAN

Mecmua in Arabic had been derived from “cem” and this carries meaning as brought close together, compiled and assembled. As it literary term, it can be defined as notebook or the notebook of poem which has been brought together with the different contents to which are correspond Anthologies which are current. The mecmua of poems selected which have the quality of Anthology inform us about the literary leaning of period initially the personal pleasure of anthologist.

The topic of our working is the transcriptionally text of the mecmua of poem where it is registered on Yz K0352 in Atatürk Library of İstanbul Metropolitan Municipality and the classification according to the project which is based on systematic classification of the memua’s of poem.

On the prologue of this study, information about which is the systematic classification of memua’s had been given after mentioned about the importance of the literature history and the definition of mecmua.”At the first chapter”, the introduction of mecmua had been done. Poets, their poems, in which they take part the text, the figures of verse, centuries when the poets lived, prosodic patterns had been displayed systematically in a table form in detailed. “ At the second chapter”, “Text” as a title, the mecmua of the transcriptionally text had been included. The poems had been compared with the divans which had been published and the differences had been specified on the postscript. Afterwards the chartof the project of the systematic classification of the memua’s of poem (MESTAP) takes place. Also at the end of the study, the facsimile of mecmua had been included.

Key Words: Classical Turkish Literature, Mecmua, MESTAP, Poem.

ÖN SÖZ

Mecmua, Arapça cem kökünden türemiştir. Mecmu[‘] kelimesinin müennesi olan bu kelime, içerisinde bir veya birden fazla kişiye ait muhtelif nazım şekilleri ve türleri barındıran metinleri ihtiva eder. Derleyicilerin hiçbir ölçüt gözetmeden tamamen kişisel zevklerine bağlı oluşturdukları bu eserlerin, dönemin estetik anlayışını yansıtan birer ayna olduğunu söylemek mümkündür. Kütüphanelerimizde genellikle Mecmû‘a-i Eş‘âr yahut Mecmû‘atü'l-Eş‘âr adlarıyla kayıtlı olan şiir mecmuaları edebî ve biyografik açıdan boşlukları doldurur niteliktedir.

Edebiyatımızın kaynakları arasında bulunan divan, mesnevi ve tezkire gibi eserlerin yanı sıra mecmualar da klâsik Türk edebiyatının önemli kaynakları arasındadır. Mecmuaları kaynak olarak nitelendirmemizdeki temel sebep divanı bulunmayan şairlerin veya divanlarda bulunmayan şiirlerin gün yüzüne çıkarılmasına olanak sağlamasıdır. Edebiyat tarihi hakkında bazen birinci kaynak hüviyetinde olan mecmualar bu meyanda büyük önem arz etmesinin yanı sıra şairler hakkında biyografik bilgiler veren tezkirelerde dahi yer almayan şairleri de gün yüzüne çıkarması da ayrı bir önem teşkil eder. Bilmeyen şairlerin hatta şöhret sahibi şairlerin bile şiirlerinin gün yüzüne çıkarılmasına olanak sağlar.

Mecmualarla ilgili çalışmalar devam ettikçe elde edilen bilgiler büyük olasılıkla değişecektir. Biz de bu cihetle Atatürk Kitaplığından elde ettiğimiz Bel_Yz_K0352 numaralı şiir mecmuasını ele aldık. Mecmuaların klâsik Türk edebiyatı çalışmaları içerisinde yeri ve önemi son yıllarda büyük oranda artmıştır. Bu alanda içerisinde yer aldığımız, Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal tarafından geliştirilen “Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)” bizim için ayrı bir ehemmiyete sahiptir.

Çalışmamızın ilk bölümünde mecmuanın tanımı, tasnifi, özellikleri, önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’nden (MESTAP) bahsedilmiştir. Akabinde ise tezimize konu olan Bel_Yz_K0352 arşiv numaralı şiir mecmuasının nüsha tavsifi, tertip hususiyetleri, şair ve şiir sayıları, şairlerin yaşadıkları yüzyıllar, nazım şekilleri, aruz kalıpları, muhteva özellikleri ve derleyicinin kimliği gibi bilgilere yer verilmiştir.

Çalışmamızın ikinci ve en geniş bölümü transkripsiyonlu metin kısmı ve MESTAP tablosundan oluşur. Mecmuada yer alan şiirler, yayınlanan divanlarla karşılaştırılarak farklılıklar ve divanlarda yer almayan şiirler aparatta belirtilmiştir.

Metin kısmından sonra, Prof. Dr. M. Fatih Köksal’ın öngördüğü sekiz sütundan oluşan MESTAP tablosuna yer verilmiştir. Tablonun her bir satırı bir şiire ayrılmıştır.

Buna göre tablo, sayfa numarası, şairin mahlası, matla beyti (musammat ise ilk bend, rubai ise tamamı), makta beyti (musammat ise son bend), nazım şekli/birimi, nazım türü, vezin, açıklamalar şeklindedir. Mecmuanın nazım ve nesir kısımları için ayrı ayrı tablolar hazırlanmıştır. Daha sonra da metnin tıpkıbasımına yer verilmiştir.

Öncelikle lisans öğreniminden itibaren desteğini hiç esirgemeyerek bu alana yönelmemi sağlayan, hatalarımı titizlikle düzelten, şahsi kütüphanesinin kapılarını sonuna kadar açan ve engin bilgisinden kabiliyetimce nasiplendiğim çalışmamın reh-nümâsı olan danışmanım Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL'a şükranlarımı sunarım.

İnceleme kısmında ise üniversite yıllarında dersini almaya nail olduğum için kendimi şanslı hissettiğim hocam Doç. Dr. Ahmet DOĞAN'a ve metnimde yer yer bulunan Arapça kısımlarının okunmasında anlamlarına değin beni bilgilendiren Erkan ALAGÖZ'e ayrıca uzaktan da olsa beni yüreklendirmeleriyle teşvik eden yakın arkadaşım Hatice İSSİSU KONAT'a teşekkür ederim.

Bu zorlu süreçte maddi ve manevi beni destekleyen Cemil ŞENTÜRK'e, bugünlere gelmemi sağlayan aile fertlerime ve diğer hocalarıma sonsuz minnettarım.

MESTAP Projesi dâhilinde hazırlamış olduğumuz bu mecmuanın bilim dünyasına katkı sağlamasını umut ediyorum.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ	v
TABLolar LİSTESİ	viii
KISALTMALAR	ix
GİRİŞ	10
ŞİİR MECMUALARI VE MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ'NE (MESTAP) DAİR	11
BÖLÜM I: BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN TANITILMASI	21
I.1. BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN TANITIMI	22
I.1.1. Nüsha Tavsifi	22
I.1.2. Tertip Hususiyetleri	23
I.1.3. Mecmuada Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları.....	23
I.1.4. Mecmuada Bulunan Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar	26
I.1.5. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri.....	30
I.1.6. Mecmuada Kullanılan Aruz Kalıpları.....	31
I.1.7. Muhteva Özellikleri	32
I.1.8. Derleyicinin Kimliği	33
I.2. METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YÖNTEM	34
BÖLÜM II: METİN	37
BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN METNİ	38
BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN MESTAP'A GÖRE DÖKÜMÜ	238
SONUÇ	281
KAYNAKÇA	283
A. METİN NEŞRİNDE KULLANILAN YAYIMLANMIŞ DİVANLAR VE TEZLER	283
B. İNCELEME KISMINDA KULLANILAN KAYNAKLAR	285
TIPKIBASIM	288
ÖZ GEÇMİŞ	328

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 2.1: Mecmuada bulunan şairler ve bu şairlere ait şiir/nazım şekli sayıları...26
Tablo 3.1: Mecmuadaki şairlerin yüzyıllara göre dağılımı.....27
Tablo 4.1: Mecmuadaki şairlerin yaşadıkları yüzyıllar.....30
Tablo 5.1: Mecmuadaki nazım şekillerinin dağılımı.....31
Tablo 6.1: Mecmuadaki aruz kalıplarına göre dağılımı.....32
Tablo 7.1: Metin çevirisinde kullanılan özel işaretler.....36

KISALTMALAR

Bel.	: Belediye
Bkz.	: Bakınız
D.	: Divan
MESTAP	: Şiir Mecmualarının Sistematik Tasnifi Projesi
No	: Numara
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TDK	: Türk Dil Kurumu
vb.	: ve benzeri
vs.	: ve saire
Yay.	: Yayınları
Yp.	: Yaprak
yy.	: Yüzyıl
Yz.	: Yazma

GİRİŞ

ŞİİR MECMUALARI VE MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ'NE (MESTAP) DAİR

“Mecmua” köken itibariyle Arapça “cem” kelimesinden türemiş olup, “toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi” olarak tanımlanmıştır. Ayrıca seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitaplara da mecmua denilmiştir (Devellioğlu 2007: 596).

Başlangıçta mecmualar, birçok bakımdan benzediği cönk gibi ayetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilahiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin, notların, tarihî belge ve kayıtların derlendiği bir not defteri hüviyetine sahip iken zamanla düzenli bir tertip ve şekile kavuşup türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır (Uzun 2003: 265).

Kütüphanecilik literatüründe ise mecmuanın karşılığı “derleme” şeklindedir. Günümüz Türkçesinde dergi niteliğinde olan mecmualar, yakın zamana kadar da günlük olmayan belirli periyotlarla yayınlanan süreli yayınları (Köksal 2012: 84) ifade etmek için kullanılmıştır.

Edebiyat terimi olarak da “çeşitli konuların işlendiği yazıları içine alan kitap veya şiir defteri” olarak tanımlanmıştır (Aydemir 2007: 123).

Tamamen derleyicisinin şahsına münhasır olarak şekillenen şiir mecmuaları, farklı nazım şekilleri veya türleriyle yazılmış manzumelerin bir araya getirilmesiyle oluşmaktadır. “Şairler değişik yüzyıllardan, farklı mezhep ve meşreplerden; şiirler değişik nazım şekillerinden, muhtelif uzunluklarda hatta Türkçenin yanı sıra Farsça ve Arapça olabilir” (Köksal 2012: 84).

Edebî gelenek, divan, mesnevi, tezkire gibi yazılı eser biçimlerinden farklı olarak mecmualar için herhangi bir şablon belirlememiştir. Bu itibarla her mecmua, tamamen mürettibin kişisel zevkince belirlenmiş olan yeni ve farklı bir formda üretilmiştir. Eserin içeriğinin ne olacağı, şekil özellikleri bakımından nasıl tasarlanacağı tamamen mürettibin tercihine bağlıdır (Gürbüz 2013: 316).

Bütün yazma eserler adeta bir milletin millî kimliğidir. Bu açıdan, bu eserlerde kültürel ve toplumsal hareketleri kavramamız mühimdir. “Her bir mecmua birer özel arşiv olarak değerlendirilebilir. Mecmuaların tümü ise, bir dünya olarak karşımıza çıkarıyor.

Nitekim, bu dünyayı yaratan güç, bir sistem veya otorite değil, çeşitli öznelliklerden ibaret olan ve boyutlarının çoğu hâlen bilinmeyen bir kültürdür” (Buzov 2012: 42).

Mecmualar yazar/okur/müstensih ayrımının hepten geçersizleştiği bir yazma türüdür, çünkü onları derleyen kişiler, derledikleri metinlerin müstensih olabildikleri gibi okurlarıdır da; hatta mecmualarına kendi yazdıklarını da kaydetmişlerse yazarları arasında da yer alırlar. İçlerindeki şahsî kayıtların oranı ne olursa olsun, bu tarz mecmuaların hemen hepsi bize onu derleyen kişiler ve özellikle de onların yazıyla ilişkileri hakkında başka kaynaklarda kolay kolay bulamayacağımız bilgiler sunar. İşte tam da bu nedenle, mecmualar, matbaa öncesi okuryazarlık pratikleriyle ilgilenenler için de eşsiz bir kaynak teşkil eder (Terzioğlu 2012: 293).

Köksal, mecmuaların önemini on bir maddede aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

1. Kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.

2. Bilinen şairlerin bilinmeyen/divanlarında bulunmayan şiirlerine rastlamak mümkündür.

3. Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edilebilir.

4. Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği hâlde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır.

5. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye tipleri, farklı bent yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıpları vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşabiliriz.

6. Mecmualarda, zaman zaman şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri de yakalama imkânı vardır.

7. Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu görülür. Derleyeninin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.

8. Mecmualar -bir kısmı kendisi de şair olan- şiirsever kişiler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu itibarla derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda o şahsın/şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğeniyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.

9. Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi ferdî temayüllerin de izini sürmek mümkündür.

10. Mecmualar dışındaki eserlerin fevayid ve vikaye yapraklarında da zaman zaman rastlamak mümkünse de özellikle mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kimi konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalar. Şöyle ki hemen her mecmuanın boş kalmış sayfalarında, yazılı sayfaların derkenarlarında, fevayid ve vikaye yapraklarında çeşitli dualar, otlarla ilaç yapım tarifleri, tılsım, vefk, reml, tefe"ül gibi bazı gizli ilimler, havas denilen bazı itikatlara dair notlar, tarih kıt'aları, müstakil matla ve müfretler bulunur. Bunlar asıl mecmua konusuyla ilgisi olmayan kayıtlardır. Bütün bunlar edebiyat araştırmacıları kadar sosyoloji, tarih, antropoloji, dinler tarihi, halkbilim gibi farklı bilim dallarının alanına giren çok önemli bilgilerdir. Türk milletinin kültür kodlarını ortaya koyması bakımından, mecmuaların bir de bu gözle incelenmesi önemlidir.

11. Bütün bunlarla beraber, özelde şiir mecmualarının, genelde de bütün mecmuaların yukarıda sayılan fayda ve önemleri tek tek ve birbirinden bağımsız olarak incelendiğinde çok fazla bir anlam ifade etmezler. Ama aynı dönemde derlenmiş yüzlerce mecmuanın taranmasından ortaya çıkacak manzara devrin müşterek anlayış ve zevkini ortaya dökecektir. Tüm bunlar için başta şiir mecmuaları olmak üzere bütün mecmualar taranarak bir "bilgi bankası" oluşturmak zaruridir (2012: 88-91).

Bilindiği gibi İslâm kültüründe mecmua türü eserlerin vücuda gelmesi Hz. Peygamber'e ait hadis külliyyatının kayıt altına alınması ve hadis râvîlerinin veya müretteplerinin bireysel ilgi alanları doğrultusunda şekillenmesi sonucundadır (Atabey 2012: 77). Bu duruma dikkat çeken Kılıç'a göre mecmuaların tasnifi:

I. Cilt ve tertip hususiyetleri,

II. Şekil,

III. Dil,

IV. Muhteva,

V. Şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmualar (2012: 95) şeklindedir.

Mecmuaların derlenme biçimleri her ne olursa olsun temel amacın gelecekte lazım olacağı düşünülen bilgilerin kaydedilmesidir. Başlangıçta derleyici her ne kadar kendisi için derleme yapsa da derleme sürecinin sonunda ortaya çıkan içerik, bir şekilde herkese ya

da özel ilgi alanlarına yönelik belli bir zümreye hitap edecek niteliktedir. Bu bağlamda mecmuaların fayda prensibi ve geleceğe yönelik kaygılarla üretilmesi düşüncesi, bunların aynı amaçlarla da tüketileceği hususuna değinen Gürbüz'e göre (2013: 73) mecmualar:

I. Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları (Gazel mecmuaları, kaside mecmuaları, matla mecmuaları, beyit mecmuaları, mısra mecmuaları gibi),

II. Şiirlerin konu özelliklerine göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları (Tarih mecmuaları, na't mecmuaları, muamma mecmuaları, lugaz mecmuaları, mehdiye mecmuaları, şehrengiz mecmuaları gibi),

III. Nazire mecmuaları,

IV. Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar (Aynı zümreye mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar, aynı coğrafyada ya da aynı şehirde yetişmiş şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar),

V. Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar, (Gürbüz 2012: 93) şeklinde beş sınıfta toplamıştır.

Mecmualar, amaçları bakımından; farklı tarikatların müntesipleri tarafından tarikat mensuplarının ihtiyaçları gözetilerek hazırlanan mecmualar, geniş halk kitlelerine hitap eden mecmualar, belli bir standardın üzerinde estetik zevki bulunan kimseler için hazırlanmış mecmualar, mürettibinin şiir zevki için hazırlanmış mecmualar, sipariş üzerine hazırlanmış mecmualar, tematik mecmualar vb. şeklinde de tasnif edilebilir (Kurnaz-Aydemir 2013: 53).

Mecmuaların fiziki özelliklere ilişkin; “şiir mecmualarının bazılarının baştan veya sondan, bazılarının da hem baştan hem sondan eksik olduğu görülür. Yaprakları düşmüş, koparılmış veya kesilmiş olan mecmualara da sık rastlanır. Bu tür eksiklikler elbette kayda değer olmakla birlikte, her şiir bağımsız bir metin olduğu için müstakil bir eserdeki eksiklik kadar önemli sayılmaz. Cildi, tezhip vd. süslemeleri, cetvelleriyle sanatsal bakımdan değerli olanlar, özenle düzenlenenler de vardır ama şiir mecmualarının önemli kısmının yazı ölçüleri, satır, sütun sayısı gibi yazma eserlerin nüsha tavsifiyle ilgili hususlarda kendi içinde bir standardı yoktur (Köksal 2012: 83).

Şiir mecmualarının çoğunda ferağ/ketebe/istinsah kaydı bulunmaz. Bunun sebebi, tabir-i caizse derleyicinin zevklerine göre tuttuğu defterler kabilinden olmasıdır. Aynı sebepten derlendiği tarihin tespiti de hiç kolay değildir, ancak yazıldığı tarihin tespitini

mecmua içerisinde yer alan şairlerin yaşadıkları dönemden veya mecmuanın fizikî durumundan (kâğıt, cilt vs.) hareketle en azından tahminde bulunmak mümkündür. Derleyicisinin düştüğü kimi tarih notları da bu hususta işi kolaylaştırabilir (Köksal 2012: 84).

Metinler veya metin parçaları ya yepyeni ciltlenmiş ve bir kitaba kaydedilmiş ya da başka bir açıdan, bir arada toplanmış metinlerin veya metin parçalarının daha sonra tek bir cilde dönüştürülmesinden oluşmaktadır (Schmidt 2012: 390).

Mecmuaların özel alanlarla sınırlı kalmadığına ve başta sohbet meclisleri olmak üzere çok çeşitli yerlerde bu tür eserlerin nasıl elden ele dolaştığına dikkat çeken Paic-Vukic'e göre (2012: 67) "...genellikle küçük ve karton ciltli olan mecmualar, sahipleri tarafından çok çeşitli toplantılara götürülüyorlardı. Bir metnin "şu veya bu kişinin mecmuasından istinsah edildiğini" belirten ifadelerle dayanarak birbirlerini tanıyan kişilerin birbirlerine kitap ödünç verdiklerini söyleyebiliriz. Diğer el yazmaları gibi mecmuları da miras devrindeki açık arttırmalarda veya başka vesilelerle satın almak yaygındı."

Kişisel mecmualar farklı edebiyat gelenekleri üzerine çalışan araştırmacılar için hâlâ bir merak konusudur. Özgünlükleri kültür tarihçilerini şaşkınlığa düşürür, zora koşar. Sayfaları, okurlarının omuzları üzerinden bakmamızı sağlayarak hangi metinlerin, mektupların, olayların ve tariflerin kaydedilmeye değer bulunduğunu görmemizi sağlar. Zor olan ise okuduklarımızı belirli bir çevre ve tarihsel bağlam ile ilişkilendirip bu mecmuaları tarih içinde anlamlandırabilmektir (Quinn 2012: 258).

Şairin edebî kişiliğinin tespitinde de mecmuların önemli ölçüde katkısı olduğuna değinen Aydemir'e göre (2007:125) "Özellikle nazire mecmuları başta olmak üzere, birçok mecmuada benzer şiirler peş peşe sıralanmıştır. Bu şiirlerin nazire olup olmadığı mecmuaların bir kısmında belirtilmiş, bir kısmında buna gerek görülmeden benzer şiirler arka arkaya verilmiştir. Buradaki bilgilerden hareketle bir şairin üslubunu oluştururken kimlerden etkilendiğini veya kimlerin şiirini meşk edip egzersiz yaptığını, kimleri etkilediğini tespit mümkün hâle gelmektedir".

Mecmua sahiplerinin mecmualarını çoğunlukla alıntılarla doldurmaları ve kendilerine ait manzum veya mensur metinlere çok nadir rastlanılması nedeniyle eğitim seviyelerini de tespit etmek zordur. Metinlerden parçalar elbette entelektüel uğraşları hakkında genel bir bilgi vermektedir, fakat çoğu zaman derleyenin eserin tümünü mü

okuduğunu yoksa bir başkasının mecmuasından bir alıntıyı istinsah etmekle mi yetindiğini anlamayı sağlayacak hiçbir ipucu yoktur (Paic-Vukic 2012: 69).

Mecmuaların kaleme alınma sebepleri, edebî açıdan öğretici/bilgilendirici özellikleri itibarıyla,

1. Sadece şairler için
2. Genel okuyucuya yönelik bilgi vermek için
3. Mecmua tertipçisinin kendisi için aldığı notlar

şeklinde üç sınıfa ayrılmıştır (Koncu-Çakır 2012: 120).

Mecmualarda bir araya getirilen metinlerin çoğunlukla benzer ya da ortak tarafları olduğunu belirten ve bu eserler arasında çoğunlukla konu yakınlığı bulunmakla birlikte, esas müşterekliğin kısmen hacimsiz eserler derlemesi olduğuna dikkat çeken Köksal'a göre (2012: 83) “Belirli nazım şekilleri veya türlerinden şiirlerle oluşturulan mecmualar da vardır. Bunların başlıcalarını ilâhilerin toplandığı “mecmu’a-i ilâhiyât”lar, kasidelerin bir arada toplandığı “mecmu’atü’l-kasâid”ler, nazirelerin ve nazirelere esas olan zemin şiirlerin toplandığı nazire mecmuaları (mecmu’atü’n-nezâ’ir, mecmua’-i nezâ’ir), naatlerin toplandığı mecmu’atü’n-nuût”lar, sadece gazellerin toplandığı “mecmu’a-i gazeliyât”lar, seçme beyit ve müfretlerin toplandığı “mecmu’a-i ebyât” veya “mecmu’a-i müfredât”lar, şarkıların bir araya getirildiği “mecmu’a-i şarkiyât”lar mu’ammaların toplandığı “mecmu’a-i mu’ammeyât”lar, muhtelif tarih manzumelerini içeren “mecmu’a-i tevârih”ler, sadece ölüm tarihlerinin bir araya toplanmasıyla oluşturulan “mecmu’a-i vefeyât”lar sayılabilir” (Köksal 2012: 95).

Şiir mecmualarında musammatlara sıklıkla rastlamamızın tesadüfi olmadığına değinen Altok; “rediflerin imkânlarını araştırıp işlerliklerini arttırmanın VI. yüzyıla kadar önemli olduğunu özellikle yüzyılın üçüncü çeyreğinde musammat “furyası”nın meydana geldiğini söyler. Mürettep divanlara bakınca her zaman gazellerin yanında sayıca az kalan musammatların da bol bol görüldüğünü belirtir (2012: 144-145). Yani, on altıncı yüzyılın ikinci yarısında divanların aksettirdiğinden çok daha baskın bir yerleri vardır. Bu dönemde hem musammatların hem de nazire zincirlerinin popüler olması birbiriyle ilişkili iki olgu gibi görünüyor” (Altok 2012: 144-145).

Mecmuaların metin neşrinde kullanılması; bir şairin divanı hazırlanılırken başkaca şiirleri olup olmadığı hususunda araştırma yapmak, ortada bir divan olmadığı hâlde şiir

mecmualarının taranmasıyla divan oluşturmak, şairin yayımlanmış divanında yer almayan şiirlerini ortaya çıkarmak (Köksal 2012: 91) amacıyla yapıldığı görülmektedir.

Edebiyat araştırmacısının önemli problemlerinden birisi de mecmualarda bulunup da tenkitli metne esas teşkil eden nüshalara girmemiş şiirlerin bu nüshalarda olmayışının sebebidir. Bu durumun muhtemel sebeplerini Aydemir on bir madde şeklinde sıralamıştır:

1. Divan neşirlerinde yer almadığı hâlde mecmualarda bulunan bir şiir, metin tenkiti yapılan çalışmalarda görülemeyen nüshalardan kaynaklanmış olabilir.

2. Şair, divanını tertip ettikten sonra şiir yazmış, yazdığı bu şiir tertip ettiği divan nüshasına girmemiş olabilir. Ömrü vefa etmediği ya da başka sebeplerle tekrar tertibe girişemediği için bu şiir dışarıda kalmıştır.

3. Divan şiiri büyük oranda meşk etme, egzersiz yapma üzerine kuruludur. Meşk edilen bu şiir bir anlamda karalamadır ve şair divanına girmesini istememiş olabilir.

4. Şair, meşk ettiği çalışmaların hepsini değil en güzelini divan tertibine almak istemiş olabilir. Bazı çift matlalı gazel örnekleri buna delil teşkil edebilir.

5. Şair, bazı şiirlerini estetik açıdan yetersiz gördüğü veya çalışmasını tamamlama noktasında eksik kaldığını düşündüğü için divan tertibine almamış olabilir.

6. Şair, divanını kendisi tertip etmemiş, divan sonradan bir başkası tarafından tertip edilmiş, böylelikle bazı şiirleri tertip dışında kalmış olabilir.

7. Bazı şairlerin müsveddeleri ölümünden sonra yayılmış olabilir.

8. Bazı şairlerin, özellikle çok okunan şiirlerinin dilden dile dolaşması sonucu, bir anlamda miri malı olarak görülen ve zamanla aslından uzaklaşan ikinci bir manzume olarak ortaya çıkmış olabilir.

9. Özellikle mesaj yüklü tasavvufi şiirler, çoğunlukla müridin eğitimi amaçlı kullanılmasından dolayı şifahi kültürde yer etmiş, arkasından da yazıya geçirilmiş olabilir.

10. Kimi şiirler, bazı şairlerin, çoğunlukla da mutasavvıf şairlerin şiirlerine ilaveler yapılması, hatta Ahmed Yesevî'nin hikmetlerinde olduğu gibi onun adına şiirler söylenmesi sonucu tertibe girmemiş olabilir.

11. Bir başka önemli husus da mecmua tertip eden kişiden kaynaklanabilir. Mecmuayı tertip eden kişi profesyonel olabileceği gibi amatörce bu işle uğraşıyor da

olabilir. Bu durum beraberinde birtakım yanlışları da getirir: Örneğin; bir şaire ait şiiri başkasına ait göstermek gibi (2007: 132-133).

Mecmualarda rastlanan çok sayıda belgenin de (fermanlar, hükümler, resmî mektuplar, kanunlar vs.) belli bir amacı vardı. Okuryazar Osmanlılar kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere mecmualarına bu belgeleri aktarmışlardır. Halkın çeşitli tabakalarından okuryazar insanlar bu belgelerin önemli olduklarının bilincinde idiler. Osmanlı devlet arşivlerinde resmî belgeler çoğu zaman sadece özet olarak kaydedilmiş bulunurken mecmualardaki kopyaları belgenin tam metnini veriyor. Bu sebeple, Osmanlı resmî belgelerinin ve metinlerinin önemli bir kısmı zamanımıza mecmualar yoluyla intikal etmiş bulunuyor (Buzov 2012: 41-42).

Daha geniş bir okuyucu kitlesi için üretilmek gibi bir derdi pek olmayan bu türden eserler, kişisel hafızayı güçlendirmekle kalmıyor; manevî tecrübeler ve bireysel gelişime hayat boyu tanıklık edilmesini sağlıyordu. Gerek sıradan gerek sıra dışı olsun, Osmanlıların dünyalarını nasıl algıladıklarını öğrenmek isteyen modern tarihçiler için böylesi ayrıntılar, bireysellikleri tespit etmede ve bu bireylerin, çevrelerinde neleri olağan, mühim ve hatırlamaya değer bulduklarına dair bir şeyler söyleyebilmekte tarifsiz bir olanak sunuyor (Fleischer 2012: 447).

Mecmuaların Osmanlı okuryazar toplumu içerisinde önemine ve bu tür eserlerin çalışılması gereğine binaen Kuru “Mecmualar, piyasaya yönelik belli kalıplarla üretilmiş benzeyen, belirlenmiş sayfa düzenlerini ve yazı biçimlerini yansıtan el yazması kitaplardan farklı olarak, boyutlarıyla, farklı cinsten kâğıtları bir araya getirişleriyle değişik sayfa düzenlerine ve yazı biçimlerine yer verişleriyle Osmanlı yazın kültürünü bütünlüğü içinde görmemizi sağlayan eşsiz bir kaynak oluşturuyor. Mecmualar üzerlerine eğilenleri edebiyatı artık nesnel ölçütleri içinde değerlendirmeye, metni maddiliğiyle ilişkilendirmeye kışkırtıyor. Aslında başka dillerin el yazması kültürlerinde çokça çalışılan bu eserlerle ilgili yeni yöntemler, yeni sorularla genişleyen ufuk söz konusu. Bu yazılı kültür kalıntılarını ayrıntılı bir biçimde inceleme yolunda gerekli araçları oluşturmanın zamanıdır artık.” (2012: 22) diyerek mecmua incelemelerinin önemine değinmektedir.

“Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi” (MESTAP) kapsamında hazırlanmış olduğumuz bu mecmua da, Köksal’ın (2012: 84) tanımıyla “herhangi bir nazım türü veya nazım şekli birliği/müşterekliği aranmaksızın derlenmiş manzum metinlerden oluşan toplamalar” şeklinde ifade edilen şiir mecmuaları arasındadır.

Mecmuaların sahip olduğu değere mukabil daha önceleri yeteri kadar değer gördüğü söylenemez. Günümüzde mecmualar yeni bir çalışma sahası olarak tekrar gündeme gelmiştir. Kütüphanelerimizde cönk ve mecmular dâhil olmak üzere on bin yazma eser bulunur. Resmî ve şahsî kütüphanelerimizde ise çalışılmaya değer -azami- dört bin civarında mecmua bulunmaktadır. Sayıca fazla olması bile Osmanlı döneminde gördüğü değer in açıkça göstergesidir.

Mecmualar üzerine yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu tez çalışması şeklinde ve genellikle metin neşri için yapılmakta olup birbirinden bağımsız, kopuk ve sistemsiz bir hâldeydi. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı tarafından 30.06.2012 tarihinde 39 bilim adamı katılımıyla “*Osmanlı Şiirinin Hazinesi: Mecmualar ve Cönkler*” adlı bir çalıştayın gerçekleşmesi MESTAP projesinin hayata geçirilmesi adına somut bir adım olmuştur. Bu çalıştayda öncelikle bireysel yapılan çalışmaların faydalarının da sınırlı olduğu, büyük çalışmalarınsa ancak ekip çalışmasıyla sonuca ulaşabileceği ve özellikle ülkemizde olan ekip çalışmasının eksikliği dile getirilmiştir.

Çalıştayda Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal’ın gündeme getirdiği “*Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi*” (MESTAP)¹ uzun ve sistemik bir çalışmayla resmî ve özel kütüphanelerimizde bulunan tüm mecmuaların veri tabanı çıkartılarak edebiyat araştırmacılarının hizmetine sunulmasını amaçlanmıştır.

Uzun süreden beri ihmal edilmiş olan mecmuaların günümüzde yeni bir uğraş alanı olarak tekrar karşımıza çıkarılmasında ayrı önem ve niteliğe sahip olan MESTAP Projesi format birliği içerisinde çalışmaların artmasını sağlamıştır. Şüphesiz çalışmaların birbiriyle olan bağlantısı daha da anlamlıdır.

MESTAP Projesi, zengin bir bilgi bankası niteliğinde ve müşterek bir çalışma sahası oluşturmasıyla kapsayıcıdır. Günümüz teknolojisinden faydalanılarak dijital ortama aktarılan çalışmalar araştırmacılara zaman tasarrufu sağlamasının yanı sıra zengin bir bilgi veri tabanıdır.

Bu proje sayesinde kültür ve edebiyat tarihimiz açısından son derece önemli kaynaklar arasında bulunan mecmua ve cönklerin araştırmacılara hızlı ve pratik bir şekilde hizmet vermesi kolaylaştırılmıştır. Köksal’a göre “Türk milletinin kültürel kodları” niteliğinde olan bu mecmualar, söz konusu proje ile 5 yıl gibi bir sürede tamamlanıp yine 5 yıl süre cönklere verilerek toplamda 10 yıl içerisinde Türkiye’deki tüm yazma eserlerin

---

¹ Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi (MESTAP) hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Köksal 2012.

dökümü çıkarılıp eşsiz ve zengin bir bilgi veri tabanı hedeflenilmektedir. Ne var ki projeye dair gelişmeler planlandığı gibi yürümemiştir. Şu an verilerin elektronik ortama (internet) aktarılması için gerekli programın tamamlanması aşamasında olan proje sahibi Köksal, bazı üniversitelerde lisansüstü tezler hâlinde parça parça yürütülen bu önemli projeye daha geniş kesimlerin katılımı için bir kurum tarafından desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedir.²

Mecmualar üzerine yapılan çalışmaların giderek artış göstermesi mecmualardan faydalanarak yayınlanan divanların artması, bilinmeyen şairlerin gün yüzüne çıkması, bilinen şairlerin ise bilinmeyen şiirlerine ulaşmamız ayrıca şairlerle ilgili biyografik bilgilere erişim sağlamamız mecmuaların çalışılmaya değer ve cazibeli olduğunu anlamamıza yardımcıdır.

---

² Danışman hocam M. Fatih Köksal ile 9 Nisan 2017 tarihinde yaptığım konuşma.

BÖLÜM I: BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN TANITILMASI

I.1. BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN TANITIMI

I.1.1. Nüsha Tavsifi³

BEL_YZ_K0352 numaralı şiir mecmuası, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığında “Şiir Mecmuası” adıyla kayıtlı olup nüsha tavsifi şöyledir.

Cilt: Kahverengi, meşin cilt

Kâğıt: Abadi kâğıt

Yazı: Siyah mürekkeple, bazı söz başları sürh; nesih hat

Yaprak: 76 yaprak

Sütun: İki sütun

Satır: Muhtelif.

Ebad: 160x100 dış, iç ölçüler muhtelif

Müstensih: Belli değildir.

İstinsah Tarihi: Belli değildir.

Başı:

Cân u dil mülk-i gamuñdan gel ki yağmālanmasun

Bülbül-i hoş-gū yüzüñ şevkıyla şeydālanmasun

Sonu:

Dir uloğlı yār lebi-çün ađyāra minnet eyleme

Terk itdüm arām olsun leb-i yār şimden girü

---

³ Nüshayla ilgili bilgilerin bir kısmı Atatürk Kitaplığı Yazmalar veri tabanından alınmıştır.

I.1.2. Tertip Hususiyetleri

76 varak olan bu mecmua seçilmiş muhtelif nazım şekillerinden ve kısmen mensur parçalardan oluşmaktadır.

Derleyici mecmuada belli bir düzen hususiyeti gözetmemesine rağmen genellikle gazeller arka arkaya sıralanmış olup müfredler, bendler hâlinde yazılan nazım şekilleri (muhammes, tahmis, müseddes vb.) genellikle ardı ardınca sıralanmaya çalışılmıştır. Keza, “cönk” redifli şiirler örneğinde olduğu gibi nazire şiirler de peş peşe sıralanmıştır. Bu açıdan kısmen tertipli bir mecmua olduğu söylenebilir.

Mecmuada, ciltleme esnasında kâğıtlar kesilirken bazı şiirler de kenarlardan kesildiği için yer yer okunamaz durumdadır. Mecmuada 50b-56b sayfaları arasında kopukluk söz konusudur. Bu sayfalar arasında bulunan metinler, varsa şairin divanından aktarılarak buralar da köşeli ayraçla gösterilmiştir.

Bu çalışmada son olarak XVII. yüzyıla ait şait isminin yer alması ve daha sonraki dönemlere ait şair isimlere yer verilmeyişi, mecmuanın XVII. yüzyılda derlenmiş olması ihtimalini güçlendirmektedir.

I.1.3. Mecmuada Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Tablo 1’de belirtildiği üzere eserde 68 şaire ait toplam 198 şiir bulunmaktadır. 807 beyit ve 147 bend ve 17 dörtlük tutarındaki bu şiirlerin nazım şekillerine göre dökümü ileride sunulmuştur.

Mecmuada en çok şiiri bulunan şair, 49 gazel, bir rubai ve bir matla’ ile Nef’î’dir. İkinci sırada 11 gazel ve bir müseddes Hayâlî Bey gelmektedir. Üçüncü şair ise üç tahmis iki gazel ve bir müseddesle Bâkî’dir.

Mecmuada yer alan şairler ve şiirleri nazım şekliyle birlikte şu şekildedir:

Sıra	Şairin Mahlası	Şiir Sayısı ve Nazım Şekli
1	Ahmed	1 muhammes
2	Ahmed Paşa	6 gazel
3	Aşkî	1 tahmis

4	Avnî	1 gazel
5	Azerî	1 gazel
6	Bâkî	3 tahmis, 2 gazel, 1 müseddes
7	Basirî	1 gazel
8	Behiştî	1 gazel
9	Cinânî	2 müseddes, 2 tahmis
10	‘Asî	1 gazel
11	Emrî	1 müfret
12	Fedâyî	1 gazel
13	Feyzî	1 müseddes
14	Figânî	3 gazel
15	Fuzûlî	1 gazel
16	Gubârî	1 gazel
17	Hadengi Çelebî	1 gazel
18	Hâdî	1 gazel
19	Hâfız Aḥmed Pâşâ	1 gazel
20	Hâfız	1 tahmis
21	Hamdî	1 gazel
22	Hayâlî	11 gazel, 1 müseddes
23	Hayretî	2 gazel
24	Hüdâyî	1 müseddes
25	İshâk	1 gazel
26	Kâbilî	1 gazel
27	Kabûlî	1 gazel

28	Kâmil	1 türkü
29	Kâtibî	1 tahmis
30	Kemâl Pâşazâde	2 gazel
31	Lâmi'î	1 gazel
32	Mahremî	1 tahmis
33	Makâlî	1 tahmis
34	Medhî	1 gazel
35	Mesihî	1 müfret
36	Muhibbî	4 gazel, 1 müfret
37	Mücenned	1 türkü
38	Nef'î	48 gazel, 1 rubai, 1 matla'
39	Nev'î	2 gazel
40	Nihânî	1 tahmis
41	Öksüz Oğlan	1 türkü
42	Rahikî	1 gazel
43	Rahmî	2 gazel
44	Revânî	1 müfret
45	Rûhî	1 terkib-i bent
46	Sabâhî	1 gazel
47	Sabrî	1 müseddes
48	Sâkinî	1 gazel
49	Selikî	1 gazel
50	Seyyid Lokman	1 gazel
51	Sıdkî Beg	1 terci-i bend, 1 gazel

52	Sinânî	1 terci-i bend
53	Sultân Selîm	1 müfret
54	Sûzî	1 müfret
55	Şefî'î	1 gazel
56	Şem'î	1 gazel
57	Şemsî	1 müfret
58	Şerîfî	1 gazel
59	Şûhî	1 gazel
60	Tîgî	1 gazel
61	Ulvî	3 gazel, 1 müseddes, 1 müsemmen
62	Üveysî	1 kaside
63	Vahşî	1 gazel
64	Yâdî	1 müfret
65	Yahya	1 gazel
66	Yetimî	1 tahmis
67	Zâtî	1 gazel
68	Zekâyî	1 gazel

Tablo 2.1: Mecmuada bulunan şairler ve bu şairlere ait şiir/nazım şekli sayıları

Eğer mecmuada şiirleri bulunan şairlerin yayımlanmış divanları varsa taranmıştır. Böylelikle divanlarda yer almayan şiirlerin tespiti amaçlanmıştır.

I.1.4. Mecmuada Bulunan Şairlerin Yaşadıkları Yüzyıllar

Mecmuada şiirleri bulunan şairler ağırlıklı olarak XVI. yüzyılda yaşamışlardır. En erken XV. yüzyıl, en geç XVII. yüzyıla ait şiirler bulunmaktadır. Şairlerin yaşadıkları

yüzyıllar ile ilgili bilgiler genel olarak Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü⁴’nden faydanılmıştır.

Mecmuada yer alan 68 şairden; *Ahmed, Avnî, Feyzî, Hâfız, Kâmil* ve *Şerîfî*’nin, aynı mahlası kullanan ve bu yüzyıllarda yaşamış birden çok şair olduğu için; “*Âsî*”, “*Mücenned*” ve “*Vahşî*”nin ise edebiyat tarihimizde adı geçmeyen, meçhul şairler oldukları için yaşadıkları yüzyıl tespit edilememiştir.

Mecmuamızdaki şairlerin yaşadıkları yüzyıllara göre dağılımı şöyledir:

Yüzyıl	Şair sayısı
15. yüzyıl	5
16. yüzyıl	44
17. yüzyıl	8
Yaşadığı yüzyıl tespit edilemeyen	11

Tablo 3.1: Mecmuadaki şairlerin yüzyıllara göre dağılımı

Mecmuada yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Sıra	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl
1	Ahmed	?
2	Ahmed Paşa	15. yy
3	Aşkî	16. yy.
4	Avnî	?
5	Azerî	16. yy.

⁴ www.turkedebiyat isimler sozlugu.com (Erişim Tarihi: 09.04.2017).

6	Bâkî	16. yy.
7	Basirî	16. yy.
8	Behiştî	16. yy.
9	Cinânî	16. yy.
10	‘Asî	?
11	Emrî	16. yy.
12	Fedâyî	16. yy.
13	Feyzî	?
14	Figânî	16. yy.
15	Fuzûlî	16. yy.
16	Gubârî	16. yy.
17	Hadengi Çelebî	16. yy.
18	Hâdî	16. yy.
19	Hâfız Aḥmed Pâşâ	17. yy.
20	Hâfız	?
21	Hamdî	16. yy.
22	Hayâlî	16. yy.
23	Hayretî	16. yy.
24	Hüdâyî	16. yy.
25	İshâk	16. yy.
26	Kâbilî	16. yy.
27	Kabûlî	15.yy.
28	Kâmil	?
29	Kâtibî	16. yy.

30	Kemâl Pâşazâde	16. yy.
31	Lâmi'î	16. yy.
32	Mahremî	15.yy.
33	Makâlî	16. yy.
34	Medhî	16. yy.
35	Mesihî	15.yy.
36	Muhibbî	16. yy.
37	Mücenned	?
38	Nef'î	17. yy.
39	Nev'î	16. yy.
40	Nihânî	16. yy.
41	Öksüz Oğlan	16. yy.
42	Rahîkî	16. yy.
43	Rahmî	16. yy.
44	Revânî	16. yy.
45	Rûhî	16. yy.
46	Sabâhî	16. yy.
47	Sabrî	17. yy.
48	Sâkinî	17. yy.
49	Selîkî	16. yy.
50	Seyyid Lokman	16. yy.
51	Sıdkî Beg	16. yy.
52	Sinânî	17. yy.
53	Sultân Selîm	16. yy.

54	Sûzî	16. yy.
55	Şefî'î	17. yy.
56	Şem'î	16. yy.
57	Şemsî	16. yy.
58	Şerîfî	?
59	Şûhî	17. yy.
60	Tîgî	16. yy.
61	Ulvî	16. yy.
62	Üveysî	17. yy.
63	Vahşî	?
64	Yâdî	15.yy.
65	Yahya	16. yy.
66	Yetimî	16. yy.
67	Zâtî	16. yy.
68	Zekâyî	17. yy.

Tablo 4.1: Mecmuadaki şairlerin yaşadıkları yüzyıllar

I.1.5. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri

Bel_Yz_K0352 numaralı şiir mecmuası 76 varaktan oluşmaktadır. Mecmua nazım şekilleri açısından çeşitlilik arz etmektedir. Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli gazeldir. Eser 122 gazel, 39 müfred, 12 tahmis, 8 müseddes, 4 türkü, 3 matla, 2 terci-i bent, 2 küçük mesnevi, 1 kaside, 1 muhammes, 1 müsemmen, 1 terki-i bent, 1 rubai ve 1 bahr-i tavilden oluşmaktadır.

Mecmuada, özellikle son kısımlarda olmak üzere mensur bölümler de vardır.

Mecmuanın transkripsiyon alfabesiyle aktardığımız metin kısmında bulunan nazım şekilleri ve sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Sıra	Nazım şekli	Adet
1	Kaside	1
2	Mesnevi	2
3	Terkib-i bent	1
4	Terci-i bent	2
5	Müsemmen	1
6	Müseddes	8
7	Muhammes	1
8	Tahmis	12
9	Gazel	122
10	Rubai	1
11	Matla	3
12	Müfret	39
13	Türkü	4

Tablo 5.1: Mecmuadaki nazım şekillerinin dağılımı

I.1.6. Mecmuada Kullanılan Aruz Kalıpları

Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere mecmuada en çok kullanılan üç aruz kalıbı sırasıyla *fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün*, *mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün* ve *fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün*'dür. Bu bir yandan derleyicinin vezin zevkini gösterirken bir yandan dönemin, yani mecmuanın derlendiğini düşündüğümüz XVII. yüzyılın ilk yarısının vezin zevkinin bir yansıması olarak da düşünülebilir.

Sıra	Kullanılan aruz kalıbı	Adet
1	Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün	77
2	Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün	36
3	Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün	31
4	Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün	13
5	Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlü Fâ'îlün	10
6	Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün	6
6	Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün	6
7	Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'ûlün	3
8	Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün	3
9	Mef'ûlü Mefâ'îlün Mef'ûlü Mefâ'îlün	2
9	Mefâ'îlün Fe'îlâtün Mefâ'îlün Fe'îlün	1
9	Mef'ûlü Fâ'îlâtü Mefâ'îlün Fâ'îlün	1
9	Mef'ûlü Fâ'îlâtün Mef'ûlü Fâ'îlâtün	1
9	Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün	1

Tablo 6.1: Mecmuadaki aruz kalıplarına göre dağılımı

I.1.7. Muhteva Özellikleri

Mecmua içerisinde en fazla XVI. yüzyıl şairleri olmak üzere XV.-XVII. yüzyıllar arasında yaşamış 68 şairin şiirlerinden manzumeler yer almaktadır.

Genel olarak mecmua içerisindeki metinler için derleyicinin şahsî zevkine bağlı olarak edebi ve sanatsal değeri yüksek olan seçkileri bir araya getirmeye çalıştığı söylenebilir. Metnimizde bulunan şiirlerin yarısından fazlası gazeldir. Gazel nazım şeklinin

konusu aşk, sevgili, içki, güzellik vs. unsurlar olduğundan içerik itibariyle bu unsurlara yoğun yer verilmiştir.

Mecmuanın sonundaki mensur bölümlerde; Osmanlı sultanların saltanat yılları, hayvanların ömür süreleri, İstanbul'dan Mekke ve Medine'ye gidiş yolundaki menziller gibi bilgiler bulunmaktadır. Bu özel bilgilerin derleyicinin ilgi alanlarını gösterdiği gibi okuyucuları bilgilendirmek gibi toplumsal bir amaca da hizmet ettiği açıktır.

Mecmuada dört adet de hece ölçüsüyle yazılmış şiir bulunmaktadır. Hepsi “türkü” başlıklı olan bu şiirlerden biri anonim, diğerleri Kemal, Mücenned ve Öksüz Oğlan mahlaslı şairlere aittir.

Mecmuanın muhtevasında dikkat çeken manzumelerden bir grup da “cönk” redifli şiirlerdir. Hemen hiçbiri bilinmeyen bu şiirlerin varlığını mecmuanın önem ve değerini artıran bir özellik olarak kaydedebiliriz.⁵

I.1.8. Derleyicinin Kimliği

Mecmuanın müstensihisi ve istinsah tarihi belli değildir. Eserin içersinde bulunan metinlerde de mürettip ile alakalı herhangi bir ibare bulunmamaktadır. Yukarıda da bir vesileyle değindiğimiz gibi mecmuamızda şiir bulunan şairlerin en yakın dönemde yaşayanların XVII. yüzyıla mensup kimseler olmasından hareketle mecmuanın da bu yüzyılda derlendiğini, dolayısıyla derleyicinin XVII. yüzyılda yaşamış olabileceğini bize gösterir.

---

⁵ Söz konusu şiirler danışman hocam M. Fatih Köksal tarafından Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Degisi'nin Haziran 2017 sayısında ayrıntılı bir incelemeyle birlikte yayımlanacaktır.

I.2. METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YÖNTEM

1. Şiirlerin sıralanmasında bir değişikliğe gidilmeksizin nüshadaki sıraya uyuldu.
2. Her bir şiire mecmuadaki sıralanışına göre sıra numarası verildi. Bendler hâlinde yazılan nazım şekillerindeki bendler ise roma rakamlarıyla gösterildi.
3. Her sayfanın nerede başladığı ayrıca metin üzerinde (1a, 1b, 2a vb.) gösterildi.
4. Mecmua nüshasında başlığı olan şiirler orijinal başlığıyla kaydedildi. Başlık olmayan şiirlere köşeli ayraç içinde şairin mahlası yazıldı.
5. Şiirlere başlıktan sonra düşülen yıldız dipnotuyla o şiirin nüshadaki sayfa numarası yazıldı. Divanı basılmış veya lisansüstü tez olarak çalışılan şairlerin divanlarındaki sayfa numarası da aynı yıldız dipnotu altında ve “D” rumuzuyla gösterildi.
6. Mecmuada yer alan şairlerin yayımlanmış divanı varsa, mecmuadaki metin divanla karşılaştırıldı ve divandaki farklılıklar aparatta gösterildi.
7. Metnin özgünlüğünü korumak adına mecmuadaki imlaya sadık kalınmaya çalışıldı. Varsa metne dair teklif ve tasarruflarımız aparata dâhil edildi.
8. Okunamayan bölümler yay ayraç içinde üç nokta ile (...) gösterildi. Metin sonuna mecmuanın tıpkıbasımı bulunduğu için okunamayan yerlerin ayrıca fotoğraflarının aparata alınmasına gerek görülmedi.
9. Mecmua nüshasında önemli miktarda şiir, eserin ciltlenmesi esnasında kâğıt kenarlarında oluşan kesiklik dolayısıyla okunamaz durumdadır. O bölümler de (...) işaretiyle gösterildi; ancak okunamayan kısımlarla karışmaması için durum her biri için ayrı ayrı aparatta açıklandı.
10. Okunulan ancak emin olunamayan veya anlam konusunda tereddütlerimiz olan kelimelerin yanına yay ayraç içinde (?) işareti konuldu.
11. Metinde köşeli ayraç içerisindeki “[ ]” ibareler, metin tamiri veya –varsa- o şairin divanından aldığımız eklemeleri ifade eder. Metin tamiri hususunda M. Fatih Köksal’ın makalesindeki [2008: 169-190] tekliflere uyulmaya çalışıldı.
12. Zihafklar, kusurlu medler ve ünlü ulamalarında “Metin Neşrinde Vezinle İlgili Problemler, Bazı Tespit ve Teklifler” başlıklı makaledeki (Köksal 2009: 63-86) önerilere uyulmaya çalışıldı.
13. Metin tespitinde birlik ve istikrar sağlamak amacıyla Arapça veya Farsça kelime yahut tamlamaların yazımı konusunda İsmail Ünver’in “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” (Ünver 1993: 51-90) makalesindeki tekliflere uymaya çalışıldı.

14. Sayısı fazla olmayan Arapça ve Farsça kısımlar transkribe edilip tercümeleri dipnotlarda verildi.

15. Farsça “vâv-ı mâdûle” bulunan kelimeler “~” işaretiyle belirtilmiştir.

16. Metnin çevirisinde özel işaretlerle gösterilen diğer harflerin transkripsiyon sistemindeki karşılıkları şöyledir:

Küçük harf	Büyük harf	Harf
ﺀ	ﺀ	ء
e, a, ā	E, A, Ā	آ ا
š	Š	ث
ḥ	Ḥ	ح
ḥ	Ḥ	خ
z	Z	ذ
š	Š	ص
ḍ, ž	Ḍ, Ž	ض
ṭ	Ṭ	ط
ẓ	Ẓ	ظ
‘	‘	ع
ġ	Ġ	غ

ķ	Ķ	ق
k,ñ,g	K,G	ك
v,ū,ü	V,Ū,Ü	و
h,e,a	H	ه
y,ī,ı,i	Y,İ,I,I	ی

Tablo 7.1: Metin Çevirisinde Kullanılan Özel İşaretler

BÖLÜM II: METİN

BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN METNİ

[AḤMED]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

I

- 1b 1 Cān u dil mülk-i ğamuñdan gel ki yaġmālanmasun
2 Bülbül-i hoş-gū yüzüñ şevkıyla şeydālanmasun
3 Zülfüñi ref' it dil-i āşüfte sevdā[lanmasun]
4 'Ārızuñ 'arz it güle gülşende zībā[lanmasun]
5 Serve göster kâmetüñ nāzıyla ra' nālanmasun

II

- 1 Bir nihāl-i tāzece güldür ki cān virdüm aña
2 Besledüm yaşumla naḥl⁶ oldu vefā kılmaz baña
3 Gör ki yād oldu benümle yādlarla āşinā
4 Sür raḳībi ravza-i kūyuñdan ey ḥürī-liḳā
5 Bāġ-ı cennet dārını kāfir temāşālanmasun

III

- 1 Yüzde zülfin gördi cān ṭapşırđı ol cānāne [dil]
2 Yüz qaraluḳla yavuz ḳayġu getürdi ḥāne dil
3 Boynun egdi bend olup bu kākül-i reyḥāne dil
4 Zülfi zencirindedür şol dil-berüñ dīvāne dil
5 Ṭolaşup bād-ı şabā zülfine şeydālanmasun

IV

- 1 Ey beni ğam ġüşesinde pīr iden 'ömr-i civān
2 Gel ki sensiz derd ü ḥasret birletinden (?) gitdi cān
3 Niçe bir olsun hilāli çarḥ tek gözden nihān

* 1b.

⁶ naḥl: naḥl, nüsha.

- 4 Kıl muqavves qaşlaruñ taraf-ı külâhından ‘ayân
5 Ğurre-i meh şekl-i ebrûsına ğarrâlanmasun

V

- 1 Tâ ki çekdi noqta-i hâl üstine med ‘arîzuñ
2 Bağrumı yandurdı haq gönderdi naqş-ı ‘arîzuñ
3 Oqudum ‘ahdine sen bâğ-ı mürüvvet ‘arîzuñ
4 Bülbül-i kudsi gibi medh itse **Ahmed** ‘arîzuñ
5 Lâleler tâzelenüp güller muṭarrâlanmasun

-2-

[ḤAYĀLÎ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

I

- 2a 1 Qaşr-ı ‘âlî idi ‘âlem ger ḥarâbı olmasa
2 Ḥûb şafâ-baḥş idi gülşen faşl-ı yayı olmasa
3 ‘Iyş u nûşa kıymet olmazdı serâbı [olmasa]
4 Meyl iderdi dehre dil *mûtû*⁷ ḥiṭâbı olmasa
5 Güşe-i vaḥdet idi qabrüñ ‘azâbı olmasa
6 Hoş temâşâ-gâh idi maḥşer ḥisâbı olmasa

II

- 1 Qaşr-ı ‘âlî câme-i zer âḥiri gür u kefen
2 ‘Iyş u nûş u zevk u şevküñ soñı hem derd ü miḥen
3 Hoş şafâlar itdi gitdi şanma dünyâya gelen
4 Oqudı bu maṭla‘ -ı cân-baḥşı sulṭân-ı süḥan
5 Güşe-i vaḥdet idi qabrüñ ‘azâbı olmasa

* 2a., bu şiir D’de yoktur.

⁷ Mûtû kable en temûtü: Ölmezden önce ölünüz.

6 Hoş temâşâ-gâh idi maḥşer ḥisâbı olmasa

III

1 Kānı Ḥüsrev kāmı İskender kāmı Dārâ vü Cem

2 Mîr [ü] mîrân [u] sipâh u ‘ asker-i tûğ u ‘ âlem

3 Tağılup küllî fenâ buldı bu ḥayl ü bu ḥaşem⁸

4 Ni‘ met-i dünyâ-yı dūnuñ âḥiri derhem ü ğam

5 Gūşe-i vaḥdet idi kabrūñ ‘ azâbı olmasa

6 Hoş temâşâ-gâh idi maḥşer ḥisâbı olmasa

IV

1 Kâmil olan devlet-i dünyâya kılmaz ‘ itibâr

2 Merdüm-i dānâ bilür dünyâ degüldür ber-ḳarâr

3 ‘ Iyş u nūş u zevḳ u şevḳüñ âḥiridür hep feşâr

4 ‘ Âḳıl oldur kim ider ‘ uzlet bucağın iḥtiyâr

2b 5 Gūşe-i vaḥdet idi kabrūñ ‘ azâbı olmasa

6 Hoş temâşâ-gâh idi maḥşer ḥisâbı olmasa

V

1 Ey Ḥayālî cām-ı Cem gibi şikeste-ḥâtır ol

2 Her belâ kim irişir ser-pâ bürehne ḥâtır ol

3 Göz açup bu Zâl-i dehrūñ lu‘ betine nâzır [ol]

4 Keşret-i dünyâyı terk it vaḥdet iste ḳâdir [ol]

5 Gūşe-i vaḥdet idi kabrūñ ‘ azâbı olmasa

6 Hoş temâşâ-gâh idi maḥşer ḥisâbı olmasa

---

⁸ Ḥaşem: حشم, nüsha.

[ḤAYĀLĪ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Ey aşuñ biñ⁹ yā çeküp atmada sehm-endāz-ı hūb
Tīr-i amzeñ ehl-i derd iinde maħbūbu'l-ulūb
- 2 utmuş idūm dest-i ' auñla melāmet dāmenin
Ten libāsın virmeden ervāa Settāru'l-' uyūb
- 3 Yāra ba ayra nazar ılma diyū te'dīb iin
em-i ' ālem-bīnūme kirpiklerūm aldırdı ūb
- 4 Himmetūm raına meydān māvērā-yı kā'ināt
udretūm evgānına gerdūn-ı gerdān oldu ob
- 5 Cāme-i cismūm Ḥayālī gōrdi mey-ālūdedūr
Āb-ı istifār-[ı]la pāk itdi Ġaffārū'z-zūnūb

[ḤAYĀLĪ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 ' Aıam bir dil-bere yo ramı ' aıklar meded
Baña an alar acır sīnemde yanıklar meded

---

* 2b., D., s.110.

⁹ biñ: pek, D.

* 2b., D., s.119.

2 Her gice encüm gibi bîdâr-ı kûy-ı dil-berin

Bir nazâr eyleñ baña hey gözi açıklar [meded]

3a 3 Şûret-i naqşın gözüm gönülde¹⁰ itmişken nihân

Ĥavf ider cân görmesün diyü münâfıklar [meded]

4 Ĥaşr olunca cām-[ı]la geçsün ser-encāmuñ diyü

Bir du‘â eyleñ gelüñ ben meste ayıklar meded

5 Şām-ı hicrānuñ Ĥayālî rūz-ı vuşlağ eyleme¹¹

Şubḥ gibi mihri ġālib gönli şadıqlar meded

-5-

[BAĞDATLI RŪĤĪ]*

Vezin: __ . / . __ . / . __ . / . __

I

1 Şanmañ ki bizi¹² şîre-i engür [i]le mestüz

Biz ehl-i ĥarābâtđanuz mest-i elestüz¹³

2 Ter-dāmen olanlar bizi ālûde şanur lîk

Biz mâ‘il-i būs-ı leb-i cām u kef [ü] destüz

3 Şadrın gözedüp n’eyleyelüm bezm-i cihānuñ

Pāy-ı ĥum-ı meydür yerimüz bāde-perestüz

¹⁰ gönülde: gönlümde, D.

¹¹ eyleme: etmese, D.

* 3a., D., s.187.

¹² ki bizi: bizi kim, D.

¹³ mest-i elestüz: mest ü elestüz, nüsha.

4 Mā' il degülüz kimsenüñ âzârına ammâ

Ĥâtır-şiken-i zâhid-i peymâne-şikestüz

5 Erbâb-ı ġaraż bizden ıraġ olduġı yegdür

Düşmez yire zîrâ oġumuz şâhib-i şaştuz

6 Biz 'âlem-i fânide ne mîr ü ne gedâyuz

A' lâlara a' lâlanuruz pest-ile pestüz

7 Hem kâse-i erbâb-ı dilüz 'arbedemiz yoġ

Mey-ĥânedeyüz gerçi velî 'aşġla mestüz

8 Biz mest-i mey-i mey-kede-i 'âlem-i cânuz

Ser-ĥalka-i cem' iyyet-i peymâne-keşânuz

II

3b 1 Sâķî getir ol bâdeyi kim dâfi' -i ġamdur

Şayķal ura¹⁴ mir'âta ki pür-jeng [ü] elemdür

2 Dil-bestelerüz bizden ıraġ eyleme bir dem

Ol bâdeyi kim nür-i dil ü dîde-i Cem'dür

3 Ey ĥ'âce fenâ ehline zinhâr ululanma

Dervîşi bu mülküñ şeh-i bî-ĥayl¹⁵ u ĥaşemdür

4 Ĥâk ol ki Ĥüdâ mertebeni eyleye 'âlî

¹⁴ ura: ur o, D.

¹⁵ şeh-i bî-ĥayl: bâ- ĥayl, D.

Tâc-ı seri ' âlemdür o kim hâk-i kıdemdür

5 Gel toğrılalum meykedeye rağmına anuñ
Kim bār-ı riyādan ıad-ı ber-keştesi ħamdur

6 Mey şun bize sākī bizüz ol ıavm ki dirler
Rindān-ı Şabūĥī-zāde-i¹⁶ bezm-i kıdemdür

7 Bu nazm beyānında¹⁷ işit ĥāle münāsib
Kim zübde-i yārān-ı süĥandan-ı ' Acem'dür¹⁸

III

1 Ĥoş güşe idi zevķ¹⁹ ü şafā ehline ' ālem
Bir ĥāl-ile sürseydi eger ' ömrünü ādem

2 Şoĥbet²⁰ soñı derd olmasa vaşlun soñı hicrān
Nüş āĥiri nīş olmasa sūr āĥiri mātem

3 Bu ' ālem-i fānīde şafāyı ol ider kim
Yeksān ola yanında eger zevķ [u] eger ğam

4 Dā 'im ola hem şoĥbet-i rindān-ı ıadeĥ-nüş
Varın ıoya meydāna eger bīş [u] eger kem²¹

¹⁶ Şabūĥī-zāde-i: Şabūĥī-zede-i, nüsha.

¹⁷ nazm beyānında: nazmı Beyānī'den, D.

¹⁸ D'de bu beyitten sonra bir beyit daha var.

¹⁹ güşe idi zevķ: güşe-i zevķ idi, D.

²⁰ Şoĥbet: Şıĥhat, D.

²¹ eger bīş [u] eger kem: eger zevķ u eger ğam, D.

- 5 Zāhir bu ki āḫir yeri ḫāk olsa gerekdür²²
Ger dirheme hem muḫtāc u eger mālīk dirhem²³
- 4a 6 Şūfī ki şafāda geḫünür mālīk-i dirhem²⁴
Bir dirhemini alsañ olur ḫāṭırı derhem
- 7 Mey şun bize sākī içelüm rağmına anuñ
Kim cehl-[i]le bilmedigi yirden²⁵ urur dem
- 8 Her münkir-i keyfiyyet-i erbāb-ı ḫarābāt
Öz ‘ aklı ile Ḥaḫḫ’ı diler kim bula²⁶ heyhāt
- IV
- 1 Gör zāhidi kim şāḫib-i irşād olayın dir
Dün mektebe vardı bugün üstād ola[yım dir]
- 2 Mey-ḫānede ister yıḫılup olmaya vīrān
Bī-çāre ḫarābātda ābād olayın dir
- 3 Elden ḫomayup²⁷ cām-ı meyi gül gibi bir dem
Her kim ki bu mey-ḫānede²⁸ dil-şād olayın dir
- 4 Bir serv-ḫadūñ bende-i efgendesi olsun

²² Bu beyitte takdim-tehir yapılmıştır.

²³ Hem muḫtāc u eger mālīk dirhem: Muḫtāc ola germ mālīk-i dirhem, D.

²⁴ dirhem: dīnār, D.

²⁵ yirden: yirde, D.

²⁶ kim bula: bulmağa, D.

²⁷ ḫomayup: ḫomasun, D.

²⁸ mey-ḫānede: ğam-ḫānede, D.

‘Älemde Şu kim ğuşŞadan āzād olayın dir

5 ‘Ömrin gećürüp küh-ı belāda dil-i Őeydā
Ber-hem-zen-i hengāme-i Ferhād olayın dir

6 VaŐl istemeyüp hicr ile hoŐ gećdüĝi bu kim
Miskīn ğam-ı cānāneye mu‘ tād olayın dir²⁹

7 Gezdi yürüdi bulamadı bir eĝencek yir
Min-ba‘ d yine ‘āzim-i Baĝdād olayın dir

8 Baĝdād Őadefdür güheri dürr-i necefdür
Yanımda anuñ dürr ü güher seng-i ĥazefdür

V

1 Ol gevher-i yektā ki bulunmaz aña hem-tā
Gelmez Şadef-i kevne bir öyle dür-i yektā

2 Ol zāt-ı Őerīfe yaraşur dā‘ vī-i himmet
Kim oldı ne dūnyā aña maĥŐūd [ne] ‘uĝbā

3 Kimdür ki ider³⁰ anı ki ola zātına ma‘ lūm
Remz-i kütüb-i medrese-i ‘ālem-i³¹ bālā

4b 4 Ol zāhidüñ aĝlar yir ü gök ĥāline dāyim

²⁹ Bu beyitten sonra D’de bir beyit daha vardır.

³⁰ Kimdür ki ider: Kim derk ider, D.

³¹ ‘ālem-i: ‘ilm ile, D.

Kim içmeye destinden anuñ cām-ı muşaffā

- 5 Bir noқта dur[ur] sırrı didi çār kitābuñ
Ol³² çārdadur sırr-ı kütüb-ḥāne[-i] eşyā
- 6 Ol noқта menem didi diyüp³³remzini seyr it
Ya‘nī [ki] menem cümleden esmā-yı müsem mā
- 7 Çün ḥişşe imiş kışşadan ehl-i dile maқşūd
Maқşūd nedür añla bil ey ‘ārif-i dānā
- 8 Bir³⁴ mağlaṭadur laқlaқа-ı bāṭın u zāhir
Bir noқта imiş ehl-i³⁵ süḥan evvel ü āḥir
- 9 Ey şāhib-i kudret ḳanı inşāf u mürüvvet
Rindān-ı mey-āşāma niçün olmaya rağbet

VI

- 1 Kısmetleri dirseñ ezeli cevr ü cefādur
Cevr ola niçün zevḳ u şafā olmaya kısmet
- 2 Dirseñ ḳi bugün eylemeyen yarın ider zevḳ
Çoқ mı iki gün bendeleruñ eylese³⁶ ‘işret

---

³² Ol: K’ol, D.

³³ diyüp: dönüp, D.

³⁴ Bir: Hep, D.

³⁵ ehl-i: aşl-ı, D.

³⁶ eylese: eyleye, D.

3 Hâcetlerimiz kâdir iken kılmaya hâşıl
Şalmağ keremünden bizi ferdâya ne hâşıl³⁷

4 Nâ-çâr çeker halk bu miñnetleri yoğsa
Âdem kara tağ olsa getürmez buna tākāt

5 Hālũñ kime açsañ saña dir hikmeti vardur
Âh öldürdi bizi³⁸ bilinmez mi bu hikmet

6 Beyhüde dönüp n'eyler ola başımız üzre
Halkũñ bu felek didügi dülâb-ı meşakāt

7 Beyhüde yeter döndi hemân terki[ni] kılsa
Kim ' aksine devr eylemeden yegdi yıkılsa

VII

1 Çarhuñ ki ne nağsında ne sa' dında bekâ var³⁹
Dehrũñ [ki] ne hâşında ne 'âmında vefâ var⁴⁰

VIII

5a 1 Yok sende kanâ' at gözũñ aç olduğı oldur
Rızkuñ irişir yoksa⁴¹ eger şubh eger şâm⁴²

2 Et loğması lâzım mı toyurur mı seni kim⁴³

³⁷ hâşıl: hacet, D.

³⁸ Âh öldürdü bizi: Öldürdü biz âh, D.

³⁹ ne nağsında ne sa' dında bekâ var: ne sa' dında ne nağsında bekâ var, D.

⁴⁰ Bu bentte şiirin normalde farklı bentlerden alınan mısraları karışık halde yazılmıştır. Divandaki şekli böyle değildir.

⁴¹ yoksa: saña, D.

⁴² Bu ve sonraki beyit D'de 10. bentte geçmektedir.

Zehr olsun o loğma k'ola pesmande-i dūnān

3 Erbāb-ı cihānuñ⁴⁴ talebi nām u nişāndur

Her biri taşavvurda filān ibn-i filāndur

4 Güftāre gelüp söyleseler cehl-i mürekkeḅ

Zu' mınca velī her biri bir ḳuṭb-ı zamāndur

5 Erbāb-ı ḥıred zerre ḳadar mu' teḳid olmaz

Ol mürşide kim mu' teḳidi bī-ḥaberāndur

6 Taḳlīd ile seccāde-nişīn olmış oturmıḅ

Taḥḳīḳde ammā ḥar-ı bügsiste-^ç ināndur

7 Dirmiş baña keşf oldı hep esrār-ı ḥaḳīḳat

Vallahi yalandur sözi bi'llāhi yalandur

8 Kūyından ayaḡuñ düşürüp hiç yorulma⁴⁵

Ki_ol⁴⁶ bī-ḥaberūñ gitdüḡi yol |zann u gümāndur

9 Ey ṫālib-i taḥḳīḳ eger var-ısa bilgūñ⁴⁷

Gūḅ it bu sözi kim ḥaber-i bī-ḥaberāndur⁴⁸

---

⁴³ kim: nān, D.

⁴⁴ Erbāb-ı cihānuñ: Ebnā-yı zamānuñ, D.

⁴⁵ Kūyundan ayaḡıñ düşürüp hiç yorulma: Kendūnden ıraḡa düşüp ardınca yorulma, D.

⁴⁶ K'ol: ol, D.

⁴⁷ bilgūñ: 'aḳlun, D.

⁴⁸ bī-ḥaberāndur: bā-ḥaberāndur, D.

10 Zinhâr unut⁴⁹ bildigüni düşme ‘ inâda
Bir pîre yapış kim iresün sırr-ı mi‘ âda

IX

1 Şüretde n’ola zerre isek ma‘ nide yûhuz
Rûhu’l-ğudüs’üñ Meryem’e nefh itdügi rûhuz

2 Peymâne-i ħorşid ile her şubh⁵⁰ iderüz ‘ ıyş
‘ İsa ile peymâne-keş-i arâ-yı⁵¹ şabûhuz

3 İtdükse şarâb içmemege tövbe güzelsüz
Şâbit-ğademüz tövbemüz üstinde Naşû[huz]

4 Mâr ise ‘ adû biz yed-i beyzâ-yı kelimüz
Tûfân ise dünyâ ğamı biz keşt-i Nûh’uz

5b 5 Mollâ oğusun medrese de şerh-i ma‘ anî
Metn-i kadehi şun bize biz ehl-i şurûhuz

6 Şûfî bizi sen çeşm⁵² göziyle gözedensin⁵³
Aç cân gözini eyle nazâr gör ki ne rûhuz

7 Bed-ğulara leb-beste görünmekdeyüz ammâ
Rindân-ı Mesîhâ-deme miftâh-ı fütûhuz

⁴⁹ unut: unudup, D.

⁵⁰ şubh: dem, D.

⁵¹ arâ-yı: -ı câm-ı, D.

⁵² çeşm: cism, D.

⁵³ gözedensün: göremezsün, D.

8 Ğiġi-dem u Rũġi-laġab u Ğizr-ġayātuz
Deryā-yı šıfāt iġre nihān⁵⁴ ġör ki ne zātuz

X

1 Dünyā šalebiyle⁵⁵ kimisi ġalġuñ emekde⁵⁶
Kimi oturup zevġle dünyāyı yemekde

2 Yoġ derdüñe bir ġāre ide mir u gedāda
Sen ġekdüġüñ ālāmı ġerek šaġla ġerek⁵⁷ de

3 ĞAyān-ı cihāndan kerem umma anı šanma
Ğġār-ı Ğaġa ola ya paġada ya⁵⁸ begde

4 Maġbaġlarına aġ varan ādem deġenek yer
Derbānları mı⁵⁹ ġöz ġapuda el deġenekde

5 Bu⁶⁰ devrde ġeldük bu fenā Ğāleme biz kim
Ğġār-ı kerem yoġ ne beġerde ne melekde

6 Ağyār vefādan dem urur yār cefādan
Ğdemde vefā olmaya [vü] ola köpekde

⁵⁴ nihān: D'de yok.

⁵⁵ šalebiyle: šalebiyle, D.

⁵⁶ Bu bent D'de on altıncı bentdir.

⁵⁷ ġerek šaġla ġerek: eger šaġla eger, D.

⁵⁸ ya paġada ya: ne paġada ne, D.

⁵⁹ mı: var, D.

⁶⁰ Bu: bir, D.

- 7 Evc-i felege başdı adem cāhile cāhil
Erbāb-ı kemālūñ yiri yo zīr-i felekde
- 8 Yā Rab bize bir er⁶¹ bulunup himmet ider mi
Yosa gūnimūz bōyle felāketle geer mi

XI

- 1 Āyā nice bir devr ide bu ār  anāşır
Kim aña ne evvel ola ma lūm ne āır⁶²
- 2 Gāh eyleyeler  ālem-i tefrīdde seyrān
Gāhī olalar  ālem-i terkībde sāyır
- 3 Tefrīdde ār ola [vū] nā-ār ola devri
Terkībe gelince se mevālīdin⁶³ ola zāhir
- 4 Bu cūmle mezāhirden ola mu teber insān
İnsānuñ ola cūmle ufeyli bu mezāhir
- 6a 5 Nefsini bilenler getüre Hālık'a ĩmān
Bilmezlere ĩmān getürenler diye kāfir
- 6 Kāfir ki yirin dūza ider cehlinden ider⁶⁴
ūn cehl haıatde ola kūfr-i  aceb-sır

⁶¹ bir er: birer, D.

⁶² Bu bent D'de 13. benttir.

⁶³ mevālīdin: mevālīd, D. Mısranın mecmuadaki Şekliyle vezin kusurludur.

⁶⁴ cehlinden ider: cehliden eyler, D.

- 7 D ny  vire c hillere ol k mil olanlar
Ayakda  alup⁶⁵ olmayalar c bbeye⁶⁶  adir
- 8 C n cehlled r zev  kem li n'idel m biz
 al ehli  af  eyleye h li n'idel m biz
- 9 S f  ki riy  ile ide⁶⁷kend yi mev s f
Ev at-ı  erifi ola ta l d ile ma r f

XII

- 1 Minberde ha ib ola v  ma felde mu' arrif
' r eylemeye oldu ına cehl-[i]le ma' r f
- 2  y ne-i  albini  d ret ide tire
R  enleri feyz-i Ha -[1]la olmaya meks f
- 3 C n u dilin n mihr   mehi⁶⁸ olmaya p r-n r⁶⁹
D 'im biri ma s f ola anu  biri meks f
- 4 Cemi' k t b itmekle ne m mk n ola v a f
Esr r-ı H d 'ya ki⁷⁰ m r side mev k f
- 5 Z tında ki   ar-ı kem l olmaya h ardur
Ya   l-ı siyeh giymi  egnine ya ya ıl  f

⁶⁵  alup:  ala, D.

⁶⁶ c bbeye:  abbeye, D.

⁶⁷ ide: ider, D.

⁶⁸ mihr   mehi: revzenesi, D.

⁶⁹ Bu beyitte takdim-tehir yapılmı tır.

⁷⁰ ki: k'ola, D.

6 ‘Älemde ki kâmil çeke ğam zevk ide câhil
Yirden göge dek yuf baña ger dimeyem yuf

7 Çün Hağ diyeni eylediler zulmıla ber-dâr
Bâtıl söze âġâz idelüm biz dağı nâ-çâr

XIII

1 Yuf ħârına dehrün gül-i ġülzârına hem yuf
Aġyârına yûf yâr-ı cefâ-kârına hem yuf

2 Bir ‘ıyş ki mevķûf ola keyfiyyet-i ħamra
‘Ayyâşına yuf ħamrına ħammârına hem yuf

3 Zî-ķıymet olunca n’idelüm câh u celâlî
Yuf anı şatan dūna ħırîdârına hem [yuf]

6b 4 Çün ehl-i vücūduñ yiri saħrâ-yı ‘ademdür
Yuf kâfile vü kâfile-sâlârına hem yuf

5 ‘Älemde ki bengîler ola vâķıf-ı esrâr
Ĥayrânına yuf anlaruñ esrârına hem yuf

6 ‘Ärif ki⁷¹ ola müdbir [ü] nâlân ola muķbil
İķbâline yuf ‘âlemüñ idbârına hem [yuf]

7 Çarġ-ı felegüñ sa‘ dine vü naħsine la‘ net

---

⁷¹ ki: kim, D.

Kevkeblerinüñ şābit ü seyyārına hem yuf

8 Çün ol Һarām ehl-i Һaḳ'a dūnyā vü 'uḳbā

Cehd eyle ne dūnyā ola ḥatırda ne 'uḳbā

XIV

1 Virdüḳ dil ü cān-ıla rızā biz bu ḳazā[ya]

Ġam çekmezüz uḡrarsaḳ eger⁷² derd ü belāya

2 Ḳoyduḳ vaṭanı ġurbete bu fikr ile çıḳduḳ

Kim renc ü 'anā⁷³ bā' iş olur 'izz ü 'alāya

3 Devr eylemedük yir ḳomaduk bir niçe yılda⁷⁴

Uyduḳ dil ü dīvāneye dil uydu hevāya

4 Olduḳ nereye⁷⁵ varduḳ[ı]sa derde⁷⁶ giriftār

Alındı göñül bir şanem-i mäh-liḳāya

5 Baḡdād'a yoluñ düşse eger⁷⁷ ey bād-ı seḫer-ḫiz

Ādāb-[ı]la var ḫizmet-i yārān-ı şafāya

6 **Rūḫi**yi eger bir şorar ister bulunursa

Dirlerse buluşduñ mı o bi-berg [ü] nevāya

⁷² uḡrarsaḳ eger: eger uḡrarsaḳ, D.

⁷³ 'anā: sefer, D.

⁷⁴ yılda: yıldadur, D.

⁷⁵ nereye: ne yire, D.

⁷⁶ derde: 'aşḳa, D.

⁷⁷ eger: ger, D.

7 Bu maṭla^c -i⁷⁸ ğarrāmı⁷⁹ okı ebsem ol andan
Ma^c lūm olur aḥvālimüz erbāb-ı vefāya

8 Hālā ki biz üftāde-i ḥübān-ı Dımışkuz
Ser-ḥalkā-i rindān-ı melāmet-keş-i ^c aşkuz

-6-

MÜSEDDES-İ CİNÂNİ*

Vezi: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

I

7a 1 Āh kim bir gül için ğam-zede-i ḥār oldum
2 Ğuşşadan bülbül-i şūrīde-şıfātār oldum
3 Bir sehī kıdd görüp aña⁸⁰ hevādār oldum
4 Cüyveş gönüm aḳup ^c aşık-ı dīdār oldum
5 Yine sevdā-zede-i zülf-i siyehkār oldum
6 Yine bir oñmayacaḳ derde giriftār oldum

II

1 Sīnede⁸¹ mihr ü maḥabbet eşeri ğāib iken
2 Ḥüblar sevmege şūrīde gönül tā'ib iken
3 ^c Aşḳ maḡlūp u ḥarīd⁸² ḥaylī aña ğālib iken
4 Cümleden el çeküp āzādelige ṭālib [iken]
5 Yine sevdā-zede-i zülf-i siyehkār oldum
6 Yine bir oñmayacaḳ derde giriftār oldum

⁷⁸ maṭla-ı: maḳta-ı, D.

⁷⁹ ğarrāmı: ğarrāyı, D.

* 7a., D., s. 279.

⁸⁰ görüp aña: ü ser-efrāza, D.

⁸¹ Sīnede: Sīneden, D.

⁸² ḥarīd: ḥıred, D.

III

- 1 Dil-i dīvāneyi uşlandı şanup halk-ı cihān
- 2 Ber-ţaraf olmuş iken meyl-i hevāyı hūbān
- 3 Görüp ol şūh-ı cefā-pīşeye⁸³ meyl itdi hemān
- 4 Hāşılı kalmadı şabr itmege hergiz dermān⁸⁴
- 5 Yine sevdā-zede-i zūlf-i siyehkār oldum
- 6 Yine bir oñmaycağ derde giriftār oldum⁸⁵

IV

- 1 Sā' idī sīm⁸⁶ ucından ţama' -ı hāma düşüp
- 2 Kadd-i bālāsı belāsıyla yine dāma⁸⁷ düşüp
- 3 Lebleri şevkıyla⁸⁸ bāde-i gül-fāma düşüp
- 4 Murğ-ı dil āh ki bilmezlik-[i]le dāma düşüp
- 7b 5 Yine sevdā-zede-i zūlf-i siyehkār oldum
- 6 Yine bir oñmayacağ derde giriftār oldum

V

- 1 Ey **Cinānī** n'ola bülbül gibi nālān olsam
- 2 Gül-i şad-pāre gibi çāk-i giribān olsam
- 3 Delirüp⁸⁹ 'aşk-[ı]la 'ālemlere destān olsam
- 4 Kākül-i yār gibi n'ola perişān olsam

⁸³ cefā-pīşeye: cefā-pīşeyi, D.

⁸⁴ dermān: imkān, D.

⁸⁵ D'de bu bentten sonra yer alan bent şöyledir:

Çan yuţup derd ü ğam-ı 'aşk ile peymāne gibi
Yanaram āteş-i hicrān ile pervāne gibi
Bir tarīk ile duhūl itmek için şāne gibi
Bağlanup kāküli zencirine dīvāne gibi
Yine sevdā-zede-i zūlf-i siyehkār oldum
Yine bir oñmayacağ derde giriftār oldum

⁸⁶ sīm: sīmi, D.

⁸⁷ dāma: ālāma, D.

⁸⁸ şevkıyla: yādıyla, D.

⁸⁹ delirüp: tıyulup, D.

- 5 Yine sevdâ-zede-i zülf-i siyehkâr oldum
6 Yine bir oñmayacak derde giriftâr oldum

-7-

BÂKÎ EFENDÎ*

Vezin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

I

- 1 Ey gönül diñle sözüm terk ile bu sevdâyı
2 Var kenâr eyleyigör bir şanem-i zîbâyı
3 Diñleme zâhid-i nâ-dân [u] ħar-ı ħod-râyı
4 Söz uzatma yürü var eyleme çok ğavġâyı
5 ‘Iyş u nüş eyle bugün añma ġam-ı ferdâyı
6 Saña ışmarlamadılar bu yalan dünyâyı

II

- 1 İde gör bir şanemün müy-ı miyânını kenâr
2 Lîk ol şartla ki tuymaya zinhâr aġyâr
3 Gıtdi eyyâm-ı şitâ geldi çü eyyâm-ı bahâr
4 Niçe bir giçe bu ‘ömrün ġam-ıla leyl ü nehâr
8a 5 ‘Iyş u nüş eyle bugün añma ġam-ı ferdâyı
6 Saña ışmarlamadılar bu yalan dünyâyı

III

- 1 Niçe bir bende olursın ġama ey âzâde
2 Furşat el virmiş [i]ken ‘ömrünü virme bâda
3 Bir daġı gelmeyisersin yürü ey üftâde
4 ‘Iyş u nüş eyle bugün añma ġam-ı ferdâyı

---

* 7b., bu şiir D’de yoktur. Ancak Bâkî’nin üslûbuna uymayan bu şiirin başka bir şaire ait olduğunu düşünüyoruz.

5 ‘Iyş u nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdāyı

6 Saña ışmarlamadılar bu yalan dünyāyı

IV

1 ‘Āşık ol bir güle bülbül gibi kı1 āh [u] figān

2 Rāzuñı şaqlama andan ide gör cümle a‘ yān

3 Aç gözün yiter uyan ey dil-i güm güşte ‘ ayān

4 Her zemān çarḥ-ı cefā-pīşe saña virür amān

5 ‘Iyş u nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdāyı

6 Saña ışmarladılar bu yalan dünyāyı

V

1 Furşat el virmiş[i]ken yürüt ayağı sāķī

2 Çü bilürsin ki cihān kimseye qalmaz bākī

3 Şöyle mest ol ki yıqa na‘ ralaruñ eflāk[1]

4 Mey durur bilmez misin zehr-i ğamuñ tiryākī

5 ‘Iyş u nüş eyle bugün añma ğam-ı ferdāyı

6 Saña ışmarlamadılar bu yalan dünyāyı

-8-

[‘ULVĪ]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

8b 1 Ğurür itme libās-ı faḥr-ıla ‘ ömrüm cihāndur bu

Qabā-yı cismümi⁹⁰ qor bunda herkes cāmekāndur bu

2 Meh-i ruḥsāruñı cānā iḥāta eyler āḥir ḥatt

Güzellik bākī qalmaz kimseye devr-i zemāndur bu

* 8b., D., s. 491.

⁹⁰ cismümi: cismüni, D.

- 3 Bir adı şanı nā-peydā ġarīb olmak diler gönlüm⁹¹
 Țtotalum baña dimişler fülān ibn-i fülāndur bu
- 4 Görüp seng-i mezārum ehl-i diller ey kemān-eburū
 Diyeler⁹² tīr-i ḡasret irdigi yire⁹³ nişāndur bu
- 5 Dimişler nāfe-i ḡoş-būya teşbīḡ eylemiş Ḥālīk⁹⁴
 Şaḡın girçek şanup ‘Ulvī’ye ḡışm⁹⁵ itme belādur bu

Biñ yigirmi altı senesinüñ māh-ı zī’l-ḡa’idesinüñ yigirmi üçünci ġüni ki yevm-i çehārsenbihdür Sulṡān Aḡmed Ḥan ‘Aleyh’ür-raḡmete vel-ġufrān dār-ı fenādan dār-ı bekāya intiḡāl itmişdür.

-9-

[NEF‘ İ]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 9a 1 Şāḡ-ı ‘aşḡum ‘ālem-i ma‘ nī⁹⁶ müsellemdür baña
 Ser-niġün peymāne-i Cem tāc-ı Edhem’dür baña
- 2 ‘Aşḡ-[ı]la ġāḡi ḡarābāta düşürsem gönlümi
 Bāz-ġüne tāc-ı Edhem sāġar-ı Cem’dür baña
- 3 Her nefesde ḡançer-i bürrān gibi zaḡm açar
 Hem-zebān-ı dil-nevāz āḡ dem-ā-demdür baña

⁹¹ gönlüm: göñül, D.

⁹² Diyeler: Didiler, D.

⁹³ yire: pīre, D.

⁹⁴ Ḥālīk: ḡālūñ, D.

⁹⁵ Ḥışm: cevır, D.

* 9a, D., s.281.

⁹⁶ ma‘ nī: ma‘ nā, D.

- 4 On sekiz biñ ‘ālemi seyr eylemek lāzım degül
Her nefesde feyz-i Hāḫ bir özge ‘ālemdür [baña]
- 5 Halk-ı ‘ālem bir nefes şād olmağa cānlar virür
Cānımuñ cānānı güyā dildeki gāmdur baña
- 6 ‘Āşıkım ammā yine dūşizegān-ı fikrümē
Cebra ’īl⁹⁷ Meryem-i endīşe maḥremdür baña

- 7 Baña şor **Nef’ī** hemān ḳadr-i dūr-i güftāruñı
Nükte-sencān-ı İlahī cümle hem-demdür baña

-10-

[NEF’İ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Göz ucıyla ‘āşıḳa geh luḫ ider gāhī ‘itāb
Bir su ’āle yer ḳomaz ol ḡamze-i ḫāzır-cevāb
- 2 Çeşmi bezm-i fitne ḳurmuş ‘işve cām almış ele
Bāde-i nāz ile itmiş ḡamzesin mest-i ḫarāb
- 3 Lebleri üzre ḡubār-ı ḫaḫḫ-ı nev-ḫīzī degül
Nāfe-i āhū-yı çeşmünden dökülmiş müşk-i nāb
- 9b** 4 Çeşm-i mesti tīḡ çekmiş ḡamzedēn bir ḳahramān
Ebrū-yı müşḡīni bir şemşīrden ḫālī ḳırāb

⁹⁷ Cebra ’īl: Cebra ’īlüm, D.

* 9a., D., s. 285.

5 Niçe tutsun t̄ir-i yāra s̄inesin **Nef̄ī** nişān
Anı qor mı bir qarār üzre dil-i pür-iztirāb

-11-

[NEF̄ī]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

1 Gönlümi her dem bir āteşdür kılan pür-iztirāb
Kim ol āteşden bir aḡkerdür felekde āfitāb

2 Nār-ı āhum dehri t̄utdı⁹⁸ yine maḡv olmaz felek
Ber-qarār olmaq ‘acebdür āteş üstinde ḡabāb

3 Gelse peykān-ı ḡadeng-i yār qalmaz s̄üz-ı dil
Gör nice tesk̄in ider bir küllḡeni bir qatre āb

4 Ābdur peykān-ı yār ammā gelince s̄ineye
Olur āteş-pāre ol daḡı virür bir gūne tāb

5 Āb u tāb eksik degül şı‘ ründe ey **Nef̄ī** senüñ
Yār gāḡı luḡf ider gibi saḡa gāḡı ‘itāb

-12-

[NEF̄ī]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

1 Öyle mi nāzük geqer ol ḡamze-i cādū-fir̄ib
‘Āşıqā zaḡm urduḡın idrāk ide anuñ raq̄īb

* 9b., D., s. 285.

⁹⁸ dehri t̄utdı: t̄utdu dehri, D.

* 9b., D., s. 286.

- 2 Ol ' ilâc itmekde ' âciz derdimûñ meftûnu ben
İkimiz de kırtulurduğ geçse dermândan tabîb
- 3 Ya bugün olmuş ya irte çekmezüz vuşlat ğamın
Yârdur çün-kim bize dünyâ vü ' uqbâdan naşîb

10a 4 Cezbe-i hüşne niçe tãkat getürsün ehl-i ' aşk
Bir nigâh-ı germe döymez biñ cihân şabr u şekîb

- 5 Yâr u bigâne müsellem tutsa ey Nef'î n'ola
Şi' rimûñ hep âşinâdur lafzı ma' nâsı ğarîb

-13-

[NEF'Î]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Bildürürdüm derdimi bir âh-[ı]la cânâna hep
Korçarum süz-ı derûnumdan felekler yana [hep]
- 2 Gün gibi bilmem kimûñ ğam-ğânesin pür-nür⁹⁹ ider
Halk-ı ' âlem mübtelâ bir âfet-i devrâna hep
- 3 Dâne virmez hırmeninden merdüm-i dâñaya çarğ
Bezl ider varımı ammâ bulsa bir nâ-dâna [hep]
- 4 Ceng iderler dîdede her şeb hayâl-i yâr için
Girseler müjgânlarum n'ola boyunca kıana hep

* 10a., D., s. 287.

⁹⁹ Nûr: şevk, D.

5 Olmaz ey **Nef̄î** bu vādide benümle hem-^ç inān
Gelsün esb-i ṭab^ç ina mağrūr olan meydāna hep

-14-

[NEF̄Î]*

Vezin: __. / . __. / . __. / . __

- 1 Hattıyla irüşdi hele mektüb-ı maḥabbet
Bir yüzden idi yār-ıla uslūb-ı maḥabbet¹⁰⁰
- 2 Gūy-ı zekānuñ seyr ideli mā'ī kabāda
Ağdı göge ḥorşīd gibi ṭob-ı maḥabbet
- 10b 3 Ne ğamze esīr idebilürdi dili ne ğam
Olmasa eger fitne vü āşüb-ı maḥabbet
- 4 Sīnemde ne var ise ğamuñ sildi süpürdi
Pāk itdi ḥarīm-i dili çārüb-ı maḥabbet
- 5 Mecnūn ne bilür kâ^ç ide-i nāz u niyāzı
^çĀşık mı şanur kendin o meczüb-ı maḥabbet
- 6 Dil ğamzeñ-[i]le ṭurraña pek uydı ulaşdı
Ḥaḥ şaḳlaya kim olmaya mağzüb-ı maḥabbet
- 7 **Nef̄î** gibi küstāḥ ol eger ^çāşık olursañ
Zirā iremez vuşlata maḥcüb-ı maḥabbet

* 10a., D., s. 289.

¹⁰⁰ Bu beyitte takdim-tehir yapılmıştır.

[NEF'İ]*

Veziñ: __ . / . __ . / . __ . / . __

- 1 Ğamzeñ ne qadar olsa niyāz itmege bā' is
Āhum olur ol meretebe nāz itmege bā' is
- 2 Allāh içün ey āh tolaş zülfüne tırma
Ol silsile-i genci¹⁰¹ dırāz itmege bā' is
- 3 Bir zevki¹⁰² budur 'ālem-i 'aşkuñ ki hevāsı
Olur dili pür-süz u güdāz itmege bā' is
- 4 Rind iseñ eger 'ālem-i vaḥdet gibi olmaz
Def' -i ğam-ı taḥkik-i mecāz itmege bā' is
- 5 Nef'î gibi ğamzeñde saña cān-[ı]la 'āşık
Budur dili hep maḥrem-i rāz itmege bā' is

[NEF'İ]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 11a
- 1 Ölmek āsān 'āşıkā bir dem firāq-ı yār güc
Böyle müşkil derd esiri ḥastaya tīmār güc
  - 2 'Aşq mühlik yār gāfil mübtelālar n'eylesün

* 10b., D., s. 293.

¹⁰¹ genci: 'aşkı, D.

¹⁰² Bir zevki: zevki, D.

* 11a., D., s. 293.

Birbirine derdini inkār güc ikrār güc

3 Gerçi ‘aşk ızhârı bî-tâb olmayınca cürm olur
Dil-ber ammâ müdde‘â-fehm olıcağ inkâr [güc]

4 Yâr eger ‘âşık ne eylerse maḥabbet iktizâ
İtmemek olur maḥallinde anı ızhâr [güc]

5 Olsa Nef‘î n’ola ger endîşesiyle hem-zebân
N’eylesün yâ şöḥbet-i yârân-ı nâ-hemvâr güc

-17-

[NEF‘Î]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

1 Pür-şafâ dâ’im dili bir şūḥ hem-demdür ḳadeḥ
Tâ ezelden meclis-i rindâna maḥremdür ḳadeḥ

2 Bezm-i bâğa bir sebû-yı pür-mey ise ğonca ger
Bâğ-ı bezme bir gül-i şâ-dâb u Hürrem’dür ḳadeḥ

3 Bir tıarsa pâdişâh-[1]la gedâyı mey n’ola
Hem sıfâl-i mey-kede hem tâc-ı Edhem’dür ḳadeḥ

4 Gösterür dünyâyı mir‘ât-ı ḥabâbında tamâm
Kendü başka başına bir özge ‘âlemdür [ḳadeḥ]

---

* 11a., D., s. 293.

5 N'ola pür-şevk itse dünyâyı dil-i Nef'î gibi
Rûzgâra yâdigâr-ı meclis-i Cem'dür kadeh

-18-

[NEF'Î]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

11b 1 Yazanlar peykerüm destümde bir peymâne yazmışlar
Görüp mest-i meyi 'aşk olduğum mestâne yazmışlar

2 Baña teklîf-i zühd itmezdi idrâk olsa zâhidde
Yazıklar kim anı 'âkıl beni dîvâne yazmışlar

3 Degüldür gözlerinde sâye-i müjgâni 'uşşâkuñ
Haţuñ resmin beyâz-ı dîde-i giryâne yazmışlar

4 Benüm 'âşık ki rüsvâlıkı tutdı şöhretüm şehri
Yazanlar kışşa-ı Mecnûn'ı hep yâbâne yazmışlar

5 Niçe zâhirdür ey Nef'î sözüñde¹⁰³ dildeki sūzuñ
Yazınca nüşha-i şi' rüñ kalemler yane yazmışlar

-19-

[NEF'Î]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

1 Ol ebrûlar ki levh-i cebhe-i cânâne yazmışlar
Cemâlî matla'ıdur kim ser-i dîvâne yazmışlar

* 11b., D., s. 294.

¹⁰³ sözüñde: sözüñden, D.

* 11b., D., s. 295.

- 2 Degül gird-i lebinde ھاٲٲı ol   İsa-demuñ g ya
Du a-yı Hızrı bir merc ndan finceane yaz[mışlar]
- 3 Muşavvirler yazup Ferhad'ı k h-ı B -s t n  zre
Ver p destine tişe hayl   st d ne [yazmışlar]
- 4 şanurlar ھاٲka ھاٲka d d-ı  hum evc-i a  l da
Bir ejderd r ki saşf-ı k nbed-i gerd ne yazmışlar
- 5 Bu şarz-ı ھاřa ey Nef'  yine şuret viren sens n
Nazire s yleyenler ekşeri efs ne yazmışlar

-20-

[NEF' ]*

Ve zin: . _ . _ / . . _ _ / . _ . _ / . . _

- 12a 1 Ne tende c n-[1]la sensiz  mid-i şışhat olur
Ne c n bedende ğam-ı firşat nle r hat olur
- 2 Ne  are var ki fir kuñ-[1]la eglenem¹⁰⁴ bir dem
Ne şali   m meded eyler vişale fırsat olur
- 3 Ne şeb ki k yuña y z s rmesem o şeb  l r m¹⁰⁵
Ne g n ki ř metiņi g rmesem kıy met olur

* 12a., D., s. 296.

¹⁰⁴ fir kuñla eglenem: fir kuñla eglenemem, D.

¹⁰⁵  l r m:  l r n, D.

- 4 Dil ise gitdi kesilmez hevā-yı ‘aşkuñdan
Naşīhat eyledügümce beter melāmet olur
- 5 Belā budur ki alışdı belālaruñla gönül
Ġamuñda gelse dile bā‘ iş-i meserret olur
- 6 Nedür bu ṭālī‘ i-[i]le derdi Nef̄ ī-i-zāruñ
Ne şūhı sevse mülāyim didükçe āfet olur

-21-

[NEF̄ ī]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Niçün şāh-ı nihāl-i gülde bülbül āşiyān eyler
Bu günler hōd maḥabbet ehli terk-i ḥānmān eyler
- 2 N’ola bu demde ‘āşık mest ü dil-ber mey-perest olsa
Bu¹⁰⁶ demdür ki hep şāh u gedāyı kām-rān eyler
- 3 Ḥoşā feyz-i feraḥ-baḥş-ı nesīm-i şubḥ-ı cān-perver
Ki hep¹⁰⁷ ğam mürdesin iḥyā kıtur hem şādmān [eyler]
- 4 Benefşe kāmēt-i ḥam-geşte ‘ arz itmek temāşādur
Bu faşluñ ḥükmi hōd pīr-i dü-tāyı nev-civān [eyler]
- 5 Ser-ā-pā nergis encüm gül meh-i tābāna dönmişdür

* 12a., D., s. 296.

¹⁰⁶ Bu: Bu bir, D.

¹⁰⁷ hep: hem, D.

Bahāruñ şun‘ını gör kim zemīni āsmān [eyler]

- 12b 6 Müzeyyen reng ü bûy-ıla dil-i Nef‘î gibi gülşen
Meger ol cān-ı ‘ālem gāhī⁷ geşt-i gülsitān eyler

-22-

[NEF‘İ]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Felekde mişli yok bir māh-ı mihr-efrūzumuz vardır
Güzel sevmekde el-ḥaḳ ḫālī‘-i firūzumuz [vardur]
- 2 Taḫınsun dil-rubālar gānzelerden tîg-i ‘āşık-küş
Bizümde āhımızdan nāvek-i dil-dūzumuz vardır
- 3 N’ola seyl-i sirişk-i çeşm-i giryān ṭurmayup aḳsa
Söyünmez sīnede bir āteş-i cān-sūzumuz [vardur]
- 4 Güni günden yig olsun rûze-dārān-ı gām-ı ‘aşḳuñ
Dimezler kim bizümde ‘ıydımız nev-rūzumuz vardır
- 5 ‘Aceb mi büriyā-bāfān-ı nazma ḳılmasaḳ raġbet
Bizüm Nef‘î gibi bir şā‘ir-i zer-dūzumuz vardır

-23-

[NEF‘İ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Maḥşer olmış şaḥn-ı Kāġıd-ḫāne dūnyā bundadır

* 12b., D., s. 298.

* 12b., D., s. 298.

Cennete dönmiş güzellerle temâşâ bundadır

2 Bu da bir gündür kıyâmetden nişânı âşikâr

İşte gör ol âfitâb-ı ‘âlem-ârâ bundadır

3 Dil-berüñ bālâ-bülendi ‘âşıkunñ üftâdesî

Bir yire gelmiş bugün a‘lâ vü ednâ bundadır

4 Añmasun şūfî dahı keşretde vaḥdet ‘âlemin

Yâri tenhâ avlayan ‘uşşâk-ı şeydâ bundadır

13a 5 Cümleden ol gûne sermestân-ı şâhib-ḥâlden

Nef‘î-i şürîde-i bî-bâk ü rüsvâ bundadır

-24-

[NEF‘Î]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

1 Söyleşilmez çarḥ-[1]la geh şöyle gâhî böyledür

Münkalibdür bu cihānuñ resm ü rāhı böyledür

2 Zâhid ol rind ol hemân şüretde ḳalma ‘ârif ol

‘Âlem-i ma‘nâda ḥükm-i pâdişâhî böyledür

3 Ğarḳ ider bir noḳṫada nūr-ı siyâha ‘âlemi

‘Ârifüñ sermâye-i kilik-i siyâhı böyledür

---

* 13a., D., s. 299.

4 Şubḥ u şâmı fark olunmaz âsumân-ı ʿabʿ imuñ
Maşnrk-ı endiřemüñ ḥorřid ü mâhı böyledür

5 Yalıñız **Nefʿî** degül küstâḥ-ı bezm-i maʿ rifet
Yoқlasañ cümle nedîmân-ı İlahî böyledür

-25-

[NEFʿÎ]*

Veziñ: __ ./ . __ ./ . __ ./ . __

1 İhyâ iden endişeyi feyz-i nefesümdür
Endişe benüm tıfl-ı dil-i nev-hevesümdür

2 Ben mest-i mey-i meykede-i ʿ aşk-ı Ḥudâ'yum
Taқdır-i riқâbumda sebû-keş ʿ asesümdür

3 Oldum güher-i feyz-[i]le deryâ-yı maʿ âñî
İʿ râb u ḥurûf-ı süḥanum ḥâr u ḥasumdur

4 Ol kâfile-sâlâr-ı reh-i Kaʿ be-i ʿ aşkum
Kim nâʿ le-i ʿ uşşâk¹⁰⁸ şadâ-yı ceresümdür

13b 5 Olsam n'ola **Nefʿî** gibi Ḥallâk-ı Maʿ âñî
İhyâ iden endişeyi feyz-i nefesümdür

* 13a., D., s. 299.

¹⁰⁸ uşşâk: uşşâk-ı, D.

[NEF' İ]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Nâz iderse ğamzesi ' uşşâķ-ı zâra nâz ider
Zülfi bir âşüftedür kim rûzgâra nâz ider
- 2 Böyle şûha mübtelâ olmaķ ne güc ' âşık degül
Bulsa cümle dil-berân-ı şivekâra nâz [ider]
- 3 Çeşmi gâhî mest olup ruḥşat virür nezzâreye
Ṭurmaz ammâ ğamze ol ' ahd u ķarâra nâz [ider]
- 4 Dehre mağrür olma ey ğâfil ki bunda âdeme
Ṭâli' î yüz döndürür gâhî sitâra nâz ider
- 5 Görmedüm Nef' ĩ gibi bir rind-i ' âlî-meşrebi
Hem gedâ hem pâdişâh-ı kâm-kâra nâz ider

[NEF' İ]*

Vezi: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Çekdüğüm derdi ne hem-ḥâne ne hem-râh bilür
' Âşıkum ḥâl-i dil-i zârımı Allâh bilür
- 2 Dâd o zâlimden eger böyle ķalursa dâdı¹⁰⁹

* 13b., D., s. 299.

* 13b., D., s. 300.

¹⁰⁹ dâdı: nâzı, D.

Ne figān-ı ŧeb ü ne āh-ı seħergāh bilür

3 Söyleŧilmez nigh-i ŧūħı ‘aceb müstaġnī

Ne zebān-ı dil ü ne ŧīve-i dil-ħāh bilür

4 Ğamzesi āteŧ-i sūzāna girer bir cādū

Ne dil-i ŧu‘ le-feŧān ne ‘alev-i āh bilür

14a 5 Böyle dil-ber ne belādur başıña ey Nef‘ī

Her nigāhını ħazā āfet-i cāngāh bilür

-28-

[NEF‘Ī]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

1 Baħt uyansa ħāba varsa dīde-i bīdārımız

Düşde bārī ħayrıdan tenhā düşürsek yārımız

2 Gökde her bir aħtere yüz biñ ŧerār eyler ħırān

Kevkebe baŧdurdu ħarħı āh-ı āteŧ-bārımız

3 ŧāh-ı ‘aŧkuz her ne emr itsek musaħhardur felek

Oldu māh-ı nevre ħidmetkār-ı ħaņcer-dārımız

4 Biz ħazān u ħār ħaydından berī bülbülleriz

Sīne-i pür-dāħımızdur bāħımız gülzārımız

* 14a., D., s. 304.

- 5 Biz reh-i ‘aşk içre terk-i ser kılan ‘âşıklarız
Çıkmasa Ferhâdveş başa ‘aceb mi kârimiz
- 6 Bezm-i ğamda cismimiz bir şem‘-i şevk-engiz olur
Âteş-i dilden tutuşsa gûşe-i destârimiz
- 7 Bâde-i ‘aşka hüm olmuş bir tabî‘ atden çıkar
‘Âlemi mest itse ey **Nef‘î** n’ola eş‘ârımız

-29-

[NEF‘Î]*

Vezin: .. __ / .. __ / .. __ / .. __

- 1 Eşk-[i]le sinedeki şerhâyı nem-nâk iderüz
‘Âşıkuz mihr ü maḥabbet yolunı pāk iderüz
- 2 Kendümüzden ne kadar bi-ḥaber itse bizi ‘aşk
Ol kadar zevk-i ğam-ı fūrḳati idrāk iderüz
- 14b 3 Çekmesün diyü ta‘ab girmede peykânı dile
Tîrûne karşı tutup sinemizi çāk iderüz
- 4 Yine sen istediğün yirde gezersün güzelüm
Cismimiz yok yire yolunḍa hemân ḥāk iderüz
- 5 Nazmımızla n’ola kılşak ğamı şevke tebdîl
Zehri ey **Nef‘î** biz efsün-[i]le tiryāk iderüz

* 14a., D., s. 304.

[NEF' İ]*

Veziin: __ . / . __ . / . __ . / . __

- 1 Esrâr-ı lebûñ söylemezüz gerçi hamûşuz
Ammâ ki hum-ı mey gibi pür-cûş u ħurûşuz
- 2 Cevrûñ çekerek zevk-i ğam idrâk olunurdu
Müşkil bu ki biz ' aşk-[ı]la bî-tâkat u hûşuz
- 3 Nâ-geh getirür diyü şabâ müjde-i vaşluñ
Başdan ayağa şâh-ı gül-i ter gibi gûşuz
- 4 Zâhid bizi ħor ğayra şatar şimdi riyâyı
Tuymış bizi kim mu' tekid-i bâde-fürûşuz
- 5 Nef' î gibi tâ' ib degülüz dil-ber ü meyden
Biz anlar ile leb-be-leb ü düş-be-düşuz

[NEF' İ]*

Veziin: . . __ . / . . __ . / . . __ . / . . __

- 1 Gözi mey-ĥâne-i nâz u ħaşî mihrâb-ı niyâz
Yaraşur her ne ħadar itse niyâz ehline nâz
- 2 Şabra tâkat mı ħor âh itmemege dillerde
O kirişme o ħırâm ol nigeħ-i¹¹⁰ şabr-güdâz

* 14b., D., s. 305.

* 14b., D., s. 308.

- 15a 3 Görmedüm ğamze-i fettānı gibi şūh-ı cihān
Şūret-i fitnede bir dil-ber-i ‘uşşāk-nevāz
- 4 Böyle pīrāste vü būķālem īn-ı¹¹¹ ħüsn olmaz
Kendi ğüyā ki melek ğamzeleri şu‘bede-bāz
- 5 Güft ü ğū-yı dili bilmez görünür ğamzeleri
Şīvede her nıgehi sāħir-i ma‘nā-perdāz
- 6 Dil-i Cibrīlī şikār eylemek ister zūlfı
N’ola eylerse hümā gibi yuķardan pervāz
- 7 Sen de Nef’ī dilūnı ķurtar eger ķādir iseñ
Sözi ya silsile-i zūlfı gibi itme dırāz

-32-

[NEF’İ]*

Veziñ: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Rüstem-i ehl-i dilüm ‘aşķ kemānum çekemez
Pādişāh-ı sūħanum fitne nişānum çekemez
- 2 Āfitāb olsa eger kevkeb-i cāh-ıla ħasūd
Kīn-i şemşīr-i cihāngīr-i zebānum çekemez
- 3 Mest-i mey-ħāne-i feyzüm yine rindān-ı cihān

¹¹⁰ nıgeh-i: revīş-i D.

¹¹¹ būķālemūn-ı: būķālemūn, D.

* 15a., D., s. 309.

İttifâk itse biri rıtl-ı girânum çekemez

4 Baña bir dil-ber-i şûh olsa hemân hâzır-vaqt

İntizârı dil-i fettân-ı cihânum çekemez

5 Dili dil-berden anuñçün şağınur endîşe

Ġam-ı ‘aşkı bilür ol âfet-i cânım çekemez

6 Bileli kendümi ben göñlüme ‘âşık buldum

Bâr-ı ġayrî ten-i bî-tâb u tüvânum çekemez

15b 7 Nef̣ ĩyüm kimse benüm gibi şetâret idemez

Hîç bir kimse dağı derd-i nihânum çekemez

-33-

[NEF̣‘ ĩ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1 Bâde ġam virür bize biz ‘âşık-ı dîvâneyüz

Gelmeden bu bezme câm-ı ‘aşk-[ı]la mestâneyüz

2 Çekmezüz renc-i ġumârı ‘ömrümüzde gerçi biz

Ġam degül maġmûr olursağ sâğ ĩ-i mey-ġâne[yüz]

3 ‘Âşık-ı yek-reng ü rindân ġüşâde-meşrebüz

Bezm-i ġaş-ı vaġdete hem bâde hem peymâneyüz

* 15b., D., s. 308.

4 Hem gülüz hem bülbülüz germiyyet-i ‘aşk-ıla biz
Dağ-ı derde şu‘ le vü şem‘ -i ğama pervâne[yüz]

5 Rind-i ‘aşkuz hâşılı **Nef̄ ĩ**-i bî-pervā gibi
Āşināya āşinā bigāneye bigāneyüz

-34-

[NEF̄ ĩ]*

Vezi: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

1 Şūfī bu şüreti gel ma‘ nī-i taqvāya deġiř
Ķalbi pāk it nemedi aġlas u dībāya deġiř

2 Dem bu demdür be hey idrāksiz endişeyi Ķo
Kevşeri ħavzı ile sāġar-ı řahbāya deġiř

3 Feyz bir demde irer ādeme zinhār o demi
Bul ne bu ‘āleme ne ‘ālem-i ferdāya deġiř

4 Yoklasañ nokġada mevcūddur esrār-ı ħurūf
Rind iseñ ġafleti Ķo keşreti tenhāya deġiř

16a 5 Olsa pür-gevher-i esrār-ı ma‘ ānī ‘ālem
Sen anı yine¹¹² dil-i **Nef̄ ĩ** şeydāya deġiř

* 15b., D., s. 310.

¹¹² anı yine: yine anı, D.

[NEF'İ]*

Vezi: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Hız ider dil ğam-ı cānān-[1]la bī-tāb olıcağ
Ol şafāyı bulamam mest-i mey-i nāb olıcağ
- 2 Ğam-ı aşkuñ dile geldükçe kıomaz cānda elem
Yir kıalır mı kedere hānede aħbāb olıcağ
- 3 Dil degül kevn ü mekān olsa yerinden kıoparur
Halkā-i tırra-i zülfüñ gibi kıullāb olıcağ
- 4 Götürür tenden oķuñ pārelerin eşk-i revān
Hıaş u hāşāki kıomaz hākde seyl-āb olıcağ
- 5 N'ola ğarķ olsa felek āb-ı hayāt-ı sūhāna
Lüle-i hāme-i **Nef'İ** gibi mīzāb olıcağ

[NEF'İ]*

Vezi: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Sīnemi deldi müjeñ oķları tā cānıma dek
Söyle ebrū-yı kemān-dāriña tıtsun çekerek
- 2 Tīr-i āhum yine bir demde irüşdi felege
Şeh-per-i bāl-i melekdendür aña şanki yelek

* 16a., D., s. 311.

* 16a., D., s. 312.

3   ʿĀşık oldur ki raķībi ola aʿlā ednā
Sevdüğün yaʿnī seve yirde beşer gökde melek

4   Biricik ehl-i dil ü ṭabʿa da gün gösterse¹¹³
Bu kadar ʿaksine devr eylemese çarḥ-ı felek

16b   5   Kıadrüm añlar kıatı az olsa n'ola ey Nefʿī
Çok hünerdür ğazelī böylece pākīze demek

-37-

[NEFʿĪ]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

1   O şeh cān u dile raḥm eyleyüp dād itdüğün görsek
Bir iki zār u nā-şādı felek şād itdüğün görsek

2   Göñül maʿmüresin cevriyle vīrān itdi ol zālīm
Gelüp inşāfa bir gün yine ābād itdüğün görsek

3   Kıul itdi ʿālemi refṭārına ol serv-i āzādum
Ne var bir bendesin luṭfundan āzād itdüğün [görsek]

4   Niçe biñ ḥānümānı bāda virmiş bir felekdür bu
Anı āhıyla bir ʿāşık da berbād itdüğün [görsek]

5   Ne mazmūnlar ne vādīler bulur seyr eyleseñ Nefʿī
Yine bir ṭarz-ı ḥāş u tāze icād itdüğün görsek

¹¹³ gösterse: göstere, D.

* 16b., D., s. 313.

[NEF' İ]*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Düşer gâhî ' arağ-nâğ olsa zülf-i ham-be-ğam nâzük
Ruğ-ı rengini ammâ gül gibi hem tâze hem nâzük
- 2 Hârîr-i zülfi pây-endâz olur anuñ-çün ol şûha
Ayak başmaz yire ger olmasa ferş-i kadem nâzük
- 3 Nezâketle toğun zülfine ey bād-ı şabâ yârüñ
Şağın dilden olur zîrâ dil-i erbâb-ı gam nâzük
- 4 Hâbâbın sâğar eylerdük mey-i nâb olsa ey sâķî
Şarâbı cām-[1]la çekmezdi olsa tab' -ı Cem nâzük
- 17a 5 Ne feyz alur dil ü destüñden ey Nef' İ k' olur dâ'im
Kalem cādüyı ' İsi-dem sühan hem şüh u hem nâzük
- 6 Cenâb-ı Aşaf-ı zî-şân bilürse n'ola ger kadrüñ
Olur lâbüd dil-i mağdüm-ı pākîze-şiyem nâzük
- 7 Vezîr-i Murtaza-sîret ' Alî Pâşâ ki pâyına
İderdi secde ger olaydı elçî-i ' Acem nâzük

* 16b., D., s. 313.

[NEF^c İ]^{*}

Veziin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Tūt̄z̄-i mu^c cize-gūyum ne disem lāf degül
Çarḥ-[1]la söyleşemem āyinesi şāf degül
- 2 Ehl-i dildür diyemem sīnesi şāf olmayana
Ehl-i dil birbirini bilmemek inşāf degül
- 3 Yine endīşe bilür ḳadr-i dūr-i güftārum
Rūzigār ise denī dehr ise şarrāf degül
- 4 Girdi miftāḥ-ı der-i genc-i ma^c ānī elüme
^c Āleme bezl-i güher eylesem itlāf degül
- 5 Levḥ-i maḥfūz-ı sūḥandur dil-i pāk-i Nef^c İ
Ṭab^c -ı yārān gibi düḳḳānçe-i şaḥḥāf degül

[NEF^c İ]^{*}

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Bezm-i bāḡ içre dönüp bir şem^c -i cem^c -efrūza gül
Virdi revnaḳ meclis-i şāhen-şeh-i nev-rūza gül
Bülbüli nālān idüp urmazdı āteş cānına
Olmasa mā' il eger ^c ālemde sāz u söze gül

* 17a., D., s. 315.

* 17a., D., s. 315.

- 17b 3 Ğonca mıdur sebz-gün berg içre yā almış ele
Bāde-i sürh-ile pür bir sāgar-ı pīrūze gül
- 4 Dehre mağrūr olma kim tācın düşürmezdi yire
Olmasa mest-i ğurūr-ı devlet-i deh-rūze gül
- 5 Ȓab^ç -ı Nef^{ı̄} den ki bāğ-ı nev-bahār-ı feyzdür
Reng ü bū isterse gelsün eylesün deryūze [gül]

-41-

[NEF^{ı̄}]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Hem ¼adeh hem bāde hem bir hūb¹¹⁴ sāķıdūr ğōñül
Ehl-i ^ç aşķuñ hāşılı şāhib-mezāķıdur ğōñül
- 2 Bir nefes dīdār içün biñ cān fedā itsem n'ola
Niçe demlerdür esīr-i iştiyāķıdur ğōñül
- 3 Dildedür mihrūñ ¼o hāk olsun yoluñda cān u ten
Ben ölürsem ^ç ālem-i ma^ç nāda bāķıdūr ğōñül
- 4 Zeredür ammā ki tāb-ı āfitāb-ı ^ç aşķ-[ı]la
Rūzigāruñ şemse-i ¼āk u revāķıdur ğōñül
- 5 İtse Nef^{ı̄} n'ola ger ğōñlüyle dā'im bezm-i hāş
Hem ¼adeh hem bāde hem bir hūb¹¹⁵ sāķıdūr ğōñül

* 17b., D., s. 316.

¹¹⁴ hūb: şūh, D.

[NEF^c Ī]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Āşıkı Hızır olsa ger virmez amānı bilmiş ol
Bilmez iseñ ol meh-i nā-mihribānı bilmiş ol
- 2 Ğāfil olma göz yumup açınca tīr-i ğamzeden
Görünüp gelmez belāyı nā-gehānı bilmiş ol
- 18a 3 Ğamzesi āşüb-ı cāndur tırrası dām-ı belā
Fitnedür ser-tā-ķadem ol dil-sitānı bilmiş ol
- 4 Hātır-ı Ğuşşāk için haıtına virmezse amān
Öldürür bu fitne-i āhır-zamānı bilmiş ol
- 5 Kimse taħķīķ idemez şā^c ir midür sāhır midür¹¹⁶
Bir bilür yok Nef^c Ī⁵-i mu^c ciz-beyānı bilmiş ol

[NEF^c Ī]*

Veziin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Lezzet-i vuşlat için fırķat-i yāri çekemem
Şoħbet-i bāde için renc-i ħumārı çekemem
- 2 Āşinā çıkđum ise çeşmine kāfir degilüm

¹¹⁵ ħūb: şūħ, D.

* 17b., D., s. 316.

¹¹⁶ şā^c ir midür sāhır midür: sāhır midür şā^c ir midür, D.

* 18a., D., s. 321.

Sitem-i ğamze-i nezzāre-şümārı çekemem

3 Minnet eylerse felek bir iki günlük ‘ömre
Ölürin¹¹⁷ derd-i maḥabbetle o bārı çekemem

4 ‘Āşıkım ‘āşıkā şūrīdelik a‘lā yaraşur
Pek denā‘et görünür şıķlet-i ‘ārı çeke[mem]

5 Naķd-i vaķt olsa baña zevķ u şafā-yı vuşlat
Bir nefes ārzū-yı būs u kenārı çekemem

6 Sīnemi dāġ-[1]la dil tāze gülistān ister
Bülbülüm līk ğam-ı köhne bahārı çekemem

7 Cāna minnet ne çekersem çekeyin¹¹⁸ ey **Nef‘ī**
Lezzet-i vuşlat için fūrķat-i yāri çekemem

-44-

[NEF‘Ī]*

Vezin: __ . / . __ . / . __ . / . __

18b 1 Vuşlat hevesin ķo ğam-ı hicrān ne belādur
Var ṭālib-i derd ol yūri dermān ne belādur

2 Dā‘im ṭolaşup gezme ser-i kūyını yārūñ
Bilmez misin ol āfet-i devrān ne belādur

¹¹⁷ ölürin: olurum, D.

¹¹⁸ çekeyin: çekeyüm, D.

* 18a., D., s. 301.

- 3 Āh itmemege çāre mi var ʿāşık-ı bî-tāb
Habs-i nefes ü çāk-ı girībān ne belādur
- 4 Cemʿiyyet-i hātır mı kalur ʿāşık olunca
İllā ğam-ı ğisū-yı perīşān ne belādur
- 5 Dünyāyı kirişmeyle esir eyledi bilmem
Cādū mıdur ol ğamze-i fettān ne belā[dur]
- 6 Göz habsine şaldı dil-i mestāne nigehle
Bir küşede mey-hāne vü zindān ne belādur
- 7 Biz rind-i sebük-rūh-ı cihānuz bize hem-dem
Rind olmayıcağ sıkllet-i yārān ne belādur
- 8 Var hāk-i reh-i ehl-i dil ol kaçma sitemden
Erbāb-ı dile ğayret-i akrān ne belādur
- 9 **Nefʿī** sözüni vird-i zebān eyledi ʿālem
Şimdengirü ya defter ü divān ne belādur

-45-

[NEFʿĪ] RUBĀʿĪ*

Ve zin: __ ./ . __ ./ . __ ./ . _ ( )

- 19a 1 Yā Rab dilümi sehv ü hāṭādan şağla
Endişemi tezvīr ü riyādan şağla

* 19a., D., s. 351.

Başdum reh-i vādī-i rubā'īye adem

a' n-ı ar-ı nā-dān-ı dū-pādan aqla

-46-

[NEF' İ] MALA'*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

Ru-ı rengini kim yārūn leāfet gūlsitānidur

Zenadān anma ol gūlende būlbūl āiyānidur

-47-

[BĀİ]*

Vezin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Geri kūyuda yatur zerre-i āk-ālūduz
Gūn gibi pertev-i mihrūnle bugūn mes' ūduz
- 2 Yanaruz micmere-i ' a u maabbetde mūdām
ıluruz bezm-i eibbāyı mu' atar ' ūduz
- 3 ar gōrdūnse bizi ılma aāretle naar
Ma' rifet gencine mālīk eh-i āib-cūduz
- 4 İltifāt eylediler ayl' segān-ı kūyu
Her birinden anemā gāyet-[i]le onūduz
- 5 Yoqlasun yoqlamasun ol eh-i ūbān-ı cihān
Nāmumuz defter-i ' uāa geup mevcūduz

---

* 19a., D., s. 352.

* 19a., bu iir D'de yoktur.

6 Kimsenüñ sūd u ziyānıyla muḳayyed degülüz
Ne ḥased ehliyüz ‘ālemde ne ḥod maḥsūd[uz]

7 **Bākīyā** çıḳsa şitāb-ıla bedenden n’ola cān
Kūy-ı dil-berde mülākāta bugün ma‘ hūduz

-48-

MUḤİBBİ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

19b 1 Naḳd-i cān-ıla kim aldı la‘l-i cānānı dūrüst
Şübhesüz aradı buldı derde dermānı dūrüst

2 Her ki ‘aşıḳdur bilür elbette derdüñ kıymetün
Virselers virmez ḳamū İrān u Tūrān’ı dūrüst

3 Pertev-i ḥüsnüñle cāna dil münevver eyleyen
Bir nazār baḳmaz göre ḥorşīd-i raḥşānı dūrüst

4 Şu‘ le virdi metn-i ḥüsnüñde senüñ nūr āyeti
Geldi ḥaṭṭuñ yazdı tefsīr eyledi anı dūrüst

5 Görmedi gülşende bir gül ‘arız-ı dil-ber gibi
Bu **Muḥibbi** aradı cümle gülistānı dūrüst

-49-

ĠAZEL-İ FIGĀNĪ*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

1 Demidür ḳanlar aḳlarsa benüm bu¹¹⁹ çeşm-i pür-ḥūnum

* 19b., D., s. 95.

* 19b., D., s. 87.

Ḳabā-yı āl giymişdür bugün ol ḳadd-i mevzūnum¹²⁰

- 2 Yüzüme bir güle baḳup tebessüm itdi ol ḡonca
Açıl ey gülmedük¹²¹ baḥtum sevin ey ḳalb-i maḥzūnum
- 3 Göñül illerle yolunda şu deñlü¹²² yeldi yöpürdi
Dimez bir kez dönüp ḳaṭ‘ ā ne vādīde o¹²³ Mecnūn‘um
- 4 Nigār ise ferāḡatda göñül ālām u miḥnetde
Kime şerḥ eyleyem¹²⁴ Yā Rab yine¹²⁵ ḥāl-i digeḡ-gūnum
- 5 **Figānī** sāyeveş yoluñda n‘ola ḥāk-i pā olsam¹²⁶
Ḥirāmānī ḥirāmānī yürür ol ḳadd-i mevzūnum

-50-

MUḤİBBİ*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Yanmaz idi āteş-i hicr ile bir¹²⁷ dem cānımız
Güşe-i çeşm ile ger ḳılsa naḡar cān[ā]nımız
- 20a 2 Ḳorḳaram kim sırr-ı ‘ aşḳuñ genci bir gün açıla
Ki ḳatı vīrān olupdur bu dil-i vīrānımız

¹¹⁹ aḡlarsa benüm bu: aḡlarsa eger ey, D.

¹²⁰ ḳadd-i mevzūnum: ḥadd-i gül-gūnum, D.

¹²¹ ey gülmedük: gül ey gül-i, D.

¹²² illerle yolunda şu deñlü: kuyuñda şu deñlü ki yıllar, D.

¹²³ bir kez dönüp ḳıṭā-i vādīde o: ol saçları Leylā benüm āvāre, D.

¹²⁴ Kime şerḥ eyleyem: niçe ‘ arz ideyüm, D.

¹²⁵ yine: benüm, D.

¹²⁶ yolunda n‘ola ḥāk-[i]pā olsam: anuñ yolunda ḥāk olsam, D.

* 19b., D., s. 345.

¹²⁷ bir: her, D.

- 3 Ey ṭabībā çek elüñ Ḳānün-[ı]la olmaz şifā
La' l-i nāb-ı dil-ber olmuşdur hemān dermānumuz
- 4 Ay olur hafta geđer göstermez oldu gūn yüzün
Göklere irse ' aceb mi nāle vü efgā[nımuz]
- 5 Kim ki öğrenmek diler ' aşkuñ rumūzın serseri¹²⁸
Oğusun görsün **Muḥibbī** defter [ü] dīvānımız¹²⁹

-51-

ĠAZEL-İ RAḤMİ*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Ne ḳanlar dökdüğün ' arz itse çeşmüm yāre āl añlar
Tenüm ğamdan hilāle döndü dirsem bir ḥayāl añlar
- 2 Ḥadış-i ' aşkı benden şor ne bilsün zāhid-i nā-dān
Rumūzın bu mu' ammānuñ mücerred ehl-i ḥāl añlar
- 3 Gözüm merdümlerinüñ ' aks[i] düşmişdür leṭāfetde[n]
Ruḥuñ mir' ātine nāzır olanlar an[ı] ḥāl añlar¹³⁰
- 4 Süḥan¹³¹ bezminde zār itsem¹³² ' aceb mi çeng ü ney-āsā
Ḳanı bir merd-i ' āḳıl¹³³ bu cihānda ḳıl [u] ḳāl añlar¹³⁴

¹²⁸ serseri: ser-be-ser, D.

¹²⁹ defter-i divānımız: defter [ü] divānımız, D.

* 20a., D., s. 341.

¹³⁰ D'de bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

¹³¹ süḥan: belā, D.

¹³² itsem: olsam, D.

¹³³ ' āḳıl: ḳabil, D.

- 5 Sühan¹³⁵ bezminde Câmî'dür bilen keyfiyyet-i hâlüm¹³⁶
Kemâlat-ı¹³⁷ kelâmum **Rahmiyâ** ancak kemâl añlar

-52-

ĞAZEL-İ FEDÂYİ*

Vezin: .. __ / . _ . / . . .

- 1 Ğam-ı zülfüñle dil-periřānum
Fikr-i hâl u haţuñla giryānum
- 2 Her gice ĥasretüñle řubĥa degin
Ney gibi bezm-i ĝamda nālānum
- 20b 3 Ķana ĝarĶ oldı giryeden çeşmüm
Şüretā ĥalk içinde ĥandānum
- 4 Şām-ı fürĶatde řevĶ-i ĥaddüñle
Şem^ç veř nār-ı ^ç ařĶa sūzānum
- 5 Ķul olaldan **Fedāyî** ol řāha
Ben de dil mülketinde sulţānum

-53-

ĞAZEL-İ ĦAYĀLÎ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Ğül yüzüñde ey perî zülf-i periřānuñ mı var

¹³⁴ D'de bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

¹³⁵ Sühan: fenā, D.

¹³⁶ hâlüm: şi'rüm, D.

¹³⁷ Kemâlat-ı Ħayâlat-ı, D.

* 20a.

* 20b., D., s.136.

Gülşen-i cennetdür anda tâze reyḥānuñ mı [var]

2 Yâr-[1]la aġyārı gördüm oturur iken dedüm
Ey melek-şüret nedür yanuñda şeyṭānuñ mı var

3 Öldürürsin ‘āşıkı raḥm eylemezsın ey şanem
Hey ne ḳafırsın senüñ sīneñde ĩmānuñ mı [var]

4 Gel iñende¹³⁸ kendüñe germ olma ey bağ-ı behişt
Ḳāmet-i dil-ber gibi serv-i ḥırāmānuñ mı var

5 Bu Ḥayālī ḥastayı öldürmek istersin şehā
Ka‘be-i kuyūñda yoḥsa yine ḳurbānuñ mı [var]

-54-

ĀZERĪ FERMĀYED*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1 ‘Ayb u noḳşān bulmadı ‘āşık cemāl-i yārda
Ḥaḳḳ’a rāzī olmayup zāhid daḥı inkārda

2 Nezr idüp ḳurbān virürdüm cānı cānān yolna
Şalınurken görebilsem seg raḳībi dārda

3 Ḳāmet-i mevzūnuñı gördükde vādī ḥayrete
Diñelüp ḳaldı yirinde serv-i ḥoş refṭārda

¹³⁸ iñende: ikende, D.

* 20b.

21a 4 andı la' lüñ lezzetiyle tütürmaz söylenür
Bülbül-i dil verd-i ruhsârûna arşu zârda

5 'Anberäsâ dâne-i hâli anuñ ey Äzerî
Yanmayup almaq 'acebdür micmer-i ruhsârda

-55-

[ŞEMSI]*

Vezin: .._/_/.._/_/.._/_/.._/_

1 Yine bir hûba gönül düşdi yüri gül-ru-ı âl
âmeti serv beli ince teni penbe-mişâl

2 Nice vaşf eyleyeyin 'aqlın alur her görenüñ
Gözi cüzü şacı sünbül yüzi gül aşı hilâl

3 O gibi torı iken bükdi kemânveş belümi
Ol cefâ-pîşe menüm itdi elif addümi dâl

4 aqlar kesmede añdurmaz idüm Ferhâd'ı
N'ideyin ol lebi şirîn omadı bende mecâl

5 Şemsiyâ şöyle sürür-ıla oursañ azeli
Yine şi' ründe senüñ var gibi bir ince hayâl

---

* 21a.

[FİĞÂNİ]*

Veziin: __ . / _ . _ / . __ / _ . _

- 1 Virdüm dehân-ı dil-bere dil gâybâne ben
Miqdâr-ı zerre görmedüm andan nişâne ben
- 2 Meclisde la‘ l-i dil-beri öpmek dilerse cām
Kanını şu yirine içem kana kana ben
- 3 Şaçdum ümîz-i hâkine tohm-ı şirişkimi
Hâl-i ‘izâr-ı yâri durup dâne dâne ben
- 4 Bezm-i belâda şem‘ üñ özi göynür¹³⁹ baña
Süz-ı derünüm iñler¹⁴⁰ isem yana yana ben
- 21b 5 ‘Avn-i İläh¹⁴¹ reh-ber olursa Figāniyâ
Mülk-i sühanda beglük idem Hüsrevâne ben

[FUZÜLİ]*

Veziin: .. _ / .. _ / .. _ / .. _

- 1 Cānumuñ cevheri ol la‘ l-i güher-bāra fedâ
‘Ömrümüñ hâşılı ol şive-i reftāra fedâ

* 21a., D., s.90.

¹³⁹ göynür: görünür, D.

¹⁴⁰ iñler: ağlar, D.

¹⁴¹ İlähî: İläh, D.

* 21b., D., s. 133.

- 2   Derd çekmiş başum ol [hâl-i] siyeh kırbânı
Tâb görmüş tenüm ol turre-i tarrâra fedâ
- 3   Gözlerümden tükülen kıatre-i eşküm güheri
Leblerüñden saçılan lü'lü-i şeh-vâra [fedâ]
- 4   Çâk-i sînemde olan kıanlı ciger pâreleri
Mest çeşmüñde olan gânze-i hün-hâra [fedâ]
- 5   Pâre pâre dil-i mecrûh-ı perîşânumdan
Ser-i kûyunda gezen her ite bir pâre fedâ
- 6   Cân u dil kıaydını çekmekden özüm kıurtardum
Cânı cânâneye itdüm dili dil-dâre [fedâ]
- 7   Ey **Fuzûlî** n'ola ger şâklar isem cân-ı [° azîz]
Vaqt olan kim ola bir şüh-ı sitemkâra fedâ

-58-

[İŞHÂK]*

Veze: .. _ _ / . _ . _ / .. _

- 1   Fülk-i dil çıkmadın kenâra dağı
Mevc-i gâm şaldı bir diyâra dağı
- 2   Fırkat öldürmedin görem dir idüm
Gıtdı şımden girü ne çâre dağı

---

* 21b., D., s. 316.

- 3 Beni ‘aşkuñda ey melek¹⁴² öldüre
Mübtelâ itme bir nigāra daḥı¹⁴³
- 22a 4 Ğarezüñ cān[ı]sa gel al kırtar
Borcumuz var mı intizāra daḥı¹⁴⁴
- 5 Hicre **İshāk** çāre ölmekdür
Kimse itmez bu derde çāre daḥı

-59-

[‘ULVĪ]*

Vezin : _ . / . _ . / . _ . / . _ .

- 1 Gördükçe beni ney ki bu biḡāne baķışlar
Görmezlenüp āhū gibi yābāne baķışlar
- 2 Hānçer ile ğamzelerüñ cānuma geçdi
Öldürdi dil-i zārı bu mestāne baķışlar
- 3 Göz göre şikār eyledi kebg-i dil ü cānı
Hışımıyla o şāhīn gibi şāhāne [baķışlar]
- 4 Nergis uyanup ḥ̣āb-ı seḫerde göre göz kim
Öğretti yine ol gözi fettāne baķışlar
- 5 ‘Ulvi kuluña ‘ayn-ı ‘ināyetle nazār yok

¹⁴² melek: felek, D.

¹⁴³ D’de bu beyitten sonra bir beyit daha var.

¹⁴⁴ D’de bu beyitten sonra bir beyit daha var.

* 22a., bu şiir D’de yoktur.

Bilsem ne bağışlar buña¹⁴⁵ cānāne bağışlar

-60-

[ḤAYĀLĪ] *

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Dil-rubālar kim benüm şabr u qarārum aldılar
Çekdiler evvel elümden ihtiyārum aldılar
- 2 Kanlı yaşumdan çemen gülzār[a] viridi reng-i rü
Uşdular bülbülleri feryād u zārum aldılar
- 3 Şabrumı dilden qara gözlü güzeller kapdılar
Bir niçe şebāzlar elden şikārum aldılar
- 4 Sīnemün meydānı ʔolsa kanlu yaş ile n'ola
Leşker-i miḥnet beden gibi hişārum aldılar

- 22b 5 Zaḥm-ı sīnemden Ḥayālī tīr-i yāri çekdiler
Beste-leb¹⁴⁶ bir serv-ķāmet gül-^c izārum [aldılar]

-61-

[ḤAYĀLĪ] *

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Her kaçan vaḥşī ğazālüm geşt¹⁴⁷ ider şaḥrā yüzün
Hāy u hūyum āh kim ol dem dutar dūnyā yüzün

¹⁴⁵ "Bu ne" olması daha anlamlıdır.

* 22a. D., s.151.

¹⁴⁶ Beste: Piste, D.

* 22b., D., s. 325.

¹⁴⁷ geşt: seyr, D.

- 2 Haftalarla gülmeyüp yıllarla ağlarsam n' ola
Ay olur göstermez ol mihr-i cihān-ārā yüzün
- 3 Āh-ı 'āşık her kaçan esse¹⁴⁸ hāzān bādı gibi
Döndürür berg-i hāzāna 'āşık-ı şeydā [yüzün]
- 4 Ey şanem bir bir diyem bu resme kāfirliklerüñ
Rüz-ı maḥşerde görürsem Hāzret-i 'İsā [yüzün]
- 5 Faqr kūyun devlet-i dehre **HAYĀLĪ** virmedi
Böyle kullanmak gerek 'ālemde istignā yüzün

-62-

[HAYĀLĪ]*

Vezin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Ğayrıya luḫ u cefādur baña 'ādet senden
Demidür eyler[i]sem saña şikāyet senden
- 2 Hāşr meydānını āteş-kede-i 'aşk iderem¹⁴⁹
Bir dem āh eyler-[i]sem rüz-ı kıyāmet senden
- 3 Sözlürüm 'āleme bildürdi belāğat ne imiş
Nitekim aldı yüzün nūr-ı melāḫat senden
- 4 Yoğ cihāndan ḫaberüm üstür-i ser-mest-şıfat

¹⁴⁸ esse: erse, D.

* 22b., D., s. 326.

¹⁴⁹ iderem: idem, D.

Götüreldeñ güzelüm bār-ı ʿināyet sendeñ

- 5 Zülmet-i şām-ı belâ içre **Ḥayālî** kaldı
Pertev irmezse eyâ necm-i hidāyet sendeñ

-63-

[İBN-İ KEMÂL]*

Vezin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 23a 1 Niçe toyunca görem sen gül-i nâzük-bedeni
Kendü kirpigüm olupdur baña gözüm dikenî
- 2 Çıkmasun âhum odı ağızımı açdurma benüm
Yağmasun sūz-ı derūnum seni söyletme yeni
- 3 Ney gibi bağrumı deldüñ komaduñ nâle kılam
Ne imişsin neye uğramışam ey vay beni
- 4 Cān virür bülbül-i dil görmez [ise] gül yüzüñi¹⁵⁰
Döyemez hicrūñe cānum seven ölsün mi seni
- 5 Beni sāyeñ gibi ey serv-ğad ayağda çoma
Böyle ḥāk itme iñende yoluña cān vireni

* 23a., D., s. 215.

¹⁵⁰ Bu mısranın vezni kusurludur.

[AḤMED PAŞA]*

Vezi: __ ./ . __ ./ . __ ./ . __

1 Dil-ḥaste¹⁵¹ lebi hicrūñ elünden¹⁵² öleyazdı
K̄an yaşların aqıtduğı tūfān ola yazdı

2 Ben senden ırağ olduğum işitdi raqībūñ
Şol deñlü sevündiği feraḥ[m]dan öleyazdı

3 Ḥaṭṭūñ mı bu yā zūlfūñ ucı kıl kalem ile
‘ Āşıkларуñ aḥvālını berg-i güle yazdı

4 Öykündüğüçün kākül-i müşgīnūñe¹⁵³ sünbül
Bāğ içre şabā saçını anuñ yolayazdı

5 **Aḥmed** ğazellīyātına öykünmege bülbül
Bir kaç kelimāt itdi ki qonça güle yazdı

Vezi: .. __ ./ .. __ ./ .. __ ./ .. __

1 Saña ey meh gam-ı ‘ aşqumı ‘ ayān idemezem
Bir ğamum daḥı bu kim anı nihān idemezem

23b 2 Rūz u şeb vird-i zebānum olıcaq nāmuñdur

* 23a., D., s. 347.

¹⁵¹ Dil-ḥaste: Dil ḥastası, D.

¹⁵² elünden: eleminden, D.

¹⁵³ müşgīnūñe: reyḥānuña, D.

* 23a.

Ṭa' n-ı düşmāndan anı vird-i zebān idemez

3 Şarf oldı kadem-i pīr-i muġānda 'ömrüm

Zāhidā terk-i der-i pīr-i muġān idemez

4 Varıcağ kūyuña bir āh-ı seġergāhum var

Āh kim anı daġı saña revān idemez

5 Nice hūbları koyup zühde ħalīfe yapışam

Yaşılıkla¹⁵⁴ çıkan ādemi yamān idemez

-66-

[AḤMED PAŞA]*

Veziñ: . . . / . . . / . . . / . . .

1 Zūlfünün bendinde olaldan giriftār iñlerem

Her nefes¹⁵⁵ feryād idüp zār u dil-efgār [iñlerem]

2 Zūlfüne uyalı çeşmüm görmemişdür kılcā ħ̃ab

Giceler tā şubġ olunca şöyle bīdār iñlerem

3 Derdi ser oldıysa nālemden tutuñ ma' zūr kim

İhtiyārüm elde yok vallah nā-çār iñlerem

4 Yā İlāhī şağla nālemden civāndur dil-beri

Baña ceṽr itdükçe ol şūġı sitemkār [iñlerem]

¹⁵⁴ Yaşılıkla: Yaşılık ile, nüsha.

* 23b., D., s. 260.

¹⁵⁵ nefes: ney gibi, D.

- 5 **Ahmed**'ün hâlin şorarsañ çekmek için hastedür
Ol sebebdendür ki ölüp her lahza bimâr inlerem¹⁵⁶

-67-

[FİĠĀNĪ]*

Vezi: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _

- 1 Ne tîr-endâz olur kaçuñ¹⁵⁷ kemâni
Belürmez sînede tîrûñ nişâni
- 2 Şu hûnî çeşmüñün üstine ey cân
Düşer vallâh harâmîlik nişâni
- 24a 3 Şebî-hûn itmege haţtuñ çerîsi
Çıqup yağmâ ider dârü'l-emâni
- 4 Vefâ it cevri ço ey şüh-ı tannâz
Geçer kıalmaz güzelligüñ zemâni
- 5 Virür zülfi gibi gönlin¹⁵⁸ hevâya
Niçe bî-rahm olur yârûñ **Figâni**

-68-

[AĦMED PAŞA]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Turre-i cânân elinden el-ğiyâş

¹⁵⁶ Bu mısranın vezni kusurludur.

* 23b., D., s. 133.

¹⁵⁷ kaçuñ: kalbüñ, D.

¹⁵⁸ gönlin: gönli, D.

* 24a., D., s. 139.

Yandum ol şu⁶ bān elinden el-ğiyās

2 Bir nazarda gözleri biñ cān alır

Şol iki fettān elinden el-ğiyās

3 Eyle virdi hānesin merdümlerüñ

Dīde-i giryān elinden el-ğiyās

4 İcinür benden maħalleñ itleri

İtdügüm efgān elinden el-ğiyās

5 **Aħmed** iñler derd-i dilden līk ben

İderüm dermān elinden el-ğiyās

-69-

[ŞABĀĤĪ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1 Ğamze-i cānān elinden el-ğiyās

Öldüm ol fettān elinden el-ğiyās

2 Kana ğarķ itdi beni bir laħzada

Eşk-i hūn-efşān elinden el-ğiyās

3 Her biri bir bendle bağlar beni

Kākül-i hūbān elinden el-ğiyās

---

* 24a.

24b 4 Āsitānından beni sürdi raķīb
Ol seg-i derbān elinden el-ġiyāş

5 Bī-ķarār oldı **Şabāhī** gün gibi
Çarķ-ı ser-gerdān elinden el-ġiyāş

-70-

[ŞEM' İ]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1 Derd-i bī-dermān elinden el-ġiyāş
Hicr-i bī-pāyān elinden el-ġiyāş

2 Şanasıñ cādū durur her ġamzesi¹⁵⁹
Ol gözi fettān elinden el-ġiyāş

3 Dönmedi bir kez¹⁶⁰ murādum üzre çarķ¹⁶¹
Bī-vefā devrān elinden el-ġiyāş

4 Baña zūlm u ġayra her dem dā'ima eyler vefā¹⁶²
O şeh-i hūbān elinden el-ġiyāş

5 **Şem'** iyā yaķdı vücūdum ser-te-ser
Āteş-i hicrān elinden el-ġiyāş

* 24b., D., s. 52.

¹⁵⁹ Şanasıñ cādū durur her ġamzesi: Ol şacı mekkār elinden el-ķezar, D.

¹⁶⁰ bir kez: hergiz, D.

¹⁶¹ çarķ: āh, D.

¹⁶² Baña zūlm u ġayra her dem dā'ima eyler vefā: Baña cevri ü ġayrıya eyler vefā, D.

[AḤMED PAŞA]*

Ve zin : _ _ . / _ . _ . / . _ _ . / _ . _

- 1 Ebr ağlamazd[1] dīde-i ḥūn-bārum olmasa
Gülmezdi gül bahār-ı ruḥ-ı yārüm olmasa
- 2 Ma' şūkuñ alnı tākına irmezdi düzd-i dil
Ger nerdibān-ı kākül-i dil-dārum olmasa
- 3 Almazdı adum ağızına ol maṭla' -ı cān¹⁶³
Mecmū' asında maḥlaş-ı eş' ārum olmasa
- 4 Didüm ki gül çeküp yaḳasun eylemezdi çāk
Bülbül dilinde nağme-i güftārum olmasa
- 25a** 5 Didi iderde **Aḥmed-i** ef' i şaçum helāk
Tiryāk-ı ḥande-i leb-i dūr-bārum olmasa

[ḤAYRETİ]*

Ve zin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _

- 1 Öpülse yār-ıla yār olsa dil-ber
Çoçulsa rām-ı ārām¹⁶⁴ olsa dil-ber
- 2 Ne deñlü ağlasa zār olsa ' aşık
Açılsa gülse gülzār olsa dil-ber

* 24b., D., s. 286.

¹⁶³ cān: cemāl, D.

* 25a., D., s. 211.

¹⁶⁴ ārām: dildār, D.

- 3 Söz aňlamađda fettān olsa maħbūb
Birez ŧūħ olsa ‘ ayyār olsa [dil-ber]
- 4 Nedür ‘ aŧıqlaruñ ħālını bilse
Gūzel sevse dil-efgār olsa [dil-ber]
- 5 Cefāyı az kılsa **Ĥayretī**’ye
Sözüm oldur vefādār olsa dil-ber

-73-

[ĤAYRETĪ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Nem begendi yā neremden ħazı ider bilsem benüm
Niçe yıldur bir dem ayrılmaz yanumdan ğam benüm
- 2 Sen gidelden ey dil-i dīvānemūñ eglencesi
Cūy-ı bār-ı eşk-i çeşm olmışdur¹⁶⁵ eglencem [benüm]
- 3 Gül yüzüñ koyup senüñ gülzār-ı cennetdür baña¹⁶⁶
Ger bir adum ādem olmasun adum ādem benüm
- 4 Ölürüm bir dem eger kıan ağlamazsam ey ŧabīb
Güyiyā ħūn-ı cigerdür zaħmuma merhem benüm
- 5 **Ĥayretī**veş olalı gün yüzüñüñ¹⁶⁷ āvāresi

* 25a., D., s. 297.

¹⁶⁵ eşk-i çeşm olmışdur: eşk-i ‘ ālemde, D

¹⁶⁶ cennettür baña: cennetten yana, D.

Gözüme bir zerrece gelür iki ʿâlem benüm

-74-

[NEVʿÎ]*

Vezin: __./.__./.__./.__

- 25b 1 Meclisde öpüp laʿlini rindâna tıyurma
Ol hâleti ağzuñdaki dendâna tu[yu]rma
- 2 Rüsivâ-yı cihân olmağ[ı]la yâr ele girmez
Bilmezlik ile ʿaşkuñı cānâna tıyurma
- 3 Ol Yusûf-ıla vuşlatı sen düşde görürseñ
Erbâb-ı hâsetden şaķın ihvâna tıyurma
- 4 Ben böyle hayâtı nʼideyin râhat-ı cān yoķ
Ey h̃ab-ı ecel gel elem-i cāna tıyurma
- 5 Mey içme güzel sevme dimezler saña Nevʿî
Ol zevķı hemân zümre-i ʿirfâna¹⁶⁸ tıyurma

-75-

[BEHİŞTÎ]*

Vezin: .__./.__./.__./.__

- 1 "Elâ yâ eyyühe's-sâķî edir ke'sen ve nâvilhâ"
Bizi öldürmedin ğam ğâfil olma çaremüz kıl hâ

¹⁶⁷ olalı ğün yüzüñüñ: ğün yüzüñüñ olalı, D.

* 25b., D., s. 465.

¹⁶⁸ irfâna: na-dâna, D.

* 25b., D., s. 180.

- 2 Ezelden mekteb-i ʿaşkuñ bir üstād-ı şafā-baḥşı
Görüp āyīne-i ṭabʿum dimiş bu ḥaylīḳābil hā
- 3 Olurmuş dīde-i¹⁶⁹ didāra hāʾil¹⁷⁰ eşk-i ḥūn-ālūd¹⁷¹
İrüşdi cilve eyyāmı gönül demdür gözün sil hā¹⁷²
- 4 Görürseñ muğ-beçe yanında bizi¹⁷³ yañlış ḥayāl itme¹⁷⁴
Beni¹⁷⁵ ey pīr-i muğān¹⁷⁶ hemān oğluñ gibi bil hā¹⁷⁷

- 5 **Behiştī** sāde-rūlarla¹⁷⁸ mülākāta duʿā itseñ¹⁷⁹
Qabul olmağa sineñde gerekmez kıll kadar ğıl hā

-76-

[ʿAVNĪ]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 "Elā yā eyyühe's-sāḳī edir ke'sen ve nāvilhā"
Miḥen gencindedür yine ʿalīlūñ çāresin kıll hā

- 26a 2 Ele al cām-ı şahbāyı nūṣ it sīmīn-zeḳanlarla
Qoma jeng-i küdüretten dilünde kıll kadar ğıl hā

¹⁶⁹ Olurmuş dīde-i: olur mı dīdeden, D.

¹⁷⁰ hāʾil: perde, D.

¹⁷¹ Bu beyitte takdim-tehir yapılmıştır.

¹⁷² D'de bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

¹⁷³ bizi: bir, D.

¹⁷⁴ Bu mısranın vezni kusurludur.

¹⁷⁵ Beni: bizi, D.

¹⁷⁶ muğān: mey-ḥāne, D.

¹⁷⁷ Bu mısranın vezni kusurludur.

¹⁷⁸ sāde-rūlarla: dil-rübälarda, D.

¹⁷⁹ itseñ: kılsañ, D.

* 25b.

- 3 Ruḥuñ nūr-ı tecellîdür şu' â' ı tıtdı âfâkı
Meh olmaz ḥüsnüñe hem-tâ eger ḫursañ muḫâbil hâ
- 4 Oḫurken muşḫaf-ı ḥüsnî kelâmın tıṭî-i ṭab'um
İşidüp ol melek-manzar dimiş bu ḫaylîḫâbil hâ
- 5 Bugün meydân-ı 'aşḫ içre ḫomazsın cân-ıla başı
Yolunda tıḡ-ı ḫasretle dilim dilim dilüm dil hâ
- 6 Bakalı gözle ey 'Āvni n'olur bu dâr-ı miḫnetden
Cihānuñ 'izz ü cāhına ḡurūr itme fenâ bil hâ
- 7 Eger rāh-ı maḫabbetde olursam küşte-i cānān
Yanar [şu] mihr-i ḫabrümde nücîm-āsâ ḫanādîlhâ

-77-

[ŞEFİ'Î]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Kemer bendin ḫuşandıḫça olur müy-ı miyān peydâ
Tebessüm itmeyince olmaz ol naḫş-ı dehān peydâ
- 2 Pür itdüm zād-ı ḡam-ıla sîne-i bî-kîne[yi] ey dil
Hezārān miḫnet-ile eylerüm ben ḫût-ı cān peydâ
- 3 Bir āh itsem eger derd ü ḡamuñdan kühsār içre
Olur ey meh hezārān yirden ol demde figān [peydâ]

---

* 26a.

4 Ne cānumdan ramaḳ bāḳī ne gönlümden eṣer zāhir
Olurdu cümlesi ḥāşıl ideydüm bir civān [peydā]

5 Görenler berḳ-i hātif şanmasunlar āsumān üzre
Derūnum āteşi itdi **Şefi‘ī** bir zebān peydā

-78-

[ḤAYĀLĪ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 26b 1 Dil helāk oldu bugün derdiyle ol meh-pārenüñ
Bulmadum çoğ istedüm nām u nişānın çārenüñ
- 2 Miḥnet ü derd u belā ile düşelden hicrūñe
Raḥm ider ḥāline her bī-çāre ben bī-çārenüñ
- 3 Ḥār-ı ğamdan gülşen-i kūyuñda bülbülveş yine
Göklere irüşdi feryādı dil-i ğam-ḥārenüñ
- 4 Sīnem üzre dāğ-ı ḥasret acıyup ḳan ağladı
Ḥāline şol tiğ-i hicrūñden irişen yārenüñ
- 5 Ey **Ḥayālī** ḫālī‘ üñ yoḳdur sitāreñ n’eylesün
Çün senüñle yılduzı barışmaz ol meh-pārenüñ

* 26b., D., s. 243.

[HAYĀLĪ]*

Veziñ: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Dili āşufte kılan sünbül-i¹⁸⁰ gül-puşuñdur
Şabrumı gâret iden hâl-i binâgûşuñdur
- 2 Sen ne gülşen gülisin-kim bugün ey lâle-^ç izâr
^ç Ālemüñ bülbül-i gūyâları hāmûşundur
- 3 Ne harâbât[ĵ] imişsin meded ey gamze-i yâr
Tende çanum çomayan ikide bir bûşuñdur¹⁸¹
- 4 Sen şeh-i hüsne felek taht-ı sipâh oldu nücüm
Mihr ile mâh çapuñda iki çavuşuñdur
- 5 Bâde-i ^ç aşçuñı ey dost **Hayālî** içeli
Gelmedi başına ^ç aklı dağı ser-çoşuñdur

[HAYĀLĪ]*

Veziñ: _ _ . / _ . _ . / . _ _ . / _ . _

- 1 Çaşuñ hilâlini meh-i tâbâna virmezem
Şem^ç -i ruçuñı mihr-i dıraşşâna virmezem
- 27a** 2 Haţtuñı Şîrvân'a¹⁸² Semerçand'a beñlerüñ

* 26b., D., s. 146.

¹⁸⁰ sünbül-i: sünbülü, D.

¹⁸¹ bûşuñdur: nûşuñdur, D.

* 26b., D., s. 280.

İzüñ tozuñı kuhl-ı Şıfâhân'a virmezem

3 Akşehr'e alnuñı yüzüñi Aydın iline

Miskîn saçunu mülk-i Qarâmân'a virmezem

4 Göz qarasını mesken iden ' aks-i la' lüñi

Zulmet içinde çeşme-i hayvâna virmezem

5 Ben ol **Hayâlî** yem ki işigün gedâlıgım

Taht-ı ' Acem'le mülket-i ' Oşmân'a virmezem

-81-

[**'ULVÎ**]*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

1 Yolunda sāyeveş ol serv-ğaddün gerçi ħāküm ben

Ġubārum maĥv ider bād-ı şabā aña helāküm ben

2 Ġubār-ı ħāk-i pāyün kuhl-ı çeşme āfitāb iken¹⁸³

Ayağün tozı olmağ baña lâyıq mı ne ħāküm ben

3 Yoluñda bağrı başlu gözi yaşlu ' āşıqum cāna¹⁸⁴

Anuñ[i]çün lāle-i pür-jāle gibi sine-çāküm ben

4 N'ola bir pāk-dāmen serv-i āzāde¹⁸⁵ esir olsam

---

¹⁸² şirvân: sebze-vâr, D.

* 27a., D., s. 482.

¹⁸³ āfitāb iken: āftābınuñ, D.

¹⁸⁴ cāna: şimdi, D.

¹⁸⁵ serv-i āzāde: ser-āzāde, D.

Maḥabbet sebze-zārında aḡar Őu gibi pākūm ben

5 Esīr-i zūlf-i dil-dārum kemend-i eŐke¹⁸⁶ ber-dārem

Dil-i ‘Ulvi gibi zārum ġaribi¹⁸⁷ derd-nākūm ben

-82-

[SELĪĶĪ]*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

1 Binā-yı ḡāne-i dūnyāyı bī-būnyād imiŐ bildūm

Fenā taŐıyla yapılmıŐ ḡarāb-ābād imiŐ [bildūm]

2 Süleymān taḡtını verdi yele bu rūzgār ey dil

Bu ‘ālem mülkini āḡir ḡamū berbād imiŐ bildūm

27b 3 Egerći ḡuḡbe-i ‘aŐı oġutdı adına Ḥūsrev

Velī sulḡān-ı mülk-i ‘aŐı olan Ferḡād imiŐ [bildūm]

4 Mu‘ammā-yı rumūz-ı ‘aŐı-ı cānānda[n] ćıkardum ad

Cihānda kiŐiden bākī ḡalan bir ad imiŐ [bildūm]

5 SelīĶī her kimūñ ola¹⁸⁸ dimāġı pūr-hevā ćün ney

Melāmet¹⁸⁹ bezm-ġāhında iŐi feryād imiŐ bildūm

¹⁸⁶ eşke: ‘aŐı, D.

¹⁸⁷ āaribi: za‘īf ü, D.

* 27a., D., s. 93.

¹⁸⁸ ola: k’ola, D.

¹⁸⁹ melāmet: nedāmet, D.

[RAHĪKĪ]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 Tatalum baķmaz saña ol çeşm-i şeħlâ n'eyesün
Gül bilür şeýdâsını bülbüldür ammâ n'eyesün
- 2   Arz iderken ķâmet-i Őimşâduñı ey serv-i nâz
Râst söyle bâğda serv-i dil-ârâ n'eyesün
- 3   Arız-ı gül-günuñ üzre tûṭṭı̄-i sebzüñ görüp
Âşiyân-ı zâğ ola zülf-i semen-sâ [n'eyesün]
- 4 Hârdan bir havli çekmişdür görüp ruhsârıñı
Hacletinden kendüye gül-berg-i ħamrâ n'eyesün
- 5 Pertev-i nür-ı cemâlünden münevverdür cihân
Sen tırurken âfitâb-ı   âlem-ârâ n'eyesün
- 6 Gördi ben Őaħrâ yaķasın tutduğum Mecnün gibi
Düşmesün mi dâmen-i küh-sâra Őaħrâ [n'eyesün]
- 7 Ey **Rahĭki** kılma dünyâdan Şikâyet key Őaķın
Elde dünyâ olmayıcaķ saña dünyâ n'eyesün

---

* 27b.

[MUHİBBİ]*

Veziñ: __. / __. / __. / __.

- 1 Olsun tena^ç um içre ol yārī rūy-ı¹⁹⁰ sāde
Çalsun belā vü ğamda bu^ç aşık-ı fütāde
- 28a 2 Ol şeh-süvār-ı meydān binse semend-i nāza
^çUşşāk olur öñince ser-cümle-i¹⁹¹ piyāde
- 3 Çaşuñ[ı]la gözün¹⁹² dost yiter cihāna fitne
N'eyler girip buşuya çāküllerün çafāda¹⁹³
- 4 ^çAşkuñ kemānı pekdür her kim ki çekmek ister
Derd ü belā vü miñnet aña gerek kebāde
- 5 Levh üzre dest-i çudret yazmış bunı ezelde
Hüsñün senün muzā^ç af^ç aşkum¹⁹⁴ benüm ziyāde
- 6 Her kimk[i] şāh olupdur şanma¹⁹⁵ huzūr ider ol
Derviş ki ola çāni^ç ömri geçer şafāda
- 7 Gülzār-ı hüsñün içre her gice şubh olunca

* 27b., D., s. 728.

¹⁹⁰ yārī rūy-ı: mäh-rüy-ı, D.

¹⁹¹ ser-cümle-i: ser-cümle hep, D.

¹⁹² gözün: ğamzeñ, D.

¹⁹³ buşuya çāküllerün çafāda: bu siyeh giysuların fütāde, D.

¹⁹⁴ aşkum: derdüm, D.

¹⁹⁵ kimk[i] şāh olupdur şanma: kim çāni olursa şanmañ, D.

Oğur **Muhibbî** medhûn bülbül gibi¹⁹⁶nevâda

-85-

[KABŪLÎ]*

Vezin: . ___ / . ___ / . ___

1 Tarâvet zülf-i sünbül sâña maḥşûş
Leṭâfet ḥod ezelden saña maḥşûş

2 Melâḥat ‘ârız-ı zibâña mensûb
Güzellik ḥod ḥad-i zibâña maḥşûş

3 Ḥalâvet la‘l-i şeker-ḥâña maḥşûş
Tekellüm-i tûtî-i güyâña maḥşûş

4 Tebessüm gonca-i ḥoş-bûña lâyıḳ
Ġamuñla nâle kıлмаḳ baña [maḥşûş]

5 **Ķabŭlî** aĝlamaḳ gülmek muḥaşşal
Birisi saña biri aña maḥşûş

-86-

[ZÂTÎ]*

Vezin: __ . / . ___ / __ . / . ___

28b 1 Didüm ki benüm Yâ Rab dil-ber neme kîn eyler
Gönlüm didi ‘aynuñda olan nemekîn [eyler]

¹⁹⁶ gibi: leyin, D.

* 28a.

* 28b., D., cilt 2 s. 471.

2 Didüm ki benüm ŧi' rüm düŧürme zebānuñdan¹⁹⁷

Didi o leb-i sükker helvā nemekī n'eyler

3 Didüm ki gözüm yaŧı çevrem çemen itmiŧdür

Ol dil-ber-i gendüm-gün didi nem ekin [n'eyler]

4 Tennür-ı belā içre büryān ideyin¹⁹⁸ sīnem

Dil-ber didi ki¹⁹⁹ yaŧuñ anı nemekin eyler

5 Yārān didi ey **Zātī** yoğ bezm-i mağabbetde

Feryād u fiğānuñdan özge nemekī n'eyler

-87-

[TİĞİ]*

Ve zin: __ . / . __ . / . __ . / . __

1 Kaŧun ki dil-i cānıma ğamzeñle oğ urdı

‘ Ālemde bugün mihr ü vefā bābın oğurdı

2 Olmasa eger bād-ı viŧālūñle firākuñ

Destān-ı ğam u ğuŧŧa-i ‘ aŧkı kim oğurdı

3 Gülŧende eger meclis-i cānānı göreydi

Vā‘ iz koyup uçmağı bizi aña oğurdı

¹⁹⁷ benüm ŧi' rüm düŧürme zebānuñdan: zebānuñdan düŧürme benüm ŧi' rüm, D.

¹⁹⁸ ideyin: idüben, D.

¹⁹⁹ ki: kim, D.

* 28b.

4 Aldanma eger dilkülenürse saña ağyār
Kim sen kızucağum dağı bilmezsin o kırdı

5 **Ṭiğī**yi şorarsa eger ol gözleri fettān
Ġamzeñ görelı seyf du‘ āsım[ı] oğurdı

-88-

[ḤAYĀLĪ]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Rūz-ı ezelde ḥāk-ı vüçüdüm elenmeden
Cān tıflı dağı ten beşiginde bulunmadan
- 29a 2 Ser-keşten idi zerre gibi cān ile gönül
Mihr ile meh bu dā’irelerde tolanmadan
- 3 Ayağına ağırdı yaşum bir şehī-ğadūñ
Cān çeşmesārı ḥāk-i bedenle bulanmadan
- 4 Bir özge ‘ālemüm var idi ‘aşğ-ı yār-[ı]la
‘Ālem²⁰⁰ henüz ḥūb²⁰¹-ı ‘ademden uyanmadan
- 5 Pervāne kıldı şem‘-i cemālūñ **Ḥayālī**²⁰² [yi]
Ğandīl-i mihr tāk-ı sipihr üzre yanmadan

* 28b., D., s. 298.

²⁰⁰ ‘Ālem: Adem, D.

²⁰¹ ḥūb: ḥab, D.

²⁰² Ḥayālī: Ḥayālīyi, D.

-89-
[ḤAYĀLĪ] *

Vezin: . . _ _ / . _ . _ / . . _

1 Nice bir ḥūn-ı ğamla²⁰³ āb içelüm

Gele bir kaç kadeḥ şarāb içelüm

2 Olalum baş açuḳ²⁰⁴ ḥarābātī

Kimseden itmeyüp ḥicāb içelüm

3 Bādeye göz diküp ḥabāb gibi

Ḥānemüz olmadan ḥarāb içelüm

4 Raḳş idem zerre gibi şevḳumdan

Baḥa dirse ol āfitāb içelüm

5 Āḥiretde ḥisāb olur çün kim

Bādeyi biz de bī-ḥisāb içelüm

6 Eylemezdi Ḥayālī şoḥbet-i mey

Dimese ḥüsnüñe²⁰⁵ rübāb içelüm

-90-

[NEV'Ī] *

Vezin: _ _ . / _ . . / . _ _ . / _ . _

1 Gül devri geldi nergis-[i]le lāle vaḳtidür

* 29a., D., s. 273.

²⁰³ ḥūn-ı ğamla: ğamla ḥūnīn, D.

²⁰⁴ açuḳ: açup, D.

²⁰⁵ ḥüsnüñe: çeng ile, D.

* 29a., D., s. 241.

Mey nûş idüñ şelâşe-i gâşşâle [vaqtidür]

2 Def itmege ğubâr-ı ğamı ħâr u ğuşşayı

Bād-ı nesīm²⁰⁶ü âteş-i seyyâle vaqtidür

3 ʿĀşık cüvân u yâr cüvân faşl nev-bahâr²⁰⁷

Şanmañ bu vaqti zâhid-i şad-sâle [vaqtidür]

4 Aĥvâl-i dehre ħande-zenân geldi gitdi gül

Bülbül çemende girye ile nâle vaqtidür

5 Nev^{ʿî} gedâ-yı cām-ı mey olsa ʿaceb mi şâh

Zerrin kadeĥler içre seĥer jâle vaqtidür

-91-

[BĀĶĪ]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

I

1 Ey cemâlün pertevi envâr-ı şubĥ-ı lem-yezel

2 Ber-ter olsa menzilün ĥorşid-i enverden maĥal

3 Sende göstermiş kemâl-i şun^ʿın Üstâd-ı ezel

4 Ķudretin izĥâr idüp ĦaĶ Ħâzret-i ʿazze ve cel

5 Cümle ĥübân içre sen cânâmı Ķılmış bî-bedel

II

1 Üftâdesi işigün²⁰⁸ kemter gedâ mihr-i münir²⁰⁹

²⁰⁶ nesīm: şabâ, D.

²⁰⁷ bahâr: cüvân, D.

* 29b., D., s. 92.

- 2 Pençe-i ħorşīd-i ʿālem-tāba ħüsnüñ dest-gīr
3 Her gedā-yı āsitānuñ bir şeh-i şāhib-serīr
4 Mısr-ı dilde şāh olur yüzüñ gözün olmaz²¹⁰ esīr
5 Ħüsni ey Yūsuf dan aʿlā²¹¹ ey güzellerden güzel

III

- 1 ʿĀşīka yād-ı lebüñ cām-ı şarāb-ı dil-güşā
2 Cāna ol laʿl-i cām muşaffadur mey-i bezm-i şafā
3 Rūḥ-baḥş olmış Mesīḥāveş o laʿl-i cān-fezā
4 Laʿl-i mey-günüñ görüp cān virmeyen kimdür şehā
30a 5 Pes meger ādem degül ʿaqlında vardur yā ḥalel

IV

- 1 Ħalka-i zülf-i siyāhuñ ey saçı misk²¹²-i Ħoten
2 Naʿl-i şeb-dīz-i ḥaṭūndur dirler erbāb-ı süḥan
3 Kimdür ol rüḥsāre-i gül-gün-[ı]la senden geçen
4 Ħüsünüñ bir dem gören ey ħüsrev-i şīrīn-dehen
5 ʿAşkuña Ferhād olup yoluñda cān virür²¹³ maḥal

V

- 1 Qaddüñe ḥilʿat-i biçelden ħüsni ḥayyāṭ-ı qazā
2 Gün gibi yaqduñ cihānı ey meh-i zerrīn-ḳabā
3 Çāk idüpdür gerçi kim şabrum giribānın cefā
4 Dāmenüñ cevri-ile elden ḳoya şanma dil-berā
5 Ol olacaḳ iş degül yaḳam dutunca tā ecel

²⁰⁸ üftādesi işigün: işigün üftādesi, D.

²⁰⁹ Bu mısranın vezni kusurludur.

²¹⁰ gözün olmaz: görüp olan, D.

²¹¹ ʿālā: aḥsen, D.

²¹² misk: müşg, D.

²¹³ virür: virse, D.

VI

- 1 Gözdeki h̄un-ābe-i ālüm görüp raḥm itmedüñ
- 2 Yollar üzre cism-i pā-mālüm görüp raḥm itmedüñ
- 3 Bu perīṣān olmuş aḥvālüm görüp raḥm itmedüñ
- 4 Dermend-i ‘aşḫuñam ḥālüm görüp raḥm itmedüñ
- 5 Yol olur dilden dile dirler çü ḥod vardır meşel

VII

- 1 **Bāḫīyā** kūy-ı ḥarābātı niṣīmen ḫılduğum
- 2 Bezm-i ‘aşḫ-ı şem‘ i āhumla müzeyyen ḫılduğum
- 3 Ser-nüviştüm ḥālīdür āfāka rūşen ḫıldı[ğum]
- 4 Ey **Selimī** ebr²¹⁴ olup²¹⁵ çeşm üzre mesken [ḫılduğum]
- 5 Alnuma ‘aşḫuñ-ıla yazılan yazılur²¹⁶ tā²¹⁷ ezel²¹⁸

-92-

[BĀḲĪ]*

Vezin: __ ./ _ . . ./ . __ ./ _ . _

I

- 30b**
- 1 Geşt ü güzār-ı bāğ ne ḥoşdur nigār ile
  - 2 Bir nev-resīde gonca-dehen gül-‘ izār ile
  - 3 Çün tāzelendi gülşen-i ‘ālem bahār ile
  - 4 Ḥoşdur çemende seyr idelüm tāze yār ile
  - 5 Tā düşmenüñ yüregi bulana²¹⁹ tāze yār ile²²⁰

²¹⁴ Selimī ebr: Selīm ebrū, D.

²¹⁵ olup: diyüp, D.

²¹⁶ yazılur: yazılardur, nüsha.

²¹⁷ olup: diyüp, D.

²¹⁸ Bu mısranın vezni kusurludur.

* 30b., D., s. 68.

²¹⁹ bulına: yana, D.

²²⁰ Bu mısranın vezni kusurludur.

II

- 1 Erkân-ı aşka zerķ u riyâdan ħalel virüp
- 2 Zühd adm añma tab‘a n’idersin kesel virüp
- 3 Bâğ-ı bihişt çünki alınmaz bedel vir[üp]
- 4 Naķd-i cinân degül mi bu kim devlet el virüp
- 5 Vaşl-ı ħabîbe fırsat ola nev-bahâr ile

III

- 1 Terk eyle zühdi mezheb-i dîvân-ı²²¹ aşka gir
- 2 Naķd-i revânı bir büt-i zîbâ cemâle vir
- 3 Bir kaç piyâle bâde çeküp deyr-i bâğa ir
- 4 Bülbül kitâbın almış ele pendı bu ki dir
- 5 Hoşdur piyâle bir şanem-i gül-‘izâr ile

IV

- 1 Ĥâtır ħarâb u ‘aql müşevveş sen irmeseñ
- 2 Gülzâr-ı cennet olmaya dil-keş sen irmeseñ
- 3 Güller çemende görünür âteş sen irmeseñ
- 4 Ey nev-bahâr-ı ħüsn Ĥıızrveş sen ir[meseñ]
- 5 Gülşen gözüme dūzah olur inñizâr ile

V

- 1 Derdin²²² hezâr-ı zâr²²³ dil-fikâr²²⁴ çâkerüñ
- 2 Kılısun figân u nâleler üftâde-i derüñ
- 31a 3 Dellâl-i ħüsni murğ-ı çemendür gül-i terüñ
- 4 İncinme âh-ı ‘aşıķa cânâ ki güllerüñ
- 5 Artar cemâli revnaķı âh-ı hezâr ile

²²¹ dîvân-ı: rindân-ı, D.

²²² Derdin: olsun, D.

²²³ zar: zar u, D.

²²⁴ dil-fikâr: dil-efgâr, D.

VI

- 1 Virmiş ' izâr-ı yâra şafâ hatt-ı dil-güşâ
- 2 Yazmış ruḥında sûre-i *Ve's-şemsi Ve'd-duhâ*
- 3 Bulmuş cemâli ayînesi mâhveş cilâ
- 4 Mir'ât-ı hüsne şanma keder irişe dilâ
- 5 Nûr âyeti yazılsa hatt-ı müşg-bâr ile

VII

- 1 Seyl-âb kıldı²²⁵ belâ leşkeri aḳın
- 2 Tîr-i kaçâya oldu ber-â-ber ırâḳ yakın
- 3 Seng-i fenâya çaldı hevâ ' ömr revnaḳın²²⁶
- 4 Ta' n itme emr-i Hâḳḳ'a yûri müdde' î şaḳın
- 5 Aḥvâl²²⁷ çünkü degül ihtiyâr ile

VIII

- 1 Gül gibi şi'r **Bâkî**ya bir dem ḳulaḡuñ ur
- 2 Derd-i derûmî bülbül-i şûride hâle şor
- 3 Gel bir kenâra meclis-i mihr ü vefâyı ḳur
- 4 Şun la' l-i cân-fezâ-yı **Selîm**'e şehâ k' olur
- 6 Yâruñ şafâ-yı vuşlatı bûs²²⁸[u] kenâr ile

-93-

[HÂFIZ]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

I

- 1 Kûh-ı ḡamda her kişi âdiyla Fer[h]âd olmasun

²²⁵ kıldı: gibi şaldı, D.

²²⁶ ' ömr revnaḳın: şabr zevraḳın, D.

²²⁷ Aḥvâl: aḥvâl-i ' aşḳ, D.

²²⁸ bûs: bûs u, D.

* 31a.

- 2 Ehl-i ‘aşka ben t̄ururken kimse üstād [olmasun]
3 Tek kapuñdan bendeñ[i] red eyleme yād olmasun
4 Ğuşşañı ‘ālemde şādī bilmeyen şād olmasun
31b 5 Olmayan ‘aşkuñ es̄iri ğamdan āzād olmasun

II

- 1 Zülfinüñ zencirinüñ bir cāna baĝlu her ħamı
2 Ol sebebden ser-be-ser dīvāne kılmış ‘ālemi
3 Gökden inmiş la‘line nām-ı Mesīħ-i Meryemī
4 Bu şıfatda gördüñ mi baĝ kimse nesl-i ādemi²²⁹
5 Key görüñ ol māh-ı Ğorş[īd]-i Perizād²³⁰ [olmasun]

III

- 1 Lāle-zār-ı ħüsne çeřmüñ nergis-i şehlā yeter
2 Bülbül-i şeydāya ruhsāruñ gül-i ħamrā yeter
3 Ol gül eşrafında zülfüñ sünbül-i²³¹ ra‘nā [yeter]
4 Serv ħaddüñ ‘aşıĝa naĝl-i cihān-ārā [yeter]
5 Hiç ‘ar‘ar bitmesün ‘ālemde şimşād olmasun

IV

- 1 Külbe-i miĝnetde ħaldum ħasret ü zār u ĝarīb
2 Firĝatüñden cān beni terk itmege oldı ĝarīb
3 Leblerindendür senüñ derdüñ devāsıdur řabīb
4 Ağzımı yād itdügümce baña cev[r] eyler raĝīb
5 Yok yire ‘ahdüñde şāhā kimse bīdār olmasun

V

- 1 Dir-[i]düñ kim cānuñı vařlumla mesrūr eyleyem

²²⁹ Bu mısranın vezni kusurludur.

²³⁰ Perizād: Pīrizād, nüsha.

²³¹ sünbül-i: sünbül ü, nüsha.

- 2 Hāk-i pāyüm tūtiyāsın çeşmüñe nūr eyleyem
3 Didügümce genc-i ‘aşkuñ dilde mestür [eyleyem]
4 Göñlümün vīrānesin dirseñ ki ma‘mūr eyleyem
5 Va‘de-i vaşluñ gibi bī-aşl bünyād olmasun

VI

- 32a 1 Ben umardum kırtarayduñ bend-i hiçrāndan beni
2 Raħm idüp āz[ād] ideyduñ ħabs-i zindāndan [beni]
3 Āh kim ırmağa kaçd eyle[me]yüp cāndan beni
4 Zülfe ğamzeñ çeker çāh-ı zenāħdan beni
5 Ħabs içinden çıkararı kimseyi cellād olmasu[n]

VII

- 1 Ħāfızā tīr-i ğamın gönderdi dil-ber cān diler
2 Cān-ı ‘uşşāk yolunda ħākle yeksān [diler]
3 Bende cān virmek gerekdür anı kim sulṭān[diler]
4 Ey Nizāmī çünkü yārūñ gencdür vīrān diler
5 Kıo vücūduñ mülki vīrān olsun ābād olmasun

-94-

[MAĦREMĪ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

I

- 1 Ey güzellik bāğı içre tāze serv-i ser-bülend
2 Görmedi kıaddūñ gibi bir naħl-i gül hiç naħl-bend
3 Ey olur her bir kılında bağludur bu müstemend
4 Tā mu‘anber kākülün ħorşīde şalmışdur kemend
5 Bağlamışdur göñlümi zencīr-i zülfün bend bend

* 32a.

II

- 1 Tūt̄ŷe ta' līm-i yār eyler lebün güftārda
- 2 Ögredür řāvūsa cilve řāmetün reftārda
- 3 Sīne-çāküñdür ki şılımış lāleler kühsārda
- 4 Řadd-i dil-cūyuñ nihālin gördi çün gülzārda
- 5 Durdı ayağ üstüne ta' zīm ider serv-i bülend

III

- 1 İşigünde baş u cān virmek diler cānā gönül
- 2 Hüsñüñ gülzārına girmek diler cānā [gönül]
- 32b 3 Leblerün řeftālūsun dirmek diler cānā gönül
- 4 'Anber-efşān zülfüne irmek diler cānā [gönül]
- 5 Allah Allah ne uzun sevdāya düşmiş derdmend

IV

- 1 Bağrunı hūn ideli fūrķat dil-i āvārenün
- 2 Her birinde bir Řızılıрмаğ revāndur yārenün
- 3 Añlamazsın çünki derdin 'āşık-ı bī-çārenün
- 4 Nāşihā pend itme kim mihrinden ol meh-pāre[nün]
- 5 Şöyle dolmuşdur gönül kim şalmamışdur cāy-bend

V

- 1 **Mahremī** şad şançer-i hicrān-ıla ol sīm-ten
- 2 Řat' iderse başuñı řat' a yüzün döndürme sen
- 3 Anun-çün gör nedür ol Hüsrev-i řāhib-i sühan
- 4 Ey **Muñi** řat-ı sevdāsından anuñ baş çeken
- 5 Pārelensün tīg-ı miñnetden şalem tek bend bend

[‘AŞKÎ]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

I

- 1 Ülfet-i ‘aşk eyleyen ünsiyyet-i cân istemez
- 2 İltifât-ı halk-ı teklîfât-ı insân istemez
- 3 Terk idüp cümle cihân mülkini ‘unvân [istemez]
- 4 İhtiyârı faqr iden dergâh-ı sulţân istemez
- 5 Zâd-ı gâmdan özge hergiz kendüye nân istemez

II

- 1 Eyleyenler gûşe-i faqrı fenâyı ihtiyâr
- 2 Tâc u horşîd-i felek tahtında eylerler nizâr
- 3 Mâ-sivâyı ‘aynına almaz bu fânî rûzgâr
- 4 Şol ki istiğnâ serîrinde oturdu şâh-vâr
- 33a 5 Ser-te-ser olmağa heft iklîme sulţân²³²

III

- 1 Dağlarla lâle-zâr-ı sînem oldu bâğ u râğ
- 2 Cüy-ı bâr-ı eşküm ol bâğ içre açar çağ çağ
- 3 N’ola gülzâr-ı cihân seyrinden eylersem ferâğ
- 4 Sîne sîne her ki kesdi na‘l yakdı tâze dağ
- 5 Eylemez bâğa nazâr seyr-i gülistân istemez

IV

- 1 Kılısalar göz göre cânâ cism-i efgârum dü nîm
- 2 İşigüнден bir kadem gitmem yabâna Hâk ‘alîm
- 3 Çün buyurmuş Hâzret-i Sulţân Süleymân bin Selîm

* 32b.

²³² Bu mısranın vezni kusurludur.

- 4 Ol ki ‘aşk ehlidür olur kûy-ı dil-berde muķim
5 Eyleyüp divānelik tağ [u] beyābān istemez

V

- 1 ‘Aşķiyā cām-ı ezeldür cān-ı bī-hūşun eyleyen
2 Yād kılmaz ‘ālemi kendin ferāmūşun eyleyen
3 Katreye şaymaz muhiṭ-i ‘aşk-ıla cūş [eyleyen]
4 Ey Muḥibbī yār elinden bir kadeḥ nūş eyleyen
5 Hızr elinden ger olursa āb-ı ḥayvān istemez

-96-

[BĀKĪ]*

Veziin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

I

- 1 Rāyet-i fitne çeküp ol kād-i dil-cū bekler
2 Üşdiler yanına her şūḥ-ı cefā-ḥū bekler
3 Bir yire geldi niçe ğamzesi cādū bekler
4 Bir alāy oldu perī şīvelü āhū bekler
5 Gözi āhūlaruñ ālāyına yā hū bekler

II

- 33b 1 Kāynadup nār-ı ğam-ı ‘aşk-ıla ḥūn-ı cigeri
2 Gözlerümden aķıdur kendü görünmez o perī
3 Şanmañūz nev‘ -i beşerden gele bu şīveleri
4 Bir perī içün aķar iki gözüm çeşmeleri
5 Şaķımuñ bilmiş oluñ aĝlıdur²³³ ol şū [begler]

* 33a., D., s. 98.

²³³ aĝlıdur: ılıdur, D.

III

- 1 Cān yidürseñ eger ol Hüsrev²³⁴-i Şīrīn-dehene
- 2 Ğālib olsañ reh-i ‘aşkında bu gün Kūh-kene
- 3 Ne kadar naqd-i derūnuñda²³⁵ nişār olsa yine
- 4 Bī-vefālīklar ider yolına cānlar virene
- 5 ‘Acabā böyle m’olur dünyede hep bu begler

IV

- 1 Pāk-rū tāze-cevāndur baña cānumdan e‘ az
- 2 Gelmedi yanuma zen kısmı meger duḡter-i rez
- 3 Baḡmadum aṡlas u dībāsına dehrūñ bir kez
- 4 Raḡt u baḡtum getüre oda urursañ tütmez
- 5 Bir iki gün beni bu dünyede beni maḡbūb egler

V

- 1 Boynuña ḡīle kemendin biri baḡlar nā-gāh
- 2 Çıkarur toḡrı yoluñdan biri eyler gümrāh
- 3 Bu belāya bulmaz çāre ne dervīş ü ne [de] şāh
- 4 Kimseye uymasun ulaşmasun Allāh Allāh
- 5 Zūlf-i bī-dīn-ile ol ḡamze-i cādū bekler

VI

- 1 **Bākī**yā gel olalum Ka‘ be-i dil yolına peyk
- 2 Diyelüm sem‘ a nidā iricek āḡir lebbeyk
- 34a 3 Girelüm rāh-ı Hūdā’ya diyüp e’s-sa‘yü ileyk
- 4 Ne **Necātī** ne güzeller ne selāmu ne ‘aleyk
- 5 Fāriḡüz eylemezüz kimseye ṡapu begler

²³⁴ Hüsrev: خثرو, nüsha.

²³⁵ derūnuñda: revānuñda, D.

[YETİMİ] *

Veziñ: _ _ . / _ . _ . / . _ _ . / _ . _

I

- 1 Hüsñüñ hayâtı ‘ âleme ey dil-berâ yeter
- 2 La‘ lüñ şafâsı cānuma²³⁶ her dem ğidâ yeter
- 3 Hâl-i ruñuñ bu sebze de dâĝ-ı cefâ yeter
- 4 Dil-güşvârına zülf-i siyâhuñ belâ [yeter]
- 5 Yıķmaĝa bu vilâyeti bir ejderhâ yeter

II

- 1 Ağyâra uyuban beni beni ey kaçları kemân
- 2 Atma yabâna oķ gibi göĝsüñ gerüp hemân
- 3 Hicr âteşine yaķalı bu çarķ-ı bî-imân
- 4 Geh yaş gelür gözüm den ü geh yaş yirine ķan
- 5 Derd-i derûmı bilmege bu mâcerâ yeter

III

- 1 İzüñ tozı başıma eger olaydı bir tâc
- 2 Olmaz idüm bu vechle ĥalk arasında ac
- 3 Mu‘ tâd olalı derde devâ istemez mizâc
- 4 Bîmâr-ı ‘ aşķa şerbet-ile eyleme ilâc
- 5 Var ey şabîb ķo beni derdüm baña yeter

IV

- 1 Çekdüm belâ vü derd ile biñ dürlü ben cefâ
- 2 Dil-ber yolında yidüğüm oldu ķamu hebâ
- 3 Ey çarķ sen de yâr gibi olma bî-vefâ

* 33a., D., s. 98.

²³⁶ cānuma: ĥanuma, nüsha.

- 4 Geldüm bu fānī ‘āleme hīç sürmedüm şafā
34b 5 Zīrā bu deñlü ‘āleme bir bī-vefā yeter

V

- 1 Kimse **Yetimī** senüñ gibi bī-‘izzet olmasun
2 Aç ol cihānda minnetli ni‘met olmasun
3 ‘Ālem içinde müflis ü bī-‘izzet [olmasun]
4 Tek yirde gökde zerre kadar minnet olmasun
5 Örti didügüñ **Necātī**’ye bir büriyā yeter

-98-

[MAKĀLĪ]*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

I

- 1 Şikāyet rüzgārundan ki bir dem ol[ma]dum hoşnūd
2 Fiğān baht-ı siyāhumdan ki kılmaz t̄alī‘ üm mes‘ūd
3 Yumuldı gonca-i ṭab‘um elimde cām-ı ğam fersūd
4 Bahāristān-ı ‘ālemde açılmazsa gül-i maqşūd
5 Ne ğam ey bülbül-i cān çünkü gülzār-ı ‘adem mevcūd

II

- 1 Zemīn-i dilde eşcār-ı maḥabbet çünkü şaldı bīḥ
2 Qazādan başuma her berg ü bārı oldu bir nev mīḥ
3 Siyāsetgāh-ı ‘aşkuñda senüñ ey gözleri Mirriḥ
4 Urupdur başıma cellād-ı ğamzeñ niçe qazmıḥ mīḥ
5 Gözümden ucları çıkdı degül müjgān-ı ḥün-ālūd

* 34b.

III

- 1 Seni bu hüsn ile kim görse āh-ı derd-nāk eyler
- 2 Giribānın çeküp gül gibi ol dem çāk çāk eyler
- 3 Beni sünbül saçuñ sevdaları āhir helāk eyler
- 4 Ruḥuñda ḥāl-i yektāñ ile bahş-i iştirāk eyler
- 5 ‘ Aceb mi ehl-i Hind odı yaḫarsa kāfir oldu ‘ ūd

IV

- 35a
- 1 Belā bezminde nār-ı ḡam yaḫup baḡrum kebāb itdi
  - 2 Aḫıtdı ḫanlı yaşum ‘ aks-i la‘ lüñle şarāb itdi
  - 3 Ḳomadı yir yaşum rüy-ı zemīni ḡarḫ-āb [itdi]
  - 4 Ne zālimdür ḡam-ı ‘ aşḫuñ beni yıḫdı ḫarāb[itdi]
  - 5 Anuñçün oldu yir yir dūd-ı āhum göklere memdūd

V

- 1 **Maḫālī** la‘ l-i dil-ber var iken yāḫūt-ı aḫmerden
- 2 Yudum el çeşme-i āb-ı ḫayāt-ı bāde-i terden
- 3 Ne olur cām-ı²³⁷ Cemşid ü mir ‘āt-ı Sikender’den²³⁸
- 4 Tecellā-yı şafāyı şayḫal it mir ‘āt-ı ḫāverden
- 5 O māhuñ ‘ aks-i ḫüsnidür **Figānī**yā hüv’el-maḫşūd

-99-

[CİNĀNĪ]*

I

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Şeh²³⁹-i ‘ aşḫuñ ezelden bende-i fermānıyuz²⁴⁰ cānā

²³⁷ cām-ı: cām u, nüsha.

²³⁸ Bu mısranın vezni kusurludur.

* 35a., D., s. 227.

²³⁹ şeh: reh, D.

²⁴⁰ bende-i fermānıyuz: bi-ser ü samānıyuz, D.

- 2 Belâ iklîminüñ²⁴¹ ser-keşte-i devrâniyuz cânâ)
3 Bizi şanma²⁴² cihânuñ tâlib-i ‘ unvâniyuz [cânâ]
4 Ne dehrüñ bendesi ne şâh-ı ‘ âlî-şâniyuz [cânâ]
5 Esîrüñ olalı mülk-i ğamuñ sulţâniyuz cânâ

II

- 1 Ğamuñla bu dil-i âvârede²⁴³ ârâm u râhat yok
2 Hevâ-yı ‘ aşkla şabr itmege imkân u tâkat [yok]
3 Turup eglenmege bir iki gün cây-ı iķâmet yok
4 Bizi egler ğam-ı ‘ aşkuñda bir künc-i ferâgat yok
5 Bu meydân-ı belânuñ kûy-ı ser-gerdâniyuz cânâ

III

- 1 Maĥabbet pûtesinde nâr-ı ‘ aşk-ı pâk-ile ķâlüz
2 Cefâ vü cevruñe mu‘ tâd olup derdüñle hoş ĥâlüz
35b 3 Sürûra meylimüz²⁴⁴ yok ğuşşa vü endüha meyyâlüz
4 Feraĥdan ağlaruz ğamdan güler bir özge abdâluz
5 Lebüñle ĥatţuñuñ geh mest ü geh ĥayrâniyuz cânâ

IV

- 1 Gelür geh ârzü-yı kûh [u] şahrâ ķalb-i nâ-şâda
2 Düşer ğâhî ‘ azîmet fikri kûy-ı cennet-âbâda
3 Gezer her rüz [u] şeb Mecnüñ-i şeydâ gibi²⁴⁵ dil-dâde
4 Vuĥuş-ı deşt-[i]le gündüz müsâfir kûh [u] şahrâda
5 Kilâb-ı kûyuñuñ şeb tâ²⁴⁶ seĥer miĥmâniyuz cânâ

²⁴¹ iklîminüñ: vâdisinüñ, D.

²⁴² şanma: şanman, D.

²⁴³ âvârede: âvâreye, D.

²⁴⁴ meylimüz: reşkümüz, D.

²⁴⁵ Gezer her rüz [u] şeb Mecnüñ-i şeydâ gibi: Gezüp şâm u seĥer âvâre vü şeydâ vü, D.

²⁴⁶ şeb tâ: şeb bâ, nüsha.

V

- 1 **Cinānī** bend idelden tār-ı müy-ı kākül-i cānān
- 2 Esīr oldum kemend-i ‘aşka kıaldum zār u ser-gerdān
- 3 Perīşān oldı ğāyet gerçi kim²⁴⁷ hāl-i dil-i nālān
- 4 Olaldan halka-i zülfüne **Nev‘ī** bī-ser ü sāmān
- 5 Maḥabbet bezminün ser-halka-i rindānıyuz cānā

-100-

[NİHĀNĪ]*

Vezin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

I

- 1 Hı̄‘āb-ı ğafletde gönül hikmet-i taḳdīr nedür
- 2 Seyr idüp ‘ālem-i süflīde bu taḳḳīr nedür
- 3 İtdi bu kışşa dil-i tengine²⁴⁸ te ‘şīr nedür
- 4 Zāhidā vāḳı‘ ama söyleye ta‘ bīr nedür
- 5 Hı̄dmetinde bileyin ben daḥı taḳḳīr nedür

II

- 1 Kı̄āmetüm tīr-i cefā-y-ile kemān olmışken
- 2 Nāvek-i derd ü elem dilde nişān olmışken
- 36a 3 Siper-i dāġ-ı melāmetde ‘ayān olmışken
- 4 Sehm-i ta‘ nı ğam-ı a‘ dāya nişān olmışken
- 5 Sīneme kıavs-i kıazādan toḳunan tīr nedür

²⁴⁷ ğāyet gerçi kim: ise ğam degül, D.

* 35b.

²⁴⁸ sengīne: şengīne, nüsha.

III

- 1 Elüm al dâ'ire-i vaḥdete irgür bileyin
- 2 *Men 'arefsırrını ḳalbümde nümâyân ideyin*
- 3 Mâ-sivâdan geçeyin vâḳıf-ı esrâr olayın
- 4 Pîrim ol perde-i pindârimı ḳaldır göreyin
- 5 Ḳalmayayın ikilikde bileyin bir nedür

IV

- 1 Kâmil-i zâta şü kim ḳalbini maḳrûn eyler
- 2 Mâlik-i cevher olup vaşfını meknûn eyler
- 3 Vâşıl olmaz niçeler kendüyi medyûn [eyler]
- 4 'Arifûñ yek nazarı toprağı altun eyler
- 5 Ṭâlibûñ bu 'ameli itdügi iksîr nedür

V

- 1 Niçeler bu günü kıldı[lar] ezelden iḳrâr
- 2 Niçeler eylediler *ḳâlû belâda inkâr*
- 3 Eyleme yoḳ yire tedbîr-i tefekkür zinhâr
- 4 Olacaḳ ḥod ezel olmuşdur aña reh mi var
- 5 Ya bu insân-ı za'îf itdügi tedbîr nedür

VI

- 1 Eyle tevfiż-i Ḥudâ her 'amelûñ itme nügûl
- 2 Ḳudrete eyle ḥavâle ne için olma füzûl
- 3 Cümle emrinde odur effi'l-i fâ'îl u fu'ûl
- 4 Her işi işleyen oldur iden ol itdüren ol²⁴⁹

---

²⁴⁹ Burada son mısra eksiktir.

VII

- 36b 1 Niçe bir ide **Nihānī** seni vālī gam-ı ‘aşk
2 Niçeler bulmadı bu bezme gelüp maḥrem[-i ‘aşk]
3 Ḥamdü lillah ki naşīb oldı baña ḥālet[-i ‘aşk]
4 Niçe mest itdi görüñ **Şemsiyi** bu bāde-i [‘aşk]
5 Bilmedi zevk-i civān u elem-i pīr nedür

-101-

TAḤMĪS-İ KĀTĪBĪ*

Vezin: __ ./ _ . _ ./ . __ ./ _ . _

I

- 1 Rağbet ider mi ādem olanlar bu ḥāneye
2 Şayd olma dāma ey gönül aldanma dāneye
3 Sehm-i kazā bilürsin irişür nişāneye
4 Çekmek belā vü miḥnet[i] ‘ālemde ya niye
5 Gördüñ zemāne uymadı sen uy zemāneye

II

- 1 Ney gibi inleseñ n’ola her dem idüp fiğān
2 Qānūn idindi qaddüñi çeng itmegi zemān
3 Çünkim senüñ terāneñe raqş eylemez cihān
4 Güç eyleme uşüle gözet dā’ireñ hemān
5 Gördüñ zemāne uymadı sen uy zemāneye

III

- 1 Baş egme dehre ‘izzet için olma mübtezel
2 Her kişiye naşībi gelür bu durur meşel
3 El virmese zemāne şaḫın eyleme cedel

* 36b.

- 4 Pendüm kabul eyler iseñ sözüm esle gel
5 Gördüñ zemâne uymadı sen uy zemâneye

IV

- 37a 1 Dünyā senüñ ola tūtalum n'eyleseñ gerek
2 'Ākıl odur ki yoğ yire ħarc itmeye emek
3 Şanma murāduñ üzre döner dā 'ima felek
4 Gūş it naşīhatüm hele benden saña dimek
5 Gördüñ zemâne uymadı sen uy zemâneye

V

- 1 Yazmış ne kim muğadder ise levhe çün qalem
2 Elbette başa gelse gerek yazılan raqam
3 Şād olma ' izzete faqr gelse çekme ğam
4 Ey **Kātībī** cihānda nedür çekdigüñ elem
5 Gördüñ zemâne uymadı sen uy zemâneye

-102-

EZ-GÜFTEHĀ-YI VEZİR-İ A' ZAM HĀFİZ AĦMED PĀŞĀ*

Veziñ: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . _ _

- 1 Peç şehrinde meger aşl-ı Frenk bir nice bān
Yığılup bir yire itmişler idi ' ahd u emān
2 Türk'e bir reng idelüm kim añıla rüz-ı kıyām
Göricek tā ki anı ħayrete varsun şeytān
3 Bevl-i şeytāndan olan yaprağı etler kurudur
İçeler lü 'lenüñ içinde zuhūr ide duĥān

* 37a.

- 4 Nef' i vardur diyüben içe niçe halk-ı cihân
Çünkü nef' i var imiş kanda idi bunca zemân
- 5 Hafaķân zahmetine belki sebebdür bu tütün
‘Āķıbet ādemi istiskā kıılır yok dermân
- 6 Bir delükde olıcaķ dilkü çıkarmaġa anı
Hār u hāşākı yaķar çıķa diyü şayyādân
- 37b 7 Bu ne aķmaķlıķ olur rûh-ı ‘azīze dā’ım
Belki çıķsun diyü her bār muķayyed insân
- 8 Boġazuñdan inicek rûha ‘azābı ma’lûm
Yuķaru maġza varur ādemi eyler hayrân
- 9 İzırāb eyledüġi rûhla maġzuñ bildün
Bu cevābumdan eger almaz iseñ ey hayvân
- 10 Gel tütün çıķduġı yirde nazar it ocaġa
Taşı topraġı siyāh eyledüġi bellü beyân
- 11 Ķalb-i mü’min ki Hāķ’uñ hānesidür ey ġāfil
Rāzī olur mı siyāh olduġına ol Mennân
- 12 Niçe kez şāh-ı cihānuñ yasaġı olmuşdur
İçmesünler diyü emr eyledi ol şāh-ı cihân

13 Her kim ulū'l-emre hīlāf eyledi noḡṣān itdi
Cürm ü noḡṣānımıza tövbe kılalum ey cān

14 Niçeler nef̄ īni gördük diyü inhā eyler
Nef̄ i olsaydı kitābında yazardı Loḡmān

15 Akçañ ile aluban kendüzüñe itme ʿazāb
Hāfızā eyle ferāgat içmeden bellü beyān

-103-

ĠUBĀRĪ*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

1 Açılıp güldi girince şoḡbet-i yārāna cöng
Gülşen-i bezm içre döndi bir gül-i ḡandāna cöng

2 Cāmveş elden ele çünkim gezüp devr eyledi
İtdi bezm-i ehlin şarāb-ı ʿaşḡ-ıla mestāne cöng

3 Ger ʿarūş-ı nev gibi maẓmūn-ı bikri olmasa
Vāşıl olmazdı şafā-ı sīne-i ḡübāna cöng

38a 4 İsm ü resm-ile yazar çün cümle dīvān ehlini
Taḡtgāh-ı şadra geçse n'ola ger şāhāne cöng

---

* 37b.

- 5   Kıanda varsa ‘aşık u ma‘ şūkuñ eyler kışşasın
Beñzer ehli ‘aşk içinde bir hikâyet-ḥāna cöng
- 6   Sevdüğinden n’ola ‘aşk ehli başarsa bağrını
Ḥāl-i zaḥm-ı sinesin çün şerḥ ider cānāna cöng
- 7   Hem enīs ü hem celīs ü hem muşāhib hem-ṭarīk
Bir gönül eglencesidür ḥāşılı ihvāna cöng
- 8   Yazdı ḥātır şafḥasında niçe şi‘r-i bī-bedel
Geldi ṭıfl-ı dil gibi çün mekteb-i ‘irfāna cöng
- 9   Çünkü her ḥarf oldu bir dür her dü şafḥa bir şadef
N’ola beñzerse **Ğubārī** baḥr-i bī-pāyāna cöng

-104-

NAZİRE-İ ḤAMDİ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1   Mihr ü mehden itse şaḥḥāf-ı felek biñ dāne cöng
Olmaya mecmū‘ā-i ḥüsnüñ gibi şāhāne²⁵⁰ cöng
- 2   Cild-i sevr üzre meh ü mihr olsun altun şemseler
Yazmağ isterse ‘uṭarid ol şeh-i dīvāna [cöng]
- 3   Kehkeşān ser-levḥadur ay u güneş türuncesi
Çarḥ-ı pür-encüm muraşşa‘ cild ile bir dāne cöng

* 38a.

²⁵⁰ şāhāne: dāne.

- 4 Göz siyâhından mürekkeb berg-i gülden kâğıd it
Vaşf-ı ruhsârıyla yazsañ yâr-ı ‘âlî-şâna cöng
- 5 Sîm-efşân âl kâğıtla elinde ol meñün
Nice beñzer jâle düşmiş bir gül-i ħandâna cöng
- 6 Vaşf idelden şüretüñ her şâ‘ir-i Mânî-ķalem
Döndi ey rûĥ-ı muşavver bir Niğârsitân’a cöng
- 38b 7 Pür-cevâhir itmek istermiş şadefveş sînesin
Dâĥil olmaĥdan ġaraż bu mekteb ‘irfâna cöng
- 8 Ĥân Muĥammed’dür ma‘ârif ehli ile âşinâ
Almasun ‘ahdında anuñ deste her bigâne cöng
- 9 Raķş ide her zerresi rûĥ-ı Nevâyî şâd ola
Vâsıl olsa **Ĥamd**’eş‘ârumla Türkistân’a [cöng]

-105-

SĀKİNĪ*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Ĥâlümi ‘arz itse şi‘rümle n’ola cânâna cöng
Oldı bir ķoltuķ vezîri ol şeh-i ĥübâna [cöng]
- 2 Câhil-i nâ-dân ile olmaz muşâĥib ehl-i dil
Bes durur eglence zîrâ zümre-i iĥvâna cöng

---

* 38b.

- 3 Nazm-ı pāk ile pür itmiş sīnesin ābdālveş
Açılıp şi‘r okımağ ister gibi yārāna cōng
- 4 Cedvel itdüm sīm-i eşki dil süveydāsm midād
Şafha-i sīnemde itdüm ol meh-i tābāna cōng
- 5 Hüsni-ı haṭ sevdā-yı zülfüñ āl kāğıd ‘arızuñ
Āteş-i sūz-ı dilümden qorqum ol kim yana [cōng]
- 6 Rūz-ı hicrānuñda şi‘rūn²⁵¹ yazmaga ḥavf eylerin
Āteş-i sūz-ı dilümden qorqum ol kim yana [cōng]
- 7 Yeñiletđi eski derdin herkesüñ bu şi‘r-i nev
Güft ü gū-yı tāze şaldı mekteb-i ‘irfāna [cōng]
- 8 Saṭr-ı emvāc oldı anuñ sürḥi mercān lafzı dūr
Beñzemezdi **Sākinī** bir baḥr-i bī-pāyāna cōng

-106-

ŞERİFİ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 39a 1 Söylemez ḥüsni-ı kemāl-i yāri her nā-dāna cōng
Bezm-i ‘irfān içre gelse baḥş ider rindāna [cōng]
- 2 Bāl açup ṭāvusveş evrāğ-ı reng-ā-reng ile
Cilvegāh-ı bezme geldi başladı cevlāna [cōng]

²⁵¹ şi‘rūn: şi‘rūm.

* 39a.

- 3 Rişte-i cāndur aña şīrāze gūyā dil varak
Dağlar tūrunce yir yir sīne bir şāhāne cōng
- 4 Söyledükçe her zemān evşāf-ı hūsn-i yār ider
Beñzedi hūsn-i edā ile bugün Ḥassān'a [cōng]
- 5 Tıfl-ı dil fenn-i tariḳ-i ' aşkı tekmiḷ eylesün
Okusun gelsün dem-ā-dem mekteb-i ' irfāna [cōng]
- 6 Bir kebūterdür yazup mektūb uçurdu Rūmiyān
Şā' irān-ı milket-i Bağdād u Türkistān'a cōng
- 7 Ḥasb-i ḥāl olsun ser-ā-pā ğazel nazm eyle kim
Ey Şerīfī vara şāyed ol şeh-i ḥübāna cōng

-107-

VAḤŞĪ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Bāde-i ' aşkuñ içüp olmış meger mestāne cōng
Açılup söyler dem-ā-dem rāzımı yārāna cōng
- 2 Gülsitāna beñzerse²⁵² rengin varaklarla n'ola
Dürlü eş'ār ile dönmiş bir güzel bustāna [cōng]

---

* 39a.

²⁵² beñzerse: beñzese.

- 3 Her zamān bir ‘āşıķuñ ķoynına girmekdür işi
Beñzemişdür bir vefāsız dil-ber-i fettāna cōng
- 4 Her baķırde bulunur şı‘r-i dūrer-bārı anuñ
Saķr emvāciyla beñzer lūcce-i ‘ummāna cōng
- 39b 5 Tıfl-ı ebced- ħ̃ana dōndi luķf-ı şab‘ı olmayan
Nażm ūstādı ķoyaldan mekteb-i ‘irfāna cōng
- 6 Cild-i sūrĥ-ıla elinde ol ķad-i servūñ dilā
Beñzemişdür řāĥ-ı gūl ūzre gūl-i ĥandāna [cōng]
- 6 Zūmre-i yārāna ķūn-kim bir laķıf eglencedür
Vahşiyā sa‘y eyle tā kim gitme yābāna cōng

-108-

MEDĤĪ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Dār-ı ġurbetde muşāķib gibidür yarāna cōng
Nażm-ı gevher-bār ile pūr bir ġūzel řāhāne cōng
- 2 Her kime dūş olsa sōyler keşf idüp esrārını
Beñzer ol mest ū ĥarāb u vālih ū ĥayrāna [cōng]
- 3 Kīşsa-i derd-i derūnın naķl ider ‘ārıflere
Ġoncaveş açılmaz ammā cāhil ū nā-dāna cōng

---

* 39b.

- 4 Ağzum açdurma benüm söyletme hicrân kışşasın
Korqarum āhum şirârından tutuşup yana cöng
- 5 Bâl ü per açmış şehâ bezmünde pervâz itmege
Ġalibâ olmuş cemâlûñ şem‘ ine pervâne [cöng]
- 6 Vaşl-ıla ħandân ider geh hicr ile giryân ider
Bir ġarīb eglencedür ben ‘ aşık-ı nâlâna [cöng]

- 7 **Medġiyâ** eş‘âr ile aġvâlüm iş‘âr itmege
Baña lâzım oldı şunmaq ħüsrev-i devrâna [cöng]

-109-

HĀDĪ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Geldi taġşıl-i sevâda mekteb-i ‘ irfâna cöng
Hem-zebân olmaq diler erbâb-ı dil yârâna [cöng]
- 40a** 2 Gül gibi rengin varaklarla müzeyyen oldı kim
Her zemân manzûr ola bir ġonca-i ħandâna [cöng]

- 3 Geh cemâlûñ medġin eyler geh ħaţuñ evşâfını
Geh ġülsitâna döner ġâġi bahârsitâna [cöng]

---

* 39b.

- 4 Kışşa-i Leylî vü Mecnûn'dan virür bir bir haber
N'ola eylerse maĥabbet ehlin dîvâne [cöng]
- 5 Âŝinâya âşinâ bigâneye bigânedür
Açılıp yârâna açmaz râzını nâ-dâna [cöng]
- 6 Râzdârumdur enîsüm mûnisüm hem-ŝoĥbetüm
Böyle hem-derd olmaz ehl-i derd olan yârâna [cöng]

- 7 Sûziŝ-i fûrĥatle **Hâdî** bir ġazel nazm eyle kim
Yana yana ağlasun aĥvâlini cânâna [cöng]

-110-

ŝIDĖİ BEĞ*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Medĥüñe ey şeh dili her şâ' irüñ bir dâne cöng
Oldı ebkâr-ı me' ânî birle bir şâhâne cöng
- 2 Bâdbândur her varaĥ ŝankim sefîn-i ' aŝĥda
Mevc-i ma' iyle ber-â-ber lücce-i ' ummâna cöng
- 3 Ĥâl ü ĥatĥ u ġamze vü ruĥsâr-ı yârı cem' idüp
Geldi yüz biñ nükte ile mekteb-i ' irfâna [cöng]
- 4 Söyler erbâb-ı dile râz u rumûzın keşf ider
Lîk olsa rîze rîze söylemez nâ-dâna [cöng]

---

* 40a.

- 5 Şıdkiyâ mîr-i ma'ârif olurum güyâ ki ben
Okusam 'irfân ile her gâh dervişâne cöng

-111-

HADENGİ ÇELEBİ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 40b 1 Yazmağa her şâ'irüñ şî'rin gerek yârâna [cöng]
Añun içün vâz' olıdu mekteb-i 'irfâna cöng
- 2 Koynına alur gezer taşvîrini meh-rûlaruñ
Rind-i 'ârifdür dilâ mâyil geçer hûbâna cöng
- 3 Cân virür cânâ kul olmağa saña erbâb-ı dil
Okıyup yazup eger alsañ ele rindâne [cöng]
- 4 Fî'l-meşel bir dil-ber-i sîmîn-bedendür sîne-şâf
Beñzer ol nâzük tabî'âtlâ dilâ cânâne [cöng]
- 5 Havfüm oldur ey **Hadengi** şaklasun Bâr[î] Hudâ
Düşmesün hergiz felekde câhil ü nâ-dâna [cöng]

-112-

ÇĀBİLĪ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 'Aşıkuñ râz-ı dil-i zârın açar cânâna cöng
Hasb-ı hâlin 'arz ider ol şâh-ı 'âlî-şâna [cöng]

---

* 40b.

* 40b.

- 2 Kâğıd-ı âli ‘ Adil Şâhı vezîri kıt‘ası
Hüsn-i hatt-ı Şâh-ı Maḥmūd ile bir şâhâne cöng
- 3 Vaḥdet ü keşretde hiç elden düşürmezler anı
Gül gibi eglencedür her şâhib-i ‘ irfâna cöng
- 4 Pür-dür ü yâkût u elmâs u le‘âl-ile içi
Ta‘ na eyler ḥâşılı ser-cümle baḥr ü kâna [cöng]

- 5 Sîne-i bî-kînesine gelmedi ehl-i dilüñ
Ḳâbilî beñzer hemân bir dil-ber-i fettâna cöng

-113-

ZEKÂYİ*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 N’ola cāndan yig olursa zümre-i ‘ irfâna [cöng]
Beñzer ey dil bir edâsı ḥüb olan cānâna [cöng]
- 41a** 2 Āldur evrâkı şanma yazar-iken hicrūñi
Eşk-i ḥünînumla ey meh-rū boyandı ḳana [cöng]
- 3 Sîne sîne gezmede ‘ uşşâḳa beñzer fî’l-meşel
Gün gibi her-cāyi olan bir şeh-i ḥübâna [cöng]
- 4 N’ola eksük olmasa yanından ey dil-i ‘ aşıḳuñ
Kim dem firḳatde beñzer ehl-i dil yārâna [cöng]

---

* 40b.

5 Ey **Zekāyī** gülşen-i ‘işretde āl evrāk-ıla
Açılıcağ gül gibi virür şafalar cāna cöng

-114-

ŞŪĦĪ*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1 Şerh ider hāl-i derūnum ol gözi mestāne [cöng]

Bildürür māfī’z-zamirüm cümle cānāna cöng

2 Hüb-rūlar vaşfi taḥrīr olduğıcün dā’ imā

Bir ‘aceb eglence oldı cümle-i yārāna [cöng]

3 Cīmler kāküldür anda ḳad elif ebrū da nūn

Yār-ı cān oldı muḥaşşal zümre-i ‘irfāna [cöng]

4 Çeşm-i pür-hūnum devād oldı vü müjgānum ḳalem

Yazmağıcün ol şeh-i hūbāna bir şāhāne [cöng]

5 Gün gibi her-cāyi olan dil-ber-i mümtāzdan

Şūḫiyā b’illāhi yigdür ‘āşıḳ-ı nālāna cöng

-115-

BAŞİRĪ*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1 Sāğar-ı mihr ü vefādur meclis-i rindāna cöng

Güiyā rāḥ-ı ma’ārif baḥş ider yārāna [cöng]

---

* 41a.

* 41a.

- 2 Naẓm-ı cān-perverle beñzer bülbül-i gūyāya dil
Vaşf-ı gül-ruḥlarla döndi bir bahāristāna [cöng]
- 41b 3 Kendüyi bir ḥāl-ile tıfl-ı dilistān eyleyüp
Geldi taḥşīl-i kemāle mehteb-i ‘irfāna [cöng]
- 4 Açduğı dem ma‘nī-i mecmūa-i ḥüsnüñ görüp
Gūyiyā āyīnedür ol ḥüsrev-i ḥübāna [cöng]
- 5 Asumān encümle evrāḳın zer-efşān eyledi
Yazdı ol māha debīr-i çerḥ bir şāhā[ne cöng]
- 6 Her ğazel kim naẓm olur vaşf-ı miyān-ı yārda
Ey **Başıri** der-miyān eyler anı yārāna cöng

-116-

MÜSEDDES-İ HÜDÂYİ*

Vezin: ..__ / ..__ / ..__ / ..__

I

- 1 Ey ruḥ-ı bāğ-ı letāfetde gül-i ḥandānum
2 Tıtdı bülbül gibi dünyā yüzini efgānum
3 Az ḳalupdur çıḳa burc-ı bedenümden cānum
4 Ey lebi derd-i dile ḥikmet-ile Loḳmān’um
5 Şerbet-i vaşluñ ile eyle benüm dermānum
6 Düşmesün boynuña hierüñle ölürsem ḳanum

---

* 41b.

II

- 1 N'ola yanuñda senüñ sehvlẽ itdümse günâh
2 Baña bağışla güzel başuñ için eyle nigâh
3 ul günâh itse dem olur ki bağışlar anı şâh
4 Baña ram eyler iseñ ramet ide saña İlâh
5 Yüzüme bir güle ba tâ ki sevinsün cânım
42a 6 Dest-i lufuñla yapılsun bu dil-i vîrânım

III

- 1 Niçe bir derdüñe bu dîde-i terler niçe bir
2 Niçe bir zâyi' ola bunca güherler niçe bir
3 Âh idem asret-[i]le şâm [u] seerler niçe bir
4 Nâr-ı amda niçe bir yana cigerler niçe bir
5 utdı âfâı meded der[d]-i dil-i süzânım
6 arazuñ cevır [ü] cefâ-y-ısa yeter sulânım

IV

- 1 Ben senüñ pâdişahım bende-i fermânüñ olam
2 Pâyımâl-i ser-gîsü-yı perîşânüñ olam
3 aşlaruñ yayına biñ cân-[ı]la urbânüñ [olam]
4 Bir iki gün bu fenâ tekyede mihmânüñ olam
5 Saña lâyı mıdur ey Hüsrev-i âlî-şânım
6 Baña zulm eyleyesin çara çıa efgânım

V

- 1 Varayın 'aşuñ-[ı]la 'âleme destân olayın
2 Düşeyin taqlara Mecnûn gibi 'uryân [olayın]
3 Sâyeveş mihrüñ-ile âk-ile yeksân [olayın]
4 Genc-i 'aşuñda **Hüdâyi** gibi vîrân olayın

5 Şehr-i hüsn içre şalın serv gibi ey cānum

6 Şulasın yollaruñı dīde-i hūn-feşānum

-117-

MÜSEDDES-İ 'ULVİ*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

I

- 42b 1 Te'ālallah yed-i kudret ne demde ur[dı] bünyāduñ
2 Nedendür bilsem āyā āb u hāk ü āteş ü bāduñ
3 Ne bāguñ bāgbānı beslemişdür kıdd-i şimşāduñ
4 Ne şahñ-ı dil-güşāde çekdi kāmēt serv-i āzāduñ
5 Efendi saña kim dirler ne yirdensin nedür aduñ
6 Cefāyı kimden öğrendüñ be²⁵³ zālīm kimdür üstāduñ

II

- 1 Ne gülzāruñ nesimidür hevā-yı 'unşur-ı pākūñ
2 Ne şem' üñ şu'lesidür nār²⁵⁴-ı ruhsār-ı 'arağ-nākūñ
3 Ne dehrūñ²⁵⁵ şuyıdur ābuñ ne yir toprağıdur hākūñ
4 Ne hilķatsin²⁵⁶ ki kırsañ halkı yoğdur kimseden bākūñ
5 Efendi saña kim dirler ne yirdensin nedür aduñ
6 Cefāyı kimden öğrendüñ be²⁵⁷ zālīm kimdür üstāduñ

III

- 1 Ruħuñ 'arz it bize ey mülk-i hüsnüñ şāhı luţf eyle
2 Şafā-bağş olsun āfāka cemālūñ māhı [luţf eyle]
3 Cefā vü cevre gāhī kâ'il olduğ gāhī [luţf eyle]

* 42b., D., s. 172.

²⁵³ be: a, D.

²⁵⁴ nār: tāb, D.

²⁵⁵ dehrūñ: nehrūñ, D.

²⁵⁶ Hilķatsin: milletsün, D.

²⁵⁷ be: a, D.

- 4 Kerem kı1²⁵⁸ şordugum ʿ ayb olmasun billāh [luṭf eyle]
5 Efendi saña kim dirlers ne yirdensin nedür aduñ
6 Cefāyı kimden öğrendüñ be²⁵⁹ zālīm kimdür üstāduñ

IV

- 1 Kimüñ taʿ lîmine düşdüñ ʿ aceb ey ğonca-leb mazhar
2 Cefā fennini itdün²⁶⁰ nā-reside tıfl iken ezber
43a 3 Zihî izʿ ān[ı] pāk [ü]ʿ aql-ı evvel ṭabʿ ı nāzük-ter
4 Saña virmiş bu deñlü kabiliyyet şanıʿ -i ekber
5 Efendi saña kim dirlers ne yirdensin nedür aduñ
6 Cefāyı kimden öğrendüñ be²⁶¹ zālīm kimdür üstāduñ

V

- 1 Müjeñ ğaddāresin bir merdüm-i ʿ ayyāre²⁶² beñzersin
2 Niçe başlar keser qanlar döker hün-hāre beñzer[sin]
3 Gönüller²⁶³ qapmada çābük büt-i²⁶⁴ ʿ ayyāre beñzersin
4 Dil-i ʿ **Ulvî**ʿ ye raḥm itmez vefāsız yāre beñzersin
5 Efendi saña kim dirlers ne yirdensin nedür aduñ
6 Cefāyı kimden öğrendüñ be²⁶⁵ zālīm kimdür üstāduñ

²⁵⁸ Kerem kı1: Ḥabibüm, D.

²⁵⁹ be: a, D.

²⁶⁰ fennini itdün: fendini kılduñ, D.

²⁶¹ be: a, D.

²⁶² ʿ ayyāre: ğaddara, D.

²⁶³ Gönüller: Dil ü cān, D.

²⁶⁴ çābük büt-i: māhir teb-i, D.

²⁶⁵ be: a, D.

MÜSEDDES[-İ ŞABRİ]*

Vezi: _ _ . / _ . _ . / . _ _ . / _ . _

I

- 1 Yolunda hürmet ile bu dil nâ-tüvân olup
- 2 Yaşum aқardı pâyına her dem revân olup
- 3 Şimdi begenmez oldu beni kâmurân olup
- 4 Baş çekdi kendü başına nâ-mihribân [olup]
- 5 Bir serv besledüm niçe yıl bâğbân olup
- 6 Ser-keşlik itdi ol dağı dâmen-keşân [olup]

II

- 1 Ümmîd-i vaşlı ile anuñ niçe rûzgâr
- 2 İtdüm sirişk-i çeşümü yolunda cûy-bâr
- 43b 3 Eşkümle perveriş bulup ol serv-i gül-‘ izâr
- 4 Âhîr ben anı idemedüm kâ’il-i kenâr
- 5 Bir serv besledüm niçe yıl bâğbân olup
- 6 Ser-keşlik itdi ol dağı dâmen-keşân [olup]

III

- 1 Bâlâ-yı қaddi tâze nihâl iken ibtidâ
- 2 Ğayet bülend itmışdüm himmetüm aña
- 3 Dirdümki sâyesinde anuñ hoş geçem dilâ
- 4 Şimdi irişmez oldu elüm dîk gelür baña
- 5 Bir serv besledüm niçe yıl bâğbân olup
- 6 Ser-keşlik itdi ol dağı dâmen-keşân [olup]

---

* 43a.

IV

- 1 Dilden hevā-yı ‘ aşkı anuñ zā’ il olmadı
- 2 Ol naḥl-ı tāze baña velī ḳā’ il olmadı
- 3 Şalınma ğayrılarla didüm ḳābil olmadı
- 4 Çok minnet eyledüm aña ve’l-hāşıl olmadı
- 5 Bir serv besledüm niçe yıl bāġbān olup
- 6 Ser-keşlik itdi ol daḥı dāmen-keşān [olup]

V

- 1 Ey **Şabri** pāy-māl olup sāyeveş bu ten
- 2 Çok çekmiş idüm anuñ içün ğuşşa vü miḥen
- 3 Her gāh dirdüm aña ḥezār eyle āhdan
- 4 Doğrusı şaḳınurdım eser yilden anı ben
- 44a 5 Bir serv besledüm niçe yıl bāġbān olup
- 1 Ser-keşlik itdi ol daḥı dāmen-keşān [olup]

-119-

MÜSEDDES-İ CİNĀNĪ*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

I

- 1 Şaınmanuz ğurbetde cām-ı hoş-ġüvār egler beni
- 2 Ya şafāyı seyr-i gül-geşt-i kenār egler beni
- 3 Bir ‘ aceb ḥāletdeyüm²⁶⁶ leyl ü nehār egler beni
- 4 Gitmege mā’ nī düşüp bi-ih̄tiyār egler beni
- 5 Āh kim ğurbetde ḳaldum bir nigār egler beni
- 6 Çokdan eylerdüm sefer bir şivekār egler beni

* 44a., D., s. 285.

²⁶⁶ ḥāletdeyüm: sevdādaya, D.

II

- 1 Dil giriftār-ı kemend-i kākül-i cānān olup
- 2 Boynı bağlu almasam āşüfte vü hayrān²⁶⁷ [olup]
- 3 Bir gice tā şubh²⁶⁸ olunca bādveş pūyān [olup]
- 4 utmadum bir kār ucın āvāre ser-gerdān [olup]
- 5 Āh kim ğurbetde aldum bir nigār egler beni
- 6 oğdan eylerdüm sefer bir şivekār egler [beni]

III

- 1 Gıtdı elden manşıb [u]  unvān [u] mülk ü cāh²⁶⁹ u māl
- 2 Döndi devlet devlete²⁷⁰ aldum zebūn²⁷¹ [u] pāy-māl
- 3 Yaraşur  ıyş²⁷² eylemek ben hasta[ya] emr-i muđāl
- 4 Hey baña niçün urursın sen diyü iden sū 'āl
- 44b 5 Āh kim ğurbetde aldum bir nigār egler beni
- 6 oğdan eylerdüm sefer bir şivekār egler beni²⁷³

²⁶⁷ almasam āşüfte vü hayrān: almışam dil-dāde vü nālān, D.

²⁶⁸ Bir gice tā şubh: Her seher ađşām, D.

²⁶⁹ mülk ü cāh: cāh u mülk, D.

²⁷⁰ devlete: zıllete, D.

²⁷¹ zebūn: ğarīb, D.

²⁷² Yaraşur  ıyş: Yārsuz  iş, D.

²⁷³ Divanda bulunup mecmuada yer almayan iki bent şöyledir:

- 4 Bir yaña a  n-ı  adū bir yaña cevri-rūzgār
Gönlümü mecrūh ider cism-i za  ifüm pür-figār
Lāzım olmışken baña her vech ile terk-i diyār
ābil olmadı oyıp gitmek anı bī-ihtiyār
Āh kim ğurbetde aldum bir nigār egler beni
oğdan eylerdüm sefer bir şivekār egler beni
- 5 Ey **Cinānī** gerçi imāndan durur hubb-ı vağan
Kūy-ı dil-ber var iken añmam vađan nāmını ben
 Aşđdan dāim ekerken dil ğam u derd ü miñen
Güşuma girmez dirġā pend-i yārān-ı kühen
Āh kim ğurbetde aldum bir nigār egler beni
oğdan eylerdüm sefer bir şivekār egler beni

ĠAZEL-İ RAĦMÎ*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Ben marîz-i derd-i dil dil-zâr bir nâ-çâr iki
Yâre ‘ arz-ı hâl müşkilkâr bir huşvâr iki
- 2 Bu sefid-i riş iden hâl-i şadâ tende beni
Serdeki sevdâ-yı zülf-i yâr bir efkâr iki
- 3 Çâr bildüm çâr ebrû-yı nigâra çâre ne
Aldı ‘ aqlum ol gözi sehhâr bir mekkâr iki
- 4 Çokdan el çekmiş idüm dâmân-ı ‘ aşk-ı yârdan
Olmasaydı ğayret-i aĝyâr bir ikrâr iki
- 5 Mihmân cevâb-ı hasret-i mîzibân-ı çeşmimiz²⁷⁴
Her gice tâ şubh-dem bîdâr bir hûn-bâr iki
- 6 Sâkiyâ sermest-i câm-ı ‘ aşk-ı cânâmı bize
İtme teklîf bâde-i ser-şâr bir işrâr iki
- 7 **Rahmiyâ** izhâr-ı hâl it tâ-be-key izhâr-ı ‘ aşk
Hâk-i pây-i yâre sen düş var bir yalvar iki

* 44b.

²⁷⁴ Mısranın vezni bozuktur ve nüshadaki bu imla ile anlam da çıkmamaktadır.

[LĀMİ'Ī]*

Veziin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

- 1 Şunda bir bîkr-i kıız oğlan bulunur mı dellâl
Dili şekker sözi şîrîn yanağı gül gibi al
- 2 Beñi Hindû gözi cādū қаşı yā kirpigi oқ
Zülfi 'anber nefesi misk ü teni penbe-mişâl
- 45a 3 Deheni hoşқа-i mercân lebi la' l [ü] dişî dürr
Alnı ay [u] yüzi gün saçları şeb қаşı hilâl
- 4 Sâ' id ü sâkı yoğun ince beli қaddi uzun
Harekât u²⁷⁵sekenât[1] heme pür-şîve vü āl
- 5 Ola bir ney gibi her barmağı bir sîm ü elif
Düşе zülfi gibi perçem saçı her fîtneye dāl
- 6 Yürüse fitne ola dursa kıyâmet қopara
Söylese sihr ile baksa қomaya tende mecāl
- 7 Gül gibi hâr u has olmamış ola dāmeni
Ġoncaveşdür cini açmamış ola dest-i hayāl

* 44b.

²⁷⁵ Harekât-ı nüsha.

8 Ruḥı bāğını şabā her dem ide ğarḳ-ı' araḳ
Gülse yüz şerm-ile biñ luḫ ile yād eyleye ḳāl

9 Çār deh sāl̄e ola ḫüsne bedr ay gibi
Arta günden güne servi boyı çün tāze nihāl

10 Ṭaleb it şehri yūri bul bu şıfātla güzeli
Lāmi' i' den ne bahā ister iseñ gel beri al

11 Himmet it hep bulunur dime key sende anuñ
Bir ḳurı baş ile cāndur daḫı yoḳ māl ü melāl

12 Kīmyādur bilür erbāb-ı sa' ādet naḳarı
Ḥāk-i pāyine kimūñ yüz süre kim virmeye māl

-122-

MÜFRED*

Vezi: . ___ / . ___ / . ___ / . ___

Bulunmaz hiç miḫnetsiz maḫabbet işbu dünyāda

Anuñçün kim maḫabbet miḫnet ile birdür imlāda

-123-

[MÜFRED]*

Vezi: . ___ / . ___ / . ___ / . ___

Enisim yoḳ durur hicrān-ı şebde āhdan ğayrı

Kimesne çekdügüm bilmez benüm Allāh'dan ğayrı

---

* 45a.

* 45a.

-124-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Gül disem ruhsârına dil-ber sözümde reng alur

Lebleri çatında la^çl aınsam eline seğı alur

-125-

MÜFRED*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

45b

Çeşm-i mestin beste gördüm hasta mı cânâ didüm

Didi âdemler helâk eyler anuñçün bağladum

-126-

[MÜFRED]*

Veziin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

[Temâ]şâgâh-ı ^çuşşâka cemâlün gibi bâğ olmaz

Bu rüşendür ki ^çâlemde göze hergiz yasağ [olmaz]

-127-

MÜFRED*

Veziin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

[Ci]hân gülzârınuñ virseñ gerekmez verd-i ra^ç nâsın

Baña ey serv-ğad sensüz olur hâr-ı belâ gülşen

---

* 45a.

* 45b.

* 45b.

* 45b.

-128-

MÜFRED*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

[Ey] қаşı yā dilde hıfz itdüm müjeñ peykānını

Nitekim şaqlar kişi tende emānet cānını

-129-

MÜFRED*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Zerd-rū olmağ gerek bir sīm-ten yolında kim

Da‘ viye ma‘ nī gerekdür ‘ aşıқа dirler nişān

-130-

MÜFRED*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Şabr iden hicrāna dirler vaşl olur cānāneye

Bu meşeldür söylenür illā biz anı görmedük

-131-

MÜFRED*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Ġamzeñ oқи dilde n‘eyler zaħm-ı tıġuñ var-[i]ken

Қонмағ ‘ ādet ħod degül mihmān mihmān üstine

---

* 45b.
* 45b.
* 45b.
* 45b.

-132-

MÜFRED*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Dānesi dūkenmedin dānā odur kim ʿıyş ide

Bir degirmendür cihān her kişî bekler nevbetin

-133-

MÜFRED*

Veziin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

Şarāb içmek güzel sevmek bu şūfî hoşça hāletdür

Eger ol hāleti fehmi eylemezseñ hoş cehāletdür

-134-

[MÜFRED]*

Veziin: _ _ . / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Vāʿ iz sözine hāste-dil isterse ʿilācı

Mey nūş ide görsün ki başarı acıyı acı

-135-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

46a

Baňa çok hāletler irdi zāhidā peymāneden

Gitmezem bir dem sebūveş gūşe-i hum-hāneden

---

* 45b.

* 45b.

* 45b.

* 46a.

-136-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Düstüm çok başludur saña güler yüz gösterür

Zülfüne el kırmak ister gâfil olma şânenen

-137-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Od yanar başında şem'ün hâlini sordum gice

Şubh olunca yandı yakıldı ruḥ-ı cânânenen

-138-

MÜFRED*

Veziin: _ . _ . / _ . _ . / _ . _ . / _ . _

'Ayn-ı 'inâyet ile baña bir nazar yeter

Maḳşud olan vefâ ise işbu kadar [yeter]

-139-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Şabr iden hicrâna dirler vasl olur cânâneye

Bu meşeldür söylenür illâ biz anı görmedük

---

* 46a.

* 46a.

* 46a.

* 46a.

-140-

MUHİBBİ*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Ol perî-peyker melek kim beñzemez insân aña
Şad hezârân dil fedâ olsun hezârân cân [aña]

-141-

ŞEMSI*

Vezi: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _

Hem-demüm hem-ğadehüm oldı şehâ nâle vü ğam
Sen gidelden berü yâr oldı bana derd ü elem

-142-

SULṬĀN SELĪM*

Vezi: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

Meriç ü Tuncâveş aķar ayağuña gözüm [yaşı]
Koluñı boynuma ur da oñulsun bağrumun [yaşı]

-143-

[MÜFRED]*

Vezi: _ _ . / _ . _ . / . _ _ . / _ . _

Cismin ki şem^c -i ^c aşkuña yaķdı fitil-ile
İşbât itdi şevķini rüßen delîl-ile

---

* 46a.
* 46a.
* 46a.
* 46a.

-144-

MESİHÎ*

Veziñ: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _

Zülfüne dökmek-[i]çün virdi icâzet bize [yâr]

‘Ömri çoğ olsun anuñ kim biz aña degme (...)’²⁷⁶

-145-

[EMRÎ]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Ṭurreñ ile qākülün ğāyet sitemkār oldılar

Bu²⁷⁷ iki çoğ başlular gör nice tarrār oldılar

-146-

[MÜFRED]*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

46b

[Nice di]]ler şayd ider zülf-i perīşanuñ senüñ

[Tâ eze]]den böyle midür ey perī şānuñ senüñ

-147-

VE LEHÛ*

Veziñ: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

(...) ²⁷⁸ geldüm bir kemān-ebrû dilāver sarhoşa

(...)di²⁷⁹ tîr-i ğamzesin döndürdi sinem tîrkeşe

* 46a.

²⁷⁶ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

* 46a., D., s. 91.

²⁷⁷ Bu: Ol, D.

* 46b.

* 46b.

²⁷⁸ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

²⁷⁹ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

-148-

[MÜFRED]*

Veziin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

(...)²⁸⁰lā bene ğarq aqđı riba^ç meskūnı

(...)²⁸¹gibi berbād itdi āhum çarq-ı gerdūnı

-149-

SŪZİ*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

(...)²⁸²dil-berdür hemīn dūnyā metā^ç ından ğarāz

(...)²⁸³ aşq ehli ne aldı şatdı bu bāzārda

-150-

MÜFRED*

Veziin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

(...)²⁸⁴ itdi beni fikr-i miyānuñ bī-nişānum ben

(...)²⁸⁵ bed nazār görmez beni gözden nihānum ben

-151-

REVĀNİ*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Eyleme hūsnūñ ^ç arūsı yüzüne zūlfūñ niqāb

Bī-tekellūf olalum olmasun ortada hiçāb

* 46b.

²⁸⁰ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

²⁸¹ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

* 46b.

²⁸² Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

²⁸³ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

* 46b.

²⁸⁴ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

²⁸⁵ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

* 46b., D., s. 181.

-152-

VE LEHÛ*

Veziin: . . _ _ / . . _ _ / . _ _ _ / . . _ _

Didüm ey gönca dehen leblerüñ emmek ola mı

Didi biñ nâz-ıla yoq yire şaķın çekme emek

-153-

YĀDĪ*

Veziin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

Bu çeşmüm içre ey dil-ber hayāl-i qadd-i mevzūnuñ

Nihāl-i serve beñzer kim bite içinde Ceyhūn' uñ

-154-

MÜFRED*

Veziin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

Göñülde niçe derdüm var ğam-ı bed-ḥāhdan ğayrı

Kimesne derdümi bilmez benüm Allāh'dan ğayrı

-155-

[MÜFRED]*

Veziin: . _ . _ / . . _ _ / . _ . _ / . . _ _

Elüme girse maḥalleñde ḥāne yercegizi

Ne ḥāne zerre qadar bahāne yercegizi

---

* 46b.

* 46b.

* 46b.

* 46b.

-156-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Başmadın adım müsâfir-hâne-i dehre qadem

Ey gönül ben tekyegâh-ı aşqda mihmân-[i]düm

-157-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

47a

Halk-ı âlem aşqumı âh u fiğānumdan tıyar

Gice âteş şu lesi gündüz duhānumdan [tıyar]

-158-

MÜFRED*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Tańrı irgürse efendüm vaşluña irsem yine

Şol mübârek hızb cemālũñ ölmeden görsem yine

-159-

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Feth-i Kıbrūs'a aceb târih olur

Dilde Fettâh ismi ger tekrâr ola

(978)

---

* 46b.

* 47a.

* 47a.

* 47a.

[MÜFRED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Ḥasret-i ebrūñ-ıla mäh-ı nev olmışdur ḥ[usūf]

Mihr-i rüyuñla meh-i bedrūñ işi olmışdur (...) ²⁸⁶

[BĀĶĪ]*

Veziin: _ _ . / . _ _ _ / _ _ . / . _ _ _

1 Ālāyiş-i dünyādan el çekmege niyyet var

Yağında ‘adem dirler bir şehre ‘azīmet var

2 Uçdı bu fezālardan mur[ğ-ı dil-i nālānum] ²⁸⁷

Ārām idemez oldı-um [efkār-ı seyāhat var]

3 Nüş eylese bir ‘āşık tā ḥaşre dek ayrılmaz

Bezm-i felegūñ bilmem cāmında ne ḥālet var ²⁸⁸

4 Gıtdükçe ḥarāb eyler mülk-i dil-i [vīrān]

Dehrūñ bu cefāsından ol [şāha şikāyet var]

5 Ser terkine ḳā’ıldür dünyāya gönül virmez

Terk ehlinin ey **Bāḳi** başında sa‘ādet va[r]

* 47a.

²⁸⁶ Bu kısım nüshada sayfa kenarında olup kesilmiştir.

* 47a., D., s. 207.

²⁸⁷ Şiirde köşeli ayrıç içindeki kısımlar D'ye göre tamamlamıştır.

²⁸⁸ D'de bu beyitten sonra bir beyit daha var.

[AḤMED]*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 47b 1 (...) sevā-rū sende tîġ-ı cān-sitān²⁸⁹
(...) tā ser-ger idük illerin ḥāne nihān
- 2 (...) maḥabbete ṭālī⁶ ferḥunde fāl
(...) paşa-yı mu⁶ azzam şāḥib-i seyf-i sinān
- 3 (...) küfr-i delālet içre iken nāgehān
(...)dı bir nūr ḳapladı mānend-i mihr-i āsumān
- 4 (...)sa ḳudretde şunuldu şandılar İslām-ı dīn
Çün Yūsuf Pāşā ki çekdi ġayrı⁶ Oşmāniyān
- 5 (...)nüñ fetḥine **Aḥmed** bir⁶ aceb tāriḥ didi
Atılınca balyemezler didi bī-dīn el-amān

TĀ[RĪḤ-İ...]BAĠDĀD*

Veziin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Darb-ı tîġ-ı Sünniyāndan Surḥ-ser
Didiler kim cıġ cıġ dād hey

* 47b.

²⁸⁹ Nüşanın bu sayfasının kenarında kesiklik olduğu için şiirin mısra başları eksiktir. (...) işareti içindeki noktalar bunu göstermektedir.

* 47b.

2 Ey h̄alef-i cān nā-h̄alef ҡo negā-yı Yezīd (?)

İtdürüpsin h̄ānemiz berbād hey

3 Şāh-ı Īrān gör ki olmasun ʿaṭāñ

H̄üb-baḥşı eyledün imdād hey

4 Derd-mend [ü]²⁹⁰ bī-nevāyuz gāzāler

Başuñuz-çün eyleñüz āzād hey

5 Oldı tārīḫ Şāh Şafī'nün nālesi

Dir-imiş kim vāh hey Bağdād hey

(1048)

-164-

Veziñ:²⁹¹

48a 1 Şükür ḥamd olsun ol Allah'a

Ḳal'eyi naşīb itdi pādişāha

2 Küffārı idüp Ḳal'eden dur

Sultān İbrāhīm Ḥan oldı mesrūr

3 Bu fetḫ kendüye olsun mübārek

Ḳabül itdi ḥācetin ḥaḳ tebārek

4 Ḳal'eyi fetḫ olup buldı murād

Düşmeni ḳahr olup öle ʿömr-i ziyād

²⁹⁰ Derd-mend [ü]: Derd-mendi, nüsha.

²⁹¹ Bu şiir aruz kalıplarına uymamaktadır.

- 5 Ğāzīler dīn yolunda durd[1] merdān
Fetħe mesrūr olup itdiler şükr-i Yezdān
- 6 Vüzerā mīr-i mīrān ümerā dā'im
Mağdūrların şarf idüp oldılar kâ'im
- 7 Baş [u] cān mālların itdiler niřār
řād [u] ħandān kıldı cümlesin Perverdigār
- 8 Fetħ olup şal'eyi luş itdi Ĥaķ
Fırķa-i İslām řād olup buldı revnaķ
- 9 Vezīr Yūsuf Pařa'dur bu fetħe ser-dār
Vezīr Ĥasan Paşa daħı ħükminde yār
- 10 Aħmed Pařa dūriřdi merd-i dilīr
Ĥaķķā budur ki ħaylī yārılıķ itdi tedbīr
- 11 Rūz-ı ħařre dek virdiler řān
Fatih-i şal'e oldı isimleri yeksān
- 12 Tařvīl-i kelām itmeyelüm ey yār
Řal'eyi viren Ĥaķ'dur kimūñ elinde ne var
- 13 Bu şal'e[yi] yapan üstād-ı 'ayyār
Ĥāneye dīvār komış ey yār

- 14 İbtidâsın idelüm yâd
Nemrûd'ũn oğlı Sãn itmiş bünyâd
- 48b** 15 Çünki bünyâd eyledi Sãn
Gömez (?) ile Hâytar (?) idüp virdi şãn
- 16 Sãn devrinden soñra ey yâr
Niçe kâfirler hükminde oldu bu diyâr
- 17 'Ăkıbet İslâm'a naşib itdi Hâk
Yüsuf Paşa feth itdi muhakkak
- 18 Elli dört gün eyledi harb-ı kıtâl
Baş [u] cāna qalmayup harb itdi māl
- 19 Dürlü dürlü cihâd idüp yegân
Düşmân zebûn olup didi amân
- 20 Amân virüp küffâra luğf itdi vâfir
Kılıcı altından geçdi haylî kâfir
- 21 Kal'eyi zabt idüp oldu şâd
Devlet ile dâ'im ola ber-murâd
- 22 Fâtih-i baħr olup ism-i cihâda
Akrânı olmaya luğf ile şânda

23 Bir ulu ğazā oldı bu ğazā
Ümīzdür ki bula cümle luḫf ide Ḥüdā

24 Evliyālar ola reh-beri hemīn
Ḥācetüm revā kıl yā Mucībū's-sā'ılīn

-165-

[AḤMED PAŞA]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

1 'Ahde vefā eylemedüñ öyle mi
Terk-i cefā eylemedüñ öyle mi

2 Bir dem ayağın tozını gözüme
Kuḫl-i cilā eylemedüñ öyle mi

3 Gül yüzüne karşı gönül bülbülin
Perde-serā eylemedüñ öyle mi

4 Şemme-i zülfüñle meşammın dilüñ
Ġāliya-sā eylemedüñ öyle mi

5 **Aḫmed**'i öldüriserin dir idüñ
'Ahde vefā eylemedüñ öyle mi

49a Sa'ādetlü sulḫān İbrāhim Ḥan Ḥāzretlerinüñ oğlı dünyāya geldi mübārek Ramazān-ı Şerīf'üñ otuzuncı gicesi pençşenbedür Ḥaḫ te'āla 'ömr-i ḫavīl müyesser eyleye amīn yā Mu'īn.

* 48b., D., s. 309.

İsm-i şerîfince Muḥammed Ḥan kômîşlar 1501. Qanûn-ı evvelüñ yigirmi üçi dü şerîfi evvel kış ayıdır.

-166-

BERĀY-I FETH-İ QAL‘ A-İ EGRİ*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _

1 Ḥamdü lillah ki yine ḥüsrev-i²⁹² dîn

Kâfire tîğ-ı ğazâyı çaldı

2 Seyl-i leşker aqıdup bed-ḥ̄āha

Ḥaşm-ı dūn baḥr-i fenāya taldı

3 Toğrılup Egri Ḥişârı’na revān

Lağm-ıla düşmene āteş şaldı

4 Şöyle feth eyledi ol qal‘ eyi kim

İşidenler müteḥayyir qaldı

5 Didi târiḥini **Seyyid Loqmān**

Şāh-ı dîn Egri Ḥişârın aldı

(1005)

49b Sûre-i Āl-i ‘İmrān borçlu olan kimse üç gün oğusa deyninden ḥalāş ola Sûret[ü]’l-Mā‘ide kırk bir kere oğusa Ḥaḳ Te‘āla māl u tavar rûzî kıla fetā-ile Sûretü’l-Ḥucurāt üç kerre oğusa bey‘ u şirāda vü mālında berekāt ḥāşıl ola [Sû]re-i Meryem kırk bir kerre oğusa ğanî olup faqrđan ḥalāş ola Sûretü’l-‘A[ḥ]zāb kırk bir kerre oğusa her işi açılıp rızkında berekāt ola Sûretü’l-Fecr şabāḥ on kez oğusa aḥşama deĝin feraḥ bula inş‘allahu te‘āla [Sûr]e-i İḥlāş çok oğıyan her ne ḥācet dilerse Ḥaḳ Te‘āla qabul ide Sûretü’l-Felāk her kim evden çıkarırken yāḥūd evine girerken oğusa şeyṭān

* 49a.

²⁹² ḥüsrev-i: ḥüsrev ü, nüsha.

şerrinden emîn ola Sûretü'n-Nâs her kim çok okusa vesvese-i şeytândan emîn ola ve bu üç [sû]reyi her kim okuyup kendüye üfürse aña sihr kâr eylemeye inşallahu Te'âla.

İşbu biñ iki yüz seksân dört senesinin Şa' bân-ı Şerîfün beşinci gün te'ehhül idüp seksen beş senesi Şa' bân-ı Şerîfün teşrih-i şânînin on yedinci ve rûz-ı kâsımın yigirmi üçüncü yevm-i pazar gicesi sa' ad yedi buçukda oğlum Muḥammed Cemîl dünyâya rağbet buyurmuşdur.

-167-

[FEYZÎ]*

Veziñ: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . _ _

I

- 50a 1 Gel-e ey çarḥ yeter ' aksine devr itme gel-e
2 atı yüz buldı zamānuñda gürüh-ı (...) ²⁹³
3 Kimi te'lîf-i kitāb itmege eyler ' acele
4 Kiminüñ aşdı aşide dimege yā (...)
5 Ne ' aceb günlere aldı göre b'illāh hele
6 Geçinür ehl-i kemāl ile berāber (...)

II

- 1 Yoğ-iken ab' -ı selîmi[hele] Selmān geçinür
2 Hüsñ-i nazm ile kimi Hüsrev ü Hassān [geçinür]
3 Şā' ir-i nağz-ı sūḥan-senc ile yeksān geçinür
4 Har-ı lā-yefhem iken eşref-i insān [geçinür]
5 Ne ' aceb günlere aldu gör-e bi'llāh hele
6 Geçinür ehl-i kemāl ile berāber (...)

* 50a.

²⁹³ Nüşanın bu sayfasının kenarında kesiklik olduğu için şiirin mısra sonları eksiktir. (...) işareti içindeki noktalar bunu göstermektedir.

III

- 1 Āhı āhū şanup añlar ğazeli görse ğazāl
- 2 Çıkarur şı' r-i şa' ĩr hem oğur bālı (...)
- 3 Var iken bunca ęuşūrı o nigūhīde-ĥişāl
- 4 Bilmeyüp cehlını eyler yine da' vā-yı (...)
- 5 Ne ' aceb ğünlere ęalduę göre bi'llāh hele
- 6 Geçinür ehl-i kemāl ile berāber [cehele]

IV

- 1 Var nice cehl-i mürekkeb ki beter merkebden
- 2 Görse at āĥ ūrını fark idemez mek[tebden]
- 3 Okuyup yazması yok dānişi yok mezhebden
- 4 Ehl-i ' ilm ile berāber dem urur meşreb[den]
- 5 Ne ' aceb ğünlere ęalduę göre bi'llāh hele
- 6 Geçinür ehl-i kemāl ile berāber [cehele]

V

- 1 Zāl-i Rüstem bilüp ol şalı şanur görse şığāl
- 2 Ĥarı ĥar añlar oğur cehl-ile hem dāli devā(...)
- 3 ęızılı ęāra şanur ağı yaşıł ęārı āl
- 4 Bu ęuşūr ile şanur kendüsini ehl-i kemā[l]
- 5 Ne ' aceb ğünlere ęaldıę göre bi'llāh hele
- 6 Geçinür ehl-i kemāl ile berāber [cehele]

VI

- 1 Bümveş mesken idüp genci bu vīrānelerün
- 2 Ta' n ider sözlerine ' āķıl u ferzāneler[ün]
- 3 Ĥayf kim ęadrini bilmezler o dūr-dānelerün
- 4 **Feyziyā** söyle nedür vaşfını bu dīv[ā]nelerün

- 5 Ne ‘aceb günlere kaldık göre bi’llāh hele
6 Geçinür ehl-i kemāl ile berāber [cehele]

-168-

[NEF’İ]*

Ve zin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 51a 1 Bahār irse yine seyr-i gülsitān olduğın görsem
Güzel seyr eylemek ‘uşşāka āsān olduğın görsem
- 2 Leţāfetde²⁹⁴ görünse āsumānuñ ‘aksi her yirde
Çemende başka bir ‘ālem-nümāyān olduğın görsem
- 3 Yine rez-duĥterin peydā idüp ‘azm-i kenār itsem
Ġamuñ hātırda nā-peydā vü pinhān olduğın görsem
- 4 Kızarsa gül gül olsa tāb-ı mülden²⁹⁵ rüy-ı hūbānuñ
Ruĥ-ı cānānı hem gül hem gülistān olduğın görsem
- 5 Şafādan birbirinüñ sīnesin çāk itse dil-berler
Güzeller mest olup dest ü girībān olduğın [görsem]
- 6 Baĥup geh sīne-i cānāna geh cām-ı mey-i nāba
Dil-i divāne berr ü baĥre sulţān olduğın görsem

---

* 51a., D., s. 319.

²⁹⁴ Leţāfetde: Leţāfetden, D.

²⁹⁵ Milden: Meyden, D.

7 Muḥaṣṣal böyle bir gün görmedin²⁹⁶ ölürsem ey Nef'î
Felek ben ölmedin²⁹⁷ ḥāk-ile yeksân olduğın görsem

-169-

[NEF'Î]*

Vezin: ..__ / ..__ / ..__ / ..__

1 Gül gibi cām-ı meyi encümen-efrüz idelüm
İttifāk ile gelin bir yire nev-rüz idelüm

2 Muṭrīb alsun eline ' udi yanınca biz de
Yanalum yaqılalum bir dem-i dil-süz idelüm

3 Giceyi gündüze qatmaq degül-e²⁹⁸ himmet idüñ
Bir şafâ eyleyelüm kim şebimüz rüz idelüm

4 Qalbimüz bâde ile maṭla' -ı envâr olsun
Niçe bir maḥzen-i esrâr-ı ğam-endüz idelüm

5 Bülbül olsun oqusun tâze ğazeller Nef'î
Gül gibi cām-ı meyi encümen-efrüz idelüm

-170-

[NEF'Î]*

Vezin: __ ./ . __ ./ . __ ./ . __

51b 1 Biñ var ola hicrānuñ ile sīnede dāğum

²⁹⁶ görmedin: görmeden, D.

²⁹⁷ Ölmedin: ölmeden, D.

* 51a., D., s. 320.

²⁹⁸ Degül-e: Degül a, D.

* 51b., D., s. 320.

Çokdur güzelüm devlet-i 'aşkuñda çerâgum

2 Şevk-i mey-i la' lüñle kadeh düşmez elümden

Mey-hâneye varınca yire degmez ayağum

3 Pāy²⁹⁹ seg-i kūyuñ yiridür şanma yir üzre

Çaldı haber-i vaşluñ için yolda kulağum

4 Vā' iz ne kadar Kevşer ü hür añsa uzatsa

Olmaz mey ü maḥbūbdan el-kışşâ ferâgum

5 Nef'î gibi ben yâra çeküp yâre görünmem

Biñ var ola hicrānuñ ile sinede dâgum

-171-

[NEF'Î]*

Vezi: .. __ / .. __ / .. __ / .. _

1 Derd-var dilde ğamum 'āleme ta' bîr idemem

Feyz-i ma' nî³⁰⁰ o kadar kim yine taḥrîr idemem

2 Verziş-i āh iderek āh-ı mücessem oldum

Çarḥa te 'şîr iderin³⁰¹ göñlüme te 'şîr idemem

3 Muntazır ṭab' uma ebkâr-ı ma' ānî o kadar

Keşretinden birinüñ şeklini taşvîr idemem

²⁹⁹ pāy: pāy-ı, D.

* 51b., D., s. 320.

³⁰⁰ ma' nî: ma' nâ, D.

³⁰¹ iderin: iderim, D.

- 4 Bā-ḥuṣūṣ istediğüm şekle ḳorın³⁰² maẓmūnı
Gerçi māhiyyet-i endīseyi ta‘bīr³⁰³ idemem
- 5 Sāḥir-i mucize-perdāz-ı ḥayālüm ammā
Gördüğüm bül-‘aceb-i ma‘nī³⁰⁴yi taḳrīr idemem
- 6 Ḥālden ḳāle getürmek eger olsa mümkün
‘Arz-ı ḥāl itmede ehl-i dile te‘ḥīr idemem

- 7 Mest-i cām-ı mey-i ‘aşḳum dil-i Nef‘ī gibi ben
‘Aḳla mikdārını bildirmedi taḳṣīr idemem

-172-

[NEF‘İ]*

Veẓin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 52a 1 Ğam-ı ‘aşḳuñ ki hep şekvā ider ‘uṣṣāḳ-ı zār andan
O dilden ḥazẓ ider hem dil daḥı bī-iḥtiyār andan
- 2 Ten-i zārım ḳo ḥāk olsun yoluñda cāna minnetdür
Hemān tek ḳonmasun ol dāmen-i pāka ğubār andan
- 3 Gelince fikr-i la‘lūñ ‘ārifāne ṣoḥbet eyler dil
Kebāb-ı pür-nemek bundan ṣarāb-ı bī-ḥumār andan

³⁰² ḳorın: ḳorum, D.

³⁰³ Ta‘bīr: Tağyīr, D.

³⁰⁴ ma‘nī: ma‘nā, D.

* 52a., D., s. 324.

- 4 Öürsem işiginden hāk-i ten dūr olmasun dirsün
Buña olsun mu hīç ey dil müsā'īd rūzgār [andan]
- 5 Niçün evvel görüşde yārına cān virmemiş **Nef'ī**
Bugünden böyle hīç maqbūl olur mı i' tizār andan

-173-

[NEF'Ī]*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _

- 1 'Āşığa ta' n itmek olmaz mübtelādur n'eylesün
Ādeme mihr ü maḥabbet bir belādur n'eylesün
- 2 Göñli dil-berden kesilmezse 'aceb mi 'āşıkuñ
Ġamzesiyle tā ezelden āşinādur n'eylesün
- 3 N'ola ta' yīn itse zabtı³⁰⁵ mülk-i ḥüsni ğamzeye
Zülfı bir āşüfte-i ser-der hevādur n'eylesün
- 4 Zülfüne ḳalsa perişān eylemezdi dilleri
Anı da taḥrīk iden bād-ı şabādur n'eylesün
- 5 N'ola olsa mużtarib ḥāl-i dil-i 'uşşāḳdan
Sīnesi āyīne-i 'ālem-nümādur n'eylesün
- 6 Olmasa **Nef'ī** n'ola dil-beste zülf-i dil-bere
Ṭab' -ı şūḥı dāma düşmez bir hümādur n'eylesün

* 52a., D., s. 324.

³⁰⁵ zabtı: zabt-ı, D.

[NEF'İ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Fikr-i zülfüñ dilde tâb-ı sūz-ı 'aşkuñ sīnede
Nārdur külhanda gūyā mā[r]dur gencīnede
- 52b 2 'Aşkuñ gönline bak mir'āta bakmaḡsa ḡaraż
Yoḡdur ey meh ol şafā ma' zūr tūt āyīnede
- 3 Aṭlas-ı çarḡa deḡişmezdüñ³⁰⁶ anı ey ḡ'āce sen
Ger bulayduñ bulduḡum ben ḡırḡa-i³⁰⁷ peşmīnede
- 4 Ğam feraḡ gibi degül her dem gelür³⁰⁸ yoḡlar beni
Olur elbette ḡaḡıḡat hem-dem-i dīrīnede
- 5 Ḳorḡum oldur bir gün ey Nef'ī yaḡar dūnyāyı hep
Böyle ḡalursa eger sūz-ı maḡabbet sīnede

[NEF'İ]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 Derdimiz çoḡ 'aşıkız saña giriftāriz hele
Bula³⁰⁹ tīmar itmeseñ derdüñle bīmāriz hele

* 52a., D., s. 330.

³⁰⁶ deḡişmezdüñ: deḡişmezdük, D.

³⁰⁷ ḡırḡa-i: ḡırḡa vü, D.

³⁰⁸ Gelür D'de yok.

* 52b., D., s. 330.

³⁰⁹ Bula: N'ola, D.

2 Şevkimiz yok dilde gerçi³¹⁰ mübtelâ-yı fūrkatiz
Zevkimiz var lezzet-i ğamdan ħaberdârız hele

3 N'ola gitdiyse qarâr u ' aql u şabr u fikrimiz
Ġam degül nâ-çâr isek ' aşkuñla nâ-çarız hele

4 Kıysa başdan ser-ber olmuş rāh-ı ğamda āşiyān
Terk-i ser kılduĝ o yolda biz sebük-bârız hele

5 Bizde ey Nef'î n'ola tertîb-i dîvān eylesek
Az ise eş' arımız pākîze-güftârız hele

-176-

[NEF'Î]*

Vezin: ..__ / ..__ / ..__ / .._

1 Tolsa destümde n'ola eşküm-[i]le peymâne
Girse gülgün-ı sirişküm yiridür meydâne

2 Nāvek-i ğamzelerün şöyle geçer tenden kim
Nevk-i peykân-ı ciger-düzü bulaşmaz kıana

3 Eglenür fikr-i miyānuñla dil-i āşüfte
Bend olur bir kııl ile bunculayın dîvāne

53a 4 Zāhir olmazsa n'ola āhum ucından şu' le
Ġam ħadengidür o muĥtāc degül peykāne

³¹⁰ Dilde gerçi: Gerçi dilde, D.

* 52b., D., s. 331.

5 Böyle rindâne ğazel az dinür³¹¹ ey Nef'î

Ķā' ilüz şīve-i rindānı bilen yārāne

-177-

[NEF'Î]*

Vezin: __. / _ . _ . / . _ . _ / _ . _

1 Germ olmasın ineñde felek āfitāb-[1]la

Ķālibdür aña mihr-i ruḥuñ āb u tāb-[1]la

2 Şal mihr ü māha ḥüsñ ü leṭāfet kemendini

Göster yüzüñde kākülüñi pīç ü tāb-[1]la

3 Reftār-ı germi ḥānde-i nermile ḳıl ki tā

‘Ömrüm geçe feraḥla geçer çün şitāb-[1]la

4 Rūz-ı şumār u defter-i a‘ māle ḳā' ilüz

Ger derdimiz bilse³¹² ḥisāb u kitāb-[1]la

5 Nef'î çekerdi bār-ı belāñı ne ḥāl ise

Öldürdüñ ol faḳīride nāz u ‘itāb-[1]la

³¹¹ Dinür: Denilür, D.

* 53a., D., s. 332.

³¹² Bilse: bilinse, D.

ŞİDQÎ*

Vezin: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

I

- 53b 1 Ğurūr itme tekebbürden beri gel añla insānı
Haķāretle nazār kıлма görüp mūr-ı Süleymān'ı
- 2 Bu dünyānuñ beķāsı yoķ bilürsin 'āķıbet fānı
Tıtalım kim ser-ā-ser olduñ imdi 'ālemüñ ħanı
- 3 Ķanı İskender ü Dārā kıanı fağfūr [u] ħaķanı
Ĝüm itdi Zāl-i dünyā Rüstem [ü] Şām [u] Nerīmān'ı
- 4 Şavurđı yile virdi niķe özüñi Süleymān'ı
Şaķın tıĝ-ı ecelden ħāl'ı şanma sen bu meydānı
- 5 Ķanı Daħĥāk ü Cem Nuşırevān [u] Erdüvān kıanı
Bozulđı cümlesinüñ devleti maĥv oldu dıvānı
- 6 Tekebbürlik Ĥudā'ya yaraşur sen ādemıdensin
Vücüduñ añla ey ĝāfil ki bir kıatre menıdensin

II

- 1 Görinen ādemiler şüretā gerçi ki insāndur
Nazār kııl cān göziyle ekşeri fi'l-cümle ħayvāndur

* 53b, Mecmûanın burasında da çok kopukluklar vardır. Sayfa numaralarına dokunulmayarak şiir uygun şekilde birleştirilmiştir.

- 2 Bu remzi fehm idenler şöyle bil hep ehl-i ‘irfāndur
Nazar kılmaz sözün gūş eylemez anlar ki nā-dāndur
- 3 Cihānda şimdi kāmiller yatur hāk ile yeksāndur
Sürer her cāhil [ü] nā-dān şafā vü zevk şādāndur
- 4 Kimi nālān kimi hāndān kimi derd ile giryāndur
Kimisi kibr [ü] kīnūnde şanur kendüyi insāndur
- 5 Sürer bir gün anı çarḥ-ı ecel bir anī devrāndur
Benüm hayrettedür ‘aqlum dilüm haylī perişāndur
- 6 Tekebbürlik Hūdā’ya yaraşur sen ādemīdensin
Vücūduñ aña ey gāfil ki bir kaṭre menīdensin

III

- 54a 1 Nedür bu şevket [ü bu] tūmturāk ey ṭalib-i dūnyā
Şoñında zehr-i ğam nūş itdirür yoḡ kırtuluş aslā
- 2 Tūtalım kim yimişsin bir iki gün sükkerī helvā
Niçe Behrām-ı Gūrī eyledi gūr içre nā-peydā
- 3 Yatur zīr u zemīn içre niçe biñ Hüsrev ü Dārā
‘Abā-pūş ol gider benlik hevāsın kıлма istignā
- 4 Ecel geldükde bir gün diyesin ammā idüp hayfā
Zamānuñda olursañ Nef’ī-i şāh-ı cihān-ārā

5 Tekebbürlik Hüdâ'ya yaraşur sen âdemîdensin
Vücûduñ aña ey gâfil ki bir kaçre menîdensin

IV

1 Zamânuñda olursañ devlet ile ger şeh-i 'âlem
İñende gırre olma bir iki gün oluban Hürrem

2 Beķası yok bilürsin var durur çün âhırinde ğam
Şunup cāmı kim oldı 'ibret olup niçe yüz biñ Cem

3 Dayanma lezzet-i dehre şoñında şunulır hem sem
Kimi güldürse bir kaç gün ider çeşmin yine pür-nem

4 Fenâsın añlayanlar bu cihânuñ her seher-i şebnem
Gönül virmez aña meyl eylemez ğâfil olan âdem

5 Tekebbürlik Hüdâ'ya yaraşur sen âdemîdensin
Vücûduñ aña ey gâfil ki bir kaçre menîdensin

V

1 Şoñında zehr-i ğam nüş itdürür âhir ecel müşkil
Şarılup bir kefen şâhum saña tâbüt olur maħmil

2 Gider benlik hevâsın cānu dilden eylegil zâ'il
Süresin şöret-i dünyâyı gerçi kim eyâ gâfil

3 Hevâ-yı nefsi terk it olma dünyâ semtine mâ'il

Bu remzi fehm ider añlar cihân içre olan ‘âkı̇l

- 55b 4 Bilirsin kırtuluş yok ‘âkı̇bet hâkdur saña menzil
N’idersin manşıb-ı dehri sözüm tüt olma lâya‘ kı̇l
- 5 Bu dünyâ-yı deniye aldanur mı **Şıdkı̇**yâ kâmil
Baña pend [ü] naşîhat itdi güş itdüm bir ehl-i dil
- 6 Tekebbürlik Hıudâ’ya yaraşur sen âdemîdensin
Vücûduñ aña ey gâfil ki bir kı̇atre menîdensin

-179-

[NEF‘İ]*

Veziñ: __ . / . __ . / . __ . / . __

- 54b 1 Yâr olmayıcağ câm-ı şafâyı çekemez dil
Her neyse çeker böyle belâyı çekemez dil
- 2 Ne³¹³ cür‘ a-i hasret yeter âşüfte dimâğum
Peymâne-i leb-riz-i vefâyı çekemez dil
- 3 Hün-ı dili bir zevk-[i]le nüş itmede gamze
Ol lezzet-[i]le zehr-i cefâyı çekemez dil
- 4 ‘Aşğ âfet-i ‘âql oldı ‘aceb tırfa belâdur
Hem silsile-i zülf-i dü-tâyı çekemez dil

* 54b., D., s. 317.

³¹³ Ne: Ter, D.

- 5 Mecnûn gibi yok silsile-cünbânlığa t̄akat
Hem minnet-i imdâd-ı şabâyı çekemez dil
- 6 Düşdi nazarı âȳme-i ğayba muķâbil
Aşla keder-i çün u çirâyı çekemez dil
- 7 **Nef̄î** gibi bir rind-i sebük-rûh-[1]la hem-dem
Hem şıķlet-i yârân-ı şafâyı çekemez dil

-180-

[NEF'Î]*

Vezin: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

- 1 'Aķla maġrūr olma Eflâtûn-ı vaķt olsañ eger³¹⁴
Bir edîb-i kâmilî gördükde tıfl-ı mekteb ol
- 2 Āfitâb-ı 'âlem-ârâ gibi sür hâke yüzün
Kevkebe başdur cihâni hem yine bî-kevkeb ol
- 3 Lâ-mekân ol hem maķallinde yirün bekle yine
Gâh mihr-i 'âlem-ârâ gâh mâh-ı Neķşeb ol
- 4 'Aşıķ ol ammâ 'alâyıķdan berî it gönlünü
Ne ħam-ı ġisûya meftûn ne esîr-i ğabġab ol
- 5 Ĥızra minnet çekme var soñra dil-i **Nef̄î** gibi

* 54b., D., s. 316.

³¹⁴ Bu gazelin divanda olupta mecmuada olmayan ilk beyti:

Ārif ol ehl-i dil ol rind-i kalender-meşreb ol

Ne müselmân-ı kavî ne mülhid-i bî-mezheb ol

Lü 'le-i âb-ı hayât-ı feyz-[i]le leb-ber-leb ol

-181-

[SİNÂNÎ]*³¹⁵

Vezin: . . _ _ / . . _ _ / . . _ _ / . . _ _

I

- 55b 1 [Āh]³¹⁶ kim derd-i derūnum yine buldı zararı
Yine eflâki siyâh eyledi āhum şereri
- 2 [Lev]h-i dilde omadı yaşum egeri eşeri
Āh serd-i seşeriyle yine buldı bu gnlm³¹⁷ kederi
- 3 Yel gibi yeldim aradum bulamadum bir eri
Diye ey bād-ı řabā řoluma³¹⁸ aldum hāberi
- 4 Hāřř u ām şeyh dimişler bir alay hāyra řeri³¹⁹
Saņa Dldl diy şata vallah³²⁰ leng-i hāri
- 5 Ne hākat bilr ebter ne gk alar ne yiri
Bağlamaz terkisine hāyr ile³²¹ kl-ile hāyr'l-beşeri
- 6 [Her ya]a gh İskender gibi ıldum seferi

* 55b, te, Emine, (2000), Senā Divanı ve Tenkitli Metin, Yksek Lisans Tezi, Gazi niversitesi, s.29

³¹⁵ Mecmanın burasında kopukluklar mevcuttur. Bu yzden terci-i bent sayfalar arası geiş yaparak uygun şekilde birleştirilmiştir.

³¹⁶ Sayfanın bu tarafında bulunan mısralar kesik olduğu iin D' ye gre tamamlanmış olup kseli parantezle belirtilmiştir.

³¹⁷ bu gnlm D'de yok.

³¹⁸ şoluma: şorma ki, D.

³¹⁹ hāyra çeri: hā u çeri, D.

³²⁰ şata vallah: vallahi şatar, D.

³²¹ hāyr ile D'de yok.

Geh Süleymān gibi şaldum yedi iklīme çeri

7 Açdı murğ-ı³²² şehbāz-ı dilüm her yañaya bāl [ü]perī

Eyledüm [ben] niçe kez mu‘ teberānī seferi³²³³²⁴

8 Yazmamış Qādī vü Keşşāf u Cerīr-i³²⁵ Ṭaberī

Ḥaberüm yok güzelüm kimden alayın ḥaberi

II

55b 1 Seni ‘ālem şanemā ‘ arş-ı mu‘ allāda arar

Kimi esmāda kimi genc-i müsem māda arar

55a 2 Kimi a‘ rāf [u] kimi Cennet-i Me‘vāda arar

Kimi ḥavrāda kimi Ādem ü Ḥavvā’da arar

3 Kimi gökde kimi yirde³²⁶ kimi deryāda arar

Kimi tağda kimi bāğda kimi şahrāda arar

4 Kimisi sīm [ü] zer [ü] gevher-i yektāda arar

Kimi ḥorşīd-i cihān-tāb-ı mücellāda arar

5 Beyt-i Mağdis’de kimi Ka‘be-i ‘ulyā’da arar

Kimisi deyre girüp[en]³²⁷ Lāt-ıla ‘Uzzā’da arar

³²² murğ-ı D’de yok.

³²³ [ben] niçe kez mu‘ teberānī seferi: seyrince mu‘ tebāran-ı siyeri

³²⁴ Öte’de bu beyitten sonra şu beyitler vardır:

Oğudum qavı-i Ebū Bekr ile İbn-i Ömeri

Kimi Abbās delil etdi kimi ibn-i Ḥaceri

Görmedüm gülşen-i aqvāde hiç bir şeceri

Ki bite şāhnuñ üstünde murādum şemeri

³²⁵ Cerīr-i: Cerīr ü, D.

³²⁶ Kimi gökde kimi yirde kimi yirde kimi gökde, D.

- 6 Kimi Ya' k̄ub-şifat Yūsuf zībāda arar
Kimisi Yūsuf olup[an]³²⁸ rüy-ı Züleyhā'da arar
- 7 Kimi Mecnūn olup[an]³²⁹ şüret-i Leylā'da arar
Kimi Vāmıķ gibi rūhsāre-i 'Azrā'da arar
- 8 Kimisi bāga girüp serv-i semensāda arar
Gül ü sünbülde kimi bülbül-i şeydāda arar
- 9 Kimi levha yazılan lafz³³⁰-ıla ma' nāda arar
Kimi tesbīs³³¹le eş'ār [u] mu' ammāda arar
- 10 Yazmamış Qādī vü Keşşāf u Cerir ü Ṭaberi
Ḥaberüm yok güzelüm kimden alayın ḥaberi

III

- 1 Söyle ey mäh³³² Qubbe-i Ḥaḍrā'da mısın
Yoḥsa şol şem' -i münir-i felek-ārāda mısın
- 2 Kürsī vü Levh-i Qalemi³³³ sidre-i Ṭübā'da mısın
Yoḥsa envār-ı Ḥudā necm-i Şüreyyā'da mısın
- 3 Bā' īş-i ḥilķat olan gevher-i yektāda [mısın]

---

³²⁷ girüp[en]: girüp, D.

³²⁸ olup[an]: olup, D.

³²⁹ Mecnūn olup[an]: Mecnūn' uñ olup, D.

³³⁰ lafz: lavz, D.

³³¹ tesbīs: taḥmis, D.

³³² mäh: mäh-liķā, D.

³³³ Levh-i Qalemi: Levh üQalem, D.

Bār-ı maşnū^ç uñ olan cümle-i eşyâda mısın

4 Sāye-i zātuñ olan dāver-i Dārā^ç da mısın

Zātuña³³⁴ şāhid olan şāhid³³⁵-i ra^ç nāda mısın

5 ^ç Aks-i ruhsāruñ olan rüy-yı muşaffāda [mısın]

Çeşm-i cān-bīnuñ olan nergis-i şehlāda mısın

6 Ey şāh-ı cihān tūṭ^ç-i ḥaḍrāda mısın³³⁶

Gehī esfelde [keremle] gehī a^ç lāda mısın

50b 7 Gehī ^ç İsa^ç[da] gehī Hācer ü Sārā^ç da mısın

Gāh Mūsā^ç da gehī [ol] yed-i beyzāda mısın

8 Mescid [ü] medrese [vü] künc-i muşāllada mısın

Zāhidüñ hū diyüben itdügi ğavgāda mısın

9 Şa ṭa vü yāsīn de mi³³⁷ lā^ç da vü³³⁸ illā^ç da mısın

Ḳāf [u] ^ç anḳāda [vü ya] ^ç ayn ile ṭāhā da mısın

10 Yazmamış Ḳāḍ^ç vü Ḳeşşāf Cerīri³³⁹ Ṭaberī

Ḥaberüm yok güzelüm kimden alayın ḥaberi

IV

1 Hem-demi³⁴⁰ hem nefes-i nāle-i³⁴¹ feryād oldum

³³⁴ Zātuña: şāniña, D.

³³⁵ şāhid: dilber, D.

³³⁶ Ey şāh-ı cihān tūṭ^ç-i ḥaḍrāda mısın: ^ç Aceb ezhār gibi vādi vü şaḥrāda mısın, D.

³³⁷ Şa ṭa vü yāsīn demi: leyte ve leysede, D.

³³⁸ Vü: mı, D.

³³⁹ Cerīri: Cerīr ü, D.

- Ehl-i³⁴² taht ile³⁴³ Süleymân gibi berbâd oldum
- 2 Geh ehl-i hîred gibi muṭlaḳ-ı ârâd³⁴⁴ oldum
Taht-ı ʿuzletde diger ile³⁴⁵ şeh-zâd oldum
- 3 Gehi³⁴⁶ maʿ mûr olub[an]³⁴⁷ vaşl-ıla âbâd oldum
Yıḳılıp geh ğam [u] hicrân-ıla nâ-şâd oldum
- 4 Hızr ile hem-dem olup mâ ʿil³⁴⁸-i irşâd [oldum]
Cân u dilden ne ki dirler aña³⁴⁹ münkâd oldum
- 5 Gâh³⁵⁰ hem-râh³⁵¹ olup aḳtâb³⁵²-ıla evtâd oldum
Nice dem keşf [ü] kerâmet-ile muʿ tâd oldum
- 6 Şeref-i zühd ile geh eşref-i ʿubbâd oldum
Nefs-i bedh̃ ahımı öldürmege cellâd oldum
- 7 Cigerim zaḫmına Selmân gibi faşşâd oldum
Gâh monlâlar³⁵³ ile zümre-i eşhâd³⁵⁴ oldum

---

³⁴⁰ Hem-demi: nice dem, D.

³⁴¹ Nâle-i: Nâle vü, D.

³⁴² Ehl-i: Âh ile, D.

³⁴³ taht ile: taht-ı, D.

³⁴⁴ ehl-i hîred gibi muṭlaḳ-ı ârâd: olup bende-i muṭlaḳ gehi âzâd, D.

³⁴⁵ ʿuzletde diger ile: izzetde gehi gerçi ki, D.

³⁴⁶ Gehi: Gah, D.

³⁴⁷ olub[an]: olub, D.

³⁴⁸ mâ ʿil: kâbil, D.

³⁴⁹ Aña: ise, D.

³⁵⁰ Gâh: Gehi, D.

³⁵¹ râh: zâd, D.

³⁵² aḳtâb: ḳutb, D.

8 Gāh evbāş³⁵⁵ u kumarbāz ile nerrād oldum

Gāh simsārlıg³⁵⁶ idüp gehī fessād³⁵⁷ oldum

9 Gāh Mecnūn-şıfat hier ile bir yār oldum

Gerçi kim oğumada yazmada üstād oldum

10 Yazmamış Qāđı̄ vü Keşşāf Cerīr [ü] Ṭaberī

Hāberüm yoğ güzelüm kimden alayın hāberi

V

56a 1 Qānde bulsam anı kim yoğda degül varda [da] yoğ

‘Āşık-ı zārda yoğ dil-ber-i mekkārda [da] yoğ

2 Nüh felek şeş cihet ü seb‘ā-i seyyārda [da] yoğ

Zāhir ü bāṭın u ‘ayānda vü edvār³⁵⁸da [da] yoğ

3 Hāl ü müstağbel ü evzā³⁵⁹[i]le eṭvārda [da] yoğ

Nīk [ü] bedden dükeli_ insān-ıla Qāhhār³⁶⁰da [da] yoğ³⁶¹

4 Ebr u³⁶² bārān-fiken dīde-i ezhārda [da] yoğ

Gül ile hārda yoğ bāğ-ile³⁶³ gülzārda [da] yoğ

³⁵³ monlālar: mollālar, D.

³⁵⁴ eşhād: irşād, D.

³⁵⁵ Gāh evbāş: Gehi evbāş-ı, D.

³⁵⁶ Gāh simsārlıg: Gehi şeşharlık, D.

³⁵⁷ fessād: şeyyād, D.

³⁵⁸ ‘ayānda vü edvār: ‘ayān ile esrār, D.

³⁵⁹ evzā‘: māzī, D.

³⁶⁰ bedden dükeli_ insān-ıla Qāhhār: beddende degil āsān ile dūşvarda, D.

³⁶¹ Bu beyitte takdim-tehir yapılmıştır.

³⁶² Ebr u: Āb-ı, D.

³⁶³ yoğ bāğ-ile: degil hār ile, D.

5 MıŖ u Ŗâm u Haleb ü Mekke vü Estâr³⁶⁴ da [da] yok³⁶⁵

Künc-i dükkânda degül Ŗehr ile bâzârda [da] yok

6 AŖlas u kemhâ degül dirhem ü dinârda [da] yok

GüŖe-i meykede vü³⁶⁶ hâne-i hammârda [da] yok

7 Ser-te-ser cümle³⁶⁷ cihân künbéd ü eflâkde³⁶⁸ [da] yok

Dağı ser-cümle muhâcir ü³⁶⁹ enŖârda [da] yok³⁷⁰

8 KıŖŖa³⁷¹ tefsîr ü eĥâdîŖle eŖ³⁷² âr³⁷² da [da] yok

Ŗalb-i vîrân-ı **Sinânî**³⁷³-i dil-efgârda [da] yok

9 YazmamıŖ Ŗâdî vü KeŖŖâf u Cerîr ü Ťaberi

Haberüm yok güzelüm kimden alayın haberi

56b On yedi nesne âdeme yoĥsulluk getürür:

Evvel Bismillah dimeden iŖe baŖlamak ikinci cenâbetle Ŗa³âm yemek üçüncü ekmek ayağın baŖmak dördüncü Ŗoğan ve sarımsak Ŗabın yakmak beŖinci ³âlimler öñine geçmek altıncı ataya anaya adıyla çağırmağ yedinci Ŗurı ağaçlarla diŖ Ŗurcalamağ sekizinci evler iŖiginde oturmağ toközuncü uŖan itdüğü yirde abdest almağ onuncü Ŗab Ŗaçacağı yumadın Ŗomağ on birinci etegiyle yüzün silmek on ikinci üzerinde esbâb dikmek on üçüncü örümcek ağını oda Ŗomağ on dördüncü Ŗağalın ayağ üzre Ŗaramağ on beŖinci yalıncağ çalkuban yatmağ on altıncü çerağı üf diyü söyündürmek on yedinci uŖan iderken tükürmek

³⁶⁴ Estâr: Sînâ, D.

³⁶⁵ Bu mısradan sonra Ŗu mısra gelmektedir:

Yemen ü Hind ü Buhârâ ile Tatar' da da yok

³⁶⁶ Vü: de, D,

³⁶⁷ Cümle: haylî, D.

³⁶⁸ ü eflâkde: i devvârda, D.

³⁶⁹ ü: de, D.

³⁷⁰ Bu mısranın vezni kusurludur.

³⁷¹ KıŖŖa: Fıĥ u, D.

³⁷² eŖ³ âr: âŖâr, D.

³⁷³ Sinânî: Ŗenâ³ î, D.

Mevlūd-ı Ebî Hānife Raḥmetullāhi ʿAleyh

Sene: 80 Vefāt: 155

Mevlūd-ı İmām Mālīkī Raḥmetullāhi ʿAleyh

Sene: 77 Vefāt: 175

Mevlūd-ı İmām Şāfiʿī Raḥmetullāhi ʿAleyh

Sene: 152 Vefāt: 202

Mevlādī İmām Āhmed Hābelī Raḥmetullah ʿAleyh

Sene: 162 Vefāt: 221

El-mevtü şerbetün küllü ünāsin şāribühü

El-kefenü siyābün küllü ünāsin lābisühü

El-cenāzetü ferasün küllü ünāsin rāqibühü

El-ķabru bābün küllü ünāsin dāḥilühü³⁷⁴

Rānde şed iblis iz-müstebiri keşt (?) maķbül ādem iz-müstağfir şed ʿaziz ādem cu
istiğfār kerd ḥor şod şeyṭān cü istikbār kerd.

-182-

[MATLA]³⁷⁵

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Feyz-i Ḥaķķ'da buḥl yoķ herkes velī ṭālib [değil]

Bī-sebeb işlāḥ-ı ʿālem-Bāri'ye vācib [değil]

57a Şehvet ondur toķuzı ḥatunlarda biri dünyāda māl daḥı ondur toķuzı Rum'da biri dünyāda
īmān daḥı ondur toķuzı Yemen'de biri dünyāda ʿişret daḥı ondur toķuzı yahūdilerde biri dünyāda
bereket daḥı ondur toķuzı Şām'da biri dünyāda raḥmed daḥı ondur toķuzı Mekke'de biri dünyāda
ḥased daḥı ondur toķuzı ʿulemāda biri dünyāda lezzād daḥı ondur toķuzı cimā' da biri dünyāda
ʿadāvet daḥı ondur toķuzı ḥasūdda biri dünyāda feraḥ daḥı ondur toķuzı ʿāşıkta ki ma'şūka görmiş

³⁷⁴ Ölüm bir şerbettir, her insan onu içecektir. Kefen bir elbisedir, her insan onu giyecektir. Tabut bir binektir, her insan ona binecektir. Mezar bir kapıdır, her insan o kapıdan girecektir.

³⁷⁵ 56b.

ola biri dünyāda kabāhat daḥı ondur toḡuzı ‘āmilde biri dünyāda eser rüzgār daḥı ondur toḡuzı deryā vü riyāda biri dünyāda ḥüsn daḥı ondur toḡuzı Rum’da biri dünyāda kerem daḥı ondur toḡuzı ‘Arab’da biri dünyāda ğam daḥı ondur toḡuzı firaḡda biri dünyāda ticāret daḥı ondur toḡuzı şāmit olmada biri dünyāda ‘izzet daḥı ondur toḡuzı vaḡārda biri dünyāda sa‘ādet daḥı ondur toḡuzı ‘ilimde biri dünyāda şeref daḥı ondur toḡuzı ‘ilm ü ‘amel olunursa biri dünyāda zılm daḥı ondur toḡuzı ‘inātda biri dünyāda ğulāz daḥı ondur toḡuzı Türk’de biri dünyāda zuġm daḥı ondur toḡuzı erde biri dünyāda mekr daḥı ondur toḡuzı ‘avretde biri dünyāda

-183-

[ÜVEYSİ]*

Veziñ: . ___ / . ___ / . ___ / . ___

- 57b 1 Elā ey ḡavm-ı İstanbül bilün taḡḡıḡ oluñ āġāh
İrişür nā-gehān bir ğün size ḡahr-ile ḥışmullah
- 2 Ḳıyāmet ḡopdı siz dünyādan el çekmez³⁷⁶ uşanmazsız
Zamān-ı rüz-ı³⁷⁷ Mehdī’dür nüzül itmekde Rūḡullah
- 3 Yapup dünyā evin vırān idersiz ḡāne-i dīni
Ne Fir‘avn yapdı ne Şeddāt binālar bu şekil vallah³⁷⁸
- 4 Nice bī-ḡārenün zılma³⁷⁹ yıḡarsız ḡātırın her dem
Degül mi mü’minün ḡalbi a zālīm yoḡsa beytullah
- 5 Fiġān-ı āh³⁸⁰ mazlūmuñ eger kim göklere irse

* 57b, Kut, Günay, (1970), Veysi’nin Bilinmeyen Bir Kasidesi Üzerine, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, Türk Dil Kurumu, Ankara, s. 169-178.

³⁷⁶ Ḳıyāmet ḡopdı siz dünyādan el çekmez: Ḳıyāmet ḡopdı dünyādan siz el çekmez, Kut.

³⁷⁷ Rüz-ı: devri, Kut.

³⁷⁸ Vallah: billah.

³⁷⁹ Zılma: zulmen.

³⁸⁰ Fiġān-ı āh: Fiġān u āh.

Terahhüm itmeyüp hergiz dimezler yirde qalmaz āh

- 6 Yetime raġbet³⁸¹ itmezsiz alursız göz göre mālın
Degül mi hāzır u nāzır buña rāzı mıdur Allah
- 7 Ne şer^ç ullah³⁸² tābī⁷ siz ne hoz³⁸³ qanūna qā⁷ 'ilsiz
Cihānı dürlü bid^ç atle ħarāba³⁸⁴ viridiñüz eyvāh
- 58a** 8 Ne dīne tapdıñuz bilmem ne mezheb tıtdıñuz ħāşā
İmāmlar qavline uymaz buyurmaz dört Kitābullah³⁸⁵
- 9 Qurup bir tām-i³⁸⁶ tezvīri qurmuşlar maħkeme nāmın³⁸⁷
Qanı seccāde-i Aħmed qanı aħkām-ı şer^ç ullah
- 10 Bugün taħķīr idüp dīni idersiz ħīle-i şer^ç ī
Şefā^ç at mi ider yarın size ol Ĥaķ-ı Resūlullah³⁸⁸
- 11 ^ç Aceb münkir misiz ħaşr-ı kıyāmet yoħsa olmaz³⁸⁹ mı
Size yā ümmetüm dir mi bu fi^ç l-ile Nebiyyullah
- 12 Zamāna uydı nisvāna döşendi ekşer-i oġlān³⁹⁰

³⁸¹ Raġbet: şefkāt.

³⁸² Şer^ç ullaħa.

³⁸³ hoz: ħod.

³⁸⁴ ħarāba: fenāya.

³⁸⁵ Qızāt aħvālını dirseñ ne mümkindür beyān itmek.
Eger ħaşmuñ ise qāzī efendi yarıcuñ Allah.

³⁸⁶ tām-ı: dām-ı.

³⁸⁷ nāmın: adın.

³⁸⁸ Resūlullah: Ĥabībullah.

³⁸⁹ olmaz: qopmaz.

³⁹⁰ ekşer-i oġlān: ekşer oġlāna.

Aña bir³⁹¹ ıapdı hemyāna ıapan olur³⁹² ‘ aduvvullah

13 Sözine uydı Havvā’nuñ şıyup emrini Mevlā’nuñ

Sürüldü çııdı cennetden görüñ Ādem Şafıyyullah

14 Nice dostluk ider şeytān bizümle eski düşmāndur

Budur mü’minlere ıaşdı kâ’ide³⁹³ kâfir ü bi’llāh³⁹⁴

58b 15 Sitanbul ıavminüñ zulmi fesādı³⁹⁵ ıadden aşmııdur

Budur ıavfum³⁹⁶yaıınlarda iriıe bir belā nā-gāh

16 Yahūdī gibi me’ lünlar vardur bī-bāk u teklīfsiz³⁹⁷

Varup evlerine girse müselmān ider³⁹⁸ istikrāh

17 Nedendür böyle hā’ inler emānet şāhibi olmaı

‘ Aceb hıı ehl-i İslām’da bulunmaz mı eminullah³⁹⁹

³⁹¹ Aña bir: ekābir.

³⁹² ıapan olur: olup yār-ı.

³⁹³ kâide: ki ide.

³⁹⁴ kâfir ü bi’llāh: kâfir-i bi’llāh.

³⁹⁵ zulmi fesādı: zulm ü fesādı.

³⁹⁶ ıavfum: ıorıum.

³⁹⁷ vardur bī-bāk u teklīfsiz: geıerler şadra bī-teklīf.

³⁹⁸ Varup evlerine girse müselmān ider: ıapudan baısa bir mü’ min iderler aından.

³⁹⁹ Kut’ta bu beyitten sonra şu beyitler vardır:

ıudā şaılar ıaıālardan ‘ adālet eyleyen şāhı
Ve hem dünyā ve ‘ uıbāda olurlar fı-emānillāh

Vezīre ‘ itimād itme benüm devletlü hünkārum
Olardur düşmeni dīnüñ olardur devlete bed-ıh āh

Vezāret şadrına geımiı oturmıı bir bölük hayvān
Bu dīn ü devlete ıızmet ider yoıdur āh vāh

Mürāyiler tutup dehri şanup hālidür dünyā

- 18 Çakıldı çağma-i fitne⁴⁰⁰ dutuşdı büsbütün⁴⁰¹ dünyā
Nice ulaşmasun āteş begüm İslāmbol'a gāh⁴⁰² gāh
- 19 Sepetlerde kılıç timār ze'āmet oldu başmaqlık
Vezīrlər hāşıdur ekşer kimi sultānlara⁴⁰³ ey şāh
- 20 Çalışur bir tarīķ-ile seferden kalmağa herkes
Kamı bir atlanur gider ğazāya fi sebīlillah
- 21 Beş on aķça 'ulūfeyle sipāhī n'eylesün n'itsün
Eger yeñīçeri dirseñ ne kādīr söyleñüz lillah⁴⁰⁴
- 59a 22 Bozulmasına dünyānuñ sebep paşa vü ağadur⁴⁰⁵
Fesād u fitne de⁴⁰⁶ bā' iş bulardur şübhesüz her gāh⁴⁰⁷
- 23 İdinmiş kalfa iblīs dayısı dāhı⁴⁰⁸ defter-dār
Tarīķ-ı şeytanetde ol degüldür⁴⁰⁹ bunlara hem-rāh
- 24 Eger taḥşīl ü⁴¹⁰ emvālde tekāsül etseler şeh-vār⁴¹¹

Velī her gūşede vardur nice bin'ārif-i bi'llāh

⁴⁰⁰ çağma-i fitne: fitne çağmagı.

⁴⁰¹ büsbütün: kibrīt-i.

⁴⁰² İslāmbol'a gāh: İstanbül'a geh.

⁴⁰³ sultānlara: sultānlaruñ.

⁴⁰⁴ söyleñüz lillah: söylemek bi'llāh.

⁴⁰⁵ paşa vü ağadur: paşalar ağalar.

⁴⁰⁶ de: ye.

⁴⁰⁷ her gāh: vallah.

⁴⁰⁸ dayısı dāhı: re'is-i küttāb u.

⁴⁰⁹ degüldür: degül mi.

⁴¹⁰ taḥşīl ü: taḥşīl-i.

⁴¹¹ şeh-vār: sehven.

‘Azāzilveş olur ‘azli ider merdūd-ı hem-dergāh

25 Cihānda hırsuz u hemyānkesici kim durur dirseñ

‘Ases başı ile taḥkīk şubāşıdur inan bi’llāh

26 Ki bunlardan daḥı azlem⁴¹² efendüm Qāzī⁷ askerler

Cihānı irtişā ile⁴¹³ ḥarāba virdiler eyvāh⁴¹⁴

27 Faḫīr ‘ālimlerüñ ‘ömri geçer ‘azl-ıla zilletle

Olursañ mürteşī cāhil bulursañ ğirre vü⁴¹⁵ hem cāh⁴¹⁶

28 ‘Acebdür ‘izz ü devletde cemī‘ ā Arnavud Boşnaḳ

Çeker devründe zilletler şehā Āl-i Rasūlullah

59b 29 Huzūr-ı Haḳḳ’a varduḳda olursuz evvelā mes’ül

Size tefvīz olunmuşdur emānetdür ‘ibādullah⁴¹⁷

30 Bugün ‘adl eyleyüp ḥalḳa iderseñ luḫ [u] iḫsānı

Yüzüñ aḡ olısar yarın maḳāmuñ zıll u⁴¹⁸ ‘arşullah

31 Bir alay mużḫik u dilsüz ḥāşşāk-ile⁴¹⁹ ḳarīn olma

⁴¹² Ki bunlardan daḥı azlem: Bunlardan daḥı azlemdir.

⁴¹³ ile: birle.

⁴¹⁴ eyvāh: vallah.

⁴¹⁵ ğirre vü: ‘izzet ü.

⁴¹⁶ Balıḳ başdan ḳokar dirler fesādun başı ma‘lūmdur.

⁴¹⁷ Süleymānlar gelüp gitdi nice bu fānī dünyāya
Ḳanı cedd-i ‘izāmuñ pes kime ḳaldı bu mülküllah

⁴¹⁸ zıll u: zıll-ı.

⁴¹⁹ ḥāşşāk-ile: cücelerle.

Şeyāṭīn kavmine uymaḡ degüldür fi' l ü⁴²⁰ zıllullah

32 ' Aceb kirlendi⁴²¹ ' ārifler bilmez⁴²² oldı kāmiller

Görinmez oldılar şimdi sükūta vardı ehlullah

33 Nice fetḡ olısar Bağdād imāmlar eylemez imdād

Bulardan yüz çevirmişdür ' azizüm evliyāullah

34 Eger bir er zḡhūr itse kerāmet gösterüp ḡalḡa

Aña şeyṭānīdür dirler dimez münkirler eyvallah⁴²³

35 Şırāt-ı müstakīm üzre degüldür şeyḡ⁴²⁴ va' ızlar

Şapınca reh-nümā yoldan niçe ḡalḡ olmasun güm-rāh

60a 36 Hemān bir hāy-ı hūyla yıḡar cām' ileri şūfī

ḡanı evrād ile esmā ḡanı tevḡīd ü şükruallah⁴²⁵

37 Boḡaz yırtmaḡ-ıla⁴²⁶ olmaz ḡulūs-ı ḡalbe sa' y eyle

Gice gündüz ḡoma dilden di lā ilāhe illāllah⁴²⁷

38 Devām-ı zikre meşḡul ol gönülden mā-sivā gitsün

Ki tā pür-nūr olup⁴²⁸ ḡalbün ḡola esrār-ı ' aşkullah

⁴²⁰ fi' l ü: fi' l-i.

⁴²¹ kirlendi: gizlendi.

⁴²² bilmez: bulunmaz.

⁴²³ münkirler eyvallah: kim veliyyullah.

⁴²⁴ şeyḡ: şeyḡ ü.

⁴²⁵ şükruallah: zikrullah.

⁴²⁶ yırtmaḡ-ıla: ötmek ile.

⁴²⁷ di lā ilāhe illāllah: diyüp Allah ilāllah.

- 39 Ki⁴²⁹ bir zerre kadar ʿaşk-ı İlahî olsa kalbünde
Fenâ dünyāya bakmazduñ olur idüñ⁴³⁰ fenâ fiʿllah
- 40 Eger⁴³¹ vaʿz ü hîḫābetler veġer⁴³² ders ü ʿimāretler
Virilmez olsa ücretler okınmazdı Kelāmullah
- 41 Anuñçün diñlemez vāʿiz sözün qoymaz qulaġına⁴³³
Müʿeşşir mi olur pendî gönülden [o]lsa ġayrullah
- 42 Qanı bir mürşid ü⁴³⁴ kāmîl Muḫīḫî gibi dünyāda
İderdi aqçasız vāʿiz⁴³⁵ u naşîḫat ol velîyyullah⁴³⁶
- 60b 43 Ben ol deryā-yı bî-pāyāna nisbet qatreyim ancak
Aña mekşûf idi el-ḫaḫ kamu esrār-ı sırrullah⁴³⁷
- 44 Nice yıllar olup aʿmā cihānı görmez olmişken
ʿAzîzün himmeti birle olupdur yine luḫfullah
- 45 Uyurdum ḫaḫ nazar itdi gözümünden bir tolu⁴³⁸ gitdi

---

⁴²⁸ olup: ola.

⁴²⁹ ki: eger.

⁴³⁰ olur idüñ: olurduñ.

⁴³¹ eger: gerek.

⁴³² veġer: gerek.

⁴³³ qulaġına: qulaġına ḫalq.

⁴³⁴ mürşid ü: mürşid-i.

⁴³⁵ vaʿiz: vaʿz.

⁴³⁶ Qanı ol zāt-ı pāk āsāʿ ulüvvüʿl-himme bir sultān

Olupdur mesken ü meʿvā aña şimdi civārullah

⁴³⁷ sırrullah: ʿilmullah.

Ḳarayı ağı⁴³⁹ fark itdi bi-ḥamdillah bi-ḥamdillah

46 Bir ocağ oğlıdur aşlum diyār-ı Ḳonya mevlūdum
Benem ol ḥāk-i pāy-i Mevlevī başımda durur külāh⁴⁴⁰

47 Hüvallah ismine zātum ezelden maḥzar olmuşdur
Anuñçün ‘ilm-i cifr ile baña keşf oldı sırrullah

48 Ne dilerse disünler ḳo ḳayırmaz münkir-i bī-dīn
Bi-ḥamdillah [v]e’l-minne virildi baña keşfullah⁴⁴¹

49 Ḳanā‘ at kenzine vāşıl olanlar ağniyādandur⁴⁴²
Kerāmet mülkine mālīk olanlar oldı şāhen-şāh

61a 50 Cihānuñ şāhına dervīş olanlar ser-fürü itmez
Ne ḥācet ğayri ḳapuya ki meftūḥ ola yā bi’llāh⁴⁴³

51 Ne ḥavf [u] ne murādum var şeh [ü] pāşā vü ağadan⁴⁴⁴
İki ‘ālemdede maḳşūdum hemān ancak rızā’ullah⁴⁴⁵

52 Getürme ḳalbūne şübhe günāha yoḳ yire girme⁴⁴⁶

⁴³⁸ bir ḫolu: perdeler.

⁴³⁹ Ḳarāyı ağı: ağı ḳarāyı.

⁴⁴⁰ başımda durur külāh: başda külāh vallah.

⁴⁴¹ keşfullah: kenzullah.

⁴⁴² Bu mısradaki takdim-tehir yapılmıştır.

⁴⁴³ yā bi’llāh: bābullah.

⁴⁴⁴ şeh paşa vü ağadan: beg ü paşa ağalardan.

⁴⁴⁵ Faḳīri luḫf idüp anuñ du‘ā-yı ḥayr-ı himmetle
Gönül birliğini eyleñ bizümle ey ricālullah

Gönülde zerrece yokdur ğaraž vallah bi'llāh⁴⁴⁷⁴⁴⁸

- 53 ' Aceb mi kāfiristāna düşerse mü 'min-i bi'llāh⁴⁴⁹
Her işde var durur elbette bir hikem⁴⁵⁰ murādullah
- 54 Kitāb-ı cifr-i Cāmi' de muşarraḥ ism ü resm-ile
Şunu taḥkīk bilūñ deccāl⁴⁵¹ ḥurūc ider bi-emrillah⁴⁵²
- 55 Ne deñlü sa' y iderlerse anuñ defī' ne imkân yok⁴⁵³
Virilmiş cānib-i Ḥaḳ'dan şunulmuş aña seyfullah
- 56 Üveysī çekme ğam tāriḥdür⁴⁵⁴ elbette seyfullah⁴⁵⁵
Zuhūr⁴⁵⁶ itmek muḳarrerdür bi-emrillah bi-emrillah

-184-

[‘ULVĪ]*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

I

61b 1 Felekler gün güm ölse yiridür āh-ı fiġānumdan⁴⁵⁷

⁴⁴⁶ Getürme ḳalbüne şüphe günāha yok yere girme

Her işde var durur elbette bir hikem murādullah

⁴⁴⁷ vallah bi'llāh: vallahı bi'llāhi.

⁴⁴⁸ Gönülde zerrece yokdur ğaraž vallahı bi'llāhi

Bütün dünyāya ḥidmetdür murādum ḥasbete'n lillah

⁴⁴⁹ Öziye olmuşuz me'mūr Ḳazaḳlar birleyüz el'ān

' Aceb mi kāfiristāna düşerse mü 'min-i bi'llāh

⁴⁵⁰ hikem: hikmet.

⁴⁵¹ deccāl: taḥkīk.

⁴⁵² Ğarimi olmaya anuñ Ḳırīmān Ḥān-ı sulṭānī

Muḳābil olmaya rüy-ı zemīnde aña hiç bir şāh

⁴⁵³ imkân yok: yok çāre.

⁴⁵⁴ tāriḥdür: tāriḥ durur.

⁴⁵⁵ seyfullah: şāḥib-seyf.

⁴⁵⁶ seyfullah: şāḥib-seyf.

* 61b., D., s. 150.

- 2 Zemīn-i ğarķ-ı hūn itsem n'ola eşk-i revānumdan
3   Alevler zāhir oldı sīne-i sūz-ı nihānumdan
4 Ciger ķan oldı geldi aķdı⁴⁵⁸  eşm-i hūn-feşānumdan
5 Devāsız derde uğradum uşandum ĥasta⁴⁵⁹ cānumdan
6   Aceb mi ķalmasa hergiz eşer nām u nişānumdan
7 Diyār-ı ğurbete gitdüm cüdā oldum mekānumdan⁴⁶⁰
8 Ğarīb illerde ķaldum ayru düşdüm nev-civānumdan

II

- 1 Yiridür serserī gezssem ne yār u ne diyārum var⁴⁶¹
2 Ne gönlüm gibi derdüm dimege⁴⁶² bir ğam-güsārum var
3 Ne genc-i ğamda ĥālüm dimege⁴⁶³ bir yār-ı ğārum var
4 Ne dilde tākāt u şabr u ne elde ihtiyārum var
5 Ne bir yirde hevā-yı zūlf-i yār-ıla⁴⁶⁴ ķarārüm var
6 Şafā-yı ĥatırüm yoķ ğāyet-ile⁴⁶⁵ inkisārum var
62a 7 Diyār-ı ğurbete gitdüm cüdā oldum⁴⁶⁶ mekānumdan
8 Ğarīb illerde ķaldum ayru düşdüm nev-civānumdan

III

- 1 Yine bir⁴⁶⁷ mūmiyānuñ derd-i   aşķıyla ĥayāl oldum⁴⁶⁸
2 Teb-i tāb-ı maķabbetde⁴⁶⁹ şarardum bir hilāl oldum

⁴⁵⁷ āh-ı fiĝānumdan: āh u zārumdan, D.

⁴⁵⁸ Aķdı D'de yok.

⁴⁵⁹ Ĥasta: kendü, D.

⁴⁶⁰ oldum mekānumdan: düşdüm nigārumdan, D.

⁴⁶¹ Yiridür serserī gezssem ne yār u ne diyārum var: Ğarīb ü bī-kesüm gerçi ne yārum ne diyārum var, D.

⁴⁶² Ne gönlüm gibi derdüm dimege: Göñül dirler bu illerde hele, D.

⁴⁶³ Dimege: añmaĝa, D.

⁴⁶⁴ zūlf-i yār-ıla: bŷy-ı zūlfünle, D.

⁴⁶⁵ yoķ ğāyet-ile: yoķdur be-ĝāyet, D.

⁴⁶⁶ Oldum: düşdüm, D.

⁴⁶⁷ Bir: ol, D.

⁴⁶⁸ Bu mısra D'de 5. sıradadır.

⁴⁶⁹ Maķabbetde: miķnetde, D.

- 3 Reh-i ğamda düşüp aldum za‘ if-i b-mecl oldum
4 at dşknlgm var ‘ ak- srde-l oldum
5 Bel vdlerinde slik-i rh- mel⁴⁷⁰ oldum
6 Beybn- maabbetde gezp Mecnn-mil oldum
7 Diyr- ğurbete gitdm cd oldum meknumdan
8 Ğarb illerde aldum ayru ddm nev-civnumdan

IV

- 1 Firk çekdigm her dem vil-i dil-rb olmaz
2 aytu mevti vardur dehr-i fnde be olmaz
3 Benm lmekden zge derdme hi bir⁴⁷¹ dev olmaz
4 Iz iller durur bunda gnl dru’-ifa⁴⁷² olmaz⁴⁷³
62b 5 Ğarbem ben ğarb ola ne kimse⁴⁷⁴ ain olmaz
6 Cihnda ayrlık gibi hele mkil bel olmaz
7 Diyr- ğurbete gitdm cd oldum⁴⁷⁵ meknumdan
8 Ğarb illerde aldum ayru ddm nev-civnumdan

V

- 1 Beni terk eyledi ol Ysuf- gl-prehen imdi
2 Gnl Ya‘ b’na oldu gnl⁴⁷⁶ beyt’l-azen imdi
3 Gzmde uar oldu let-i zev- vaan imdi
4 Bana zindn olupdur ‘Ulviy an- emen imdi

⁴⁷⁰ mell: nil, D.

⁴⁷¹ derdme hi bir: çekdigm derde, D.

⁴⁷² dru’-ifa: dr- ifa, D.

⁴⁷³ Mısranın vezni kusurludur.

⁴⁷⁴ ğarb ola ne kimse: ğarbe kimse hergiz, D.

⁴⁷⁵ Oldum, ddm, D.

⁴⁷⁶ Gnl: cihn, D.

- 5 Kimüñle şalnur ol kâmet-i serv-i semen şimdi
6 ‘ Aceb kimlerle seyrân ider⁴⁷⁷ ol hulq-ı hüsn şimdi
7 Diyâr-ı ğurbete gitdüm cüdâ oldum⁴⁷⁸ mekânımdan
8 Ğarîb illerde kaldum ayru düşdüm nev-civânımdan

-185-

[CİNÂNÎ]*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

I

- 63a 1 Ğubâr-ı haññ-ı sebzün reşk-i reyhân ola sulţânım
2 Anı erbâb-ı dil gördükçe hayrân ola sulţânım
3 İşigün ğayret-i gülzâr-ı⁴⁷⁹ rızvân⁴⁸⁰ ola sulţânım
4 Cemâlün gülşeni her laħza ħandân ola sulţânım
5 Hezârân bülbül ol gülşende nâlân ola sulţânım

II

- 1 Lebün kim ğonca-i zibâ-yı⁴⁸¹ gülzâr-ı leţâfetdür
2 ‘ İzârün kim gül-i nev-reste-i bî-ħâr-ı cennetdür
3 Mu‘ anber kâkülün kim sünbül-i bâĝ-ı tarâvetdür
4 Nihâl-i kâmetün kim serv-i bostân-ı melâĥatdür
5 Ğudâ bād-ı muĥâlifden nigh-bân ola sulţânım

III

- 1 Yaĥup ĥâkister itdi tâb-ı ĥüsnün cân-ı mehcûrı
2 Fürûĝ-ı pertev-i nûr-ı tecellî nitekim Tûrı
3 Delîl-i rüşen iken ĥüsnüne ol şem‘ -i kâfûrı

⁴⁷⁷ İder: eyler, D.

⁴⁷⁸ Oldum, düşdüm, D.

* 63a., D., s. 241.

⁴⁷⁹ İşigün ğayret-i gülzâr-ı: Ser-i küyuñ ĥarîm-i, D.

⁴⁸⁰ rızvân: rıdvân, D.

⁴⁸¹ zibâ-yı: ser-sebz-i, D.

- 4 Şu göz kim nazıruñ olmaya çıksun ey gözüm nûrı
63b 5 Şu dil kim menzilüñ olmaya vîrân ola sulţānum

IV

- 1 Görüp miskîn ü pâ-mâl olduğum bî-vech vü bî-^çillet
2 Başumdan ^çaql u fikrüm târumâr itdi benüm ھاşret⁴⁸²
3 Seher bād-ı şabâyı güş-mâl itdi nedür hikmet
4 İderken sâyesinde bunca diller kesb-i cem^çiyet
5 Siyeh sünbüllerüñ⁴⁸³ niçün perişān ola sulţānum

V

- 1 **Cinānî** dîde giryān olsa dil⁴⁸⁴ ğam-ğîñ ^çaceb midür
2 Lebüñ hicr ille kılsa eşkini hünîñ ^çaceb midür
3 Görüp kılsañ ^çināyet olmasañ pür-ğîñ ^çaceb midür
4 Gedā-yı küyuñ olsa **Hayretî** miskîn ^çaceb midür
5 Gedā mümkün degül midür ki sulţān ola sulţānum

-186-

[YAḤYĀ]*

Vezn: . . _ _ / . . _ _ / . . _

- 1 Baña yetmez m[i] bu devlet ki cefā eyleyesin
Vay aña kim ne [ve]fā vü ne cefā eyleyesin
2 Pādişāhum umarum ben kuluñı bir gün ola
Himmete lāyık u ihsāna sezā eyleyesin

⁴⁸² İlk iki mısra D'de şu şekildedir:

Şalarken naḥl-i bālāñ üzre her gün sâye-i rahmet
Olurken bû-yı anber-bārı rāḥat-baḥş-ı her millet

⁴⁸³ sünbüllerüñ: kāküllerüñ, D.

⁴⁸⁴ dîde giryān olsa dil: olsa derd- hicr ile, D.

* 63b.

- 3 İşte ben ‘aŝkuñ-ıla cānumı teslīm ideyin
Bāri añduqça baña ħayr-ı du‘ā eyleyesin
- 64a 4 Oldı kim işide ŝāyed ki ŝafālar süre yār
Ey mü‘ezzin öliceğ baña ŝalā eyleyesin
- 5 Bir gice ħāne-i **Yahyā**’ya gelem dimiş-idüñ
Hîç ola mı varasın ‘ahde vefā eyleyesin

-187-

[MUĤİBBİ]*

Veziñ: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Yine evvel bahār oldı ġanīmetdür ele al mül
Cemāl-i ġülsitānında fiġāna başlasun bülbül
- 2 Ser-i zülfi hevāsında niçe ‘āŝıqlar ölmüŝdür
Bu ben miskīne qāŝd itdi alup kemend ele kākül
- 3 Lebūne beñzedem⁴⁸⁵ dirse iñen encüme ey mihrü
Özini sözini bilmez qatı⁴⁸⁶ dīvānedür bu dil⁴⁸⁷
- 4 Yüzi⁴⁸⁸ üstinde dil-dāruñ görelden⁴⁸⁹ zülf-i miskīnin
ŝanurd[um] ħırmēn-i ġülde qomıŝlar üstine⁴⁹⁰ sünbül

* 64a., D., s. 521.

⁴⁸⁵ beñzedem: beñzerem, D.

⁴⁸⁶ qatı: kıızıl, D.

⁴⁸⁷ dīvānedür bu dil: dīvāne dūrür mül, D.

⁴⁸⁸ Yüzi: Ruġı, D.

⁴⁸⁹ görelden: görenler, D.

⁴⁹⁰ üstine: deste-i, D.

5 Cihān güلزārına bakıp **Muhibbī** şaķın aldanma

Meseldür  ālem içinde yeter çün  arife bir gül

-188-

[ ĀŞĪ]*

Vezin: . . _ _ / . _ . _ / . . _ _

1 Ey cemī -i zunūb i ün Ğaffār

Ey  uyūb-ı  alāyık-ı Settār

2 Rū-siyā hem bugūn mişāl-i kulaĝ

Ķatre-i raĥmetūnle kıl anı aĝ

3 Her ne cevrūme gūnāh ki eylerdūm

Haĝķ te āla kerīm durur dir idūm

4 Baĥr-i cūduñ bilūp vasī -i ferāĥ

Keremūñ eyledi beni kūstāĥ

5 Cenneti zeyn iden cemālūñ i ün

Dūzaĥı var iden celālūñ i ün

64b 6 Sırr-ı pāk-i tābende-i Aĥmed i ün

Nūr-ı pāka Ĥazret-i Muĥammed i ün

7 Dilerdūm Ĥazretūnden ey Ķayyūm

---

* 64a.

İtmeyesin bu ‘Āşīyi maḥrūm

-189-*

Vezi: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _

- 1 Zihī ṣāni‘ ki ṣun‘ inden yaratdı çarḥ-ı ğaddāri
Muḳarrer eyledi ol Ḥaḳ yerince necm-i seyyāri
- 2 Ne devr ide didi devvār ne seyr ide didi seyyār
Ḥudā’nuñ emr-ile buldı ḳamusı seyr ü refṯarı
- 3 Yiri sākin ḳılup mesken düzetdi bu nice maḥlūḳı
Bula rāh ‘ izzet için hem cibāl u baḥr u enhāri
- 4 Zihī fā‘īl-i muḥtār kim kimesne işine girmez
Dilerse nūri nār eyler dilerse nūr ider nāri
- 5 Hem anuñ ḳadar tendür ki güldi Ādem ü Ḥavvā
Bularuñ neslidür satu bu insānuñ ḳamū-vāri
- 6 Zihī ḳudret zihī ḳuvvet zihī ‘ ibret zihī ḳikmet
Ki bir neslūñ ola bunca müselmānı ü küffāri
- 7 Bu evzā‘ uñı vaz‘ itdi kimesne ğavrına irmez
Bu söze ḳılmadı vāḳıf cihān içinde deyyāri
- 8 Bu ḳikmetde ‘ aḳ(1)l ḥayrān yir itmişdür cihān ḥalḳın

---

* 64b.

Kimi zāhid kimi ‘ābid kimi şūfī vü bāzārī

9 Kiminüñ qorqısı yoqdur gezer ‘ömri fesād içre

Kimi yüz yire urmuşdur qılur dergāhına zārī

FUZŪLĪ BAHR-İ TAVİL

65a Yine bir gonce-dehen dil-ber-i şirīn-sūhan-ı tāze civān [u] meh-i hūbān güneş gibi tūlū‘ eyleyüben fā(...)⁴⁹¹ şihhat virdi ziyā buldı şafā-gūşına k’āşinā nice geldükde vefā eyleyüben mısr-ı dilüñ qaşrımı (...)⁴⁹² işi güci piste iken oldu gönül şād. Didi hālūñ nedür ol bende kaçan yimeyem (...)⁴⁹³ hasret-i vaşl-ıla senüñ eyledüğüñ zār yiter derd-ile hūn-bār yiter niçe feryād idesin deş(...)⁴⁹⁴ meclis-i (...)r āzād idesin müje olsun sana kim vaşlumı erzān kılam kâ(...)⁴⁹⁵cānuña müştakına pertev-i hūsnümle feraḥ-nāk olasın dilde feryād-bāruñ lebe ne kerem qanı şafā madeni bir(...)⁴⁹⁶ki bu ben hāki qurı mile müşerref qıluban neyler keremle bu gözüm yaşıñı silmekle benüm qanum (...)⁴⁹⁷kāmet-i bālāsı tenzille virüp nergis-i mestāne gibi göz yumma her şaqqda taḥammüller idüp gül gibi (...)⁴⁹⁸ taḥammüler ide. İşte güzel cāna bedel böyle gerekdür. Ben anuñ bendesiyem cān-ıla efgendesiyem (...)⁴⁹⁹ aqlum anuñ fikrüm anuñ vird olan zikrüm anuñ (...) şükrüm anuñ hūsn-i ḥarīrler (...)⁵⁰⁰ āşık-ı zārī geçenler (...) gide çeşmesi var edici derd-ile zār edici dile ḥat (?) yoq(...)⁵⁰¹ hastesiyem ‘āşıkam demidesiyem kimse bilmezse bu şırr-ı bilür ol hālīk-ı ‘ibād. [Va]veyla ne derdi saña gele a‘lā (...) kāmet-i bālā hele çün ol daḥi dursun(?) ol ela gözüyle baqışlar nedür ol ḥande (?) naqışlar dūr-i nezāketle raqībi daḥi rindāne qakışlar ki kimin içre dururken (...)⁵⁰² çoq da dil cilve ide ‘arz-ı cemāl eyleye kim bir gonce dire kim gönül āmāde bu fitneye kim ide (...)⁵⁰³ men n’ideyin şırru mu kime diyeyüm bendesin āvāre kılan sīnemi biñ pāre kılan (...)⁵⁰⁴ o şemenem nesterenem gonce-femem muḥteremem dil-ber-i şirīn-i sūhanem sīm-tenem lāle-ḥadem serv-ka-dem gū(...)⁵⁰⁵ nazar it gülşen-i bāğa güzer it bu sözimi muḥtaşarit(...)⁵⁰⁶

⁴⁹¹ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹² Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹³ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹⁴ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹⁵ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹⁶ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹⁷ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹⁸ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁴⁹⁹ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰⁰ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰¹ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰² Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰³ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰⁴ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰⁵ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰⁶ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

65b (...) ⁵⁰⁷ Bâ-ḥuşuş ol yüzi gül beñleri fülful lebi mül saçları sünbül ki himem sürinâ çekildükde (...) ⁵⁰⁸ eçler olup âb-ı ḥayât-ıla meger kevşer olur rûz-ı şebân-ı ḥalî‘ i fîrûz-ı cihân-sûz ile her rûz feraḥ-nak (...) ⁵⁰⁹ neyleyeyin ammâ ki ḥalaş olmağa yoḡdur imkân. Şaḡın ey dîde-i giryân felâketle gezinme (...) ⁵¹⁰ Bân yûri devlet-ile şevinme şaḡın ey nâle-i ḥicrân şaḡın ey eşk-i firâvân şaḡın ey âh daḡı (...) ⁵¹¹ Vezân ki ‘aceb devlete irdük ve daḡı dil-dâruñı gördük bu ne ḥikmet ki tamâm-ı vuşlata irdük ne şerefdür (...) ⁵¹² ey dil-i nâ-şâd.

-190-

Vezi: . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _

1 (...) ⁵¹³ eger dir ey mâh

Didi ol serv-ḡad toḡrı bir Allâh

2 Didüm öldüm firâḡuñdan ḡabîbüm

(...) ⁵¹⁴ el-ḡükmü lillâh

3 Didüm ḡülsin ki ammâ bülbülün çoḡ

Didi ol ḡoncalar el-ḡamdu lillâh

4 (...) ⁵¹⁵ kim büse luḡf it

Didi derviş yûri var eḡtaḡullah

-191-

BEYT*

Vezi: _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

66a Yârün âh ḡüzelüm nutḡına şâyân oldum

⁵⁰⁷ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰⁸ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵⁰⁹ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵¹⁰ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵¹¹ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵¹² Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵¹³ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵¹⁴ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

⁵¹⁵ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiḡi için nüshada bulunmamaktadır.

* 66a.

Nutq ile ancak olur doğrusı hayrān oldum

66b TĀRĪḤ-İ ĀL-İ ‘OŞMĀN

[Merhūm] Sulṭān ‘Oşmān [Fī se]ne zamān-ı salṭanat Sene 60 6(...)	Merhūm Sulṭān Orḡān Fī sene zamān-ı salṭanat 700 25	Merhūm Sulṭān Murād Ḥan Fī sene zamān-ı salṭanat 730 61
Sulṭān Bayāzıd Ḥan zamān-ı salṭanat Sene 13	Sulṭān Muḥammed Ḥan Sene zamān-ı salṭanat Sene 800	Sulṭān Murād Ḥan ı şānī zamān-ı salṭanat Sene 319
Sulṭān Muḥammed Ḥan Ebū’l- feth Sene zamān-ı salṭanat Sene 889 31	Sulṭān Bayāzıd Ḥan -ı şānī Sene zamān-ı salṭanat 31	Sulṭān Süleymān Ḥan zamān-ı salṭanat Sene 90
[Sul]ṭān Süleymān Ḥan zamān-ı salṭanat Sene 8	Sulṭān Selīm Ḥan-ı şānī Fī sene salṭanat 974 9	Sulṭān Murād Ḥan-ı şānī Fī sene salṭanat 983 20
Ḥan ‘Ari zamān-ı salṭanat Sene 9	Sulṭānlık Ḥanı Fī sene salṭanat 1012 14	Sulṭān Muşṭafa Ḥan Salṭanat yevm 9
Sulṭān Muşṭafā Sene 1031 Salṭanat sene 1	Sulṭān Murād Ğazī Ḥan Rābi‘ sene 132 Salṭanat sene 17	Sulṭan (...) Ḥan Sene 1049 Salṭanat

67a Der-beyān-ı insān ḥayvān ecma‘ inūñ ne kadar yaşar imiş beyān ider.

‘Ömr-i insān Sene 130	‘Ömr-i ḥayvān Sene 30	‘Ömr-i at Sene 20	‘Ömr-i eşek Sene 20	‘Ömr-i deve Sene 20	‘Ömr-i yılan Sene 700
-----------------------------	-----------------------------	----------------------	---------------------------	---------------------------	--------------------------

‘Ömr-i ‘aķrep Sene 100	‘Ömr-i yengeç Sene 500	‘Ömr-i arslān Sene 700	‘Ömr-i ķarınca Sene 300	‘Ömr-i şıçan Sene 30	‘Ömr-i bit Sene 10
‘Ömr-i porsuk Sene 100	‘Ömr-i ‘uķāb Sene 1000	‘Ömr-i kurt Sene 50	‘Ömr-i sürsek (?) yevm-i 40	‘Ömr-i çekürge Māh-ı 6	‘Ömr-i geyik Sene 20
‘Ömr-i (...) Sene 1	‘Ömr-i tavuk Sene 13	‘Ömr-i ķuzķun Sene 1000	‘Ömr-i kerkenes Sene 700	‘Ömr-i pārs Sene 100	‘Ömr-i şırtlan Sene 50
‘Ömr-i turnā Sene 300	‘Ömr-i balıķ Sene 2000				

Budur ki ķaleb-i teftişdür ki bu sözler eger insānuñ ve ger hayvānuñ ‘ömri nihāyeti budur.
Şöyle ma‘lüm ola. V'allāhu a‘lem bi’ş-şavāb.

-192-

MÜFRED*

Ve zin : _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Öldi gitdi hicr-ile bir tāze cān ister gönül

Eski derdüm tāzeler bir nev-civān ister gö[ñül]

-193-

MÜFRED*

Ve zin : _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _

Gönlüm alduñ āl-ile derdün firāvān eyledün

Gözlerümde dem-be-dem cevruñ (...)⁵¹⁶

* 67a.

* 67a.

⁵¹⁶ Bu kısım ciltleme esnasında kesildiği için nüshada bulunmamaktadır.

İLLALLĀH YESSİR VELĀ TŪ' ASSİR

67b İskender-i zemān ahramān-ı devrān Rŭstem-i azret-i Sŭleymān-niřān sa'ādetlŭ Őevketlŭ pādiřāh-ı 'ālī-řānımız Sultān Murād an azretleri ebeddallāhu devletuhŭ ve ebedd[allāhu] saltānatuhŭ devlet ũ ibāl ve ebbihiyyet-i iclāl ile niyyet-i fet-i Badād eylediklerinde tārī-i teveccŭh ũ 'azĭmetleri vŭ mamil-be- mamil vāı' olan onak ve menzilleridŭr ki bu mahale iřāret olundı. Allāhumme ifta 'alā vechihĭ fetan ve cemīlan ve mine'r-rızk'u'r-refāvız rızan keřīran ve afazuhŭ mine'l-āfāti ve'l-'āhāt ve vāřılıhŭ illā tat-ı saltānatihĭ bi's-selāmeti ve's-sa'ādeti ve ahr-ı a' dā'ihĭ bi-ahrike. āmĭn yā Rabbe'l-'ālemĭn veyā āiri'n-nāřirĭn.

u-ı hŭmāyŭn dikildi

fi 8 [řevvā]l sene 1048

Oak-ı şerif Ŭskŭdar'a nal olundı

15

Sene 1048

Ordu-yı Hŭmāyŭn Ŭskŭdar'a geildi

16

Sene 1048

23 Mart

68a

Bi'z-zāt kendŭleri devlet ve nuşretle ālāylarla nal itdiler Fĭ 23 Zĭ'l-icce Sene 1047 teā' ũd-i yevm 41	Menzil-i Māldepe Fĭ 23 Zĭ'l-icce Sene 1047 sā' at 2	Menzil-i Tuzla Fĭ 4 Zĭ'l-icce Sene 1047 sā' at 3
Menzil-i adın şuy Fĭ 25 Zĭ'l-icce Sene 1047 sā' at	Menzil-i ınarlı Fĭ 26 Zĭ'l-icce Sene 1047 sā' at	Menzil-i İzmit Fĭ 27 Zĭ'l-icce Sene 1047 sā' at

3	7	2 teḳā' üd-i yevm 8
Menzil-i Ḳazıklı Beli Fī 6 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 8	Menzil-i İznik Fī 7 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 6	Menzil-i Yeñişehir Fī 6 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 7
Menzil-i Aḳsu (?) Fī 11 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 5	Menzil-i Bāzarcık Fī 12 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 6	Menzil-i Bozhöyük Fī 13 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 6
Menzil-i Aḳvīrān Fī 18 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 3	Menzil-i Eskişehir Fī 15 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 4 teḳā' üd-i yevm (?) 2	Menzil-i İnöñi Fī 14 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 5 teḳā' üd-i yevm

68b

Menzil-i Seyyid Ğāzī Fī 19 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 3	Menzil-i Bardaḳlı Fī 20 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 3	Menzil-i Hüsrev Paşa Hıanı Fī 21 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 4
Menzil-i Bayat Fī 22 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 4	Menzil-i Bolvadin Fī 23 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 7	Menzil-i İshāḳlu Fī 24 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 4
Menzil-i Aḳşehir Fī 25 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 5 teḳā' üd-i yevm 2	Menzil-i Aḳvīrān Hıan Fī 28 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 2	Menzil-i İlḡın Fī 29 Muḥarrem Sene 1048 sā' at 3

Menzil-i Bolasın Köprüsi Fî 30 Muḥarrem Sene 1048 sâ' at 2	Menzil-i Şolur Begi (?) Fî (...) Şafer Sene 1048 sâ' at 5	Menzil-i Dileklü Hân Fî 2 Şafer Sene 1048 sâ' at 3
---	---	--

69a

Menzil-i Havz Fî 3 Şafer Sene 1048 sâ' at 2	Menzil-i Şahrâ-yı Şehr-i Konya Fî 4 Şafer Sene 1048 sâ' at 4 teḳâ' üd-i yevm 7	Menzil-i Şahrâ-yı Qarye-i Pınar-ı Râḳ Fî 12 Şafer Sene 1048 sâ' at 2
Menzil-i Şahrâ-yı Pınar başı Fî 13 Şafer Sene 1048 sâ' at 2	Menzil-i Şugür Fî 14 Şafer Sene 1048 sâ' at	Menzil-i Şahrâ-yı Aḳçaşehir Fî 15 Şafer Sene 1048 sâ' at
Menzil-i Şahrâ-yı Gölbaş Fî 16 Şafer Sene 1048 sâ' at 8	Menzil-i Şahrâ-yı Qaşaba-i Erikli Fî 17 Şafer Sene 1048 sâ' at 3 teḳâ' üd-i yevm 2	Menzil-i Şahrâ-yı Çāvüş Köy Fî 20 Şafer Sene 1048 sâ' at 3
Menzil-i Şahrâ-yı Ulu Qışla Fî 21 Şafer Sene 1048 sâ' at 4	Menzil-i Çifte Hân Fî 22 Şafer Sene 1048 sâ' at 6	Menzil-i Şahrâ-yı Yaylaḳ-ı Ramazân (...) Fî 23 Şafer Sene 1048 sâ' at 6

<p>Menzil-i Şahrâ-yı Şârı (...) Fî 23 Şafer Sene 1048 sâ'at 5</p>	<p>Menzil-i Nehr-i (...) Bayram Pâşâ Hıanı Fî 24 Şafer Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Beg Degirmeni nezd-i nehr-i mezbur Fî 25 Şafer Sene 1048 sâ'at 3</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Şehr-i Aţana Fî 26 Şafer Sene 1048 sâ'at 3 teķâ'üd-i yevm 1</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Cısr-i Mısıs nezd-i nehr-i Ceyhun Fî 28 Şafer Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Kâl'e-i Şahmârân Fî 29 Şafer Sene 1048 sâ'at 3</p>
<p>Menzil-i Cây Kenârı Fî 30 Şafer Sene 1048 sâ'at 7</p>	<p>Menzi-i Şahrâ-yı Payas Fî (...) Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Karye-i İskenderun Fî 2 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 5</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Belkılığı? Gölbaşı derbend-i cebel-i (...) Fî 3 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Şehr-i Antaşya Fî 5 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Cısr-i Cedîd Fî 6 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 4</p>

70a

<p>Menzil-i Şahrâ-yı 'Ayn Fî 7 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 3</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı (...) Fî 8 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 5</p>	<p>Menzil-i Hân Tuman Fî 9 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 4</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Şehr-i Haleb Fî 10 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 3 teķâ'üd-i yevm 16</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Ceylan Fî 27 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 1</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Cisr Fî 28 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 3</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı (...) Maķâm-ı Hâzret-i Dâvüd Nebi 'a.m. Fî 29 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 2</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Tir-Şiken Fî 30 Rebi'ü'l-evvel Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Tel' afer Fî (...) Rebi'ü'l-âķir Sene 1048 sâ'at 3</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Dil-Şâr Fî 2 Rebi'ü'l-âķir Sene 1048 sâ'at 2</p>	<p>Menzil-i Mirâr (?) Fî 3 Rebi'ü'l-âķir Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı (...) Fî 4 Rebi'ü'l-âķir Sene 1048 sâ'at 1</p>

<p>Menzil-i Şahrâ-yı Kaşaba-i Tebernik (?) Fî 5 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 4 teķâ'üd-i yevm 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Beş depe Fî 11 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 2</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Meşhed Pînarı Fî 12 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 5</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Beg Pînar başı Fî 13 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 2</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Şehr-i 'Urfa Fî 14 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 8 teķâ'üd-i yevm 2</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı (...)Şuy Fî 17 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 4</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı 'Ābirün (?) Fî 18 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Hacı Göz Fî 19 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 6</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Elmalu Fî 20 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 3</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Karaca Tağ Sultân Pînarı Fî 21 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 3</p>	<p>Menzil-i Kızıl depe Fî 22 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Kan-ı 'Azîz Fî 23 Rebi'ü'l-âhir Sene 1048 sâ'at 4</p>

71a

<p>Menzil-i Şahrâ-yı Şehr-i Diyârbekir Fî 29 Rebi' ü'l-âhîr Sene 1048 sâ' at 2 teķâ' üd-i yevm 10</p>	<p>Menzil-i K̄ara K̄öpri Fî 4 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 3</p>	<p>Menzil-i Gökşu Fî 5 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 4</p>
<p>Menzil-i Vâdî-i H̄arpud Pıñarı Fî 6 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 3</p>	<p>Menzil-i Şeh H̄azuli Fî 7 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 3 teķâ' üd yevm 2</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı K̄al' a-i Mardin Fî 10 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 7 teķâ' üd-i yevm 2</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı K̄ara Dere Fî 13 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 5</p>	<p>Menzil-i K̄al' e-i Nuşaybin Fî 14 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı H̄araç Şuy Fî 15 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 5</p>
<p>Menzil-i Şomaķi Şuy Fî 16 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Dilkân (?) Fî 17 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı K̄arye-i H̄azerân H̄âkimi Fî 18 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ' at 4</p>

71b

<p>Menzil-i Şahrâ-yı Hâbur nezd-i nehr-i Şaṭ Fî 19 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 4</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Qal' a-i Küfr-i Zemân Fî 20 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 6</p>	<p>Menzil-i Muqabele-i Küfr-i Zemân Kenâr-ı Şaṭ Aqyaqa Fî 21 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 1</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Ebû Sa'id Fî 22 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Dil-pesend Qaryesi Fî 23 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Eski Muşul Kenâr-ı Şaṭ Fî 25 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 5</p>
<p>Menzil-i Qarye-i Qara Seydi Fî 26 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 5</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Qarye-i (...)Cemâl (...) Fî 27 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 3</p>	<p>Menzil-i Şahrâ-yı Şehr-i Muşul Fî 28 Cemâziye'l-evvel Sene 1048 sâ'at 2 teqâ'üd-i yevm 1</p>
<p>Menzil-i Şahrâ-yı Yarımca Fî 9 Cemâziye'l-âhir Sene 1048 sâ'at 3</p>	<p>Menzil-i Kibritli Fî 10 Cemâziye'l-âhir Sene 1048 sâ'at 3</p>	<p>Menzil-i Nehr-i (...) Fî 11 Cemâziye'l-âhir Sene 1048 sâ'at 4</p>

72a

Menzil-i Nehr-i (...)Beriyağa Fî 12 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 1	Menzil-i (...) Fî 13 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 5	Menzil-i Yurd-ı Dâvûd Fî 14 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 3
Menzil-i İnce Şu Fî 15 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 3	Menzil-i Gök depe Fî 16 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 3	Menzil-i Baş Hâş Fî 18 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 3
Menzil Kaşaba-i Kerkük Fî 19 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 1 teğâ'üd-i yevm 1	Menzil Nahîye-i (...) Fî 21 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 3 Rûz-ı kısım-şod	Menzil-i Narin Şuy Fî 22 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 3
Menzil-i Kal' e-i Tuz Hırma Fî 23 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 4	Menzil-i Şahrâ-yı Küfr-i Şu Fî 24 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 5	Menzil-i Çubuk Köpri Fî 25 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 3

72b

Menzil-i Şahrâ-yı (...) Fî 26 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 6	Menzil-i Şahrâ-yı Taş Köpri Fî 27 Cemâziye'l-âhîr Sene 1048 sâ'at 5	Menzil-i Çubuk Köpri Fî (...) Recep Sene 1048 sâ'at 3 teğâ'üd-i yevm 1
---	---	--

Menzil-i Nehr-i Diyali (?) kenârı Fî 3 Recep Sene 1048 sâ'at 3	Menzil-i Qarye-i Bakuma (?) qarşısı Fî 5 Recep Sene 1048 sâ'at 3	Menzil-i Qarye-i 'Amriyye Fî 6 Recep Sene 1048 sâ'at 3
Menzil-i Baş dolab Fî 7 Recep Sene 1048 sâ'at 8	Menzil-i Hâzret-i Hümâm- Ekrem İmâm-ı 'Azam Raḥmetullahi 'Aleyh Fî 8 Recep Sene 1048 sâ'at 1	Allâh'ümme iftâḥ lenâ bi'l- ḥayr.

Müddet-i muḥâşara otuz toḫuz gün olup şa'banu'l-'azîmîñ on sekizinci günü ki yevm cum'adur şehri Bağdâd içinde muḥâşara olan tâ'ife-i kızılbaş amân dileyüp amân virildükde içinde olan hanlar taşra çıkup top zârbinden açılan

73a gedikten 'asâkir-i İslâm kal'a içine girüp kal'a lara bayraklar diküp Bağdâd Hanı Bektâş Hanı Geylân Hanı Halef Han ve Şîrâz Hanı Nakd Han u 'Alîyâr Han ve tüfençiler ağası Mîr 'Abu'l-kâdir Han sa'âdetlü pâdişâh Hâzretlerine gelüp kal'a içinde olan şâh kullarıdur kal'a kapuları açılmadan yaraḫlar ellerinden alınıp 'umûm üzre qatilleri fermân olunmaḡla cümlesi gûzât-ı Müslimîn eliyle tuma'-i şemşîr olmışlardır El-ḥamdü lillâh üç günden sonra sa'âdetlü pâdişâh hâzretleri İmâm-ı A'zam hâzretlerinin yurdlarından kalkılıp kal'a dibine konuldu. Fî 22 Ş[a'ban] sene 1048 Ba'dehû mâh-ı Şa'banuñ yigirmi ikinci gününden mâh-ı Zî'l-ka'denüñ gûresine dek menzil-i mezbûrda karar olunup mâh-ı mezbûruñ ikinci günü ki yevm-i işneyn menzil merḫûmdan 'avdet olunup Başdolâb nâm maḫalle konuldu ki geldüğümüz yoldur. (...) sâ'ide ba'dehû ma'lûm ola ki reşk-i behişt olan Bağdâduñ fetḫine biñ kırk sekiz Recebnüñ sekizinci günü İskender-i devrân Süleymân-ı zemân sa'âdetlü vü şevketlü pâdişâhımız ġazî sultân Murâd Han Hâzretleri gelüp Başdolâb nâm

73b Mevzî'e nüzül idüp irtesi Hâzrete Hümâm-ı Ekrem İmâm-ı A'zam kal'ası qurbına konup otuz sekiz gün muḥâşaradan sonra bi-luḫfillâhi te'âlâ fetiḫ müyesser olup ba'dehû mâh-ı Şa'banu'l-mu'azzamîñ yigirmi ikinci günü maḫall-i mezbûrdan kalkup civâr-ı kal'aya konulup kal'anîñ top zârbinden münhedim olan dîvârların ta'mîr olunmaḡ üzre iken mâh-ı Ramâzan-ı Şerîfîñ toḫuzuncu günü sa'âdetlü vü şevketlü pâdişâh-ı Cem-câh hâzretleri fazîletlü fetvâ-penâh şeyḫü'l-İslâm Yahyâ Efendi sellemehullâh hâzretleri ve rikâb-ı hümâyûn ağaları ve 'ulüfelü müteferriḫ (...)ân ve çavuşân ve iç halkı sâ'ir erkân-ı dîvân-ı hümâyûn-ı 'âlî-şân ile 'avdet idüp iki gün miḫdârı Hâzret-i İmâm Müsî-i Kâzımda iḫâmet buyurup ba'dehû güc olup cebel-i şehri Muşul'ı devlet ü iḫbâl'e 'azîmet buyurdılar Serdâr-ı zafer-şî'âr sa'âdetlü vezîr-i a'zam ve serdâr-ı ekrem Ebu'l-muzaffer Ġazî şâhibu'l-meymene Muştafa Pâşâ i'tâhullâhi te'âlâ mâ yürîd u mâ yeşâ hâzretleri 'umûm üzre

(...) müslimîn ile ta' mîr-i kal' aya kemâl yıķdu ihtimâm eyleyüp mâh-ı şevâl el-mükerremiñ on birinci günü bi-fazlullâhi te' âlâ ta' mîr-i ķal' a-i

74a Bağdâd dağı itmâm bulup ğurre-i mâh-ı Zî'l-ķa' denüñ ikinci günü 'umûm üzre güç bulup girü geldüğümüz yolu dönülüp Başdolâb nâm mevzi' e nüzül olunmuşdur Allâhumme vâşılınâ illâ diyârınâ bi'-ĥayri ve's-selâmeti, âmîn yâ Râbbe'l-'âlemîn ve yâ aĥîre'n-nâşirîn bi-raĥmeti ĥazret-i seyyidi'l-mürselîn.

-194*

Veziñ: . ___ / . ___ / . ___

1 Cihānuñ dirligin bir dem [dimişler]

Yaraşmaz bir deme biñ ğam [dimişler]

2 Dimezem 'âlemüñ mîri olayım

Lebüñ çâşnîsinüñ ğiri olayım

3 Yazanlar dillerüñ şaffında nâme

Dimiş şandı vefâ lafzında ĥâme

74b

Mesâcid-i Evķât (?) 4494	Medrese 621	Ta'lim-hane 5550	'İmâret 12	Ĥangâh 152
Ķârbân Serâyı 217	Çeşme Revâne 550	Muşluķ 4985	Ĥamâm Şafâ 876	Ekmek Fırını 285
Cerzeĥane 589	Ķapan bağbal 3	Maĥalle-i Müslimîn 5010	Maĥalle-i Yahûdi 2500	

* 74a.

Kilise-i Küferâsı 843	Çukurbostan 3	Dikili Taş 3		
--------------------------	------------------	-----------------	--	--

[...] Zekerıyyâ Efendi Hazretlerinün teftîş itdügi mahalde zıkr olundu

Ḳale'n-Nebıyyü 'aleyhi's-selâmü seeltü'llâhe Te'âlâ aşere kıyâmi's-sâ'ati fe-kâlellâhü Te'âlâ yâ Muḥammedü (...) fî elfin ve 'aşrîne ve baḳıyye'l-ulemâ'i ve lâ (...) illâ kalîlen ve fî elfin ve selâsîne yumturu mine's-semâi (...) ve yühlikü'z-zer'a ve yetzilü't-tüfânü ve yestahribü'l-belâü (...) mine'l-matari ve fî elfin ve erba'îne lâ yamturu'l-matari bi'l-vâfiyeti ve sâratı'n-nisâü fî'l-esvâkı ke'l-biğâli ve'l-hamîri ve fî elfin ve hamsîne yetecharu's-şemsü selâsete eyyâmin ve nâdîhi's-semâi bi'l-fezâ'i ve yühlikü'l-insü ve'l-cinnü illâ mâşâallahü Te'âlâ ve nâleti'l-bükâetü'l-misâse bi-hâza's-şurati fî elfin ve sittîne infisîlü'Nîlü ve hurücü Dâbbeti'l-arzi ve fî elfin ve seb'îne rüfia'l-Ḳur'ânü ve hurücü'd-Deccâli ve fî elfin ve semânine lâ yüselü verâe fâliketin yâ Muḥammed simü sîratı Nebıyyin⁵¹⁷

-195-

TÜRKİ*

I

- 75a 1 Uğramışum bir dil-dâra (...)
- 2 'Adûlar vaşlına kâ'il olmasun
- 3 Bildüm âhû ile şikâyet eyler
- 4 'Âşık öldürmege kâ'il olmasun

⁵¹⁷ Kaynaklarda bulunmayan bir hâdis-i kudsîdir. Kıyâmet alâmetleri tarihli bir şekilde anlatılmıştır. Anlamı şu şekildedir: Nebi (a.s.) şöyle buyurdu: Allahu Teâla'ya kıyametten sordum. Buyurdu ki : “Ya Muhammed 1020'de hak ehli âlimlerden çok az kalır. 1030'da gökten yağmur çok kötü yağar ve ziraat mahsullerini yok eder. [Gökten] tufan iner ve her şey yağmurdan harap olur. 1040'da yağmur yeterli yağmaz ve kadınlar çarşılarda katırlar ve eşekler gibi olurlar. 1050'de güneş üç gün doğmaz, gökten korku [sesleri] duyulur ve Allah'ın dilediği hariç insanlar ve cinler helak olur ve ağlamalar bu suretle son hadde ulaşır. 1060'da Nil yarılr ve dâbbetü'l-arz çıkar. 1070'te Kur'ân kaldırılır ve Deccal çıkar. 1080'den sonrasını sorma ya Muhammed”.

* 75a.

II

- 1 Saķın Aħmed sen kendüñi kendüñe
- 2 Nice bir ağladur ben derd-mendini
- 3 Dest uzatsam s̄inesinüñ bendine
- 4 Benden ğayrısına ķā 'il olmasun

III

- 1 Yeter ķara gözlüm [artık] ağlama
- 2 Ğamze ile s̄inemüzi dağlama
- 3 Dönüp ķaşlaruñı kemān eyleme
- 4 Görince 'aqlumuz zā 'il olmasun

IV

- 1 Emdür **Kāmil**'e lebüñi mest it
- 2 'Āşık-ı vefā [...] ķasid it
- 3 Cem' eyle kāküli bir yana dost it
- 4 Dökülüp gerdāna hā 'il olmasun

-196-

TÜR[Kİ]*

I

- 1 Seħerde ögrenme giden u(...)⁵¹⁸
- 2 Yāre benden selām eyle
- 3 Gözlerüm doludur ķan-ile yaş
- 4 Efendime selām eyle

---

* 75a.

⁵¹⁸ Bu bölüm ciltleme sırasında kesilmiş olduğundan okunmuyor.

II

- 1 Yügrüşüp uçarsın dağlara
- 2 İnüp konarsın güllere
- 3 Varursın bizüm illere
- 4 Dosta benden selām eyle

III

- 1 Yat sözüne uymasun
- 2 Bizi ferdālara salmasun
- 3 Koynuna yādlar almasun
- 4 Efendime selām eyle

IV

- 1 ‘Aşka çāre bulunmaz
- 2 Ğam daħi āzād olmaz
- 3 Bir dem olmuş bulunmaz
- 4 Dosta benden selām eyle

-197-

[TÜRKİ]*

I

- 75b
- 1 (...) lebler n’eyledüm saña⁵¹⁹
  - 2 (...) ‘ār eylemişsin
  - 3 (...) cān alıcı atı zālimsin
  - 4 (...)dürmege kār eylemişsin

---

* 75b.

⁵¹⁹ Bu şiirin tamamında mısra başları ciltleme yapılırken oluşan kesilme dolayısıyla okunamamaktadır. O bölümle (...) şeklinde gösterildi.

II

- 1 (...) nedür günāhum
- 2 (...)nde oldı durağum
- 3 Düşer mi efendim benüm sulṭānum
- 4 (...)şüm dār eylemişsin

III

- 75b
- 1 Dotalum ben saña oldum giriftār
  - 2 Baña raḥm eyle çeşm-i ḥūn-ḥār
  - 3 Şeydā bülbül gibi [her] leyl [ü] nehār
  - 4 İşimi gücümü zār eylemişsin

IV

- 1 **Müçenned**'üm dönmemişsin dil-rübādan
- 2 Yoluña giymedüm tāk [u] ḳabādan
- 3 Bugün ḥaber aldum bād-ı şabādan
- 4 Ğayrıyı kendüñe yār eylemişsin

-198-

TÜRKİ*

I

- 76a
- 1 Bahār eyyāmında cevlanum artar
  - 2 Zevḳ [u] şafā sür[ül]ecek dem gelür
  - 3 Yā Rabbi ben[i] ya engelden ḳurtar
  - 4 Zīrā iki leblerinden em gelü[r]

---

* 76a.

II

- 1 Şol yürünüñ (?) karşıusuna varaydum
- 2 El bağlayup divānına duraydum
- 3 Yār bulup ben sineme saraydum
- 4 Şu gönñüm[üñ] hayāline ğam geldi

III

- 1 Melek midür gökden inen hūrisin
- 2 Ağiretde su ’ālimi viresin
- 3 Şu zemm kılduğı cefālardan berīsin
- 4 İndüm de gözlerümden kanlı yaş geldi

IV

- 1 Eski dostum ile beni düşmān eyledin
- 2 Efendüm gözlerimden çeşmimi sil
- 3 **Öksüz Oğlan**’a çāre kııl
- 4 Fāl açdum tālī’ üme kem geldi

BEL_YZ_K0352 NUMARALI MECMUANIN MESTAP'A GÖRE DÖKÜMÜ

MESTAP MANZUM BÖLÜMLER TABLOSU

Yp. Nu	Mahlas	Matla' beyti/ bendi	Makta' beyti/ bendi	Nazım şekli	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
		<p>Yer Nu: Atatürk Kitaplığı Bel_Yz_K0352 160x100, iç ölçüler muhtelif 76 varak. Kahverengi, meşin cilt. Abadi kâğıt iki sütun şeklinde, siyah mürekkeple, bazı söz başları sürh ve nesih yazıyla yazılmıştır. Nüshanın müstensihî ve istinsah tarihi belli değildir. Mecmuada seçme gazeller, müfred beyitler, bendler hâlinde yazılan nazım şekilleri (muhammes, tahmis, müseddes vb.) ve kısmen mensur yazılar yer almaktadır.</p>					
1b	Ahmed	Cân u dil mülk-i gamuñdan gel ki yağmâlanmasun Bülbül-i hoş-gü yüzüñ şeykıyla şeydâlanmasun Zülfüñi ref it dil-i aşüfte sevdâ[lanmasun] ‘Ânzüñ ‘ arz it güle gülşende zîbâ[lanmasun] Serve göster kâmetüñ nâziyla ra‘ nâlanmasun	Tâ ki çekdi noқта-i hâl üstine med ‘ârüzüñ Bağrumı yandurdi haţ gönderdi naķş-ı ‘ârüzüñ Okudum ‘ahdine sen bağ-ı mürüvvet ‘ârüzüñ Bülbül-i kudsi gibi medî itse Ahmed ‘ârüzüñ Lâleler tâzelenüp güller muţarrâlanmasun	Muha mmes /5 bend		-. - / - - / - - / - - / - -	
2a	Hayâlî	Kaşr-ı ‘âlî idi ‘âlem ger harâbî olmasa Hüb şafa-bağş idi gülşen faş-ı yayı olmasa ‘İyş u nûşa kıymet olmazdı serâbî [olmasa] Meyl iderdi dehre dil mütü hîţâbî olmasa Güşe-i vaħdet idi kabrütüñ ‘azâbî olmasa Hoş temâşa-gâh idi maħşer hisâbî olmasa	Ey Hayâlî câm-ı Cem gibi şikeste-hâtur ol Her belâ kim irişir ser-pâ bürehne hâtur ol Göz açup bu Zâl-i dehrütüñ lu‘betine nâzır [ol] Keşret-i dünyâyı terk it vaħdet iste kâdir [ol] Güşe-i vaħdet idi kabrütüñ ‘azâbî olmasa Hoş temâşa-gâh idi maħşer hisâbî olmasa	Müse ddes/ 5 bend		-. - / - - / - - / - - / - -	Bu şiir Hayâlî Divanı’nda (Tarlın 1945) bulunmamak tadır.
2b	Hayâlî	Ey kaşuñ biñ yâ çeküp atmağda sehm-endâz-ı hûb Tîr-i gamzeñ ehl-i derd içinde maħbûbu’l-kulüb	Câme-i cismüm Hayâlî gördi mey-âlüdedür Âb-ı istigfârla pâk itdi Gaffârü’z-zünüb	Gazel /5 beyit		-. - / - - / - - / - -	

2b	Hayālî	‘Âşıkam bir dil-bere yoq raqmı ‘aşıklar meded Baña kan ağlar acır sinemde yamıklar meded	Şam-ı hicrânun Hayālî rüz-ı vuşlaı eyleme Şubh gibi mihrî gâlib gönlü şadıqlar meded	Gazel /5 beyit	— — / — — / — — / — — / —	
3a	Rûhî	Şanmañ ki bizi şîre-i engür [i]lle mestüz Biz ehl-i ħarâbâtdanuz mest-i elestüz	Ĥâlâ ki biz üftâde-i ħübân-ı Dımışkuz Ser-ħalka-i rindân-ı melâmet-keş-i ‘aşkuz	Terki b-i bend/ 14 bend	Başlık: Bağdatlı Rûhî. Rûhî divanında 17 benddir.	
7a	Cinânî	Âh kim bir gül için ğam-zede-i ħâr oldum Ĝuşşadan bülbül-i şürîde-şîfât zâr oldum Bir sehî kıdd görüp aña hevâdâr oldum Cüyveş gönlüm aqup ‘âşık-ı dîdâr oldum Yine sevdâ-zede-i zülfi-i siyehkâr oldum Yine bir önmayacak derde giriftâr oldum	Ey Cinânî n’ola bülbül gibi nalân olsam Gül-i şad-pâre gibi çâk-i giribân olsam Delirüp ‘aşk-[i]lla ‘âlemlere destân olsam Kâkül-i yâr gibi n’ola perişân olsam Yine sevdâ-zede-i zülfi-i siyehkâr oldum Yine bir önmayacak derde giriftâr oldum	Müse ddes/ 5 bend	Başlık: Müseddes-i Cinânî	
7b	Bâkî (?)	Ey gönlü diñle sözüm terk ile bu sevdâyı Var kenâr eyleyigör bir şanem-i zibâyı Diñleme zâhid-i nâ-dân [u] ħar-ı ħod-râyı Söz uzatma yürü var eyleme çok ğavgâyı ‘İyş u nüş eyle bugün aña ğam-ı ferdâyı Saña ısmarlamadılar bu yalan dünyâyı	Furşat el virmiş[i]ken yürüt ayağı saķı Çün bilürsün ki cihân kimsyce kıalmaz Bâkî Şöyle mest ol ki yıka nâralaruñ eflâk[i] Mey durur bilmez misin zehr-i ğamuñ tiryâkî ‘İyş u nüş eyle bugün aña ğam-ı ferdâyı Saña ısmarlamadılar bu yalan dünyâyı	Müse ddes/ 5 bend	Başlık: Bâkî Efendi. Bu şîr Bâkî Divanı’nda (Küçük 1994) bulunmamak tadır. Ancak şîr Bâkî’nin üslûbuna uymamaktad ır.	

8b	‘Ulvi	Gurur itme libās-ı fāhır-ıla ‘ömrüm cihāndur bu Kābā-yı cismümi kor bunda herkes cāmekāndur bu	Dimişler nāfe-i hoş-būya teşbīh eylemiş Hālık Şaķın girçek şanup ‘Ulvi’ye luşm itme belādur bu	Gazel /5 beyit		
9a	Nef’i	Şāh-ı ‘aşkum ‘ālem-i ma‘nī müsellemdür baña Ser-nigün peymāne-i Cem tāt-i Edhem’dür baña	Baña şor Nef’i hemān ķadı-ı dūr-i güftārını Nükte-sencān-ı İlahī cümle hem-demdür baña	Gazel /7 beyit		
9a	Nef’i	Göz ucuyla ‘āşıkā ki luḫ ider gāhī ‘itāb Bir su’āle yir komaz ol ğamze-i hāzir-cevāb	Niçe ḫutsun tūr-i yāra sinesin Nef’i nişān Anı kor mı bir ķarār üzre dil-i pūr-iztirāb	Gazel /5 beyit		
9b	Nef’i	Gönlümi her dem bir āteşdür kılan pūr-iztirāb Kim ol āteşden bir aḫkerdür felekde āfittāb	Ab u tāb eksik degül şı‘ründe ey Nef’i senüñ Yār gāhī luḫ ider gibi saña gāhī ‘itāb	Gazel /5 beyit		
9b	Nef’i	Öyle mi nāziük geçer ol ğamze-i cādū-firīb ‘Āşıkā zaḫm urduĝın idrāk ide anuñ raķīb	Yār u bigāne müsellemler tutsa ey Nef’i n’ola Şı‘r rimüñ hep āşınādur lafzı ma‘nāsı ğarīb	Gazel /5 beyit		
10a	Nef’i	Bildürdüm derdimi bir āhla cānāna hep Korķarum sūz-i derünümān felekler yana [hep]	Olma ey Nef’i bu vādide benümle hem-‘inān Gelsün esb-i itāb‘ına maĝrūr olan meydāna hep	Gazel /5 beyit		

10a	Nef'î	Haftıyla irişdi hele mektüb-ı maḥabbet Bir yüzdən idi yâr-ıla uslûb-ı maḥabbet	Nef'î gibi küstâfî ol eger 'âşık olursañ Zîrâ iremez vuşlata maḥcüb-ı maḥabbet	Gazel /7 beyit	.. / .. / .. / ..	
10b	Nef'î	Ġamzeñ ne kadar olsa niyâz itmege bâ'îş Âhum olur ol mertebe nâz itmege bâ'îş	Nef'î gibi Ġamzeñde saña cân-[i]lla 'âşık Budur dili hep maḥrem-i râz itmege bâ'îş	Gazel /5 beyit	.. / .. / .. / ..	
11a	Nef'î	Ölmeğ âsân 'âşık bir dem firâğ-ı yâr güc Böyle müşkil derd esiri ḡastaya tîmâr güc	Olsa Nef'î n'ola ger endişesiyle hem-zebân N'eylesün yâ şoḡbet-i yârân-ı nâ-hemvâr güc	Gazel /5 beyit	.. / .. / .. / ..	
11a	Nef'î	Pür-şafa dâ'im dili bir şüḡ hem-demdir kadeḡ Tâ ezelden meclis-i rindâna maḥremdir kadeḡ	N'ola pür-şevk itse dünyâyı dil-i Nef'î gibi Rûzgâra yâdigâr-ı meclis-i Cem'dür kadeḡ	Gazel /5 beyit	.. / .. / .. / ..	
11b	Nef'î	Yazanlar peykerüm destümde bir peymâne yazmışlar Görüp mest-i meyi 'aşk olduğum mestâne yazmışlar	Niçe zâhirdür ey Nef'î sözüñde dildeki süzuñ Yazınca nüşâ-i şî'rûñ kâlemler yana yazmışlar	Gazel /5 beyit	.. / .. / .. / ..	
11b	Nef'î	Ol ebrûlar ki levḡ-i cebhe-i cânâne yazmışlar Cemâlî maḡla'ıdır kim ser-i divâne yazmışlar	Bu ḡarz-ı ḡaşşa ey Nef'î yine şüret viren sensün Nazîre söyleyenler ekseri efsâne yazmışlar	Gazel /5	.. / .. /	

12a	Nef'î	Ne tende cân-[i]la sensiz ümid-i şühhat olur Ne cân bedende gam-ı fırkatüñle râhat olur	Nedür bu tâlî'î-[i]le derdi Nef'î-i-zârûñ Ne şühî sevse mülayim didükçe âfet olur	beyit	/./ - - - - - - - - -
12a	Nef'î	Niçün şâh-ı nihâl-i gülde bülbül âşiyân eyler Bu günler hoş mañabbet ehli terk-i hânman eyler	Müzeyyen reng ü büy-ıla dil-i Nef'î gibi gülşen Meğer ol cân-ı 'âlem gâhî geşt-i gülsitân eyler	Gazel /6 beyit	./. - - - - - - - - - - - - - - -
12b	Nef'î	Felekde mişli yok bir mâh-ı mihr-efrüzümüz vardır Güzel sevmekte el-ğâk tâlî'î-i früzümüz vardır	'Aceb mi büriyâ-bâfân-ı nazma kılmasağ râğbet Bizüm Nef'î gibi bir şâ'ir-i zer-düzümüz vardır	Gazel /5 beyit	./. - - - - - - - - - - - - - - -
12b	Nef'î	Maşer olmuş şâhn-ı Kâğıd-ğâne dünyâ bundadır Cennete dönmiş güzellerle temâşâ bundadır	Cümleden ol güne sermestân-ı şâhib-ğâlden Nef'î-i şürîde-i bî-bâk ü rüsvâ bundadır	Gazel /5 beyit	./. - - - - - - - - - - - - - - -
13a	Nef'î	Söyleşilmez çarğla geh şöyle gâhî böyledür Münkalıbdür bu cihânüñ resm ü râhı böyledür	Yalınız Nef'î degül küstâh-ı bezm-ı ma'rifet Yoklasañ cümle nedimân-ı ilâhî böyledür	Gazel /5 beyit	./. - - - - - - - - - - - - - - -

13a	Nef ı	ıhyā iden endıŷeyi feyz-i nefesümdür Endıŷe benüm tıfl-ı dil-i nev-hevesümdür	Olsam n'ola Nef ı gibi Ğallāk-ı Ma'ani ıhyā iden endıŷeyi feyz-i nefesümdür	Gazel /5 beyit			
13b	Nef ı	Nāz iderse ğamzesi 'uŷŷāk-ı zāra nāz ider Zülfi bir aŷüftedür kim rüzgāra nāz ider	Görmedüm Nef ı gibi bir rind-i 'alī-meŷrebi Hem gedā hem pādıŷāh-ı kām-kāra nāz ider	Gazel /5 beyit			
13b	Nef ı	Çekdüğüm derdi ne hem-hāne ne hem-raḥ bilür 'Aŷıkkum ḫāl-i dil-i zārımı Allāh bilür	Böyle dil-ber ne belādur başıma ey Nef ı Her niğāhımı kızā a fet-i cāngāh bilür	Gazel /5 beyit			
14a	Nef ı	Baḫt uyanısa ḫāba varsa dıde-i bīdārimız Düŷde bāri ğayrıdan tenhā düŷürsek yārımız	Bāde-i 'aŷka ḫum olmuŷ bir fıabı'atden çıkar 'Alemler mest itse ey Nef ı n'ola eŷ'arımız	Gazel /7 beyit			
14a	Nef ı	Eŷkle sinedeki ŷerḫayı nem-nāk iderüz 'Aŷıkkuz mihr ü maḫabbet yolunu pāk iderüz	Nāzımızla n'ola kılsāk ğamı ŷevke tebdil Zehri ey Nef ı biz efsün-[i]le tiryāk iderüz	Gazel /5 beyit			
14b	Nef ı	Esrār-ı lebüñ söylemezüz gerçi ḫamıŷuz	Nef ı gibi tā'ib degülüz dil-ber ü meyden	Gazel			

		Amma ki ħum-ı mey gibi pür-cüş u ħurüşuz	Biz anlar ile leb-be-leb ü düş-be-düşuz	/5 beyit	. . . . . ./ . . . . - . . . . -	
14b	Nef'î	Gözi mey-ĥâne-i nâz u qaşı miĥrâb-ı niyâz Yaraşur her ne kadar itse niyâz ehline nâz	Sen de Nef'î dilüni kırtar eger kâdir iseñ Sözi ya silsile-i zülfi gibi itme dirâz	Gazel /5 beyit	. . . . . ./ . . . . - . . . . -	
15a	Nef'î	Rüstem-i ehl-i dilüm aşk kemânum çekemez Pâdişâh-ı sülhanum fîne nişanum çekemez	Nef'î'yüm kimse benüm gibi şefâret idemez Hiç bir kimse daĥı derd-i nihânum çekemez	Gazel /7 beyit	. . . . . ./ . . . . - . . . . -	
15b	Nef'î	Bâde ğam virür bize biz aşk-ı divâne-yüz Gelmeden bu bezme câm-ı aşk-[ı]la mestâne-yüz	Rind-i aşkuz ĥaşlı Nef'î-i bi-pervâ gibi Aşınâya âşinâ bigâne-ye bigâne-yüz	Gazel /5 beyit	. . . . . ./ . . . . - . . . . -	
15b	Nef'î	Şufî bu şureti gel ma'ni-i taĥvâya deĝiş Ķalbi pâk it nemedi atlas u dibâyâ deĝiş	Olsa pür-gevher-i esrâr-ı ma'âni 'âlem Sen anı yine dil-i Nef'î-i şeydâya deĝiş	Gazel /5 beyit	. . . . . ./ . . . . - . . . . -	
16a	Nef'î	Ĥazz ider dil ğam-ı cânân-[ı]la bi-tâb olıcaĥ Ol şafâyı bulamam mest-i mey-i nâb olıcaĥ	N'ola ĝarĥ olsa felek âb-ı ĥayât-ı sülhâna Lüle-i ĥame-i Nef'î gibi mizâb olıcaĥ	Gazel /5 beyit	. . . . . ./ . . . . - . . . . -	

16a	Nef'î	Sînemî deldî müjçü oqları tâ cânıma dek Söyle ebrü-yî kemân-dârîna tutsun çekerek	Şâdrüm añlar çatı az olsa n'ola ey Nef'î Çoğ hünerdür gâzelî böylece pâkîze demek	Gazel /5 beyit	..-- /.-- /..- --/. .-
16b	Nef'î	O şeh cân u dile rahîm eyleyüp dâd itdügün görsek Bir iki zâr u nâ-şadı felek şâd itdügün görsek	Ne mazmûnlar ne vâdîler bulur seyr eyleseñ Nef'î Yine bir tarz-ı hâşş u tâze icâd itdügün görsek	Gazel /5 beyit	.-- /..- --/. --/. .-
16b	Nef'î	Düşer gâhî 'arak-nağ olsa zülf-i ham-be-ham nâzûk Ruğ-ı rengîni ammâ gül gibi hem tâze hem nâzûk	Vezîr-i Murtaza-sîret 'Alî Pâşâ ki pâyına İderdi secde ger olaydı elçi-i 'Acem nâzûk	Gazel /7 beyit	.-- /..- --/. --/. .-
17a	Nef'î	Tıñtı-i mu'cize-güycem ne disem lâf degül Çarğ-[ı]lla söyleşemem âyinesi şâf degül	Levh-i mañfuz-ı sühandur dil-i pâk-i Nef'î Tab'-ı yârân gibi dükkânçe-i şâhâf degül	Gazel /5 beyit	..-- /.-- /..- --/. .-
17a	Nef'î	Bezm-i bağ içre dönüp bir şem'-i cem'-efrûza gül Verdi revnâk meclis-i şâhen-şeh-i nev-rûza gül	Tab'-ı Nef'î'den ki bağ-ı nev-bahâr-ı feyzdür Reng ü bü isterse gelsün eylesün deryüze [gül]	Gazel /5 beyit	-- /..- --/. --/. .-
17b	Nef'î	Hem kadeh hem bâde hem bir hûb şâkıdür gönül Elh-i 'aşkuñ hâşlı şâhib-mezâkıdur gönül	İtse Nef'î'n'ola ger gönüyle dâ'im bezm-i hâşş Hem kadeh hem bâde hem bir hûb şâkıdür gönül	Gazel /5	-- /..- --/. --/. .-

17b	Nef'î	‘Âşıkı Hızır olsa ger virmez amânı bilmiş ol Bilmez iseñ ol meh-i nâ-mihribânı bilmiş ol	Kimse tahkîk idemez şâ‘ir midür sâhîr midür Bir bilür yoç Nef'î' -i mu‘ciz-beyânı bilmiş ol	Gazel /5 beyit	./ ./ ./ ./ ./	
18a	Nef'î	Lezzet-i vuşlat için fûrkat-i yâri çekemem Şoñbet-i bâde için renc-i ğumârı çekemem	Câna minnet ne çekersem çekeyin ey Nef'î Lezzet-i vuşlat için fûrkat-i yâri çekemem	Gazel /7 beyit	./ ./ ./ ./ ./	
18b	Nef'î	Vuşlat hevesin ço ğam-i hicrân ne belâdur Var fâlib-i derd ol yüri dermân ne belâdur	Nef'î sözüni vird-i zebân eyledi ‘âlem Şimden girü ya defter ü dîvân ne belâdur	Gazel /9 beyit	./ ./ ./ ./ ./	
19a	Nef'î	Yâ Rab dilümi sehv ü ğahtâdan şakla Endişemi tezvîr ü riyâdan şakla Başdum reh-i vâdî-i rubâ‘iye çâdem Ta‘n-i ğar-ı nâ-dân-ı dü-pâdan şakla	-	Rubai	./ ./ ./ ./ ./	
19a	Nef'î	Ruḡ-ı rengini kim yârûñ lefâfet gülsitanıdur Zenaḡdân şanma ol güñşende bülbül aşiyânıdur	-	Matla	./ ./ ./ ./ ./	

19a	Bâkî	Gerçi künyüñde yatur zerre-i hâk-âlûduz Gün gibi pertev-i mihrüñle bugün mes'ûduz	Bâkiyâ çıksa şitâb-ıla bedenden n'ola cân Küy-i dil-berde müläkâta bugün ma' hûduz	Gazel /7 beyit	..- /..- -./- ./- ..-	Bu şiir Bâkî Divanı'nda (Küçük 1994) bulunmamak tadır.
19b	Muhibb î	Nağd-i cân-ıla kim aldı la' l-i cânâmı dürüst Şübhesüz aradı buldı derde dermâni dürüst	Görmedi gülşende bir gül 'arız-i dil-ber gibi Bu Muhibbî aradı cümle gülîstâmı dürüst	Gazel /5 beyit	..- /..- -./- ./- ..-	
19b	Figânî	Demidir kıanlar ağlarsa benim bu çeşm-i pür-ñunum Kâbâyî âl giymişdür bugün ol kadd-i mevzûnum	Figânî sâyevş yoluñda n'ola hâk-i pâ olsam Hürâmânî hürâmânî yürür ol kadd-i mevzûnum	Gazel /5 beyit	..- /..- -./- ./- ..-	Başlık: Gazel-i Figânî
19b	Muhibb î	Yanmaz idi âteş-i hicr ile bir dem cânımız Güşe-i çeşm ile ger kılsa naazar cân[â]rımız	Kim ki ögrenmek diler 'aşkuñ rumuzın serseri Oğusun görsün Muhibbî defter [ü] divânımız	Gazel /5 beyit	..- /..- -./- ./- ..-	
20a	Rahmî	Ne kıanlar dökdüğün ' arz işe çeşmüm yâre âl anlar Tenüm ğamdan hilâle döndü dirsem bir hayâl anlar	Sühan bezminde Câmî' dür bilen keyfiyyet-i hâlüm Kemâlat-ı kelâmum Rahmiyâ ancak kemâl anlar	Gazel /5 beyit	..- /..- -./- ./- ..-	Başlık: Gazel-i Rahmî
20a	Fedâyî	Ĝam-ı zülfünle dil-perişanum	Kül olaldan Fedâyî ol şaha	Gazel	..- /..- -./- ./- ..-	Başlık:

	Fikr-i hâl u haţuñla gıryânım	Ben de dil mülketinde sulţânım	/5 beyit	/ . _ . / . . _	Gazel-i Fedâyî
20b	Hâyâlî Gül yüzünde ey perî zülf-i perîşânıñ mı var Güleşen-i cennettür anda taze reyhânıñ mı [var]	Bu Hâyâlî haştayı öldürmek istersin şehâ Ka be-i kuyûnda yoğsa yine qurbânıñ mı [var]	Gazel /5 beyit	.. / _ / .. / _ / _	Başlık: Gazel-i Hâyâlî
20b	Azerî Ayb u noqşan bulmadı aşık cemâl-i yârda Haqq'a râzi olmayup zâhid dağı inkârda	Anberâsâ dâne-i hâli anuñ ey Äzerî Yanmayup qalmaq acebdür micmer-i ruşsârda	Gazel /5 beyit	.. / _ / _ / _ / _	
21a	Şemsî Yine bir hûba gönül düşdi yürü gül-ruğ-ı âl Kâmeti serv beli ince teni penbe-mişâl	Şemsiyâ şöyle sürür-ıla oqursañ gazeli Yine şi rûnde senüñ var gibi bir ince hâyâl	Gazel /5 beyit	.. / _ / _ / _ / _	
21a	Fiğânî Virdüm dehân-ı dil-bere dil gâybâne ben Mikdâr-ı zerre görmedüm andan nişâne ben	Avn-i İlähî reh-ber olursa Fiğâniyâ Mülk-i süğanda beglük idem Hüsrevâne ben	Gazel /5 beyit	.. / _ / _ / _ / _	
21b	Fuzûlî Cânımuñ cevheri ol la'li-i güher-bâra fedâ Ömrümün hâşılı ol şive-i refîara fedâ	Ey Fuzûlî n'ola ger şağlar isem cân-ı [azîz] Vaqt olan kim ola bir şüh-ı sitemkâra fedâ	Gazel /7 beyit	.. / _ / _ / _ / _	

21b	İshāk	Fütük-i dil çıkmadın kenāra dağı Meve-i ğam şaldı bir diyāra dağı	Hicre İshāk çāre ölmekdür Kimse itmez bu derde çāre dağı	Gazel /5 beyit	..- /..- /..- -			
22a	‘Ulvi	Gördükçe beni ney ki bu biġāne baqışlar Görmezlenüp āhū gibi yābāne baqışlar	Esir-i zülf-i dil-dārüm kemend-i eşke ber-dārem Dil-i ‘Ulvi gibi zārüm ġarībī derd-nākūm ben	Gazel /5 beyit	..- /..- /..- /..- -		Bu şiir Ulvi Divanı’nda (Çetin1993) bulunmamak tadır.	
22a	Ĥayālī	Dil-rubālar kim benüm şabr u qarārüm aldılar Çekdiler evvel elümden iĥtiyārüm aldılar	Zaĥm-ı sinemden Ĥayālī tır-i yāri çekdiler Beste-leb bir serv-kāmet gül-‘izārüm [aldılar]	Gazel /5 beyit	..- /..- /..- /..- -			
22b	Ĥayālī	Her kaçan vahşi ġazālüm geşt ider şahrā yüzün Ĥay u hüyüm āh kim ol dem dutar dūnyā yüzün	Faġr küyün devlet-i dehre Ĥayālī virmedi Böyle ħullanmak gerek ‘ālemde istignā yüzün	Gazel /5 beyit	..- /..- /..- /..- -			
22b	Ĥayālī	Ġayrıya luĥ u cefādur baña ‘ādet senden Demidür eyler[i]sem saña şikāyet senden	Zulmet-i şām-ı belā içre Ĥayālī ħaldı Pertev irmezse eyā necm-i hidāyet senden	Gazel /5 beyit	..- /..- /..- /..- -			
23a	Kemāl Pāşāzā de	Niçe toyunca görem sen gül-i nāzük-bedeni Kendü kirpiġüm olupdur baña gözüüm dikenide	Beni sāyeñ gibi ey serv-ħad ayakda ħoma Böyle ĥāk itme inende yoluña cān vireni	Gazel /5 beyit	..- /..- /..- /..- -		Başlık:İbn-i Kemāl	

23a	Ahmed Paşa	Dil-ḥaste lebi hicrūn elünden öleyazdı Kān yaşların aqıtduġı tūfān ola yazdı	Ahmed gāzeliyyātına öykünmege bülbül Bir kaç kelimāt itdi ki kōnça güle yazdı	Gazel /5 beyit	..- -./ -.-. ./.- -./.- -.	
23a	-	Saḅa ey meh gam-ı ‘aşkumı ‘ayān idemezem Bir ġamum daġı bu kim anı nihān idemezem	Nice ḥūbları koyup zühde ḥalife yapışam Yaşılıkla çıkan ādemi yamān idemezem	Gazel /5 beyit	..- /.. -./. -.-./ -.-. ..-	
23b	Ahmed Paşa	Zülfinūn bendinde olaldan giriftār inlerem Her nefes feryād idüp zār u dil-efġār [inlerem]	Ahmed tūn ḥālin şorarsañ çekmek için ḥastedür Ol sebeddendür ki ö lüp her laḥza bimār inlerem	Gazel /5 beyit	-./. -./. -./. -./. -.-.	
23b	Fiġānī	Ne tīr-endāz olur qaşuñ kemānı Belürmez sinede tīrūñ nişānı	Virür zülfi gibi gönlin hevāya Niçe bī-raḥım olur yāruñ Fiġānī	Gazel /5 beyit	./.- /.. -./. -.-.	
24a	Ahmed Paşa	Turre-i cānān elinden el-ġyāş Yandum ol şu ‘bān elinden el-ġyāş	Ahmed inler derd-i dilden līk ben İderüm dermān elinden el-ġyāş	Gazel /5 beyit	-./. /.. -./. -.-.	
24a	Şabāḥī	ġamze-i cānān elinden el-ġyāş Öldüm ol fettān elinden el-ġyāş	Bī-kaḥār oldı Şabāḥī gün gibi Çarḥ-ı ser-ġerdān elinden el-ġyāş	Gazel /5 beyit	-./. /.. -./. -.-.	

24b	Şem'î	Derd-i bî-dermân elinden el-ğyâş Hicr-i bî-pâyân elinden el-ğyâş	Şem'îyâ yaqdı vücûdum ser-te-ser Âteş-i hicrân elinden el-ğyâş	Gazel /5 beyit	-. / - / - .
24b	Ahmed Paşa	Ebr ağlamazd[1] dîde-i hün-bârüm olmasa Gülmezdî gül bahâr-ı ruḥ-ı yârüm olmasa	Didi iderde Ahmed-i ef'î şaçum helâk Tiryâk-ı ḥande-i leb-i dür-bârüm olmasa	Gazel /5 beyit	-. / - / - .
25a	Ḥayretî	Öpülse yâr-ıla yâr olsa dil-ber Çoçulsa râm-ı ârâm olsa dil-ber	Cefâyı az kılsa Ḥayretî'ye Sözüm oldur vefâdâr olsa dil-ber	Gazel /5 beyit	-. / - / - .
25a	Ḥayretî	Nem begendi yâ nereden ḥazz ider bilsem benüm Niçe yıldur bir dem ayrılmaz yanumdan gam benüm	Ḥayretîveş olalı gün yüzünüñ âvâresi Gözüme bir zerrece gelür iki 'âlem benüm	Gazel /5 beyit	-. / - / - .
25b	Nev'î	Meclisde öpüp la'îmî rindâna tıyurma Ol ḥaleti ağzuñdaki dendâna tı[ı]yırma	Mey içme güzel sevme dimezler saña Nev'î Ol zevkî hemân zümre-i 'ırfâna tıyurma	Gazel /5 beyit	-. / - / - .
25b	Behiştî	"Elâ yâ eyyühe's-sâkı edir ke'sen ve nâvilhâ" Bizi öldürmedin gam gâfil olma çâremüz kııl hâ	Behiştî sâde-rularla mülâkâta du'â itseñ Kâbul olmağa sineñde gerekmez kııl kadar ğıl hâ	Gazel /5 beyit	-. / - / - .

25b	'Avnî	"Elâ yâ eyyühe's-sâkî edir ke'sen ve nâvilhâ" Miñen gencindedir yine 'alîlütü çâresin kı l hâ	Eger râh-ı mahabbette olursam küşte-i cânân Yânar [şu] mihr-i kabrümde nücüm-âsâ kânâdîl hâ	Gazel /7 beyit	/
26a	Şefî'î	Kemer bendin kuşandukça olur müy-i miyân peydâ Tebessüm itmeyince olmaz ol nakş-i dehân peydâ	Görenler berk-i hâtif şanmasunlar âsumân üzre Derünüm âteşi itdi Şefî'î bir zebân peydâ	Gazel /5 beyit	/
26b	Hayâlî	Dil helâk oldı bugün derdiyle ol meh-pârenüñ Bulmadum çoğ istedüm nâm u nişânın çârenüñ	Ey Hayâlî tâlî'ün yokdur sitâreñ n'eylesün Çün senüñle yıldızı barışmaz ol meh-pârenüñ	Gazel /5 beyit	/
26b	Hayâlî	Dili aşüfte kılan sünbül-igül-püşüñdür Şabrumı gâret iden hâl-i binâgüşüñdür	Bâde-i 'aşkuñı ey dost Hayâlî içeli Gelmedi başına 'aklı dağı ser-hoşuñdur	Gazel /5 beyit	/
26b	Hayâlî	Kaşuñ hilâlimi meh-i tâbâna virmezem Şem' -i ruñuñı mihr-i dirahşâna virmezem	Ben ol Hayâlî'yem ki işiğün gedâlığın Taht-ı 'Accem'le mülket-i 'Oşmân'a virmezem	Gazel /5 beyit	/

27a	‘Ulvi	Yolunda säyeveş ol serv-ğaddiñ gerçi ħakım ben Ğubârüm maĥv ider bād-ı şabâ aña helâkım ben	Esir-i zülf-i dil-dârem kemend-i eşke ber-dârem Dil-i ‘Ulvi gibi zârem ġaribi derd-nâkem ben	Gazel /5 beyit				
27a	Seliķi	Binâ-yı ħâne-i dünyâyı bî-bünyâd imiş bildüm Fenâ taşıyla yapılmış ħarâb-âbâd imiş [bildüm]	Seliķi her kimüñ ola dimaġi pür-hevâ çün ney Melâmet bezm-ğâhında işi feryâd imiş bildüm	Gazel /5 beyit				
27b	Rahîķi	Tutalum bakmaz saña ol çeşm-i şehlä n’eylesün Gül bilir şeydâsını bülbüldür ammâ n’eylesün	Ey Rahîķi kılima dünyâdan şikâyet key şaşın Elde dünyâ olmayıcağ saña dünyâ n’eylesün	Gazel /7 beyit				
27b	Muĥibb i	Olsun tena‘‘ um içre ol yâri rüy-i sâde Ğalsun belâ vü ġamda bu ‘aşık-ı fütâde	Ğülzâr-ı ħüsniñ içre her gice şubĥ olınca Oğur Muĥibbi medĥüñ bülbül ġibi nevâda	Gazel /7 beyit				
28a	Ğabûli	Ğarâvet zülf-i sünbül saña maĥşûş Leġâfet ĥod ezelden saña maĥşûş	Ğabûli ağlamak ġülmek muĥaşşal Birisi saña biri aña maĥşûş	Gazel /5 beyit				

28b	Zâtî	Didüm ki benüm Yâ Rab dil-ber neme kin eyler Göhlüm didi ‘aynuñda olan nemekin [eyler]	Yârân didi ey Zâtî yok bezm-i maḥabbetde Feryâd u fiğânũndan özge nemekî n’eyler	Gazel /5 beyit	-. / - / - / - /	
28b	Tiğî	Kaşun ki dil-i cânıma gamzenle oğ urdı ‘Älemde bugün mihr ü vefâ bâbın oğ urdı	Tiğiyi şorarsa eger ol gözleri fettân Gamzen görelî seyf du ‘âsın[1] oğ urdı	Gazel /5 beyit	-. / - / - / - /	
28b	Ḥayâlî	Rûz-ı ezelde ḥâk-ı vücûdum elenmeden Cân tıfıl daḥî ten beşiginde bulunmadan	Pervâne kıldı şem‘-i cemâlün Ḥayâlî-[yi] Kandîl-i mihr fâk-ı sipîhr üzre yanmadan	Gazel /5 beyit	-. / - / - / - /	
29a	Ḥayâlî	Nice bir ḥün-ı gamla âb içelüm Gele bir kaç kadeḥ şarâb içelüm	Eylemezdi Ḥayâlî şoḥbet-i mey Dimese ḥüsnüñe rübâb içelüm	Gazel /6 beyit	.. - / - / - - -	
29a	Nev‘î	Gül devri geldi nergis-[i]le lâle vaḳtîdür Mey nüş idün şelâse-i gaşşale [vaḳtîdür]	Nev‘î gedâ-yı câm-ı mey olsa ‘aceb mi şâh Zerrin kadeḥler içre seḥer jâle vaḳtîdür	Gazel /5 beyit	-. / - / - / - /	
29b	Bâkı	Ey cemâlün pertevi envâr-ı şubḥ-ı lem-yezel Ber-ter olsa menzîlün ḥorşîd-i enverden maḥal Sendе göstermiş kemâl-i şun‘ın Üstâd-ı ezel Kudretin izhâr idüp Ḥâk Ḥazret-i ‘azze ve cel Cümle ḥübân içre sen cânânı kılmış bî-bedel	Bâkıyâ kûy-ı ḥarâbâtı nişîmen kılduğum Bezm-i ‘aşk-ı şem‘i âhumla müzeyyen kılduğum Ser-nüviştüm ḥâhidür âfâka rüşen kılduğum Ey Selimî ebr olupçışm üzre mesken [kılduğum] Alnuma ‘aşkuñ-ıla yazılan yazılır tâ ezel	Tahm is/7 bend	-. / - / - / - /	Selimi’nin gazelini tahmis.

30b	Bakî	Geş ü güzâr-ı bağ ne hoşdur nigâr ile Bir nev-resîde gonca-dehen gül-‘ izâr ile Çün tâzelendi gülşen-i ‘ âlem bahâr ile Hoşdur çemende seyr idelüm tâze yâr ile Tâ düşmenün yüregi bulana tâze yâr ile	Gül gibi şî‘r Bâkiya bir dem kulağın ur Derd-i derün bütül-i şürde hâle şor Gel bir kenâra meclis-i mihr ü vefâyı kur Şun la‘l-i cân-fezâ-yı Selîm‘e şehâ k‘ olur Yârün şafâ-yı vuşlatı būs [u] kenâr ile	Tahm is/8 bend	-. / - / - / - / - /	Selîmî‘nin gazelini tahmis
30a	Hâfız	Küh-i gâmda her kişî âdiyla Fer[h]âd olmasun Ehl-i ‘ aşka ben tûrurken kimse üstâd [olmasun] Tek kapuñdan bendeñ[i] red eyleme yâd olmasun Guşşañ ‘ âlemde şâdî bilmeyen şâd olmasun Olmayan ‘ aşkuñ esiri gâmdan âzâd olmasun	Hâfızâ tîr-i gâmun gönderdi dil-ber cân diler Cân-i ‘ uşşâk yolunda hâkle yeksân [diler] Bende cân virmek gerekdür an kim sulţân[diler] Ey Nizâmî çünki yârün gencdür vîrân diler Kö vücüduñ mülki vîrân olsun âbâd olmasun	Tahm is/7 bend	-. / - / - / - / - /	Nizâmî‘nin gazelini tahmis.
32a	Maḥre mî	Ey güzellik bağı içre tâze serv-i ser-bülend Görmedi kaddün gibi bir naḥl-i gül hiç naḥl-bend Ey olur her bir kıtlında bağludur bu müstemend Tâ mu‘ anber kâkülün ḥorşide şalmışdur kemend Bağlamışdur gönlümi zencir-i zülftün bend bend	Mahremî şad ḥançer-i hicrân-ıla ol sîm-ten Kaḥ‘ iderse başuñı kaḥ‘ â yüzün döndürme sen Anun-çün gör nedir ol Ḥüsrev-i şâhib-i sulḥan Ey Muḥîṭî ḥaḫṭ-i sevâsından anuñ baş çeken Pârelensün üğ-ı miñnetden kalem tek bend bend	Tahm is/5 bend	-. / - / - / - / - /	Muḥîṭî‘nin gazelini tahmis.
32b	‘ Aşķî	Ülfet-i ‘ aşķ eyleyen ünsiyet-i cân istemez İltifât-ı ḥalk-ı teklîfât-ı insân istemez Terk idüp cümle cihân mülkini ‘ unvân [istememez] İḥtiyârı faqr iden dergâh-ı sulţân istemez Zâd-ı gâmdan özge hergiz kendüye nân istemez	‘ Aşķiyâ câm-i ezeldür cân-ı bî-hüşun eyleyen Yâd kılmaz ‘ âlemi kendin ferâmüşun eyleyen Kâtreye şaymaz muḥîṭ-i ‘ aşķ-ıla cüş [eyleyen] Ey Muḥîbbî yâr elinden bir kâdeḥ nüş eyleyen Ḥızr elinden ger olursa âb-ı ḥayvân istemez	Tahm is/5 bend	-. / - / - / - / - /	Muḥîbbî‘nin gazelini tahmis.
33a	Bakî	Râyet-i fitne çeküp ol kâd-i dil-cü bekler Üşdtiler yanma her şüh-ı cefâ-ḥü bekler Bir yire geldi niçe gamzesi câdü bekler Bir alây oldı perî şiveliü âhü bekler Gözi âhûlaruñ âlâyma yâ hû bekler	Bâkiyâ gel olalum Ka‘be-i dil yolına peyk Diyelüm sem‘a nidâ iricek âḫîr lebbeyk Girelüm râh-ı Ḥudâ‘ya diyüp e‘-s-sa‘ yü ileyk Ne Necâtî ne güzeller ne selâmu ne ‘ aleyk Fâriğüz eylemezüz kimseye ṭapu begler	Tahm is/6 bend	.. / - / - / - / - /	Necâtî‘nin gazelini tahmis.
34a	Yetimî	Ḥüsnuñ ḥayâtü ‘ âleme ey dil-berâ yeter	Kimse Yetimî senün gibi bî-‘ izzet olmasun	Tahm	-. /	Necâtî‘nin

		La'lün şafası cânuma her dem gîdâ yeter Hâl-i ruhuñ bu sebzedde dağ-ı cefa yeter Dil-güşvârına zülf-i siyâhuñ belâ [yeter] Yıkmağa bu vilâyeti bir ejderhâ yeter	Aç ol cihânda minnetli ni' met olmasun ‘Âlem içinde müflis ü bi-‘ izzet [olmasun] Tek yirde gökde zerre kadar minnet olmasun Örtü didiğün Necâti’ye bir büriyâ yeter	is/5 bend	-. - . / . - - / . - . _	gazelini tahmis.
34b	Makâlî	Şikâyet ruzgârımdan ki bir dem ol[ma]ldum hoşnûd Fiğân baht-ı siyâhumdan ki kılmaz tâlî’üm mes’ûd Yumuldı gonca-i tab’um elimde cân-ı gam fersûd Bahârîstân-ı ‘âlemde açılmazsa gül-i makşûd Ne gam ey bülbül-i cân çünkü gülzâr-ı ‘adem mevcûd	Makâlî la’l-i dil-ber var iken yâkût-ı alımerden Yudum el çeşme-i âb-ı hayât-ı bâde-i terden Ne olur cân-ı Cemşid ü mir’ât-ı Sikender’den Tecellâ-yı şafâyı şaykal it mir’ât-ı hâverden O mâhuñ ‘aks-i hüsnidür Fiğâniyâ hüv’el-makşûd	Tahm is/5 bend	. - - / . - / . - / . - - _	Fiğânî’nin gazelini tahmis
35a	Cinânî	Şeh-ı ‘aşkuñ ezelden bende-i fermânyuz cânâ Belâ iklîminüñ ser-keşte-i devrânyuz cânâ Bizi şanma cihânüñ tâlib-i ‘unvânyuz [cânâ] Ne dehrüñ bendesi ne şâh-ı ‘âlî-şâmyuz [cânâ] Esîrüñ olalı mülk-i gamuñ sultânıyuz cânâ	Cinânî bend idelden târ-ı müy-ı kâkül-i cânân Esîr oldum kemend-i ‘aşka kaldum zâr u ser-gerdân Perişân oldı gâyet gerçei kim hâl-i dil-i nâlân Olaldan halka-i zülfüne Nev’î bi-ser ü sâmân Mağâbet bezminüñ ser-halka-i rindânyuz cânâ	Tahm is/5 bend	. - - / . - / . - / . - - _	Nev’î’nin gazelini tahmis.
35b	Nihânî	H’âb-ı gafletde gönül hîkmet-i takdîr nedür Seyr idüp ‘âlem-i süflide bu tahkîr nedür İtdi bu kıssa dil-i tengine te’şîr nedür Zâhidâ vâkı’ama söyleye ta’bir nedür Hîdmetinde bileyin ben dağı takşîr nedür	Niçe bir ide Nihânî seni vâlî gam-ı ‘aşk Niçeler bulmadı bu bezme gelüp mahrem[-i ‘aşk] Hamdü lillah ki naşib oldı baña hâlet[-i ‘aşk] Niçe mest itdi görünüñ Şemsiyi bu bâde-i [‘aşk] Bilmedi zevk-i civân u elem-i pîr nedür	Tahm is/7 bend	. . - - / . . - / . . - / . - _	Şemsi’nin gazelini tahmistir.
36b	Kâtîbî	Râğbet ider mi âdem olanlar bu hâneye Şayd olma dâma ey gönül aldanma dâneye Sehm-i kazâ bilürsin irişür nişâneye Çekmek belâ vü miñnet[i] ‘âlemde ya niye Gördüñ zemâne uymadı sen uy zemâneye	Yazmış ne kim mukadder ise levhe çün kalem Elbette başa gelse gerek yazılan raqam Şâd olma ‘izzete fakr gelse çekme gam Ey Kâtîbî cihânda nedür çekdiğün elem Gördüñ zemâne uymadı sen uy zemâneye	Tahm is/5 bend	- - . / - - . . / . - . / . - - _	Şiirin başlığı Tahmis-i Kâtîbî olmasına rağmen

37a	Hâfız A hmed Pâşâ	Peç şehrinde meger aşl-ı Frenk bir nice bân Yıgıllup bir yire itmişler idi ‘ahd u emân	Akçañ ile aluban kendüzüne itme ‘azâb Hâfızâ eyle ferâgat içmeden bellü beyân	Gazel / 15 beyit	.. -- / .. -- - / .. - - / . - -	Ez-güftehâ- yı Vezîr-i A‘zam Hâfız Ahmed Pâşâ	Kâtibi tahmis edilen gazelin sahibidir. Mahlas bulunmadığı için kimin gazeli tahmis ettiği bilinmemekt edir.
37b	Gubârî	Açılıp güldi girince şöhet-i yârâna cöng Gülşen-i bezm içre döndi bir gül-i ğandâna cöng	Çünkü her harf oldu bir dür her dü şafıa bir şadef N’ola beñzerse Gubârî baĥr-i bî-pâyâna cöng	Gazel / 9 beyit	- . - / . - - / - . - - / . - .		
38a	Ħamdî	Mihr ü mehdin itse şahĥâf-ı felek biñ dâne cöng Olmaya mecmû ‘â-i ħüsnüñ gibi şâhâne cöng	Rakş ide her zerresi rûĥ-i Nevvâî şad ola Vâsil olsa Ħamdî eş‘arumla Türkistân’a [cöng]	Gazel / 9 beyit	- . - / . - - / - . - - / . - .	Başlık: Nazire-i Ħamdî	
38b	Sâkinî	Ħâlûmi ‘arz itse şî‘rümle n’ola cânâna cöng Oldı bir koltuĥ vezîri ol şeh-i ħübâna [cöng]	Satır-ı envâc oldu anuñ sürĥi mercân lafzı dür Beñzemezdi Sâkinî bir baĥr-i bî-pâyâna cöng	Gazel / 8	- . - / . - - / - . - - / . - .		

39a	Şerîfî	Söylemez hüsn-i kemâl-i yâri her nâ-dâna cöng Bezm-i ‘irfân içre gelse baħş ider rindâna [cöng]	Hâsb-i hâl olsun ser-â-pâ gâzel nazm eyile kim Ey Şerîfî vara şâyed ol şeh-i hûbâna cöng		Gazel /7 beyit				
39a	Vahşî	Bâde-i ‘aşkuñ içüp olmış meger mestâne cöng Açlıp söylér dem-â-dem râzım yârâna cöng	Zümre-i yârâna çün-kim bir lâtif eglencedür Vahşiyâ sa‘y eyile tâ kim gitme yâbâna cöng		Gazel /6 beyit				
39b	Medhî	Dâr-ı gurbetde muşâhib gibidür yârâna cöng Nazm-ı gevher-bâr ile pür bir güzel şâhâne cöng	Medhiyâ eş‘âr ile ahvâlüm iş‘âr itmege Baña lâzım oldu şunmak hüsrev-i devrâna [cöng]		Gazel /7 beyit				
39b	Hâdî	Geldi tahşîl-i sevâda mekteb-i ‘irfâna cöng Hem-zebân olmaq diler erbâb-ı dil yârâna [cöng]	Süzüş-fürkatle Hâdî bir gâzel nazm eyile kim Yana yana ağlasun ahvâlini cânâna [cöng]		Gazel /7 beyit				
40a	Şıdķı	Medhûne ey şeh dili her şâ‘irüñ bir dâne cöng Oldı ebkâr-ı me‘ânî birle bir şâhâne cöng	Şıdķiyâ mir-i ma‘ârif olurum güyâ ki ben Okusam ‘irfân ile her gâh dervîşâne cöng		Gazel /5				Başlık: Şıdķı Beg

							/	
40b	Ḥadeng î Çelebî	Yazmağa her şa'irüñ şî'rin gerek yârâna [cöng] Añun için vâz' olıdu mekteb-i 'irfâna cöng	Ḥavfüm oldur ey Ḥadengî şaklasun Bâr[î] Ḥudâ Düşmesün hergiz felekde câhil ü nâ-dâna [cöng]	Gazel /5 beyit			/	
40b	Ḳâbilî	'Âşıkun râz-ı dil-i zârın açar cânâna cöng Ḥasb-ı hâlin 'arz ider ol şâh-ı 'âlî-şâna [cöng]	Sîne-i bî-kinesine gelmedi ehl-i dilün Ḳâbilî beñzer hemân bir dil-ber-i fettâna cöng	Gazel /5 beyit			/	
41a	Zekâyî	N'ola cânâna yig olursa zümre-i 'irfâna [cöng] Beñzer ey dil bir edâsı hûb olan cânâna [cöng]	Ey Zekâyî gülşen-i 'işretde âl evrak-ıla Açılcağ gül gibi virür şafâlar cânâna cöng	Gazel /5 beyit			/	
41a	Şûbî	Şerh ider hâl-i derünüm ol gözi mestâne [cöng] Bildürür mâfî'z-zamürüm cümle cânâna cöng	Gün gibi her-câyî olan dil-ber-i mümtâzdan Şûhiyâ b'illâhi yigdür 'aşk-ı nâlâna cöng	Gazel /5 beyit			/	
41a	Başîrî	Sâgar-ı mihir ü vefâdur meclis-i rindâna cöng	Her gâzel kim nazm olur vaşf-ı miyân-ı yârda	Gazel			/	

		Güyyi râh-ı ma'ârif bahş ider yârâna [cöng]	Ey Başırî der-miyan eyler anı yârâna cöng	/6 beyit			
41b	Hüdâyi	Ey ruh-ı bağ-ı letâfette gül-i hândânım Tutdı bütübül gibi dünyâ yüzimi efgânım Az şalupdur çıka bure-ı bedenümden cânım Ey lebi derd-i dile hikmet-ile Loqmân'ım Şerbet-i vaşluñ ile eyle benüm dermânım Düşmesün boynuña hicrütüle ötürsem kanım	Varayın 'aşkuñ-[ı]la 'äleme destân olayın Düşeyin tağlara Mecnûn gibi 'uryân [olayın] Sâyeveş mihrütin-ile hâk-ile yeksân [olayın] Genc-i 'aşkuñda Hüdâyi gibi virân olayın Şehr-i hüşn içre şalın serv gibi ey cânım Şulasın yollaruñı dide-i hün-feşânım	Müse ddes/ 5 bend		Başlık: Müseddes-i Hüdâyi	
42b	'Ulvi	Te'âlallah yed-i kudret ne demde ur[di] bünyâduñ Nedendür bilsem âyâb u hâk ü âteş ü bâduñ Ne bâğuñ bâğbânı beslemiştir kadd-i şimşâduñ Ne şahın-ı dil-güşâde çekdi kâmet serv-i âzâduñ Efendi saña kim dirler ne yirdensin nedür aduñ Cefâyı kimden öğrendüñ be zâlim kimdür üstâduñ	Müjeñ gâddâresin bir merdüm-i 'ayyârebeñzersin Niçe başlar keser kanlar dökür hün-hâre beñzer[sin] Gönüller kapmada çâbüük büt-i 'ayyâre beñzersin Dil-i 'Ulvi'ye rahım itmez vefâsız yâre beñzersin Efendi saña kim dirler ne yirdensin nedür aduñ Cefâyı kimden öğrendüñ be zâlim kimdür üstâduñ	Müse ddes/ 5 bend		Başlık: Müseddes-i 'Ulvi	
43a	Şabri	Yolunda hürmet ile bu dil nâ-tüvân olup Yaşum aqardı pâyına her dem revân olup Şimdi begenmez oldı beni kâmurân olup Baş çekdi kendü başına nâ-mihribân [olup] Bir serv besledüm niçe yıl bâğbân olup Ser-keşlik itdi ol dağı dâmen-keşân [olup]	Ey Şabri pây-mâl olup sâyeveş bu ten Çoq çekmiş idüm anuñ için guşşa vü miñen Her gâh dirdüm aña hezâr eyle âhdan Doğrusı şakıurdım eser yilden anı ben Bir serv besledüm niçe yıl bâğbân olup Ser-keşlik itdi ol dağı dâmen-keşân [olup]	Müse ddes/ 5 bend		Başlık: Müseddes-i Şabri	
44a	Cinâni	Şânmanuz gurbetde câm-ı hoş-güvâr egler beni Ya şafâyı seyr-i gül-geşt-i kenâr egler beni Bir 'aceb hâletdeyim ley lü nehâr egler beni Gitmege mâ'nî düşüp bi-ihtiyâr egler beni Ah kim gurbetde kaldum bir nigâr egler beni Çoqdan eylerdüm sefer bir şivekâr egler beni	Gitdi elden manşib [u] 'unvân mülk ü câh u mâl Döndi devlet devlete kaldum zebûn [u] pây-mâl Yaraşur 'ıyş eylemek ben hâsta[ya] emr-i muhâl Hey baña niçün şurursin sen diyü iden sü'âl Ah kim gurbetde kaldum bir nigâr egler beni Çoqdan eylerdüm sefer bir şivekâr egler beni	Müse ddes/ 3 bend		Başlık: Müseddes-i Cinâni	

44b	Rahmî	Ben marîz-i derd-i dil dil-zâr bir nâ-çâr iki Yâre ‘ arz-i hâl müşkilmkâr bir huşvâr iki	Rahmîyâ izhâr-ı hâl it tâ-be-key izhâr-ı ‘ aşk Hâk-i pâ-y-i yâre sen düş var bir yalvar iki	Gazel /7 beyit	-. / . - / . - / . - / . - / .	Başlık: Gazel-i Rahmî
44b	Lâmî ‘î	Şunda bir bîkr-i kız oğlan bulunur mı dellâl Dili şeker sözi şîrîn yanağı gül gibi al	Kîmyâdur bîlür erbâb-ı sa‘âdet nazarı Hâk-i pâ-yine kimûn yüz süre kim virmeye mâl	Gazel /12 beyit	.. - / . . - / . . - / . . - / .	
45a	-	Bulunuz hiç miñnetsiz maħabbet işbu dünyâda Anuñçün kim maħabbet miñnet ile birdür imlâda	-	müfre d	. - / . - / . - / . - / .	
45a	-	Enîsim yok durur hicrân-ı şebde âhdan ğayrı Kimesne çekdüğüm bilmez benim Allâh’dan ğayrı	-	müfre d	. - / . - / . - / . - / .	
45a	-	Gül disem ruhsârına dil-ber sözümden reng alur Lebleri katında la‘l anısam eline seng alur	-	müfre d	-. / . - / . - / . - / .	

45b	-	Çeşm-i mestin beste gördüm hasta mı cānā didüm Didi ādemler helāk eyler anuñçün bağladum	-		müfre d				
45b	-	[Temālşāgāh-i ‘uşşāka cemālūñ gibi bāğ olmaz Bu rüşendür ki ‘ālemde göze hergiz yasag [olmaz]	-		müfre d				
45b	-	[Cī]hān güلزāruñ virseñ gerekmez verd-i ra’ nāsın Bāna ey serv-қad sensüz olur hār-ı belā gülşen	-		müfre d				
45b	-	[Ey] kaşı yā dilde hıfz itdüm müjeñ peykānımı Nitekim şaklar kişi tende emānet cānımı	-		müfre d				
45b	-	Zerd-rū olmağ gerek bir şim-ten yolında kim Da ‘viye ma ‘nī gerekdür ‘aşka dirlir nişān	-		müfre d				

45b	-	Şabr iden hicrāna dirlər vaşl olur cānāneye Bu meşeldür söylenür illā biz amı görmedük	-		müfre d				
45b	-	Ğamzeñ oқы dilde n'eyler zaħm-ı tıǵuñ var-[i]ken Çonmağ'ādet ğod ğod degül miħmān miħmān üstine	-		müfre d				
45b	-	Dānesi dükemmedin dānā odur kim 'ıyş ide Bir degirmendür cihān her kişi bekler nevbetin	-		müfre d				
45b	-	Şarāb içmek güzel sevmek bu şüfi hoşça ğāletdür Eger ol ğāleti fehm eylemezseñ hoş coħāletdür	-		müfre d				
45b	-	Vā'iz sözine ğaste-dil isterse 'ilācı Mey nüş ide görsün ki başar acıyı acı	-		müfre d				

46a	-	Baňa çođ hâletler irdi zâhidâ peymânenen Gitmezem bir dem sebüveş güşe-i ğum-ġâneneden	-	müfred					
46a	-	Düstüm çođ başludur saňa güler yüz gösterür Zülfüne el karmak ister ġâfil olma şâneneden	-	müfred					
46a	-	Od yanar başında şem'ün ġâlini sordum gice Şubġ olunca yandı yakıldı ruġ-ı cânâneneden	-	müfred					
46a	-	'Ayn-ı 'inâyet ile baňa bir nazar yeter Maġşud olan vefâ ise işbu kadar [yeter]	-	müfred					
46a	-	Şabr iden hicrâna dirler vasl olur cânâneye Bu meşeldür söylenür illâ biz anı görmedük	-	müfred					

46a	Muhibb î	Ol perî-peyker melek kim beñzemez insân aña Şad hezârân dil fedâ olsun hezârân cân [aña]	-		müfre d				
46a	Şemsi	Hem-demüm hem-kağeğüm oldu şehâ nâle vü ğam Sen gidelden berü yâr oldu bana derd ü elem	-		müfre d				
46a	Şulhân Selîm	Merîç ü Tuncâveş aklar ayâğıña gözüm [yaşı] Koluñı boynuma ur da oñulsun bağrumun [yaşı]	-		müfre d				
46a	-	Cismim ki şem‘-i ‘aşkuña yaqdı fıtıl-ile İsbât itdi şevkıni ruşen delîl-ile	-		müfre d				
46a	Mesîhî	Zülfine dökmek-[i]çün virdi icâzet bize [yâr] ‘Ömri çoğ olsun anuñ kim biz aña degme (...)	-		müfre d				
46a	Emrî	Turreñ ile kâküñüñ ğayet sitemkâr oldılar Bu iki çoğ başlular gör nice tarrâr oldılar	-		müfre d				

46b	-	[Nice di]]ler şayd ıder zülfi-i perişanun şeniün [Ta eze]]den böyle midür ey perî şanıun şeniün	-	müfre d					
46b	-	[...]geldüm bir kemân-ebrü dilâver sarhoşa [...]di tîr-i gamzesin döndürdi sinem tîrkeşe	-	müfre d					
46b	-	[...]lâ bene garık akdı riba' meskünü [...]gibi berbâd itdi âhum çarh-i gerdünü	-	müfre d					
46b	Süzi	[...]dil-berdür hemîn dünyâ metâ' indan garâz [...] aşk ehli ne aldı şatdı bu bazarâda	-	müfre d					
46b		[...] itdi beni fikr-i miyânuñ bi-nişanum ben [...] bed nazâr görmez beni gözden nihânum ben	-	müfre d					
46b	Revânî	Eyleme hüsnün 'arûsı yüzüne zülfiün niķâb	-	müfre					

			Bî-tekellüf olalum olmasun ortada hiçâb						
46b	-		Didüm ey gönca dehen leblerün emmek ola mı Didi biñ nâz-ıla yoğ yire şağın çekme emek				müfre d		
46b	Yâdî	-	Bu çeşmüm içre ey dil-ber hayâl-i qadd-i mevzümün Nihâl-i serve beñzer kim bite içinde Ceyhün'ün				müfre d		
46b	-		Göñüilde niçe derdüm var gam-ı bed-îñândan gayrı Kimesne derdümi bilmez benüm Allâh'dan gayrı				müfre d		
46b	-		Elüme gürse maħalleñde hâne yercegizi Ne hâne zerre qadar bahâne yercegizi				müfre d		
46b	-		Başmadın adım müsâfir-hâne-i dehre qadem Ey gönül ben tekyegâh-ı aşkıda mihmân-[i]düm				müfre d		

47a	-	Halk-ı 'âlem 'aşkumu âh u fiğânımdan ıuyar Gıce âteş şu' lesi gündüz duĥânımdan [ıuyar]	-	müfre d				
47a	-	Taîrı irgürse efendim vaşluña irsem yine Şol mübârek ĥüb cemâlîñ ölmeden görsem yine	-	müfre d				
47a	-	Feth-i Kıbrıs'a 'aceb târiĥ olur Dilde Fetiâĥ ismi ger tekrâr ola	-	müfre d	Tarih			
47a	-	Ĥasret-i ebruñ-ıla mâh-ı nev olmuşdur ĥ[usûf] Mihr-i rüyuñla meh-i bedrîñ işi olmuşdur [...]	-	müfre d				
47a	Bâķi	Âlâyîş-i dünyâdan el çekmege niyyet var Yaķında 'adem dirler bir şehre 'azîmet var	Ser terkine kâ'ildür dünyâya göñül virmez Terk ehlinin ey Bâķi başında sa'âdet va[r]	Gazel /5 beyit				
47b	Aĥmed	[...] sevâ-rü sende tig-ı cân-sitân [...] tâ ser-ger idük illerim ĥâne nihân	[...]ñüñ fethine Aĥmed bir 'aceb târiĥ didi Atılınca balyemezler didi bî-dîn el-amân	Gazel /5	Tarih			

47b	-	Đarb-ı tığ-ı Sünniyândan Surlı-ser Didiler kim cig cig dâd hey	Oldı tãrîh Şâh Safî'nün nâlesi Dir-imiş kim vâh hey Bağdâd hey	Gazel /5 beyit	Tarih	.. / .. / .. .. / .. / .. .. / .. / .. .. / .. / ..	Başlık: Tãrîhi--i Bağdâd
48a	-	Şükür hãmd olsun ol Allah'a Kal'eyi naşib itdi pâdişâha	Evliyâlar ola reh-beri hemin Hâcetüm revâ kıl yâ Muçibü's-sâ'ilin	Mesn evi/ 24 beyit	Feth- name		Bu şiir aruz kalıplarına uyunmamaktad ır.
48b	Ahmed Paşa	'Ahde vefâ eylemedün öyle mi Terk-i cefâ eylemedün öyle mi	Ahmed'i öldüriserin dir idün 'Ahde vefâ eylemedün öyle mi	Gazel /5 beyit		.. / .. / .. .. / .. / .. .. / .. / ..	
49a	Seyyid Loqmã n	Hãmdü lillah ki yine hüsrev-i dîn Kãfire tığ-ı gâzâyı çaldı	Didi tãrîhini Seyyid Loqmãn Şâh-ı dîn Egri Hışarın aldı	Gazel /5 beyit	Tarih	.. / .. / .. .. / .. / .. .. / .. / ..	Berây-ı Feth-i Kal'e- i Egri Eğri kalesinin fethine düşürülen tarih, 1005.
50a	Feyzi	Gel-e ey çarh yeter 'aksine devr itme gel-e Katu yüz buldı zamânũda gürh-ı [...] Kimi te'lif-i kitâb itmege eyler 'acele Kiminün kaşdı kaşide dimege yâ [...] Ne 'acceb günlere kaldık göre b'illah hele	Bümveş mesken idüp genci bu virânelerün Ta'n ider sözlerine 'âkıll u ferzâneler[ün] Hayf kim kãdrini bilmezler o dür-dânelerün Feyziyâ söyle nedür vaşfını bu div[â]nelerün Ne 'acceb günlere kaldık göre bi'llah hele	Müse ddes/ 6 bend		.. / .. / .. .. / .. / .. .. / .. / .. .. / .. / ..	

51a	Nef'î	Geçinür ehl-i kemâl ile berâber [...]	Geçinür ehl-i kemâl ile berâber [cehele]					
		Bahâr irse yine seyr-i gülsitân olduğın görsem Güzel seyr eylemek ‘uşşâka asân olduğın görsem	Muḥaşşal böyle bir gün görmeden ölürsen ey Nef'î Felek ben ölmedin ḥâk ile yeksân olduğun görsem	Gazel /7 beyit				
51a	Nef'î	Gül gibi cām-ı meyi encümen-efrüz idelüm İttifaḫ ile gelin bir yire nev-rüz idelüm	Bülbül olsun okusun taze gazeller Nef'î Gül gibi cām-ı meyi encümen-efrüz idelüm	Gazel /5 beyit				
51b	Nef'î	Bîn var ola hicrânüñ ile sinede dağum Çokdur güzelüm devlet-i ‘aşkuñda çerâğum	Nef'î gibi ben yâra çeküp yâre görünmem Bîn var ola hicrânüñ ile sinede dağum	Gazel /5 beyit				
51b	Nef'î	Derd var dilde Ėamum ‘âleme ta‘bir idemem Feyz-i ma‘nî o kadar kim yine tahrîr idemem	Mest-i cām-ı meyi ‘aşkum dil-i Nef'î gibi ben ‘Aḫla mikdârımı bildirmede taḫşîr idemem	Gazel /7 beyit				
52a	Nef'î	Ėam-ı ‘aşkuñ ki hep şekvâ ider ‘uşşâk-ı zâr andan O dilden ḥazz ider hem dil daḫı bî-iḫtiyâr andan	Niçün evvel görüñde yârına cân virmemiş Nef'î Bugünden böyle hiç maḫbûl olur mı i‘tizâr andan	Gazel /5 beyit				

52a	Nef'î	‘Âşıkâ ta’ n itmek olmaz mübtelâdur n’eylesün Âdeme mihr ü maḥabbet bir belâdur n’eylesün	Olmasa Nef’î n’ola dil-beste zülfi-i dil-bere Tab’-i şîḫî dâma düşmez bir hümâdur n’eylesün	Gazel /6 beyit	-. /. /. /. /.	
52a	Nef'î	Fikr-i zülfiñ dilde tâb-ı süz-ı ‘aşkuñ sinede Nârdur külḫanda güyâ mâ[r]dur gencincede	Qorqum oldu bir gün ey Nef’î yaqar dünyâyı hep Böyle qalursa eger süz-ı maḥabbet sinede	Gazel /5 beyit	-. /. /. /.	
52b	Nef'î	Derdimiz çoq ‘aşıkız saña güriftanz hele N’ola tîmar itmescñ derdüñle bîmâriz hele	Bizde ey Nef’î n’ola tertîb-i dîvân eylesek Az ise eş’arımız pâkîze-güftâriz hele	Gazel /5 beyit	-. /. /. /.	
52b	Nef'î	Tolsa destümde n’ola eşküm ile peymâne Girse gülgün-ı sirrişkim yeridür meydâna	Böyle rindâne gâzel az dinür ey Nef’î Qâ’îlüz şîve-i rindânı bilen yarâna	Gazel /5 beyit	.. /. /. /.	
53a	Nef'î	Germ olmasın ineñde felek âftâbla Gâlibdür aña mihr-i ruḫuñ âb u tâbla	Nef’î çekerdi bâr-ı belâñı ne ḫâl ise Öldürdüñ ol faḫîri de nâz u ‘itâbla	Gazel /5 beyit	-. /. /. /.	
53b	Şıdkî	Gurür itme tekebbürden beri gel aña insânı Ḥâkâretle nażar kılma görüp mür-ı Süleymân’ı	Tekebbürlik Ḥudâ’ya yaraşur sen âdemidensin Vücüdün aña ey gâfil ki bir ḫatre menidensin	Terci- i bend/ /.	-. /. /.	Bendler 5 veya 6 mısradır.

54b	Nef'î	Yâr olmayınca çâm-ı şafâyı çekemez dil Her neyse çeker böyle belâyı çekemez dil	Nef'î gibi bir rind-i sebük-rüh-[i]la hem-dem Hem şiklet-i yârân-ı şafâyı çekemez dil	Gazel /7 beyit	--- / . --- _	
54b	Nef'î	'Akla mağrur olma Eflâk-ı vâkıd olsañ eger Bir edîb-i kâmilî gördükde üfl-ı mekteb ol	Hızra minnet çekme var soñra dil-i Nef'î gibi Lü'le-i âb-i hayât-ı feyz-[i]le lebb-ber-leb ol	Gazel /5 beyit	--- / . --- _	
55b	Sinânî	[Âh] kim derd-i derünüm yine buldı zararı Yine eflâki siyâh eyledi âhum şereri	Yazmamış Kâdî vü Keşşâf u Cerir ü Taberi Haberüm yok güzelüm kimden alayın haberi	Tercih i bend/ 5 bend	--- / . --- _	Bendler 9 veya 10 mısradır. Emine Öte'nin tezine göre (2000) şiir Senâî'ye aittir.
56b	-	Feyz-i Hâk' da buhl yok herkes velî talib [değil] Bî-sebeb işlâh-ı 'âlem-Bâri', ye vâcib [değil]	-	Matla	--- / . --- _	
57b	Üveysî	Elâ ey kavm-i İstanbul bilün tahkîk oluñ ağâh	Üveysî çekme gam târihtür elbette seyfullah	Kasid	--- / . --- _	

		İrişür nâ-gehân bir gün size kahr-ile hışmullah	Zuhûr itmek muâkarrerdür bi-emrillah bi-emrillah	e/ 56 beyit	./._ ._./ ./._ ._	
61b	‘Ulvi	Felekler gün güm öise yiridür âh-ı figânundan Zemîni garķ-ı hün itsem n’ola eşk-ı revânundan ‘Alevler zâhîr oldı sine-i süz-ı nihânundan Ciger kan oldı geldi aķdı çeşm-i hün-feşânundan Devâsız derde uğradum uşandım hasta cânundan ‘Aceb mi kalmasa hergiz eşer nâm u nişânundan Diyâr-ı ğurbete gıtdüm cüdâ oldum mekânundan Ġarîb illerde kâldum ayru düşdüm nev-civânundan	Beni terk eyledi ol Yûsuf-ı gül-pîrehen şimdi Gönül Ya’kûb’ma oldu gönül beytû’l-ĥazen şimdi Gözümde açar oldı hâlet-i zevķ-i vaţan şimdi Baña zindân olupdur ‘Ulviyâ şahn-ı çemen şimdi Kimûn ile şalnur ol kâmeti serv-i semen şimdi ‘Aceb kimlerle seyrân ider ol hulk-ı ĥasen şimdi Diyâr-ı ğurbete gıtdüm cüdâ oldum mekânundan Ġarîb illerde kâldum ayru düşdüm nev-civânundan	Müse mme n/5 bend	._. ./. ./. ./. ._	
63a	Cinâni	Ġubâr-ı ĥatî-ı sebzûn reşk-ı reyĥân ola sultânım Ami erbâb-ı dil gördükçe ĥayrân ola sultânım İşğûn ğayret-i gülzâr-ı rîzvân ola sultânım Cemâlûn gülşeni her laĥza ĥandân ola sultânım Hezârân bülbül ol gülşende nâlan ola sultânım	Cinâni dide ğiryân olsa dil ğam-ġin ‘aceb midür Lebûn hicr ile kılsa eşkini ĥûmîn ‘aceb midür Görüp kılsañ ‘inâyet olmasañ pür-ġin ‘aceb midür Gedâ-yı kûyuñ olsa Ħayretî miskîn ‘aceb midür Gedâ mümkün degül midür ki sultân ola sultânım	Tahm is/5 bend	._. ./. ./. ./. ._	Ħayretî’nin gazelini tahmis.
63b	Yahyâ	Baña yctmez m[i] bu devlet ki cefâ eyleyesin Vay aña kim ne [ve]fâ vü ne cefâ eyleyesin	Bir gice ĥâne-i Yahyâ’ya gelem dimiş-ıdün Hiç ola mı varasın ‘ahde vefâ eyleyesin	Gazel /5 beyit	._. ./. ./.	
64a	Muĥibb î	Yine evvel bahâr oldı ġanimetdür ele al mül Cemâl-i ġülsitânında figâna başlasun bülbül	Cihân ġülzârına baķup Muĥibbî şakın aldanma Meseldür ‘âlem içinde yeter çün ‘ârife bir ġül	Gazel /5 beyit	._. ./. ./. ./.	

64a	‘Aşî	Ey cemî‘-i zunûb için Gaffâr Ey ‘uyûb-ı hâlâyık-ı Settâr	Dilerdüm Hazretünden ey Kâyyûm İtmeyesin bu ‘Aşî’yi mahrûm	Gazel /5 beyit	. _ _ / _ . _ / / . . _	
64b	-	Zihî şânî‘ ki şun‘ inden yaratdı çarç-ı gâddârı Muqarrer eyledi ol Hâk yerince necm-i seyyârı	Kiminiñ korkusu yokdur geçer ‘ömri fesâd içre Kimi yüz yire urmuşdur kılor dergâhına zârı	Gazel /9 beyit	. _ _ / _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	
66a	-	Yârûñ âh güzelüm nutqına şâyân oldum Nutq ile ancağ olur doğrusı hayrân oldum	-	Matla	_ _ / . _ _ / _ _ / . _ _ / . _	Başlık: Beyt
65a	-	(...)eger dir ey mâh Didi ol serv-ğad toğrı bir Allâh	(...)kim büse luţf it Didi derviş yüri var eftahullah.	Gazel /4 beyit	. _ _ / _ / . _ _ _ / . _ _	
67a	-	Öldi gitdi hier-ile bir taze cân ister gönül Eski derdüm tazelere bir nev-civân ister gö[nül]	-	müfre d	_ . / _ _ / _ _ / _ . / . _	

67a	-	Gönlüm aldun âl-ile dertün firāvān eyledün Gözlerimde dem-be-dem cevruñ (...)	-						
74a	-	Cihānuñ dirliğin bir dem [dimişler] Yaraşmaz bir deme biñ ğam [dimişler]		Yazanlar dillerün şaffında nāme Dimiş şandı vefā lafzında ħāme	Mesn evi/3 beyit				
75a	Kāmil	Uğraşum bir dil-dāra (...) ‘Adular vaşlma kâ’ıl olmasun Bildüm āhū ile şikāyet eyler ‘Āşık öldürmege kâ’ıl olmasun		Emdür Kāmil’e lebüñi mest it ‘Āşık-ı vefā [...] kâsd it Cem’ eyle kākūli bir yana dost it Dökülüp gerdāna hā’ıl olmasun	Türkü / 4 dörtlü k			Hece ölçüs ü	
75a	-	Seherde öğrenme giden u(...) Yāre benden selām eyle Gözlerüm doludur ħan-ile yaş Efendime selām eyle		‘Aşka çāre bulunmaz Ġam dalı āzād olmaz Bir dem olmuş bulunmaz Dosta benden selām eyle	Türkü / 4 dörtlü k			Hece ölçüs ü	
75b	Mücen ned	[...] lebler n’eyledüm saña		Mücenned’üm dömmemişsin dil-rübādan	Türkü / 4			Hece ölçüs	

76a	Öksüz Oğlan	[...] ‘ār eylemişsin [...] cān altı katı zālimsin [...]dürrnege kār eylemişsin Bahār eyyāmında cevlanum artar Zevk [u] şafā sür[ü]ecek dem gelür Yā Rabbī ben[ī] ya engelden kırtar Zīrā iki leblerinden em gelü[r]	Yoluña giymedüm tãc [u] kabādan Bugün haber aldum bād-ı şabādan Ėayrıyı kendüñe yār eylemişsin Eski dostum ile beni düşmān eyledin Efendüm gözlerimden çeşmimi sil Öksüz Oğlan’a çāre kııl Fāl açdum tālī* üme kem geldi	dörtlü k	ü	Hece ölçüs ü
				Türkü / 4 dörtlü k		

MESTAP MENSUR BÖLÜMLER TABLOSU

Yp. Nu	Müellif	Eser Adı	Baş	Son	Konu	Açıklamalar
8b	-	-	Biñ yigirmi altı senesinüñ mäh-1 zî'1-ka'idesinüñ yigirmi üçüncü günü...	... rahmete vel-ğufân dâr-1 fenâdan dâr-1 bekâya intikâl itmişdür.	Sultan Ahmed Han'ın ölümüne düşürülmüş bir not.	
49a	-	-	Sa'âdetlü sulţân İbrâhim Hân Hazretlerinin oğlu dünyaya geldi...	... Kânün-1 evvelüñ yigirmi üçü dü şerîfi evvel kış ayıdır.	İbrahim Han Hazretlerinin oğlunun doğumuna düşürülen tarih.	
49b	-	-	Sûre-i Âl-i 'İmrân borçlu olan kimse üç gün okusa deyninden hâlâş ola...	.. her kim çok okusa vesvese-i şeyfândan emîn ola ve bu üç [sü]reyi her kim okuyup kendüye üfürse aña sıhr kâr eylemeye inşallahu Te'âla.	Surelerin faziletleriyle ilgili	
49b	-	-	İşbu biñ iki yüz seksen dört senesinin Şa'ban-1 Şerifüñ beşinci gün te'ehhül idüp seksen beş senesi Şa'ban-1 Şerifüñ ...	... Muhammed Cemil dünyaya ragbet buyurmuşdur.	Muhammed Cemil'in dünyaya intikal ediş dile getirilir.	
56b	-	-	On yedi nesne âdeme yoğsulluk getürür: ...	... on beşinci yalnızcağ çalkuban yatmağ on altıncı çerâğı üf diyü söyündürmek on yedinci uşan iderken tükürmek	On yedi davranışın getirdiği yoksulluk anlatılır.	

56b	-	-	-	El-mevtü şerbetün küllü ünâsin şâribühü, el-kefenü siyâbün küllü ünâsin lâbisühü ...	... âdem cu istîğfâr-ı gerd hür şed şeyfân cu istikbâr-ı gerd	Adem'in tövesinin kabul edilmesi ve şeytanın kibrinden reddedilmesi anlatılıyor.	Arapça ve Farsça karışık haldedir.
57a	-	-	-	Şehvet ondur toquzu hatunlarda biri dünyâda mâi dahı ondur toquzu Rum'da biri dünyâda imân dahı ondur toquzu Yemen'de ...	... dünyâda mekr dahı ondur toquzu ' avretde biri dünyâda		
65a	-	-	-	Yine bir gönce-dehen dil-ber-i şîrin-sühân-ı fâze civân [u] meh-i i hûbân güneş gibi tultı eyleyüben ...	... o şemenem nesterenem gönce-fenem muhteremem dil-ber-i şîrin-i sühânem sim-tenem lâle-ğadem serv-ğadem gū(...)nazar it gülşen-i bāga güzere it bu sözimi muhtaşarit(...)		Başlık: Fuzûlî Bahr-i Tavil
65b	-	-	-	(...)Bâ-ıhuş ol yüzi gül beñleri fülful lebi mül saçları sünbül ki himem sürinâ çekildükde (...)çeçler olup âb-ı hayât-ıla meger kevşer ...	... kim bu luft it didi derviş yolu var âfeti Allah.		
67b	-	-	-	İskender-i zemân Kâhrâmân-ı devrân Rüstem-i Hazret-i Süleymân-nişân sa'âdetlü şevketlü pâdişâh-ı 'âli-şânımız Sulţân Murâd Hân Hazretleri ...	... illâ taht-ı salţanatihî bi's-selâmeti ve's-sa'âdeti ve kâhri-ı a' dâ'ihî bi-kâhrike. âmin yâ Rabbe'l- 'âlemin veyâ âhîri'n-nâşirin.	Bağdat fethi sırasında Sultan Murad Han'ın konakladığı menziller.	Başlık: İllallâh yessir vela tü 'assir

72b	-	-	Müddet-i muhâşara otuz toğuz gün olup şa'banu'l-azîmî'nin on sekizinci günü ...	... dileyüp amân virildükde içinde olan hanlar taşra çıkıp top zârbinden açılan	Bağdat'ın fethiyle ilgili	
73a	-	-	gedikten 'asâkir-i İslâm kal'a içine girüp kal'a lara bayraklar diküp Bağdâd Hanı Bektâş Hanı Geylân Hanı ...	... sa'âdetlü vü şevketlü pâdişâhumuz gâzi sulţân Murâd Han Hâzretleri gelüp Başdolâb nâm	Bağdat'ın fethiyle ilgili	
73b	-	-	Mevzî'e nüzûl idüp irtesi Hâzrete Hümâm-ı Ekrem İmâm-ı A'zam kal'ası kurbına konup otuz sekiz gün muhâşaradan sonra bi-luflillâhi te'âlâ fetih müyesser olup ba'dehü mâh-ı Şa'banu'l-mu'azzamûn yigirmi ikinci günü...	... müslimîn ile ta'mîr-i kal'aya kemâl yıkdı ihtimâm eyleyüp mâh-ı şevâl el-mükerremîn on birinci günü bi-fazlullâhi te'âlâ ta'mîr-i kal'a-i	Bağdat'ın fethiyle ilgili	
74a	-	-	Bağdâd dâhî itmâm bulup gürre-i mâh-ı Zî'l-ka'deniñ ikinci günü 'umûm üzere güç bulup girü geldüğümüz yolu dönülüp ...	... âmin yâ Râbbe'l-âlemin ve yâ ahîre'n-nâşirin bi-rahmeti hâzret-i seyyidi'l-mürselîn.	Bağdat'ın fethiyle ilgili	
74b	-	-	[...] Zekeriyâ Efendi Hâzretlerinin teftiş itdiği mahalde zikir olundu Çale'n-Nebiyü 'aleyhi's-selâmü seeltü'lâhe Te'âlâ aşere kıyâmî's-sâ'ati	seb'ine rüfia'l-Kur'ânü ve hurucü'd-Deccâli ve fi elfin ve semânine lâ yüsülü verâe fâliketin yâ Muhammed simü sîrati Nebiyyin	Kaynaklarda yer lamayan bir hadisi kudsidir. Kıyamet alametleri anlatılmıştır.	Bu kısım Arapça'dır.

SONUÇ

Çalışmamızın konusu İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Bel_Yz_K0352 numarada kayıtlı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metni ve Şiir Mecmualarının Sistemik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnifidir.

İlk bölümde mecmuanın tanımı ve edebiyat tarihimizdeki yerine değinilmiş olup çalışmamız MESTAP kapsamında olduğundan bu proje hakkında açıklamalar yapılmıştır. Akabinde mecmuanın tanıtımı kısmında eserin iç ve dış yapıları hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Metinde yer alan şiir sayıları, şairlerin yaşadıkları yüzyıllar, nazım şekilleri ve aruz kalıpları tablolar halinde gösterilmiştir.

İkinci bölümde ise 68 şaire ait 807 beyit, 147 bend ve 17 dördlükten oluşan metnin tamamı transkribe edilmiştir. Metin kısmından sonra MESTAP tablosuna yer verilmiştir. Mecmuanın nazım ve nesir kısımları için ayrı tablolar hazırlanmıştır. Mecmuada yer alan şiirler, yayımlanan divanlarla karşılaştırılarak farklılıkları ve divanlarda yer almayan şiirler dipnotta belirtilmiştir.

Mecmuanın üzerinde derleyicisi ve derleme tarihi hakkında herhangi bir ibare bulunmaz. Ağırlıklı olarak XVI. yüzyıl şairlerinin şiirleri yer alan mecmuada genellikle gazel nazım şekli ve en çok fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün kalıbı kullanılmıştır. Şiirler dışında bazı sayfalarda mensur kısımlar da bulunmaktadır.

XVII. yüzyılın önemli şairlerinden Nefî'nin şiirlerinin diğer şairlerin şiirlerinden ciddi oranda fazla olması, derleyicisinin şairi çok beğendiği veya şairin Türk edebiyatındaki yerine bağlı gelişen bir durum olarak değerlendirilebilir.

Mecmualar aracılığıyla var olan bilgilere yenisi eklenebilir veya bilgiler değişebilir. Bu manada özellikle Fuzûlî'ye atfedilen bahr-i taviil -ki şairin böyle bir eseri bilinmemektedir- mecmuanın dikkate bir özelliğidir. Bâkî'nin divanında bulunmayan bir müseddesi, 'Ulvi'nin divanında bulunmayan gazeli, İbn-i Kemâl Divanı'nda bulunmayan bir gazeli, Hayâlî Bey'in divanında yer almayan müseddesinin mevcudiyeti, mecmuanın öne çıkan özellikleri arasında sayılabilir. Metnin içerisinde dört türküye rastlamamız halk edebiyatı ile divan edebiyatı arasında bulunan ilişkiyi göstermesi açısından kayda değerdir. Ayrıca daha önce isimlerine rastlamadığımız “‘Âsî”, “Mücenned”, “Vahşî” gibi üç meçhul şairin Türk edebiyatına kazandırılması mecmuanın önemini arttırmaktadır.

Mecmuaların klâsik Türk edebiyatı alanında yaptığı katkıları göz önünde bulundurursak, tezimize konu olan bu çalışmamızla bir nebze de olsa fayda sağladıkça hedefimize ulaşmış sayılırız.

KAYNAKÇA

A. METİN NEŞİRİNDE KULLANILAN YAYIMLANMIŞ DİVANLAR VE TEZLER

Ahmed Paşa: Tarlan, A. N. (1966). *Ahmed Paşa Dîvânı*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı.

Bâkî: Küçük, S. (1994). *Bâkî Dîvânı*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Behiştî: Aydemir, Y. (2000). *Behiştî Dîvânı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

Cinânî: Okuyucu, C. (1994). *Cinânî Hayatı Eserleri Dîvânı'nın Tenkidli Metni*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Emrî: Saraç, Y. (2002). *Emrî Divanı*. İstanbul: Eren.

Figânî: Karahan, A. (1996). *Figânî ve Dîvânçesi*. İstanbul: Edebiyat Fakültesi.

Fuzûlî: Akyüz, K.- Beken, S.-Yüksel, S.-Cunbur, M. (1958). *Fuzûlî Divanı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Hayâlî: Tarlan, A. N. (1945). *Hayâlî Bey Dîvânı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

İbni kemâl: Demirel, M. (1996). *İbn-i Kemâl Dîvânı*. İstanbul: Fakülteler Matbaası.

İshâk: Çavuşoğlu, M.- Tanyeri, M. A. (1989). *Üsküplü İshak Çelebi Divanı*. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi.

Muhibbî: Ak, C. (1987). *Muhibbî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Nef'î: Akkuş, M. (1993). *Nef'î Dîvânı*. Ankara: Akçağ.

Nev'î: Tulum, M.- Tanyeli, M. A. (1997). *Nev'î Dîvânı Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Rahmî Dîvânı: Erdoğan, M. (2011). *Bursalı Rahmî ve Dîvânı*. İstanbul: Dergâh.

Revânî: Avşar, Z. (2007). *Revani Divanı*. Konya.

Rûhî: Ak, C. (2001). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı Karşılaştırmalı Metin*. I-II, Bursa: Uludağ Üniversitesi.

Selîkî: Zülfe, Ö. (2006). *On Altıncı Yüzyıl Şairi Selikî ve Şiirleri*. Ankara: Edebiyat.

Senâî: Öte, E. (2000). *Senâî Divanı ve Tenkitli Metin*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.

Şem’î: Karavelioğlu, M. (2005?). *On Altıncı Yüzyıl Şairlerinden Prizenli Şem’î’nin Divanı’nın Edisyon Kritiği ve İncelemesi*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı e-kitap.

Ulvî: Çetin, İ. (1993). *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkitli Metni)*. Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi.

Veysî: Kut, G. (1970). Veysi’nin Bilinmeyen Bir Kasidesi Üzerine. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, Türk Dil Kurumu*, 169-178.

B. İNCELEME KISMINDA KULLANILAN KAYNAKLAR

- Altok, Z. (2012). Nazire Mecnûalarına Tarihselci Bir Yaklaşım. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecnûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 135-155.
- Aydemir, Y. (2007). Metin Neşrinde Mecnuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler. *Turkish Studies/Türkoloji Araştırmaları*, II (3), 122-137.
- Buzov, S. (2012). Osmanlı'da Karışık İçerikli Mecnûalar: Bir Başka Arşiv. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecnûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 33-42.
- Devellioğlu, F. (2007). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın.
- Dilçin, C. (2005). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Dilçin, C. (2009). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Fleischer, C. (2012). Kâtiplerin Rüyaları: Osmanlı Kalemîyye Sınıfında Kehanet ve Endişe. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecnûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 435-452.
- Gürbüz, M. (2013). Mecnuaların Tüketim Biçimleri Üzerine Kimi Tespitler. *Gazi Türkiyat: Bahar (12)*, 67-74.
- Gürbüz, M. (2012). Şiir Mecnûaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecnûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 97-113.
- Gürbüz, M. (2013). Şiir Mecnualarının Kaynakları Üzerine. *Turkish Studies*, 8 (1), 315-322.
- Kılıç, A. (2012). Mecnûa Tasnifine Dair. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecnûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 75-96.
- Koncu, H.- Çakır, M. (2012). Şairleri Yetiştiren Bir Kaynak Olarak Mecnûa. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecnûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 117-133.

- Köksal, M. F. (2009). Metin Neşrinde Vezinle İlgili Problemler, Bazı Tespit ve Teklifler. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, İstanbul, (3), 63-86.
- Köksal, M. F. (2008). Metin Tamiri (Usul ve Esaslar, Uygulamalar ve Bazı Teklifler). *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, İstanbul, (1), 169-190.
- Köksal, M. F. (2012). Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi. *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*, İstanbul: Kesit.
- Köksal, M. F. (2001). *Edirneli Nazmî, Mecma'ü'n-nezâir (İnceleme-Tenkitli Metin)*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Köksal, M. F. (2006). *Sana Benzer Güzel Olmaz Divan Şiirinde Nazire*. Ankara: Akçağ.
- Kurnaz, C. (1996). *Hayâlî Bey Dîvânı Tahlîli*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Kurnaz, C.- Aydemir, Y. (2013). Mecmualara Sorulması Gereken Sorular. *Turkish Studies*, 8 (1), 51-64.
- Kuru, S. (2012). Mecmûaların İçine Edebiyatın Dışına Doğru. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 17-29.
- Levend, Â. S. (1984). *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar*. İstanbul: Enderun.
- Levend, Â. S. (1984). *Türk Edebiyatı Tarihi Giriş*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Paic-Vuic, T. (2012). Mecmûa İncelemelerinin Sınırları ve Olanakları: Bosna Mecmûalarına Bir Yaklaşım. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 53-71.
- Parlatır, İ. (2011). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı.
- Schmidth, J. (2012). Bir Tür Olarak Osmanlı Mecmûalarının Artı Değeri. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, 383-400.
- Şentürk, A. A. – Kartal, A. (2012). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Dergâh.

Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com (Erişim Tarihi: 09.04.2017).

Uzun, M. (2003). Mecmua, *Türk Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 28, 265-268.

Ünver, İ. (1993). Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, Ankara, XI (1), 51-90.

TIPKIBASIM

۱
طر ایلمرا بمش ناله و زاری
بلکه ایلمه کیدر بولکده و غمخاری
آن کوزی چلمز یارد بداری
ایدوب قرتیلار دوز بومجاری
صاحب قران ختم ایلمه ناری
نه نام اولسون
رک جفا سوا متخا نیدر
قه جور او قوی و ولتشانیدر
لمک حیات جاودا نیدر
ایینه سن عجب جمله فانیدر
اخیر ایلمه با لله زمانیدر
دمدن نه نام ونه نشال اولسون

ISTANBUL BELEDİYESİ
Atatürk Kütüphanesi
No. 1K352

جان دودل ملک کندر کلکده نمان
زانکوی رفع ایشال اشق سودا
سرو کوسه قاشک ناز یار عالمش
وز مال نازم کلدر جان وردم بسلام یا شمل اولدی و قافل
کودک بار اولدی قویا دلره آشنا سور قی رویه کولدنای جور
یا مع جنت دار و کافر قاشک عالمش
وزده زلف کوردی جانکده جانان بودر القی اوز قیغور کوردی جان
بوغور کدی بیله و بو بوکا کلر کمال زلف و خیره در شور لبر ل دیوانه
طولسون یار صبار لغیته شیدا عالمش
ای غم کوشه سن پیر ایله غم جو کلکس زرد و سر سبز بر افکند
خیر بر اولسونه لایم خنک غمزدن قلمت قشله مریه لاهند جان
غرمه کیکل اورو سینه قران عالمش
ناکلدی فقط خال و شسته مد عمار عزوه بندر دی جمل کوردی عالمش
اوخیم محمد سینه باغ مروت عارضه بلبل قدسی کوی مدیح اسه احمد عارضه
لاله ناز نه لبوب کللم مطر عالمش

۲
قصر عالی ایدی عالم کز خرای اولما حویص غما بخش ایدی کوش فصل با بی ریا
عیش و نوشه قیمت اولدی برای میل ایدر دی در دل بو تو اخطای اولما
کوشه و صد شایده قیبرک عدای اولما
خوش قاشک کاه ایدی محشر حسابی
نصر عالمه ز راهی کوردی عیش و نوشه ذوق و شوق و فاسق کوردی
خوش مقام ایدر کندی خورشید اوتودای بطلیم جان بخش سلطان بخش
کوشه قیبرک اولم
خوش ایدی اولمه
قافه سرو قالی اسکندر قافه اراجم میر میران سپاه و عسکر و نوح و علم
طاعلی بیکر قانا بولدی بو خیر اویم قند نیای و نایه آخری دردم و غم
کوشه قیبرک اولمه
خوش ایدی اولمه
کامل اولدی و لک تابه قلم اسما مردم دانا بلور دنیا دکلدر بر قرار
عیش و نوشه ذوق و شوق لایم خنک غمزدن قلمت قشله مریه لاهند جان

3
 صورت نقش کورم کو طره امتزگ نهاد خوف ایدر جان کور مسور دیومنا
 حشر اولیو جامه کچسون برانجام اید بر دعا ایلیک ملک بن مسنه ایقلر
 شام حجر این جلی روز وصلک ایلیم
 صبح کبی مهری غالب کو کلی صاد قلم
 کوشه وحدت ایدی قهرک علی الو
 خوش قاشاکاه ایدی محشر حسلی
 ای خیالی جام کبی شکسته خاطر اولی هر بلاکم بر شور سیرا برهنه خاطر اولی
 کوز اویوبوزال هرک لعینته ناظر کوزنه نیای ترکان وحدت قشرد
 کوشه قهرک اولسه
 خوش ایدی اولسه
 ای قشک بلیک اویوبوزالده سم اندا خوش تیر غم لاله اهل دریا بچند محبوب القلوب
 موغشیم دست عشق کله ملاش اینق تر باسترورد مدنا ارواح سار الموی
 یاره توغیره نظر قلده دیوناد بیخون چشم علم بنیمه کوی کلیم قلدر دردی
 هم رحشینه میدان ماوراء کاشنا قدرم چو کانه کور کمدان اولدی
 جامه جسم خلیک کوزدی فی الموده در
 ایستغفار له پال استدی غفار الذبوی
 عاشق بر دلبره بوقی عاشق قلمده باکده قانا غلر اهر سیمده باقار
 صرک اهر کبی بیدار کوی دلبرن بر نظر ایلیک کجای کوزده اچقلر

تروامن اولنلورضا الورده صانودک
 صدرن کوزده دویب یلیلم بزم حیا
 مائله کوز کسنگ انار انا
 ارباب غم بزم نوزدن ارباع اولدی
 بر عالم فانی نه میروزه کنا بوز
 هم کاش ارباب کوز غم مزینوق
 زمست می میکنه عالم جانوز

بزا هل ابر امانه نوزت و استون
 بزمانل بوز بر جام و کف دستوز
 پای تم میدر بریز بر باد پرستوز
 خاطر شکن زاهد پیمان نکستوز
 دوشم بریز بر او قوم صاحب
 اعلا لره اعلا نوز بپسته پستوز
 بیخانه ده بوز کور و عشق استوز
 سوطه جمعیت پیمان کنا نوز

4
 صوفی کشفاده کچور مالک رحم
 بی صون زه ساقی اچلم دغنه انک
 هر سنک کیفیت ارباب خرابات
 کوز اهد کیم صاحب ارشاد اولان
 معنی داسه قلوب اولیه ویران
 الذن قوما بوز جام می کلای بردم
 بر سر و قد کسند و افکنده بی سو
 عین کچوروب کوه بیلاه دلی شیدا
 وصل استه بوز بجز بلیه خوش بقد کبی
 کوزدی بوز بودی بولدی بر کلنج
 بغداد صدقه کهری در بخت قدر
 اهل کوهی کینا کبولماز اکاجنا
 اول ذات شریقه بر اورد عوی غمت
 کجده که ایدر انی ک اولافانه معلو

ساقی کوز اولد باه که دافع غدر
 دل بسته لوز بزدن ارباع ایلر بوز
 ای جوابه قنا اهله زهار اولونم
 خاک اولکده خدا مرتبه کی ایلی عالی
 کلنوغر اولم سیکلم بر غم انک
 بر صون زه ساقی بزد اول قوم ک
 بو نظم بیاندن اشیت حاله مناسب
 کیم زبده یاران سخنندان بجم در

عالم
 بر حال ایله سور سیده می کیم عین ادم
 خوش کوشایدی ذوق و صفاه اهله
 حجب بصوک در د اولسه وصلک
 نوشن نری سینه فلسه سودا خری
 بو عالم فانی صفا اول ایدر کم
 یکسان اولد یانه اگر ذوق اگر غم
 دایم اولام محبت زندان قدح
 وارین قویه میدان کوی پیش کور کم
 ظاهر بود اهر سیر حال اولسه کور
 کورده هم محتاج واکر مالک درم

من بعدینه عازم بغداد اولان
 یاندن انک در کهر سنک خن خن در
 کلر صدق کونه بر اوله در کینا
 کم اولدی نه دنیا اکام مقصود
 در ترکب مدرسه د عالم بالا

اول زاهدك غلوي و كوله حاله ايم
 و نقطه در سويدي چاركتا ملك
 اول نقطه نم ديدى ديوب ريزه
 چون حصه ايش قصه دن اعلد مقصود
 بر مغلفه در لقلقه باطن و ظاهر
 اي صاحب قدر رتقي انصاف هر
 قسم تاري در پرك انج جو رو جفا
 در برنگه بكون ايلين بارين ايدر زوق
 حاجتليز قادر را كين قلعه حاصل
 ناچار چكر خلق بو مختلري چوخه
 حاله كيم ايشك سكا در حكمتي وارد
 سه بود و دو نوبت اولا با همز
 پيو و ديگر و ندي همان تركي قلم
 چو خطك نختن نه سعد نه بقا

جوق سن قناعت كوز لاج اولده
 اتا فقه سوزي ظهور مزي سني كم
 ارباب جهانك طلبتي نام و نشاندر
 كفاره كلوب و سلسله جمل مركب
 ارباب خرد در قدر معتقد اولماز
 تقليد يله سجاد نشين و ملش و نو
 در ايشن كاشف اولدي جبر و حقيقت
 كويدن باغلك و شور و بيج بور
 اي مالر تحقيق كرو اريه بللك
 زهار او توبت بلديكي و شمع عينا
 صورت و توله زره ايسك عين
 چنانچه خورشيد ايله صبح ايدود
 اندكسه شراب ايمكه توبه كور
 ماريه عدد و بر يد بضاي كليموز

ملا و قوسون مدرسه شرح معاني
 صوفي بزي سني چشم كوز ليه كوز دن
 يد كوره ليه سبه كوز فلك دن پوز اما
 عيسى هم و روح لقب حضره حياتو
 دنيا طيبه كسي حلقك ملك
 يوق در دك جاره ايدر مير و كداده
 اعيان جهان دن كرم او نه اتني صنفه
 مطحله نه ايج و ران ادم دن كك بر
 پردورده كلك بو قونا علم بزم
 اغيار و فاند دم او در بار جفان
 اوج فلكه بصدي قدم جاه اجا
 يارب بز بار بولوب عمت ايدري
 ايا بجز برد و رايه بو چار غنا صر
 كاه ايليلو عالم تفرينه سيران
 تفرينه چار اوله ناچار اوله دور
 بو جمله مظا اعر دن و لامعتر نسأ

تفسيري بلنكر كوره خالق ايمان
 كافو كورين و روح ايدر جلدن ايد
 دنيا و بره جاه ايلره اوله كامل اولر
 چون جمله دن زوق كالي نيند لم
 صوفي كور ايله اين كندوي بو
 مينور و حطبا اوله و مخلفه معرفت
 اينه قليبني كد و رت اين تيره
 جان و دنلك مهره مهي اوليه بر
 جمع كشيتم كچه نه ممكن اولدوا
 مذا شنه كد اتا ر كمال اوليه خورد
 عالمي كد كامل ايدك غم زوق ايد
 چون حق ديهي ايلد بلر ظالم بردا
 يوق خارنه دحرك كل كلزارينه هم بو
 بر عيش كد موقوف اوله كيفت خمره
 زوقيت و نچنين لم جاه و جلال

مسدس جنای

چون اهل وجود کبری سخرای عدم عالمی که بنیکلو اوله واقف اسرار عارف کوا لامد بر نادانا اوله معقل خبر فکله حدیثه و نخسه لغت چون اول حرام اهل حقه دنیا و عینا در دکه دل و جانله رضا که قضا فوق و طنی غریبه بو فکر له حقیق دور الیمد یک بر قومدی بریم بیلین اولد تریه وارد قسه درده که قضا بغاده بولک و نه اکر ای بدختر روحی اکر بر صورت استر بولتور بو مطلع غزای و قیاسم اولاند حالا که زانقاده عویانیم عشقو	یوق فافله و قافله سالارینه حیرانه یوق مالک اسراریم اقباله یوق عالمک ادبارینه کوبلر نیک ناست سارینه چند الیه نه دنیا اوله خاطرده نه غم چکر زاور غرسو اکر دردی بلایر کریغ عیاب عش اولور غز و علایم اوبدی مل و دیوانه دل اوید الذی کوکل بر صغمه لغایه اوله وار حدمت یاران صفایه دیو لسه بو شدکی اویدر اولایه معلوم اولور احوال انزاب و فایه سر حلقه زندان ملافت کیش عشقو
---	---

مسدس جنای

اهم بر کل ایچون غم زده خار اولدم برسی قد کوروی که هوادار اولدم ینه سودازده زلف سیه کار اولدم ینه براو لیمجی درده که قضا اولدم سینه ده مهر و محبت اثری غایب ایکن عشق مغلوب غیر بد خصلی اکا غالب ایکن جمله دن ال چکوب زاده لک طالب اولدم دله بر دل دیوانه اولمندی صانوب خلق حیا کوروب اول شوخ جفا پشینه میل الله اولدم سینه بر ساعدی سیم اوچدن طمع خامه دو لبلری شوقیله باده کفلامه دو سو	غصه دن بلبل شو برین صفت زار اولدم جوی و ش کوکلم اقوب عاشق دینار اولدم خوبلر سو مک شو برین کوکل یاب ایکن جمله دن ال چکوب زاده لک طالب اولدم بر طرف اولمشیکن میل خوی خوب حاصلی قالمدی صبر اتمک هر کوزر اولدم قد بالاسی بلا سینه دامه دو سو مرغ دله بلبلر کلمه دامه دو سو
---	---

مسدس جنای

عیش نوش ایله بکون اکه غم دنیای سکا اصمردیلر بویلان دنیای نیم بر بند اولور سن غمه ای زاده بردی کلیمی سر سینی وری واققان عیش نوش ایله بکون اکه غم دنیای سکا اصمردیلر بویلان دنیای عاشق اول بولکل بلبل کی قل فغان اچ کوزلی سقا و اینای ا که کشته عیا عیش سکا عشق نوش سکا اصمردیلر بویلان دنیای	ینه سودازده زلف سیه کار اولدم ینه براو لیمجی درده که قضا اولدم ای جنای بول بلبل کی نالان اولدم دلبروب عشقله علملور دستان اولدم ینه سودازده زلف سیه کار اولدم ینه براو لیمجی درده که قضا اولدم باقی افندی اچ اوکل دکله سو دم ترک ایله بسود دیگله زاهد نادان خر و خود رای عیش نوش ایله بکون اکه غم دنیای سکا اصمردیلر بویلان دنیای ای که کور بر صغمت موی میانینی کنار کندی ایام شاکله ی چو ایام بهار
--	--

شاه عشق عالم معنی سدر بجا
 سر نکون پیمانہ تخم تاج ادم در
 عشق کاه خرابانہ دو شور کم کل
 باز کونہ تاج ادم ساغر جدر
 هر نفس خنجر بران کبی بر تخم ابر
 هر زبان دنوا زاده ماد مدر
 اون کز نبل عالی سیر ابل لا کل
 هر نفس فیض حق براؤ که عالم
 خلق عالم بر نفس شاد اولف جاملر
 عاشق امانہ دو شیر کان فکره
 جبریل مریم اندیشه عمر مدر بکا

غور ایتمه لاس قرنه عمر جهاندر بو
 سر خسار جهان انا ایلر اخر خط
 برادری ساری ناپیدیا غریبا و فدیله کورک
 کوریت شلغ فرام اعلال الوای کان بو

و عشق زانوه خوشبو به تشبیه المثنی خالک
 سقیر کرجک صانوب علوی چشم اتمه بلاند

بیک بکونی التي سنه سنک
 ماه ذی القعد سنک یکر
 او حینی کونی که یوم چهار شنبه
 سلطان احمد خان علیه
 الرحمة والغفران ارفقاند
 داری بقایه انتقال اتمه

باک سو رنفعی همان قدر در کفتارک
 نکه سخنان الهی جمله محمد مدر بکا

بر سواله بر قوز اول غمزه حافظ جو
 باد نازله ایش غمزه من شاد
 ناقه اهوی چشندنه و کلس
 لبروی وزره غبار خط نو خیری

مذبه حنه خیم طاقت کور سور
 بر کاه کرمه و غیره یلیه جان سرتو
 یار و بیکانه ماسم طولنه ای نفعی
 شرم بیکه استاد رافقی معانی

چشم مستی تیغ چکش غمزه دن بر
 ابروی مشکینی بر شمشیر دن خالی
 نیم طو نسون تیر باره سینه سن نفعی نشا
 انی قوری بر قرار اوزره دل بر اضطر

بلد دردم دردی براهله جانانه
 قور قوم سوز دروغدن فلک کویا
 کون کبی بلم کیمیل غمخانه سن بر نور
 خلق عالم مبتلا رافت و ورانه
 دام و بر فرخ متندن مردم دانایه
 بدل ایدر وار بی اما بولسه بر نایا
 جلد در لودین ده هر شقیال یار
 کیرسه لر مرگان لوم نوله بو خج قانه

گو کل می مردم بر اتندرقان بر اضطر
 کیم اول اتندن بر انکورد فلکن
 نارامده عری طولدی مینه عمو اولر
 بر قرار اولون مجید رانش و استندن
 کله بیکان خندل یار قلر سور
 کور نجه سکیکن ایدر بر کلخی بر قطره
 ایدر بیکان بار اما کلنج سینه به
 اولور استیباره اوله اخی و برور

اولم ای نفعی جو وادین غمله معنیان
 کلون اسب طبعنه مفرد اولان میدانه

اب و نایا کسله کل شعر کنه ای نفعی سنک
 یار کاهی لطف ایدر کبی کاکامی متاب

خیم کله ابرندی حله مکتوب بخت
 بر یوزدن ایدی یار یله اسلوب بخت
 کوی قنک سیر ایدن علی مانی قباده
 اغدی کوه خورشید کبی طوب عشت

اولدی نازله کچر اول غمزه چاه و فریب
 عاشق زخم آورد و غن در ایدین
 اوله علاج اتمکنه عاجز در دملک نشو
 یکمیزده قور تلورده کجه در مانده
 یاردر جو کمره دنیا و عشاق در
 یا کون اولش ابرنه بکمره و سنک

اوله مان عاشق بدم فراق یار کوچ
 بویه مشک در داسیری خسته بختار کوچ
 عشق مہلک یار غافل مبتلا لزلین کوچ
 بر بنہ درد بنی انکار کوچ اقرار کوچ
 کرہ عشق اظہاری فی باب اولیہ مجرم کوچ
 دلبر اما مدعا فہم اولیٰ بنی انکار کوچ
 یار اگر عاشق نہ ایلورہ محبت اقتضا
 ایتمک اولور محبت انی اظہار کوچ

اولہ نفعی نولہ کر اندیشہ سیلہ ہمزبا
 نیلسون یا صحبت یاران نامہ اور کوچ

پر صفادیم دی بر شوخ ہم مدد فتح
 نازلدن مجلس زندانہ محمد فتح
 بزم باندہ برسوی بر می اسہ غنیمت فتح
 باغ بزم بر گل شاداب و حرم فتح
 بر طوطی یاد شاہلہ کدلی غنی فتح
 ہم سفال یکدن ہم تاج احمد فتح
 کوسہ در دنیا بی مرآت حیائت عام
 کدو یا شقہ باشہ براورک عالمہ
 نولہ بر شوق ایستہ دنیا ویل نفعی کی
 روزگار یاد کار مجلس حمد فتح

نہ غمہ اسیر ایدہ بیلور دی غمی غم
 اولہ اسہ اگر فتنہ و اشوب محبت
 سینہ نہ وار سہ غمک سدی سو دی
 بالہ ایندی حرم دی چاروب محبت
 مجنون نہ بیلور فاعن ناز و نیازی
 عاشق صنایور کندین او مجدوب محبت
 دل غم کلہ طرہ کہ یک اوردی اولشد
 حوصقلہ یکم اولیہ معصوب محبت
 نفعی کی کسناخ اول کر عاشق اولورک
 زرا ابرہ مر وصلنہ عجوب محبت

نزلہ قدر اولہ نیاز ایتمک باعث
 ام اولور اولہ نہ ناز ایتمک باعث
 اندا بیون ای اطولش زلفنہ طوق
 اول سلسلہ غمی دراز ایتمک باعث
 بردوقی بود عالم عشق کد مو
 اولور دی برسور و کد راکش باعث
 زند ایلمک عالم وحدت کی اولور
 وقع غم ختمی بخار ایتمک باعث
 نفعی کی غم کن سکا جانلہ عاشق
 بودردی بصرم دراز ایتمک باعث

نتن جانلہ سنسر امید محبت اولور
 نہ جان بدین غم و فتنہ راحت اولور
 نہ چارہ وار کد فراق اکلم برود
 نہ طالع مدد یار وصال فرقت اولور
 نہ شیک کویک بوز سوم اویس
 نہ کون کد قامت کی کووم قیام اولور
 دل ایسہ کندی کلمہ موای عشق کن
 نصیب ایلہ دو کچہ بر ملاحت اولور
 بلا بود کہ التدی بلا کد کویک
 غمکہ کلہ دلہ باعث سرت اولور

ندر بو طالعہ دردی نفعی نازک
 نہ شوخی موسی سلام دید کج افقت اولور

بچین شام زبال کلہ بلبل اشان الملو
 بو کونلر خود محبت اہل ترک خانان الملو
 نولہ بوز ہون عاشق مست و دلبری اولور
 بود مدد کہ ہشہ و کدای کامران الملو
 خوش بلیض فرخ بخت ہم جانور
 کہ ہم غم مردہ زنجیا قلوبم شادمان الملو
 بفتہ قامت ہم کتہ عرض ایتمک اثنا
 بو فضلک کی خود پیور و تالی جوجان
 ہم رایز کر ایتم کلہ تابانہ دو نمشد
 ہمارک صنعی کوریکم زینہ اسمان

یاز نلر سیکوم دستہ بر ہجایہ یاز نلر
 کوروبت می عشق اولدہ و غمستا
 بکا کلیف زمد ایتمزدی ادک اولور
 یاز فکر کی انی عاقل بنی دیوانہ یاز نلر
 و کد کوزون سایہ مرکانی عشق
 خطک رہنن باضین دیدن کر باہ یاز نلر
 ہم عاشق کد رسوالقلی صولندی شہر
 یاز نلر قصہ مجنون فی حیایانہ یاز نلر
 نیم ظاہر درای نفعی سوز کن دلہ کی نولہ

یاز نلر شہر شعریہ قالمیر ایانہ یاز نلر

اول اولور کد لوح جہمہ جانانہ یاز نلر
 جالی مطلعیدر یکم مرد دیوانہ یاز نلر
 دکل کر دلینہ خطی اول مسیح ملک کویا
 دعای حضری بر مر جاندن فغانہ یاز نلر
 مصور بر یاز و بیغ عادی کویہ بیستہ
 ویروب سبتہ تیشہ خطی استادانہ یاز نلر
 سانور لطفہ جلفہ دود امواج اعلاہ
 براؤد در در کہ شفق کند کر باہ یاز نلر
 بو طرز خاصہ ای نفعی ہم صورت ورن سنن
 نظیرہ سولیلر اکثری افسانہ یاز نلر

مترین ذک و بویله دل نغمه کی کلشن مکر اول جان عالم کاهی کشتا

فلکنه شلی یوق برماه مهر فرور ^{مرد} کوزل سومکن الحق عالم فیروز
ملغشون در بار غمزه لردن تیج عانو ^{کشت} برین اغردن اولیکه دور ^{وارد}
نول میل سر شلچیم کرایان فلور ^{اقص} سوغیر سینه ده براتن جانسوز
کوز کوندن لیا ولسوز دونه دارا ^{غشک} دیمز کیم برنده عید مزبوروز ^{وارد}

عجبی بوریا با نان نظسه قلسوز غبت

بزم نغمه کی بر شاعر زده وزم ^{وارد}

عشر اولش ^{مرد} کغانه دنسانون ^{جسته} و مش کوز لوله ^{مرد} نمازبانون
بوده برون در قیامت ^{مرد} اشته کوز کذا ^{مرد} اقیار عالم ^{مرد} سلیمان
دلیرک بالاندی عاشق ^{مرد} اتماده ^{مرد} بره کلش ^{مرد} کون علا و اذنا ^{مرد} بونون
اکسون صوفی ^{مرد} کتیزه ^{مرد} وحدت ^{مرد} یاری ^{مرد} تنها اولین ^{مرد} عشاق ^{مرد} شیدا ^{مرد} بونون

جمله دن اول کونه سرستان صاحب

نغمه شورین بی بالک ورسو بونون

شولش هر چله که شوک کاهی ^{مرد} بویل ^{مرد} منقلد بوجره انک ^{مرد} م و راهی ^{مرد} بویل
زاعدا اول رند اول عازن ^{مرد} صورته ^{مرد} قالد ^{مرد} عالم ^{مرد} معناده ^{مرد} حکم ^{مرد} باد شاعی ^{مرد} بویل
غزاید بر نقطه ده نور سیاه ^{مرد} عاز ^{مرد} قله ^{مرد} برانه ^{مرد} کلک ^{مرد} سیاه ^{مرد} بویل
سج و عاز ^{مرد} فزی ^{مرد} اول ^{مرد} نمر ^{مرد} اسما ^{مرد} طبعک ^{مرد} مشرق ^{مرد} اندیشه ^{مرد} خورشید ^{مرد} و مای ^{مرد} بویل

یا کور نغمه کی کل کستخ بزم معرفت

یوقلسک جمله ندیمان ^{مرد} لعی ^{مرد} بویل ^{مرد} ده

احیایدن ^{مرد} اندیشه ^{مرد} فیض ^{مرد} نغمه ^{مرد} اندیشه ^{مرد} طفل ^{مرد} دل ^{مرد} نوم ^{مرد} و سدر
بیت می ^{مرد} ممکن ^{مرد} عشق ^{مرد} خدایم ^{مرد} تقدیر ^{مرد} بر کابین ^{مرد} سبک ^{مرد} و سمس
اولدم ^{مرد} کفر ^{مرد} فیض ^{مرد} له ^{مرد} در ^{مرد} بای ^{مرد} معا ^{مرد} اعراب ^{مرد} حروف ^{مرد} بجم ^{مرد} خار ^{مرد} و حسد
اول ^{مرد} قافل ^{مرد} سالار ^{مرد} رکعت ^{مرد} غم ^{مرد} کیم ^{مرد} ناله ^{مرد} عشاق ^{مرد} صدای ^{مرد} بحر ^{مرد} حمد

اولم توله نغمه کی خلاق معانی

احیایدن ^{مرد} اندیشه ^{مرد} فیض ^{مرد} نغمه ^{مرد}

نازاید ^{مرد} رسم ^{مرد} نغمه ^{مرد} عشاق ^{مرد} زاره ^{مرد} ناز ^{مرد} زلی ^{مرد} بر ^{مرد} اشته ^{مرد} در ^{مرد} کیم ^{مرد} روزگار ^{مرد} ناز ^{مرد}
بویله ^{مرد} شوخ ^{مرد} مبتلا ^{مرد} اول ^{مرد} کوی ^{مرد} کوی ^{مرد} عاشق ^{مرد} بولس ^{مرد} جمل ^{مرد} دلبران ^{مرد} شوخ ^{مرد} کار ^{مرد} ناز ^{مرد}
چشمی ^{مرد} کای ^{مرد} است ^{مرد} اول ^{مرد} نصحت ^{مرد} و ^{مرد} نظر ^{مرد} طور ^{مرد} فر ^{مرد} اما ^{مرد} غمز ^{مرد} اول ^{مرد} عهد ^{مرد} و ^{مرد} فر ^{مرد} ناز ^{مرد}
دعه ^{مرد} مغرور ^{مرد} اول ^{مرد} ای ^{مرد} تا ^{مرد} خال ^{مرد} ک ^{مرد} بونون ^{مرد} طالب ^{مرد} ی ^{مرد} بورد ^{مرد} و ^{مرد} ندر ^{مرد} ک ^{مرد} ای ^{مرد} ستاره ^{مرد} ناز ^{مرد}

کوردم نغمه کی برزند عالی شرب

هم کدام پادشاه کامکاره نازاید

چکد ^{مرد} کم ^{مرد} دردی ^{مرد} نه ^{مرد} محانه ^{مرد} نه ^{مرد} حمر ^{مرد} ای ^{مرد} عاشق ^{مرد} حال ^{مرد} دل ^{مرد} ز ^{مرد} ای ^{مرد} الله ^{مرد} بی ^{مرد} ای
داد ^{مرد} اول ^{مرد} خلدن ^{مرد} ک ^{مرد} بویله ^{مرد} ق ^{مرد} اول ^{مرد} نه ^{مرد} ق ^{مرد} ع ^{مرد} س ^{مرد} ب ^{مرد} و ^{مرد} نه ^{مرد} اه ^{مرد} ک ^{مرد} ه ^{مرد} ای ^{مرد} بویل
سوی ^{مرد} شل ^{مرد} نک ^{مرد} شوخ ^{مرد} عجب ^{مرد} شغف ^{مرد} نه ^{مرد} زبان ^{مرد} دل ^{مرد} و ^{مرد} نه ^{مرد} شیوه ^{مرد} دلخواه ^{مرد}
غم ^{مرد} س ^{مرد} ای ^{مرد} عشق ^{مرد} نوز ^{مرد} آ ^{مرد} ک ^{مرد} بر ^{مرد} بیا ^{مرد} نه ^{مرد} دل ^{مرد} شعله ^{مرد} فشان ^{مرد} نه ^{مرد} علوا ^{مرد} ای ^{مرد}

بویله دلبر نه بلاد ریاشکه او نغمه

هر کاهیتی قضا افت جانکاه بیلو

بخت ^{مرد} و ^{مرد} ای ^{مرد} نسه ^{مرد} خواب ^{مرد} و ^{مرد} ار ^{مرد} س ^{مرد} دین ^{مرد} ده ^{مرد} و ^{مرد} شو ^{مرد} باری ^{مرد} خیر ^{مرد} دن ^{مرد} بهاد ^{مرد} و ^{مرد} سوز ^{مرد}
کوک ^{مرد} هر ^{مرد} اخی ^{مرد} نه ^{مرد} بویله ^{مرد} ش ^{مرد} را ^{مرد} ک ^{مرد} ک ^{مرد} ب ^{مرد} ا ^{مرد} ص ^{مرد} در ^{مرد} ی ^{مرد} چ ^{مرد} خ ^{مرد} اه ^{مرد} اش ^{مرد} ت ^{مرد}
شاه ^{مرد} عشق ^{مرد} خ ^{مرد} نه ^{مرد} امر ^{مرد} ای ^{مرد} ش ^{مرد} خ ^{مرد} در ^{مرد} اول ^{مرد} ده ^{مرد} نه ^{مرد} نوله ^{مرد} خ ^{مرد} م ^{مرد} کار ^{مرد} خ ^{مرد} در ^{مرد}
بخت ^{مرد} آن ^{مرد} و ^{مرد} خار ^{مرد} ق ^{مرد} د ^{مرد} ن ^{مرد} بر ^{مرد} ای ^{مرد} ل ^{مرد} س ^{مرد} ت ^{مرد} بر ^{مرد} د ^{مرد} غ ^{مرد} در ^{مرد} با ^{مرد} غ ^{مرد} کل ^{مرد} ز ^{مرد} از ^{مرد}
روز ^{مرد} شو ^{مرد} ای ^{مرد} نه ^{مرد} ت ^{مرد} ل ^{مرد} س ^{مرد} ق ^{مرد} ای ^{مرد} ش ^{مرد} ح ^{مرد} س ^{مرد} ف ^{مرد} و ^{مرد} ش ^{مرد} ای ^{مرد} ش ^{مرد} ک ^{مرد} ای ^{مرد}
بزم ^{مرد} غ ^{مرد}ده ^{مرد} ج ^{مرد} س ^{مرد}م ^{مرد} و ^{مرد} ش ^{مرد}ع ^{مرد} ش ^{مرد}وق ^{مرد} ای ^{مرد} ک ^{مرد} ای ^{مرد} ای ^{مرد} ش ^{مرد} ن ^{مرد} ل ^{مرد} د ^{مرد} ن ^{مرد} ط ^{مرد} و ^{مرد} ن ^{مرد} س ^{مرد}ه ^{مرد} ک ^{مرد} و ^{مرد} س ^{مرد} ت ^{مرد}

باد عشق هم اولش بر طبعند حیر

عالمی ستایشه او نغمه بویل اشما

اشک ^{مرد} سینه ^{مرد} ده ^{مرد} که ^{مرد} ش ^{مرد} ر ^{مرد} بی ^{مرد} ن ^{مرد} ل ^{مرد} ای ^{مرد} عاشق ^{مرد} نه ^{مرد} هر ^{مرد} محبت ^{مرد} ی ^{مرد} و ^{مرد} ل ^{مرد} ای ^{مرد} ب ^{مرد}
کند ^{مرد} و ^{مرد} ز ^{مرد} و ^{مرد} نه ^{مرد} قدر ^{مرد} بخ ^{مرد}یر ^{مرد} ای ^{مرد} س ^{مرد}ه ^{مرد} ب ^{مرد}زی ^{مرد} عشق ^{مرد} اول ^{مرد} قدر ^{مرد} و ^{مرد} ز ^{مرد} و ^{مرد} غ ^{مرد}م ^{مرد} ف ^{مرد} و ^{مرد} ق ^{مرد} ای ^{مرد} در ^{مرد} ای ^{مرد}

چگونگی بیوتی که بر منده چکانی
 تیر و کوه شوی تو بینه من چکان
 بینه من است و کوه کرده گزشت
 جسم زین بره یو لکن همان حال است
 نظریه نوله نوله قلمی شود تبدیل
 زخمی نفعی ز افسونه تر بالید
 اسرار بلبل سوز ز کرم چو شوش
 اما که خم می کوی بر جوش و خروش
 جور کیم کرد ذوق غم در دل اول
 مشکل بود که ز عشق له و طافت و
 ناله گزرد دیو صبا مرده و صلاک
 باشند ایغنه شاخ گل تری کوشش
 زاهد بزه قور غیره صا و سمدی
 طوموشن بزیکم معتمد باده قوشش
 نفعی کوی ثابت دکوز دلیر و میدن
 بزائل اوله لب بلب و دوش و شوش
 کوزی میخانه ناز و قشعی هم ای ناز
 یاره شور مرزه قد و ایسه نیاز
 سبزه طاقعی قور آه تمکد دلور
 اوگر شمد او خرام اول که سبزه ناز

کوردم غم غم قنای کوی شوخ جهان
 صورت فتنه در بر لب عشاق و نوا
 بویله پیراسته و بوقلمون سن
 کند و کویا که مالک غم لری شعبان
 کف و کوی دیلم کور نور غم زله
 شیوه ده مرنگی ساحر معنی پر
 دل جبری کسکار ایملک استر زلفی
 نوله ایلوسه همای کوی بوقورن واز
 سنن شغی و کوی قور ترا کر قاده ایسک
 سوزی با سلسله زلفی کوی اتمه در
 رستم اهل دم عشق کما تم چک من
 پادشاه سخنم فتنه نشام چک من
 آفتاب اولسه اگر کوی کجایه
 کین شمشیر جهان کیم زبان چک من
 مستیخانه فیض بینه زندان جهان
 اتفاق ایسه بری رطل کراغ چک
 کیم بر شوخ اولسه همان ماضی
 انتظاری دل قان جهان چک من
 دل ایلورن کچون صفور ایسک
 غم عشق بیلور اول افصاح چک من
 بیله کندوی بر کوه کیم عاشق بولدا
 باو غیره تی بایب و توان چک من

نفعیم کیمه کیم کیمی شطار تالیده من
 بیج بر کیمه دخی درده تمام چک من
 یاده غم و برین بر عاشق دیوانه
 کلمین بوزمه جام عشق مستانه
 چک من زنج خاری عمر مرده کرم
 غم دل بخور اولور سق ساقی میخانه
 عاشق کیم نیک و زندان کشاده شمر
 بزم خاص و حدت م باده هم پیمان یوز
 کم کلزم بلبلز کرمب عشقیله تر
 داغ درده شعله و شمع غم پروا
 رند عشق حاصلی نفعی بی پروا کوی
 اشنان اشنا بیکانه به بیکانه بوز
 صوفی بو صوز کل معنی تقوایه کیش
 قلبی بالیت غمدی اطلس و دیار کیش
 دم بود در بهار کسرا نیشی
 کوزی حوضی ایله ساغر صحرای کیش
 خنجر برده ایرواد من زهار او
 بولنه بو عالمه نه عالم قورایه کیش
 بو قلک نقطه ده موجوده و اسرار
 زندایسک غم قی قو کیش تنهایه کیش

اولسه بر کوه اسرار معانی عالم
 سن ای بینه دل نفعی شیدا به دکش
 خط ای در دل غم جانانله بی تاب ایلیج
 اول صفای بوله هم مست می تاب ایلیج
 غم عشق له کله کیم قوم خابن الم
 بر فالور کیم دره خانه ده احباب ایلیج
 دل کل کون و مکان اولسه برندن
 حلقه طره زلف کیم قلاب ایلیج
 کونور زندن و قلب یاره لرین ایشک
 روان حسن و خاشاک قوم خنکر سیکار
 نوله غرق اولسه فلک ای جیا سخنه
 لوله خامه نفعی کیمی میرا ایلیج
 سنجی دله شمشیر کوی تا جامه کیش
 سوله ایرو و کماندار کله کوشون
 بر آغ بیه برده ایوشدی فلک
 شهر بال ملکند دراکا صا کیش
 عاشق اولدر کیم رقیب اوله اعلا
 سوه و کون نفعی سوه بره بش کوشون
 بر جیل اهل و طبعه ده کون کوشتر
 بو قدر عکسنه ده و رالمه حرج فلک

قدم افروفتی از اولسه نوله ای نغی

جوق هنرد غزلی بویله به پاکیزه و عک

اوشه یازدهم المیویه ادا ایدون ^{کویسک} برایکی نالون نشادی فلک شاد ایدون

کوکله عورن منجوریلد و بر ایدنی اول ^{ظالم} کولون تصافه بکون دینه اباد ایدون

قون یسین علی قناریته اول سر و آرا ^{کور} نوار برین سن لطفند ناز ایدون

عیر یلیطانی باده و بر مشرف کلدیرو ^{کون} ان اهلله بر عاشقه بر ایدون

نه مقبوله و ادا بیلر بولور سیر المینغی

بینه بر طر نظام و نازه ایجاد ایدون کور ^{کون}

دو سه کای عرق اولسه زلف منجور ^{کون} نوح رنگینی اسکل بون ازم آزارک

حریر لوقی پای انداز اولور انجور اول ^{کون} ایقون منجور کور اولسه نرسن قدم

زاکله طوقون زلفینه ای باد صبا یار ^{کون} سخن لدن اولور زو اولار رابعم

جایز ساغر المردک نی با اولسه ای سا ^{کون} شری جامله جگر کنی اوله طبع جبارک

فیض اولور دل دستکد نای شوی کولور ^{کون} قلم حاد وی عیب دم سخنم شوخ نازک

جانب سندی شان بلور سه نوله کرد ^{کون} اولور لابدل بخدوم پاکیزه شیم نازک

وزیر منضی سیرت علی پاشا کربابینه

ایدردی سجد کرا و لیدی المی عجم ناز ^{کون}

صوفی منجر کوم ندیم لاف ^{کون} جوخله سولیمه م ایندی سی صوفی

اهل دلد و سیم سب سب صوفی ^{کون} اهل دل بر برینی سلیمک انصاف کل

یه انوشه بیلور در در کفشارم ^{کون} روز کار ایه دن در مر ایه صراف کل

کیردی محتاج در کج معانی اله ^{کون} ماله بدل کهر ایلمه اتلاق کل

لوح محفوظه سنه ردل بال نغی

صع باران کیندی کاج منجور ^{کون} کل

یز باغ منجورده و و سیر جمع اوز ^{کون} و و در و نوجو شاهنشاه نور

بیلان اولور و ساد و مرزه ای سن جانیه ^{کون} اولسه مائل اگر مائله ساز و سوز

غیریدر سیر کون بک ایچره بالمش له ^{کون} باده شخیله بر ساعیر پروزه کل

دمه مغز اولکم تاجیه و شره زدی ^{کون} اولسه مست غر و دولت هر روز کل

طبع نغیدن که باغ نوبها رخصدر

رنک و بو استر کلسون السوز در ^{کون}

تفتح م باده م بر خوبه اقدیر ^{کون} اهل عشقک اسل صاحب منقادیر کل

و نرسیدر ایچون یلیطان فد ایلم ^{کون} نوره ملوره راسه اشتیا هیدر کل

دده در م ک فونالک و لسوز و لکن ^{کون} نالور بوم عالم معینه یا هیدر کل

ذره در اما ک نالار اناش عشقله ^{کون} روز کارک شمس طاق رو اقدیر کل

ایسه نغی نوله کور کویله و ام بوم صا

م صبح م باده م بر خوبه اقدیر ^{کون} کل

عاشق حیر اولسک و روم امانی اول ^{کون} بل ایسل اوله نامهر بانی بلش اول

ناقل اولور کوز بویله منجور ^{کون} کور نوب کل باری ناکمانی بلش اول

غزلی شوی جاندر طره سنی نام یلا ^{کون} فتنه در سرتادم اوله لستان بلش اول

عاطل عشقک ایچون خیطینه و بر مرزه ^{کون} امان اولدر بوقفته اخر نغی بلش اول

کیمه تحقیق این مرثاعه میرد سا حرمیه

بریلور بوق نغی منجور بانی بلش اول

لذت وصلت ایچون فرق قیاری ^{کون} حکم صحت باده ایچون رخ شماری حکم

اشاچقدم ایسه چشمه کافر کلم ^{کون} حکم ستم غزله نظاره شماری حکم

منشالموسه ملک برایکی کونک عمر ^{کون} حکم اولور زرد و خجسته او بار حکم

عاشق عاشقه شوریه الماعلاره ^{کون} حکم بیک دنانت کور بونوقعت شماری

نقد و قسا اوله کجلا و وصفای ^{کون} حکم بر نفس از روی بوس و کناری حکم

سینم اغله دل ناز کلستان ^{کون} حکم بلیلم لیک عم کهنه شماری حکم

جانه فتنه چکریم حکینای نغی

لذت وصلت ایچون فرق قیاری ^{کون} حکم

یارب دلی سهو و خطا در صفه اندیشه می تو و بر یاد ز صفه
 با صدم ره وادی رباعی به قدم طعن خزانان دو یاد ز صفه

مطلع

رخ ز نیکی کم یارک لطف کلتا ^{شده} ز خندان صانه اول کشتن بلبل ^{اشاندر}

کرچه کو یکدن سورنده خال الو ^{دزد} کون کی پر توم هر کله بکون ^{دزد}
 بنروز مجر عشق و مجتهد مدام ^{دزد} قیلور زرم اجبابی معطر ^{دزد}
 حوار کورد و کس بری قله حقا ^{دزد} معرفت جنبه مالک شه صاحب ^{دزد}
 التفات ایله بلرخی سگان ^{دزد} هر بریدن صفا غایتله خشنود ^{دزد}
 بو قلسو بوقلمه سوز اول شو ^{دزد} نامرودن عشاقه کجوب و جوب ^{دزد}
 کسنگ سودوز نایله مقیده ^{دزد} نه جدا اهل سوز عالمه نه خود ^{دزد}

باقیا چفسه شناسیله بدن ز نوبه جا
 کوی دلبرده ملاقاته بکون معهود

وصلت و حسن قوغم همچان نه بلا ^{بلادر} وار طالب رد اول یوری در مان ^{دزد}
 دام بولوشور کز نه سر کوی ارک ^{دزد} بلزینس اول ائت دوران نه بلا ^{دزد}
 ایا ایتمکله چاره می وار عاشق ^{دزد} حسن نفس و چاک کریان نه بلا ^{دزد}
 جمیع خاطر می فالور عاشق ^{دزد} الاعم کیسوی پریشان نه بلا ^{دزد}
 دیار کیم شمله اسیر ایلدی ^{دزد} جادو میدر اول غمزه قتان نه بلا ^{دزد}
 کوز خسته صالده ایستانه ^{دزد} بر کوشه ده میخانه وزندان نه بلا ^{دزد}
 بزرد بکروج جهان بزرد ^{دزد} زرد اولیجی ثقلت باران نه بلا ^{دزد}
 وار انا کدر اهل دل اولیجه ^{دزد} اوزار له غیرت قران نه بلا ^{دزد}

نغمی سوزکی ورد زبان ایلدی عالم
 شد نیکر و یاد نهر دیوانه بلا در

قور قوم که سر عشق کجور ^{اکلر} کز قتی ویران اولیدر بود ^{دزد}
 ای طیبیا چاک لک قانون اولر ^{دزد} لعان ناب لبر اولمشدر ^{دزد}
 ای اولور هفتک کجور ستر اولدی ^{دزد} کولره ایرسه عجب ناله ^{دزد}
 حکمه او کرمک دلر عشق ^{دزد} او قسوق کورسون ^{دزد}

عسل رحمی

نه قنلر و کدوک عرض ^{اکلر} تم عدد صلا اولوند ^{دزد}
 حدیث عشق نینر ^{دزد} نا اهل لاد ^{دزد}
 کوز مری ملزله عکس ^{دزد} رخله مرانه ناظر اولن ^{دزد}
 سخن نینده زار ^{دزد} قنی بر در عاقل ^{دزد}

سخن نینده جامیدر بلر کیفیت عالم
 کالات کلام رحما ^{دزد}

غم زلف کله دل پریشان ^{دزد} فکر خال و حطکله ^{دزد}
 مری کجده حسرتکله ^{دزد} قنکی بزوم غمده ^{دزد}

نقد جانیم که الدی لعل جانان ^{دزد} شهبه سوزادی بولدی ^{دزد}
 هر که عاشقده بولور ^{دزد} ویرسد لرو بر ^{دزد}
 پرتو حسنکله جانان ^{دزد} نظر بفر کوره ^{دزد}
 شعله و بردی ^{دزد} کلدی خطکله ^{دزد}

عزل کورمدی کشته بر کل عارض ^{دزد}

عزل بوجی ردی جمله کلستان ^{دزد}

دمیده قانرا غلر سه ^{دزد} قبا ای لکیش ^{دزد}
 کولر ایله بولنده ^{دزد} که شرح ایلیم ^{دزد}

عزل خرامانی خرامانی ^{دزد}

یا نریدی آتش ^{دزد} گوشه چشمیله ^{دزد}

فدلك الذی طوطی طور فرزند
بلبل دل ورد خسار و کوشه زاره

غیر اسارانه خالی از کای آذری

نیور قلمو محمد رحمر خارده

ینه بر خوبه کوکل دوشدی بوردی
قلمتی سر و بانجه ننی همه مال

نجه و صفایه یین عقل الورم
کوزی جاز و صبحی سنبلی بوری کمال

اوقوی طوغری ایکن بوکدی کان
اول جفا پشته نتم آبدی الف قدی

طاغیر کعمه اکر زیدم فوهما
ینه ز اولی شیرین قومدی بیحال

شمسیا شویله سرور بلدا و قورصل

ینه شعر کده سنک و اکر برانجه خیال

ورد دهقان بلبل غایبانیز
مقدار ذره کورمدم اندن نشانه

مجلسه لعل لبی اویمک لرنه
قائین صورتی نه ایچم قانده نیز

صیحه او میز حاکم تخی سر کوی
خال عذار یاری هورب داننه لانه

بزم بلبل شمعک اوزی کورسیرکا
سوزی دوزو اکر رسم بانه بیانه

فاند غرق اولدی کیه دل چشم
صور تا خلق ایچده خداتم

شاه فرقدن شوق خد کله
شمع و ش نار عشقه سوزا

قول اولدن فلان اول شاهه

بند دل ملکته سلطانه **عسل**

کل بوز کده ای پری زلف پریشانی
کلتن خند رانن نازه رحمانی

یارله اغیاری کوردم او تور و کوز
ای ملک صورت نه دریا کده شیطا

اولدور رسن عاشقیم ایلمش
هنه کافوسن سنک سینکده ایمانک

کل ایکنه کند و کورم اولدی باغ
قامت لیر کبی روخر اما نکر وار

بو خیال خسته اولدورمک استریشما

کعبه کورکین بو خسته قیرانکی **ادری**

عیب و قصار بیلدی عاشق جمال
شعره راضی اولیور زاهد دخی

ندرد ایوب قوربان ویردم جان
صالتور کورم بلسم سک رقی

قامتی روزی کور و کده وادی
دیگور بالدی یینه سر و خوش

مدله

غرض جانسه کل القورتر
بورج واری انتظار دخی

هجره اسحاق چاره اولمک
کسه اقر بودرده حاره

کور کچه بنیکه بویکنه بئشلر
کورمز لوب اهو کچی با نئبشلر

نخچر ایله غمز لره جانمده کجیدی
اولدردی دل زاری بو مستانه

کوز کوره شکار ایله کیکه ال
خشمیله او شاهن کچی شاهانه

ترکس و بانور خواب سحره کوز
او کوردی یینه اول کوزی قنانه

علوی قولکه عین عنایتله نظر بوق

بلسم نه بئبشلر بوکه جانانه بئبشلر

دلره اکریم صبر و قوراره الدیلر
چکیلر اولدندن اختیارم الدیلر

قلوباشمده کوز کوردی
اوشدیلر بلبل لری قوراده زارقه

صبر و دلندن قوراکوز لور قوریدی
بینه شه بازلو الدن شکاریم الدیلر

سینمک ییلاق لولس قتلو باشیلر
اشکر حننته نکجه حسا الدیلر

عوقی آملی ره بلور سینه
ملک مخنه بکل ایتم خسرویه

جانمک جوهری اوله کله باره فدا
عمرک حاصل اول شیون رفتار

درد چکشن باشم اول سه قیلا
تاب کور مشنم اول طره طاره

کوز لمدن کوز کون قطر اشک
بلر کدن صاحبن لولوشهواره

چاله سینمه اول قانلو کور باره
ست چشمکده اولن غمز نه خواره

پاره پاره دل مجروح برنستام دز
سر کورینه کور هر ایته بر باره فدا

جان و دله ییچک کدن اوزم خور
جان جانایه ایتم دل دلازه

ای فضولی اوله کور صاف ابریم جان

وقوله کم اوله بر شوخ ستمکاره فدا

فلان لرحق دین کتاره دخی
موج غم صلی برده یاره دخی

فوق اولدورم دین کورم بیدم
کدی شمدن کورونه چاره دخی

بیر عتمکده ای مله اولد
بتلا ایتمه برنگه کور دخی

خیمه طویله کورم سن کل نازک بد ^{دی} کد و کریم اولدی بجا کوزده کد
 چقسونام اوری اغوزوی چدرینه ^{بنه} یقسونوز دوروم سنی سولیمه
 ذکی فروری لک قومندک ناله ^{قله} نه ایش سن نه اوغراشم ای وانی
 جاز ویر وریبلان کور مرکز بوزک ^{دوبه} مزه کجه جانم سوز اولسوز

نی سایلکبی ای سرو قدا بقده قوبه
 بوله خاک اتمه ایکنه بولکه جان ^{وی}

دل حسته لیم حرکت نندن اوله ^{دی} قان بشدن ایدیک طوقانی اولدی
 بن سندن ایراغ اولدی ایشدی ^{رقیل} شول دکوسوندی کن فرحد اوله ^{دی}
 حطک بویاز لنگ اوچی قالم ایله ^{دی} عاشق لک احوالی برک اولدی ^{دی}
 اولدی کیمور کاکل مشیکه ^{سنل} باغ ایچره صابا پختی ننگ یوله ^{دی}

احمد غریبانده او کیمکه بلبیل
 برح کلمات ایتدی کجه کل بیزدی

کای مدغم عشق عاز ایله ^{دی} تجم باخر بویکم انی نهان ایله ^{دی} مزر

زخم سیندن خیالی تیرایی کد ^{دی} بسته لب بر سوقات کله مازم

هر قمر وحشی لاکت ایلد ^{وی} های و هویم آه کراولدم طورتزینا ^{بوزد}
 غفته لاله کل یول لاله اغاریم ^{وی} ای اولور کستر مز اوله جهان ادا ^{بوزد}
 اه عاشق هر قمرن اسسه خزان ^{دی} دوندر برک خزانده عاشق شیدا ^{دی}
 ای صم بر سربیه بوزمه کالوق ^{دی} روز حشر ده کورم حضرت عیسا ^{دی}

فکر کون دولت من خیالی ورمه
 بوله قولنوق کزک عالمه استغفور

غیریه لطف و حقار دیاکه عالم ^{سنده} دمیدر ایلرسم ساکه شکایت ^{سنده}
 حشر میدانی تشکره عشق ایدر ^{دی} برده آه ایلسه روز قیامت ^{سنده}
 سوزلوم عالمه بلدری بلاغت ^{ایش} نه کیم اولدی بوزک نوری ملاح ^{سنده}
 بوقجه ابدن حرم اسر سرب ^{سنده} کورتلدی کوزله بار عای سنده ^{سنده}
 غلظ شاه بلا ابعره خیال قلدی ^{سنده} پوزایر مزره ایلم هدیات ^{سنده}

شبنون اتمک خطک چرسیز ^{دی} چقور یغما ایدر دار الاماز ^{دی}
 وفایت جوری قوی شوخ ططا ^{دی} کچه لمر کوز لکک زمان ^{دی}
 ویرز لفی کیم کلن هوایه

نیجه بی رحم اولور بارک فغانی

طره جانان نندن الغیاء ^{دی} یاندم اول شعبان نندن الغیاء ^{دی}
 بر نظره کوز لری بک جان الور ^{دی} شول ای قمان نندن الغیاء ^{دی}
 سیله ویردی خانه سن مرک ^{دی} دیده کر بان نندن الغیاء ^{دی}
 انجنور بیدن محک اسلری ^{دی} اندوکم افغان نندن الغیاء ^{دی}

احمد کلر درد دلدن لیک بز
 ایله رم در مان نندن الغیاء

عسمره جانان نندن الغیاء ^{دی} اولدم اول قمان نندن الغیاء ^{دی}
 فانه غرق اندی بی بر لحظه ده ^{دی} اشک خون افشان نندن الغیاء ^{دی}
 هریری برینده باغ لبینی ^{دی} کاکل خونان نندن الغیاء ^{دی}

روز و شب و روز بام اولونمک ^{دی} طعن نتمدن انی ویرز بان ایله ^{دی}
 صرف اولدی قلم پر مغانه عمر ^{دی} زاهدانک در پر مغان ایله مزم ^{دی}
 وارحی کور کجه بره سحر کام وار ^{دی} اده کمانی دخی کاروان ایله ^{دی} مزم
 نیمه خوب لری قویب زنده خلیفه ^{دی} شام
 یغشلق ایله چقن ارمی عیار ایله ^{دی} مزم

زلفک بند نده اولدن کفر اکر ^{دی} هنر فریاد ایب زار و دل اکر ^{دی}
 زلفه اولدی چیم کورسه مشدر ^{دی} کیمه ز اصبح اولنجه شوله بیدار ^{دی} اکر
 در رس اولدیه نالندن طونک ^{دی} لغتیارم الدهوق و الله ناچار اکر ^{دی}
 باللی صاهل نالندن جواندر دلی ^{دی} بلکه جور ایتکجه اول شوخی سحر ^{دی}

احمدک حال صور رسک چشمه کیم ^{دی}
 اول سید در که اولی هر لحظه بیمار ^{دی} اکر

نمبر انداز اولور قاشک کانی ^{دی} بلور سینه ده تیرک نشانی ^{دی}
 شوخونی چشمه کلن اوستیه ^{دی} ده شرواقه مزار ایلیق نشانی ^{دی}

استانند بی سوری رقیه اول سک در میان لندن الغیث

بقرار اولدی صاحبی کون کوی

چرخ سرگردان لندن الغیث

درید در میان لندن الغیث هجری پان لندن الغیث

صافش چادور دروغش اول کوزی فغان لندن الغیث

دوغدی بزکرم اولدی بی وفادوران لندن الغیث

باکه ظلم و غیره در میان لندن الغیث

شعیا یا قدی وجوده سترش

آتش هجران لندن الغیث

بر اغلر دینه خونبار اولسه کلر کل بهاره رخسارم اولسه

ممشوقک الشی طاقه ایزدیند کزیدبان کاکل دلداره اولسه

الرزادم اغنیه اولم طلع جمال مجموعسته محصل اشعاره اولسه

دیدم که کل جیبه سینه ای کون بلبل دلدانه نمده هکاره اولسه

دردی

دیدی درده احدافنی هم حلاقی تریا و خنده لیدر بار اولسه

او پولسه بارله یار اولسه دلبر قوجلسه راه آرام اولسه دلبر

ندکلو اعلسه زار اولسه عاشو اچلسه کلسه کلزار اولسه دلبر

سوزاکلامه فغان اولسه محبو برز شوخ اولسه عیار اولسه

ندر عاشق قورک حالین بلبلسه کوزل سوسه ذلغکار اولسه

جغای ارقلسه حیرتیه

سونم اولدو فادار اولسه دلبر

نم بکدی یازمندن خط ایدرینم نجه یلدایروم ابریزم ندن غمبیه

سز کیدلندن ایمل دیونه ملک کفره جوی باراشک چشم اولمشد کفریم

کل یوزک قویب سنک کلزار خیزد کبر ابره ادم اولما سوزده ایتیم

اولور برده اکر فغان اغلر سیم طیب کویسایون جگر در زخمومه مرمر

حیرتیش اولان کون یوز کلزار کوزومه برده جگر کرا کرا عالم

الده آجام صهاروش ایب سیمیر تقال قومه ترنگ کدورتدن دلکده فغان غلها

رخک نور تجلی شعاعی طوبی آفاق مدا و نرسکده همتا اکر تورنگ مقابلهها

او قورکن مصحف حسنی کلامی طوطی اشیدوب اولک منظره دیش خط دلهها

بکون ییلان عشق ایچره قورسیم جانله یولکده تیغ حسرتی ییلیم دلیسه دلهها

بقالی کوزله ای عوفی یولور دار نختند جمانک عز و جاهینه غرور اتمه قالیها

اکر راه محبتده اولور کشته جانان

یازمه هر یقیرمه نجوی اساقان دلیها

کمر بندن قوشند قیما اولور وی بیاز بتم اتیمجه اولمز اولمش دهان دلهها

راکنه زانمده سینه بی کینه ای دلی هزاران محنتله ایلم بز قوت جان دلهها

براه اتمه اکر درد و غمکنده کوهنا ایچره هزاران هرزن اولمده فغان

ند جانمده قیاقی کوهکن انظرها اولور دج جلدی حاصل ایدیدم جواز

کوزنلر برق هانت صمصم نلر آسمان اوزده

دروتم اتشی ایدی شفیع بریزان بیلا

جلسه او یور اعلی برندانه طوطی اول حالنی اغز کرکدن ندانه طورمه

رسوای جهان اولغله یار الکفر بلر کله عشقک جانانه طوبی مده

اول یوسفله وصلتی سن دشته کورنگ ارباب جسدن صقین خوانه طوطی

بز یولده حیاتی نیده من راحه جان یو ای خواب اجل کل الم جانانه طوبی

می ایچمه کوزل سومه دیم لر سکده نومی

اول زوق همان زمره عرفانه طوطی

الایتمها الساق ادر کاسا و ناو لها قلیها بزلی اولدر مین غم غافل اولد چانه

از لذن مکتب عشقک بر اسناد صفا کوروب اینده طبع دیش بو جیل قالیها

اولور مش دیده دیناره هایل اشک ایشدی جلوه ایام کون مدد کوزک سانهها

کوزد سیک منجه پدایته بزلی کشته خیال نبی ای پر مغان همان اولمک کوی لها

بهشتی ساده رولوله ملاقاتده عانتک

قول اولما غم سیکله کمر تقادد غلها

الایتمها الساق ادر کاسا و ناو لها سخن کجینه دیرینه علیک چاره غلها

دردی

خطلوکی شروانه سمر قده بکرک
 ازک تو زین کحل صفا هانه ویر
 اق شهره الکی یوزکی بدین ایلنه
 مسکین چچوکی ملک قرمانه ویر
 کوز قاره سینی مسکن ایدن تکملک
 ظلت اینجه چشمه حیوانه ویر
 بن او خیالیم که ایشیک کدالغن

تخت عجله ملک عثمانه ویر

یلنه سابه وراول سر قداک کرجه
 غبارم نحو ایدر یار صبا که هلاکم
 غبار خاک ایاک کحل چشمه انبار ایکی
 ایانک قوزی اولوق باله لاهمی حکم
 بولکله نغری باشا کوزی باشا لوعالم
 انجون لاله پوزال کی سینه چاکم
 نوله بر یادک دامن سر وازد ایلر
 تخت سبزه زارده افر صوبی پاکم
 اسیر زلف دلدارم کنداش که بردار

دل علوی کی زارم غریب رو نامکم

بای خانه دنیا و بنیاد ایشر بیدم
 قاطاشیله یا ایشر خراب اباد ایشر
 سیماز تختی ویردیله روز کار
 بو عالم متکلی ایشر قور ایشر ملک

دل اهل اولدی کون بره اوله پانک
 بولده جوغ ایدم نام و نشان پانک
 تخت و در دیلا بیلده دولد کج
 در ایدر حالنه هر چاره بز چاره پانک
 خار غن کلشن کویکه بلبل و شنه
 کویکه ایشدی فریاد لغم خوره پانک
 سیم اوزره داغ حسرت ایلر
 حالنه شول لغم هر کدن ایشر یاره پانک

ای خیال طالعک یوقلد سارک نیلسون

چون مسکله بیلدی یار شمر اولمه پانک

دل شفته قیلر سنبل کل بوشکدر
 صبری غارت ایدن حالنا کوشکدر
 سزیه کلشن کل ستم کون ای لاله
 عاقلک لیل کوی یاری خاموشکدر
 نه خراب ایشر سن مدد ای غم یار
 تنه قائم قومین ایلکده بر بوشکدر
 سن شه حسنه فلک تحت سپاه اولد
 مهله ماه قیلکه اکی جا ووشکدر

باده عشقکی ای دست خیال ایشر

کلدی باشنه عقل داغی من خوشکدر

فاشک هلالنی تابانه ویر
 شمع رخوکی مهر در رخشاهه ویر

صطوک

اول شهوار میدان یکسه سمتانک
 عشاق اولور او کجه سر چله پانک
 قاشکله کوزک ایدر دست چجهانک
 نیر کیر ویر بصوبه کاکلک قفا
 عشقکله کوزک ایدر کجکل استر
 در دیلا و تخت اکا کرک کاه
 لوح اوزر دست قدرت یار ایشر
 حسنک سنک رضاعه عشقکله
 هر کک شاه اولور دنیا حضور ایدر
 در ویشر که اوله قانع عری کچر صفا

کلزار حسنک ایشر هر کجه صبح اولجه

اوقور محبتی ملحک بلبل کی نواده

طروت زلف نبیل سا که محصو
 لطافت خود ازلدن سا که محصو
 ملاحظت عارض نریا که منسو
 کوزلک خود حد نریا که محصو
 حلاوت اهل شکر جا که محصو
 تکلم طوطی کویا که محصو
 تبسو نجه خوشبو که لایق
 غمکله ناله قلمق پاکه
 قبولی اغلق کولمک محصل
 بری سا که بری سا که محصو

اگر چه خطبه عشق اوقتی ایشر
 ول سلطان ملک عشق اولان فرهاد ایشر
 ستای روز عشق جانانه چقرم
 جهاننه کیشدن باق قلان بر ایشر
 سلیق هر کک اوله دماغی هر وچوزنی
 ملامت بر مکافه ایشر فریاد ایشر بیدم

طوطی بقر ک اول چشمه هلاک ایشر
 کل بلور شیدا استی بیلدر اما نیلسو
 عرض ایدر ک قامت مشاکی ای ناز
 راست یله باغه سرود لارا نیلسو
 عارض کل کونک اوزره طوطی بقر
 اشیان زلف اولان زلف منسا
 خار در روحی چکشدر کورب
 جلتنکله کدوی کلبرک جمیل نیلسو
 رفو و جمال کدن شور در جهان
 سن طوور کون اقباب عالم ارا نیلسو
 کوری بن صحر اقیاس طولده جمو
 رؤسوی با من که ساره صحر

ای حقیق قلمه دنیا دن شکایت ایشر

الده دنیا اولجه سا که دنیا نیلسو

اولسون تم ایشر اول اوزوی سا
 قالسون بلا و غم بو عاشق قاده

شركشك ايدى ذره كبر جانك كوكل مهريله مه بوداره لرده طوئند
 اياغنه اوردى شيم برسى قندك جان چشمه سارى خالك بدنه
 براوزه كه عالم واريدى عشق باره عالم هنوز خواب عدمدن اتمند

پروانه قندى شمع جمال خيالى

قنديل مطلق سپهر اوزره نيمدين

نچه برخون غسل آب ايجلم كلبه بقر قند ح شراب ايجلم
 اولم باش اجوق خسر اباق كسد دن اميور حجاب ايجلم
 ياره مه كوز ديكوب جاي كى حانه نرو اولدن خراب ايجلم
 رقص ايدم ذره كى شو قند بگه دبر سه اول افتاب ايجلم
 اخيره حساب اولور چونم ياره بزه بى حساب ايجلم

ايلزدي خيالى صحبت مى

ديسه حسنه رباب ايجلم

كل دروى كندى زكسه لاله قند منوش ايدك ناله غساله

دیده که نیم بار بلب نمه کیند کوکل ریدی عینکه اولان نمه کیند
 دیدم که نیم شعرد و شور نیانید دیدی اولی سگر جلوانکی نیلر
 دیدم که کوز باشی چوم چمن اتمند اول دلبز که کوز دیدی نه اکین
 شور بلا اچره بریان ایدم سینه دلبز دیدی که باشک از نمک ایلر

یاراز دیدی ناتی یوق بزم محبتد

فویاد و فغان کند از که نمکی نیلر

قاشک دل و جانته عکله اوق عالمه کوز هر و فابانز اوقورد
 اولماسه اگر یار وصال اولد دستان و غصه عشق کو اوقورد
 کلشنه اگر مجلس جانان کوز دیدی واعظ قویوب و جانغی بر کله اوقورد
 الذمه اگر کولنر سه کالغیار کیم قوز جانم دخیلر اوقورد

تیغی صور سه اگر اول کوزی ناز

غمرک کورده سیف عاسن اوقورد

روز از له خاک وجود نمید جان طفل ایلخ تیشکنه بلنمید

مرکلا

پس کرام دکل عقلنده واردر باقل
 حلقه زلفت سیاهک ای صبحی ساجتد نعل سیدین خطکده دیر اولر ایل
 کند اول رخساره کلکوله سنگه حسنه بر دم کوز ای خورشیدین

عشقه فرهاد اولوب بو لکه جان زیر

قلده خلعت عیلمد حسن خیاط قضا کوز کبی قیلک جهان فی نه زین قبا
 چاک ایدبدر کچم صبره کربان حیا دامنک جو بله الدن قوبه صفا دیبرا

اول اولاج ایش دکل باقم دخی تا اجل

کوزنک خونا بقه کورب حم اتمند بوللر اوزره جسم پاماله کورب اتمک
 بویشان اولمش حلقه کورب اتمد درد مند عشقه کالم کورب

بول اولور دلدانه دیر اچ خود واردر مثل

باغ اوی خراباق شیم قلدغم بزم عشقی شمع امله من قلدغم
 سر غم حالده افاقه روشن قلده ای سلی ای اولوب چشم اوند

النه عشقه یازیلر یازیلر یازیلر

دفع اتمکه عبار غم غاصه باد نسیم و انش سنیاله و قند
 عاشق جوان و یار جوان فصل اوق صند بو قوی زاهد صدساله
 احوال هر خنده زبان کلدی کله بیلر چند کریه ایله ناله و قند

نومی کدای جام می اولسه عجب شاه

زین قد حلا اچره سحر زاله و قند

ای جمالک پرتوان وار صبح نزل بر تراولسه منزک خورشید اورد
 سنه کوشش کال اصغر اوستاد قلدن اظهار ایدور جو حضرت عز حیا

جمله خویان اچره سن جانان قاشو بیدل

افاقه سی بشکل کتر کداهه منبر نچه خورشید عالمتابه حسن اتمک
 هر کدای استانک شه صاحب سیر مصر دله شاه اولور یوز کله اتمک

حسای یوسف اعلای کوز لور کوز

عاشقه یار ایلر جام شراب لکشا جانده اولر مصق در می نیم صفا
 روح چشم اولمش سیحاش اولر ایلر لعل کونک کورب جان ویرین قشا

دلال حسنی مرغ چند کل ترک انجمنه آه عاشقه جانانه کلزاره
 از رحالی رونق آه هزاره
 و پیش عذار یاره صفا خلد کشتا ^{ترمش زخمه سوره و الشمس}
 و پیش رحالی آینه ماه و ش جلا ^{مرات حسنه صمته کدر ابرشه}
 نوزاتی ز ناسه خط مشکاره
 سیار قندی بلا لشکر آفتاب ^{تیر قضایه ولدی بار ابراق}
 سناق نایه چلی هوا عمر زوقی ^{طعن آینه امر حقه یوری و نغمه}
 احوال چونکه دکل اختیاره
 کل کجی شمع باقیه برده قولان ^{درد در روز بلباش و در به حاله}
 کز باره مجلس مهر و قاری قور ^{صوت اهل جان غزل سلیمه شاه}
 یارک صفای وصلتی بوس کاره
 کوخون هر کشتی ایلله فراد اولسون ^{اهل عشقه بن طور کون کلمسه}
 تلخ چونکند نهدک رد ایلله یاد او ^{غصه کد علله شادی یلین قشاد}

کشت و گذار باغ خوشدر ^{کاره} بنور سید غنچه دهن کل عذاره
 چون تازه لندی کلشن علم ^{کاره} خوشدر چنده سیر ایلله تازه
 تاد شمنک یورکی بولینه تازه یارله
 ارکان عشقه رزق و ریاضت ^{کاره} زهد دی زانکه طبعه ندیون کسل
 باغ بهشت چونکه التزیل ویر ^{کاره} نقد جان دکل یوم دولکل ویر
 وصل جینه فرصت اوله نو بهارله
 ترک ایلله زهدی مند مری ^{کاره} نقد و از بخت زیبا جماله ویر
 برقع بیاله باد چکوبه دیر ^{کاره} بلبل کاین المش آله بند بوله دیر
 خوشدر بیاله بر صم کل عذاره
 خاطر خراب عقل مشوش ^{کاره} کزار خست اولیه دکلشن سوس
 کلچنده کورینور ^{کاره} ای تو بهار حسن حضورش سوس
 کلشن کوزومه دوزخ اولور انظاره
 دردین هزار دله کار چاک ^{کاره} قلسون غغان و ناله لرافتاده
 دلش

بنام مرد قوریردیک بند همزاد ^{رحم ایلد ایلیدیک جیش نلند}
 ادم ابرومعه قصدا یلیور جان ^{زلفه غمک چکر جاره زخمدنک}
 حیرت ایلد حیرت کسبی جادو
 حافظا تیر غم کدر دلبیر جان ^{جان عشاق بوند و حاکم یکسان}
 بنام جان ویرمک کوردی اکر سلطان ^{ان نظامی چونکه یارک کنجد ویرن}
 قوجوریک ملک ویران اولسون ^{اد او}
 ای کوز لک باغی ایچره تاز سوس ^{کوردی قند کبی غزل کل ایل}
 ای اولور هر براقه باغ اولور ^{تامغبر کا کل خورشید عشق}
 بغا شمد کولسی زنجیر زلفک ^{بند}
 طویح ایلد یار ایلد کهنارده ^{او کدر طاروسه حلوه قامتک}
 سیه چاکلدره قاشق لاله ^{قد بیلورک نعل کوردی چون}
 دوردی الماغ وستنه ^{تعلیم ایلد سوس}
 اشیکدن باش جان بیرد ارجانا ^{حسک کدر ازانه کرمک دلجانا}

اولین عشقک سیری غمدا آدا اولسون
 زلفک زنجیرنک بر جانه ^{کاره} اول سیدن سیر سیر دوانه کلشن عالمی
 کوکلدا نمل لعله نام مسیح ^{کاره} بوضقه کوردی بوسه سنل
 کورک اول ماه حورش پریزاد
 لاله زار حسنه چشمک ترک ^{کاره} بلبل شیدا به خسارک کل غم ایتیر
 اول کل طرفه زلفک سبک ^{کاره} سروق کد عاشقه خنجر جان ارا
 هیچ عمر تسمون علله شمشاد ^{کاره}
 کلمه محنته قلام حسرت ^{کاره} فوکلدن جان بیزک اتمکله اولدی
 بلبلدن سنک دردک ^{کاره} اغزکی یاد ایتد کجه باه جو ایلد
 تو یوره مدکن شاه کسه ^{کاره} یاد اولسون
 دیردک کجانی وصله ^{کاره} حاکم پاتم تو تاس چشمک نور
 دیدکجه کج عشقک لاله ^{کاره} کوکلک ویرانسن ترکه محزون
 وعده وصلک کجی ^{کاره} اصل ایلد اولسون

کوکل
البرک شفا لوزن درمک لرجانا
عبر افشان زلفه که ارمک اوانا

سرتسراولمانه هفت اقلیم سلطان

داعلر له لاله زار استیم اولدی باغ و
جوسار اشکم اولانغ انچه اوچانغ
زنه کلزار جهان میزند المیر فرغ
سینه سینه هر که کد فعل اقلدی تاغ

الله الله از وزن سودایه شمش درد

بغری خون ییره لی قوت ل اوره
هر بندن بقرن ارمق رو اندر اوره
اکثر سن چونکه در دین عاشق سچاره
ناصحاندا تمه که میهنند اوله سچاره

ایلیز باغ نظر سیر کستان استمز

قلسلر کوز کوره جانا جسم افرام
ایشکلدن بر قدم کم میانه حوتم
جوز پوزش حضرت سلطان سلیمان
اولکه عشق اهلیدر اولور کوی درت

شویله دولشد کوکل که قلم شد جانی

عمری صد خنجر هجرانله اول ستم
قطع ایدر به باشکی قطع ایزدیند
انکچون کورنه در اول خسر و صحت
ای محیط خط سودا سنله لایبتر

ایلیور دیوانک طاعنیا باز استمز

عشقیاجام از لد جان بهوش المیز
یاد قلم عالمی کدون فراموش المیز
قطره صینر محیط عشقه جوش
ای محبتی بار لاندن بر قدح نوش المیز

پاره نلسون تیغ محنتد ز قلم تک بند بند

الف عشق المیز انسیب جان استمز
الثقات خلق کلکیفات انسان استمز
ترک ایدر جمله جهان لیکن عنوان
اختیار فرایدن در کجا باستان استمز

خضر اللدن کراور سه اب حیوان استمز

رأیت فنه چکوب اول قدیم بکلر
اوشدیلر یارینه هر شخ جفا بکلر
بیره کندی نیمه غموی جاد بکلر
برالای اولدی پری شیره لوهو بکلر

زاد غندا وز که مرکز کدوبه تا استمز

ایلیندر کوشته فقری فانی انصیا
تاج خورشید و فلک محنته ایلیور بکلر
ماسوای عینه المیزوفانی روز کار
شوکه استغفا سیرنده او تر بکلر

کوزی امورک لایینه یا هو بکلر

قندوب نارغم عشقه خون کوی
کوز لومدن ایدر کد و کوز کوز
صنم کوز نوع بشر دن کله شوره
بریری ایچون او ایکی کوزم چشمه لری

کرم راه خدایه دیویر السلیک
نه خنقانه کوز لرنه سلام علیک
فارغ المیز کسبیه طاووس کلر

صقنک بلش اولک اغیلدر اول صو
جان دیر سلک اکر اول خسر و شین
غالب اولسک در عشقند بون
کوهکه
نقدنقد درونکده نثار اولسته
بی وفا القلراید دیوانه جانلر و

حسنک حیاتی عاله ای دلبر ایتر
لعلک صها سی جامه مردم عدا
حال رخک بوسنبره داغ جفا
در کثورنه زلف سیاه بلا

عجا بو یلی اولور دینده صب بکلر
پاک روتازر جواندر پاک جانند
کلدی انمه ز قسمی مکر خنر
زین
بقدم الملس و دیسانه دهر
زحمت و خیم کتوری اوره اوور

بقاعه بو ولایتی برادر هایت
اغیاره او یوز نی ای قشلی کان
انمه بیانه او کجی کوکسک کرب
مجر اتشنه یا قله بو خنر بی
امان
کد یاش کلر کوزم دن و کد یاش
برشقان

برای کوز نی بودینه محبوب کلر
بو سنکه جمله کیند بری مغنا کاه
چقر طغری بولکد فری ایتر
کراه
بو لاینه بو یتر چاره نه در و شونه
کسیه او یسونی و شمسور الله

در درونی بلکه بوماجر ایتر
ایزک توری باشمه اکر اولدی تیغ
اولماز ایدم بو چه لخلق اولسته
مقا و اولای درده و الاستمز
بیمار عشقه شبر لاله علاج

زلفی دینله اول غمزه جاد و بکلر
باقیا کل اولکجه دل بولیند
دیلم همه ندایر چکل استر

وارای طیبیب قونینی در دم بکایت
چکدم بورد دیلمه سیک دور و جفا
دلبر بولنده یلدوم اولدی قویها
ایچرخ سنه یا کچی اوله و وفا
کلامه بوفانی عله هیچ سورمدم صفا

باز منده نامم بقور بزم کجا رفتی ^{اندی} اقدی قلوباشم عکس لعلک شرب
 قوامی باشم روی منی غرواب ^{نظام} دغم عشقک بنی قعدی غراب
 انوکون اولدی پرورداهم کوکره مدد
 قتلی لعل دلبروا کین باقوت بحر ^{یوردم} ال چشمه ارجان باده تر
 ناولور جام و حمید و مرآت کین ^{تجلی} صفای صیقلیت مرآت و
 اوماهک عکس حسید رفعا ز باهو ^{القصو}
 شه عشقک زلدن نیده فرما نیوز ^{جانا} بلا ایلنک سر کشته دور نیوز
 بزنی صمه جهانک طالب عنوانیوز ^{نه} دم ک بندن شی شاه عالیش
 ایرک اول ملک غم سلطان نیوز ^{جانا}
 تکله یوندا اوزده رام و راحت ^{هوای} عشقه صبر اتمک امکان طاق
 درو با کنگه بزنی کوز جای قامت ^{بزی} اگر غم عشقکد کین فرات
 بومیدان بلانک کوی سرگردانیوز ^{جانا}
 عبت پونه سنن نار عشق پاکه قالو ^{جفا} و کرم معاد اولور کده حوس

زیر بود کلو عالمه بریو فایتر
 کسه تیی سنک کجی بدی عز اولسو ^{اج} اول جهانده مستانعت اولسو
 علم ایچین مفلس و بی عزت ^{تکیده} کوکده ذره قدر منت اولسو
 اوردی دیدیک نجایه بر بور یا تر
 شکایت روزگار مدن که برده اولدم ^{خشو} فغان بخت سیاهدن که قانطالغ ^{معدو}
 یولدی غنچه طبع لاله جام غم ^{سود} بهارستان عالمه اچلمسه کل ^{مقصو}
 نغمی بلبل جان چونکه کلزار عدم موجود
 زمین دله اشجار محبت چونکه صالک ^{تقضان} باشم هر ک و یاری اولدی ^{نیغ}
 سیاستک عشقکده سنک ای کوز ^{اوریدن} باشم جلالت غم نتیجه فرست ^{نیغ}
 کوز مدن اولجری قعدی کل کوز خون ^{بود}
 سنی بر حسینه کم کورسه در ^{نالبلیر} کربان کوی کل کجی چاک چاک ایلر ^{اوله}
 بنی سنل صیقل سودا لری تره لاک ^{رکده} خال کجا کله بحث اشتر لاله ^{ایلر}
 عجبی اهل هند اوده یقرسه کافر اولدی ^{عود}

سیر داغ صلاهده عیان اولمشکن ^{سهم} طعن عم اعدایه نشان اولمشکن
 سینه قوس قضا دن طوقوز تیرندر
 الم ال دایره وحده ایر کوبلین ^{من} عرف سرفی قلمده نمانان ایر ^ش
 ماسودن کچه من واقف اسرار الوین ^{پیرم} اول پرده بنداری قلدر کوی ^ش
 قالمین ایکی لکه بیلین ^{بیرندر}
 کاسانانه شوک قلمی مقرر اولر ^{مال} ل جوهر اولوب و صفی کنون ^{ایلر}
 واصل اولنجه کده وی مدین ^{عارف} یک نظری چلر انی التون ^{ایلر}
 طالب بو عملی اندوکی آکسیرندر
 نجه لری کجی قلدی زلدن اقرار ^{نجه} لری ایلر قالو بلایه انکار
 ایلیر ویریندیر و فکر زهار ^{اولا} چو خود اولمشدر اکار ^{وار}
 یا بواستان ضعیف اندوکی بد بیرندر
 ایله توفیق خدا مرعلک اینه کول ^{قدر} یله حواله نمانان ایلر ^{فضول}
 جمله امزده اولد رفعا اعلیل ^{فعال} مرانی ایلر ایلر ایلر ^{اول}

سرور یوز و قصه و لاله مویوز ^{فردن} اغلر غلر غلر کوز کوز کله بلانوز
 لکله خطکان که مست و که خیر نیوز ^{جانا}
 کلور که از روی کوه صراف باشا ^{دوش} کلر غم عزت کوزی خت باده
 کوز هر روز شب خون شید اکی دانا ^{و شون} شتله کدر سا فو کوه و صحره
 کلر کوز کجی شای سحره مان نیوز ^{جانا}
 جان نیلیدن تار موی کل جانان ^{اسیر} اولدم کده عشقه قلم زور ^{کردان}
 پاشان اولدی غایت کچم حال دن ^{اولد} لکده زلف کله نوعی ^{سالتا} بسرو
 محبت بزمنک سر حلقه زلدن نیوز ^{جانا}
 خواب غلته کول کلکت و قعدیر ^{سیر} ایدور علم سفید بو عصبیر ^{بیرندر}
 اندی بر قصه دایکینه تاثیر بند ^{زاهد} لواقعه سوله تعبیر بند
 خدمتده بیلین بنی نخی تصیر بند
 قائم تر جفا بیله کار اولمشکن ^{نلوک} دردم دله نشان اولمشکن

چهارباده نهانی سنی و العشق
چهارباده نهانی سنی و العشق
چهارباده نهانی سنی و العشق
چهارباده نهانی سنی و العشق

تحمیس کتابی
رضیت ایدرم اولدی بولانیه
سهم قصابلورسن ایشور نشانیه

کوردک زمانه اویمدی سن اوی زنی
فکری اکلک نوله مردم ایغیان
چو کسک ندر آنکه قصه ایله

کوردک زمانه اویمدی سن اوی زمانه
باش که دهر غریب اولدی
ال ویرمه زمانه صقین ایله

کوردک زمانه اویمدی سن اوی زنی

دنیا سنک اوله طوطی نلسنک کوردک
صنمه مرادک اوزره دونر ایما کوردک

یازمش نکر مقدریه لوح چون
شاد اوله غزیه فقر کسه چکمه

کوردک زمانه اویمدی سن اوی زنی
از کتهاء وزیر اعظم حافظ احمد پاشا

بویج شهر نده مکر اصل نیک برنجان
ترکه بر نیک ایلیم که اکلک روزا

کوردک زمانه اویمدی سن اوی زنی

بونه حلق اولور روح غوری
بوغزیدن اینجک روح غالی

اضطر ایلیدی کی روح غالی
کلبه حورن که حلقه سید رای

چیکر شاه جهان ایلیدی
هر کور اولو امر حلقه ایلیدی

چیکر لوفعی کوردک دیوانه
ایچک ایله الویز کند و زکاته

اسم و رسمیلر یزجون چهل دیوانه
قنده وار عشق و عشوقه ایله

سود و کندن نوله عشق ایله
هم ایس و هم طبع و هم صاحبیم

یازدی خاطر صغیر سنده
چیکر هر حرف ایلدی بر در هر دو

مهر و مودن نسه صحافلیک
جلد تور اوزره موم و لوسون

ایچیلوب کیلدی کور خوجی یازدی
جام و شالین له جونکم کز و دور

کر و کس کی مضمون بری و کلا
واصل و لغوی صنای سینه خوانی

چرخ پراخیم صرع جلدیلر بردان
وصف خرابه یازدی کلا

سیم افشان آل کاغذله اتده اول
وصف اولدن بورتک شاعرانی

سويل حسن كل باري مرزادانه ^{خلك} ^{خلك} ^{خلك}
 بزم عرفان الحجه كلسه بحی ^{خلك}
 بال اچوب طابوس وشن اوراق ^{خلك}
 رسته جاندر اكه شيرزه كوياد ^{خلك}
 سويل چكه مرزبان اوصاف ^{خلك}
 طفلان فن طربوا عشق نكيس ايلسون ^{خلك}
 بركوت در بزور مكوت اچوردی ^{خلك}
 حبالا ولسو سراپا برنظر انظم ^{خلك}

وحشی
 باده مشق ابرویش مکرستانه ^{خلك}
 گلستانه كرتنه زكنين ورق لوله ^{خلك}
 مرزبان رعاشقك قيننه كيمك ^{خلك}
 هر چه ده بولونو شعر در باری ^{خلك}

پرچوايه انگ سترش قدوس ^{خلك}
 خان محمد معارف اهل ابد ^{خلك}
 رقص ابده پرزده سوي نواي ^{خلك}

عالمي عرض تيه شعر اوله جانانه ^{خلك}
 جاهل و نادانيله اوله مصاحب ^{خلك}
 نظم باكيه پراتمش سين ايدال ^{خلك}
 جدول ادم سيم اشكي دل سوياد ^{خلك}
 حسن خط سوداي زلفك ال کاغذ ^{خلك}
 روز و حجر انكه شعرم بازمه خوف ^{خلك}
 بيكدي اسكي درين كس ^{خلك}
 سطر امواج اولدي انكه سوي جان ^{خلك}

كل كجي زكين ورق لوله مرزبان ^{خلك}
 كه جمالك من المبركه خطك ^{خلك}
 قصه ليلي و مجنونك در بر برخبر ^{خلك}
 اشابه اشنايكانه به بيكانه ^{خلك}
 راز دارم در انيسم منم همصميم ^{خلك}
 سوزش فتنه هادي غزل انظم ايك ^{خلك}

صدق بك
 مدحك ايشه ولي مرشاعر كبريه ^{خلك}
 باد در هر ورقه صانم عشقك ^{خلك}
 حال و خط و غمز و رخسار ياد ^{خلك}
 سويلار ياب نه راز و روز ^{خلك}
 صدق ايم معارف اولورم كوياد ^{خلك}

طفل ايجد خونه و وندي لطف طبعي ^{خلك}
 جلد خيله الله او اقدى سويك ^{خلك}
 زمزه بارانه چوكم بر لطفك ^{خلك}

مدح
 دار غريبنده مصاحب كيبدي ريار ^{خلك}
 هر كيه دوش اولسه سويلر كنف ايد ^{خلك}
 قصه درد درون نقل ايد رع ^{خلك}
 اغزواجدر بيم سولتمه هجران ^{خلك}
 بال و پراچمش شهاز مكن پرواز ^{خلك}
 وصليله خندا ز ايدركه هر كيه ^{خلك}
 مدحيا اشعار ايله احوال اشعار ^{خلك}

هادي
 كلدي تخصيل سواده مكنت عرفانه ^{خلك}
 مرزبان اولوق ديلور ايدال ^{خلك}

الدر اوراق صغره باز کن مگر ک
اشغ خونه ای مهر و بوندی فانه
سینه سینه کنده عشاقه بکر زنی المثل
کون کبی مجاری اولان بر شه خوبان
نوله اسکات اولسه یانندن ای دل
گرم فرقدن بکر اهل ایلارانه

ای ذکای کلشن عشرتبه ال اوراقه

اجلیج کل کی بر صفا رحمانه

شرح ایدر حال درونم اول کوزنی ^{ستانه}
بلدر ما فی الضمیر جمله جانانه ^{حک}
خوب دور و دور تو خیر اولدی و چون ^{دانا}
بر عجب اکلجه اولدی جمله بارانه
چهار کاکلدران قدا الفار بود ^{نون}
بار جان اولدی محصل زمره فانه
چشم پر خونم در اولدی و مگر ^{فلم}
بر تعجب اولشه خوبه بر شاهانه
کون کبی مجاری اولن دلبر ممتاز دن

شوخی با الله یکدر عاشق نالانه

ساعه مهر وفاد بر مجلس رندان ^{حک}
گویی اراح معارف بخش ایدر ^{بارانه}
نظم جان پر وره بکر بلبل کوی ^{دل}
وصف کل دخله دوندی بر برانه ^{رستانه}

خندکی چلی
باز فغه هه شاعرک شعیر کز ایلارانه
انچون وضع اولندی مکتب عرقانه ^{حک}
فونده الور کز تصویر نی هرور ^{لرک}
زند عارف در دلاما بل کچر خوبانه ^{حک}
جان بیبر جانا قول اولماغ سکا ^{باردل}
اوروی باز و بکر السله رندان
فی المثل خولبر سیمین بندر سینه ^{صاف}
بکر اولن ازل طبیعتله دلامانا
خونم اولدر ای خندکی صفتسون ^{مار خدا}
دوشسون هر کز فلکن جاهل ^{نادانه}

قابلی

عاشقک ازل ناز با جرجانانه ^{حک}
حبابه عرض ایدر اول شاه العیاشانه
کاغذال عدل شاه وزیر قطعی ^{حک}
حسن شاه محمودیله بر شاهانه
و حذت کزنده مع الذن و شرف ^{حک}
کل کبی اکلجه در صاحب عاقانه
پدر و باقوت و الماس و لایله ^{حک}
طفه ایلر حاصلی جمله بحر کانه

سینه بکینه سینه کلده اهل دلک

قابلی بکر زمان بر دلبر فانه ^{حک}
وکا بی
نوله جاندر نیک اولور سه زمره ^{حک}
عقانه
عجزای ایلر ادا سی خوب اولان ^{حک}

دست لطفکله یا پاسون بوجل ویرا
چهره بر در و کد بودیده تر لجه ^{غیر}
نچه بر ضایع اوله بو نچه کشر ^{غیر}
ای ایلم حسرتله شام سحر لجه ^{غیر}
نار غم نچه بر یانه جکر لجه
طوتدی افاق مدد در دل سوزانم

غرضک جور جفا بیسه بتر سلطانم

بر سنل یاد شم بنده فرماندا ^{لو}
پایمال کسوی پریشانک اولور
قشقرک یانه بیک جانانه قویانک ^{لو}
بر ایکی کون بوقنا تکیه در مهمانک

سکه لایتمدر ای خسرو عالی شانم

بیکه ظلم ایلده سن چرچه چقه افغانم
وار این عشقکله علمه دستار ^{لین}
دوشه بنظر اولور مجنون کچر بیان
سایه و شرم کله حاکمه کسان ^{لین}
کچر عشقکله هدای کبی ویران

شهر حسن ایچره صالتر سر کوی جانم

صوله سن یوللر و کدی بدنه خونفشانم

کندی بر حال طفل دلستان ^{المود}
گلدی تحصیل کاله مکتب عرقانه
اجد و غم دم معنی مجموعه حسرت ^{کورد}
کویا اینه در اول خسر و خوبا
اسمان انجمله اوراقن زرقاشان ^{المود}
بازدی اولماهه دبیر چ بر شاها

هر غزل کیم نظم اولور وصفی ایلارانه

ای بصیری در میان ایلر ایلارانه ^{حک}
مسدس هدای
ای رخ باغ لظافتن کل خندا ^{فرد}
طوتدی بلبل کبی دنیا بوزنی افغان
از قلیدر چقه برج بندمدن ^{حک}
ای بی در دله حکمتله لقمان

شربت وصل کله ایله تم در مانم

دوشسون بونکه هر کله اولور ^{قادر}
نولا یانکه سنکله اولور ^{کنا}
سکبا غشله کوزلک بشکون ^{کنا}
قول کناه انسه دم اولور ^{انفا}
بکازم ایلر ایسک حمت ایلر ^{ال}

بوزمه بر کله بونکه سونسون جانم

دھی از عاوی پاک عقل و طبع نازد سکاو میزج دکو قو بلتت اذک
 افندی ساکه کیم در لونه برزن سزند رادک
 جفای کیمدن او کوندن به ظالم کیمد رادو
 مشکندار من بر زمین سیاو بگزیند نیبه باشلر کفر قانلرد و کفر نغاره
 کوکلر قایم چایک پتیاره بگزیند دل علوی به رحم اتمز و فاسز یاره
 افندی ساکه کیم در لونه برزن سزند رادک
 جفای کیمدن او کوندن به ظالم کیمد رادو

مسدس

اولوب
 بولن خنره متیلر بودلر اتوان اولو یا شم اوردی یانه مردم روان
 شمندی کیمز اولدی بچکمران اولو باش چکدی کدی و باشنه نامیز
 بر سر و بیلدم نیجه بل باغ بان اولوب
 سرکشک ایتدی اولدی و منی دامن کشان
 ایتدی و صلی الیه انک نیجه روکار ایتدم سرشک چشمی بولنجه

مسدس علوی
 تعالی ایتدی قند رنه دمه آورد شادک نندشیم یا اب خاک و انش ویا
 نه باغک باغبانی بیلشد در هندو شمشاد نه سخن لکشاره چکدی قامت سرو
 افندی ساکه کیم در لونه برزن سزند رادک
 جفای کیمدن او کوندن به ظالم کیمد رادو

نه کلزار ایشیدر هوای غمض پاکک نه شعل شعله سیدر نار و خسار قیاق
 نه دهر لوسویدر ابلنک بر طیاره غید خاکک نه خلقتنک قوسلکلو بودر کاشند
 افندی ساکه کیم در لونه برزن سزند رادک
 جفای کیمدن او کوندن به ظالم کیمد رادو
 رطله خنره ایتدی ملک سنک شافی صفا بخنر اولو افاقد جمالیاهی
 جفا و حوره کاهی قابل اولدق کاهی کرم قل صورت و غم عید اولسون ایتدی
 افندی ساکه کیم در لونه برزن سزند رادک
 جفای کیمدن او کوندن به ظالم کیمد رادو
 کیمتیمین دوشد لعجب ای غنچه بل غنچه فاقین ایدولر ارسید طفل ایلن

بر سر و بیلدم نیجه بل باغبان اولوب
 سرکشک ایتدی اولدی و منی دامن کشان اولو
 مسدس چنانی
 منمکوز غنچه تن جام خوشگوار اکلربی یا صفای سیر کلکشت کشار اکلربی
 بیجه حالتمم لیل و نههار اکلربی کیمکه مانع دوشوب بی اختیار اکلربی
 آه که غنچه قالدیم بر نکار اکلربی
 چوقدن ایلردم سفر بریشوه کاراکلربی
 دن کیمتار کیندک کل جانان اولدی بوخی باغلو قالمسم اشفته خوربا
 بیجه تا صبح اولغجه باد و شویا طوعدم بر کار و جزا وارن سرکریا
 اتمک غنچه قالدیم بر نکار اکلربی
 چوقدن ایلردم سفر بریشوه کاراکلربی

کدی الدن صب غنچه بل باغبان
 یارمنوش ایلبل بنخسته امیر حال
 دوندی دولت قالدیم زویا سوال
 هر کجا بچون لوروز سنن بولیدن

اشکله پرورش بولوب اولور سرور کلغناد اخیق افرین مدم قابل کشار
 بر سر و بیلدم نیجه بل باغبان اولوب
 سرکشک ایتدی اولدی و منی دامن کشان اولو
 بالای قندی تازه نهال اکر ایتدی غایت بولند ایتشد همت اکر
 درمکه سایه سنه انک خوش کیمدی ایشی اولدی اتم دیک کلور
 بر سر و بیلدم نیجه بل باغبان اولوب
 سرکشک ایتدی اولدی و منی دامن کشان
 دلدن هوای عشق ایل ایل اولما اوغخل تازه باکه ولی قابل اولما
 صالقه غیر لوله دیدیم قابل اولما چوقمت ایلدم که اولما اولما
 بر سر و بیلدم نیجه بل باغبان اولوب
 سرکشک ایتدی اولدی و منی دامن کشان

ای صبرتی یا مال اولوب سایه بوین چوقچکشم ایل ایچون غصه و
 هر که دیدم که حدن ایلده اتم دوغروسی صاقنردم اسر بیلدن
 انین

45

دهنی حقه مرجان لعل و دیشی در
 ساعد و ساقی بوفنون ایچ بیذنی
 اوله برنی می بر معنی برسم و الف
 یوریه قنه اوله دور سه قیامت
 کل کی خار و خفن الماش اوله دانسی
 رخی باغنی صبا مردم ایده غریبی
 چارده ساله اوله حسنله بدای
 طلبیای شهر یوری بول بوضفله
 میایت بولنوردیم که دستک
 کینیا در بلور ارباب سعادت نظری

مرد
 بولنج صحیح مختصر محبت شود نیاده
 انو چون که محبت مختصه بود املاده
 کلامی رضایه زبانی بوزدن در اوله
 لاری فانی لعل کلمه سنگ لور
 لاری فانی لعل کلمه سنگ لور

اه کم غریبه قندم بر بکار اکثری
 جو قدن ایلردم سفیر پر شیوه کار
 غزل - عمر

بدر بجه زرد دل ز باغی باه غریبه حال مکل کا بونوریک
 موسفید بیه ایده حال حسنه بنی سره کاسوی ایضا بونوریک
 چار بیدم چار برون نکلا بیدر ای غفلم اوله کوری سوسا بونوریک
 میوزر ای بیکر بیدر زما غن بیدر اوله بی غریبه ایضا بونوریک
 مدام بولیه حسنه بیدر بیدر ای غفلم ایضا بونوریک
 ساقی سر سه چار غن چار بیدر ای غفلم ایضا بونوریک

عصا نظرها حال ایده نایک ایضا بونوریک
 فکهای باده سه سه زه بونوریک
 شون بر کوز او فلان بولنوردیم
 بکیمند و کوزی چار و قنیه ای بونوریک

46 سلطان بنیم

باز جوق حالتلار اودی زاهدان چماندن
 کتیزم بدم سوزوش گوشه سخناندن
 دوستم جوق باشلور سا کولر بوز کوستر
 زلفکال قار تو استرا غل اوله شانه دن
 او دایز باشندن شمک حالی بوزدم کیم
 صبح اولنیه باندی باقلدی نج جانان دن
 صبریدن بجهانه دیلر وصل اولور جانانیه
 بوشلدر سولنورا لایزانی کورمدک
 اول بوی بیکر ملک کم بکوزن اناسا نا کا
 صد مزرا ن دن فدا اولسون خرازان
 عدم هم قدم اولدی شهنانه و غم
 سن ایلدن برویا اولدی کادردو

مرد
 چشم مستی بکوره خسته می جانانیدیم
 دهی دملر حلاک ایلمر انو چون بغلدم
 صبریدن بجهانه دیلر وصل اولور جانانیه
 بوشلدر سولنورا لایزانی کورمدک
 غمک او قی دلن نلوزم تیغ وار کین
 قونع عادت خود کل معصان همان قینت
 جهان کلزارنک ویریک کوزور در عیاش
 دانه سچ و کندیز دانا اولور کیم عیش ایچ
 بوشلدر سولنورا لایزانی کورمدک
 بوشلدر سولنورا لایزانی کورمدک
 اول بوی بیکر ملک کم بکوزن اناسا نا کا
 صد مزرا ن دن فدا اولسون خرازان
 عدم هم قدم اولدی شهنانه و غم
 سن ایلدن برویا اولدی کادردو

مرد
 چشم مستی بکوره خسته می جانانیدیم
 دهی دملر حلاک ایلمر انو چون بغلدم
 صبریدن بجهانه دیلر وصل اولور جانانیه
 بوشلدر سولنورا لایزانی کورمدک
 غمک او قی دلن نلوزم تیغ وار کین
 قونع عادت خود کل معصان همان قینت
 جهان کلزارنک ویریک کوزور در عیاش
 دانه سچ و کندیز دانا اولور کیم عیش ایچ
 بوشلدر سولنورا لایزانی کورمدک
 بوشلدر سولنورا لایزانی کورمدک
 اول بوی بیکر ملک کم بکوزن اناسا نا کا
 صد مزرا ن دن فدا اولسون خرازان
 عدم هم قدم اولدی شهنانه و غم
 سن ایلدن برویا اولدی کادردو

مهر
 لای رسید ای در ناف بر پیشانی تنک
 زدن بوی بیداری بر پیشانی تنک
 وله
 کلام بر کمان برود لا در سوره
 روی بر غریب سن دوند روی سیم کرکته
 وله
 لایه فراتدی باشم ربع مسکون
 کریمی بر باددی هم جمع کردن
 سوزی
 دلبر و صبر دنیا مانع از غرض
 به عشق اهل نالدی صاندی بوی از
 مهر
 نادی بی فکر میانک بر شام بن
 روی بد نظر کور مرغی کوزدن نام بن
 مهر
 با صدن دم مسافر خواند در هر قدم
 ای کوی کل بن تکیه گاه عشق منم مماندم

روای
 اله جنگ عروسی بوزن زلفک نقاب
 بی تکلف و العوم و الماسون و زاده حجاب
 وله
 دیدم ای غنچه دهن لب لبرک اممک وادی
 دوی بیک نازله بوق بر صفح کل امک
 یادی
 بوجشم ابروی دلبر خیال قد موزونک
 نهال سرو بکزن کم تنه بچین جیونک

مهر
 کوه کله نیم در دم وار غم بدخواهدن غیری
 کسته در همی بزم بزم اللهدن غیری
 مهر
 الوه کسره مکلن خانه ریحگری
 نه خانه ذره قدر به سانه ریحگری
 مهر
 کوش ایلمی بر عاقبتنا حشره را کوش
 روح دلگشایک جانمنا بحالک در
 کز که خورشید ایلمی کلن در
 دگر که بر جفا سازد در
 کز که ناله ایلمی بر در دنیا که کوه در
 کز که رها کنی در با باشد ساری در

۹۷۸

۱۰۰
 یوب سوار دستین تیغ جان سنان
 سوار سوار کردی خاک زبانه
 بیال حجت طالع فوحن فال
 ای پشای معظم صاحب سید شاه
 ای کفر صلوات ایچو الین اگر کمان
 سوری بر نور قلبی مانند اسلام مع
 سه قدر تره صوفی صاندی عفتانان
 چون یوسف پاشا بگری خور عفتانان
 ضعیف فتیله احمد بر جیب تاریخ دیدی
 بلند پای عمر او بر بی روی الامان

۱۰۴
 شکو محمد اولسون اول الله
 کفاری اید و بی قلعه دور
 بفتح کند ویا اولسون مبارک
 قلعه فتح اولوب بولدی مراد
 غازیلودین بولدن دور مان
 وزرا میر میران امرا دایم
 باش میان ماللین اید لوتار
 فتح اولوب قلعه لطف ایدی حق
 وزیر یوسف پاشا در بفتح سو
 احمد پاشا در رندی مرده لیب
 روز خورشید لای در بیلر شان
 تطویل کلام ایتمه لوم ای بار
 بقلعه بیان استادی عیار
 ایضا عن اید لوم یاد

قلعه نصیب ایدی پادشاهه
 سلطان ابراهیم خان اولدی سوره
 قبول ایدی حاجق حق نیارک
 دو شیمی قهر اولوب اوله امر زیاد
 فتحه مسرود اولوب اید بلر شکر بزبان
 مقصد و لوبن صرف ایدوب اولدی قلم
 شاد حدندان قلعه جمله سن پروردگار
 فرقه اسلام شاد اولوب بولدی حق
 وزیر حسن پاشا حق مکنده یار
 حقا بود در کخیل بارق ایدی تیر
 فاتح قلعه اولدی اسمری بکسان
 قلعه دیرن حقد رکولک الله دار
 حاینه دیواد قوشن ای یار
 نمودک اوغلی سان آتش بنیاد

۹۷۸

چونکہ بنیاد ایلدی سان
 سان دویتدن حکمرانی یار
 عاقبت لامه نصیب ایلدی حق
 اللہ ورت کون ایلدی جرنیال
 درلودر لوجهاد ایدوبیکار
 امان دیروب کفار لطف ایلدی
 قلعه ضبط ایدوب اولدی شاد
 فاتح بحر اولوب اسمی جهان
 بر اولوز اولدی بوغزنا
 اولبال اوله رهبری عین
 عهد وفا الیهدک الی
 برده ایماغک نوزنی کوزمه
 کل بزور کوزو کل بلبلین
 شمه زاعظه مشافرنک
 احمدی اوله ورسیز دیر

سعاد او سلطان ابراهیم خان
 مبارک رمضان شریک
 حق تعالی عمر طویل
 محمد خان فوشلر ۱۰۵۱
 لوجی رو شریعی اول قیشلری در

برای فتح قلعه آگری
 حمد لله که بینه خسرو دین
 سیل اشکر ایدوب بدخواه
 طغرلوب آگری حصار شه روا
 شویکه فتح ایلدی اول قلعه کم
 دیدی تاریخ سید تقان شاه دین آگری حصار ایلدی

تک جفا الیهدک الی
 کل جلا الیهدک الی
 پرده سر الیهدک الی
 غایب سالیهدک الی
 عهد وفا الیهدک الی

ال عمران بورجلو اولان کسه اوج کون او قوسه دیندن خلاص اوله
 لمانع فرق برکت او قوسه حق تعالی مان و طوار روزی قبیله
 الحرات اوج کره او قوسه بیع و شراره و مانده برکات حاصل اوله
 و عمر برفوق برکته او قوسه غنی اولوب فقر دن خلاص اوله
 الاحزاب فرق برکته او قوسه هراشی اچیلوب رزقند بره کات اوله
 الفجر صباح اون کوز او قوسه اخشامه دکن فرح بوله ان شا الله تعالی
 الا خلاص جوق او قیان مرنه حاجت دیرسه حق تعالی قبول اید
 بالخلق هر کیم اوندن چیقر کن باخود اوند کور کوز او قوسه شیطان شریندن اید
 بالنااس هر کیم چوق او قوسه وسوسه شیطاندن امن اوله و بواج
 هر کیم او قوب کند و به او قوسه اکا محر کار ایلدی ان شا الله تعالی
 اشعریه ایچور سکده رسته سیه حیا به شریفه
 و شعی کون شاقق اید و به سکده به شیه حیا به
 ش بقله اید و شعی و سکده به شیه حیا به
 اورد بیخبر و روزی نسول بکرس ارجین بیخبر
 باز کیمی س ساعده بدی حقیقت ادر غم کیم حیل
 و شام غمده چور

کله ایچرخ یترکسکه دوراته کله
 کی تالیف کتاب آتمکه ایلر عمله
 تعجب کونله قلدق کوره بالله هله
 یوغیان طبع سلیمی سلطان کچنور
 شاعیر غنغنی سنج ایله بیکسان کچنور
 تعجب کونله قلدق کوره بالله هله
 اهی اهو صنوب کله غنغنی کور غنغنی
 وار اکر بوخه قصوری و نکو حیدر خصال
 تعجب بالله هله کچنور
 وار بخه جمل کرب که بترم کیدین
 او قوب یازمی یوقه انشی یوقه حیدر
 تعجب بالله هله کچنور
 ذلی رتم بلوب اول شالی سنور کور غنغنی
 قزل قاره سنور قیشل قاری ال
 تعجب بالله هله کچنور
 بوموشن سکون ایدوب کچی بوور اولک
 حیف کم قدری بلز لو ادر دانه لورک
 تعجب بالله هله کچنور

بهار بر سینه پیر کستان اولدوغن کوزل کوزل سیرایک عشاق آسان اولدوغن کوزل
 لطافتده کورنه امانت کس می مرده چمن باشق رعالم نمایان اولدوغن کوزل
 یته زرد خنیرین پیدایدوب غم کنار استم غمک خاطرده ناپیدا و نهار اولدوغن کوزل
 قوزسه کل کل اولسه نابیلدن روی خوبا رخ جانانم کل کل کستان اولدوغن کوزل
 صفادن بر رویک سینه سن چاک استم کوزل مرست اولوب دست و کریان اولدوغن کوزل
 باقورکه سینه جانانه کد جام می ناب دله یوانده بر بوجره سلطان اولدوغن کوزل

محصل بویه بر کون کورمدن اولوزم ای نفعی
 فاک بن اولدین خاک کله بیکسان اولدوغن کوزل

کلکلی جام می ایخن افروز ایسه لم اتفاقه کلک بره نوروز ایسه لم
 مطربن اسون الله عودی یا تبه زده یانه لم یا قله لم بر دم دلسوز ایسه لم
 کیوی کونره قفق دکه هتت ایدک بر صفا الیلم کیم شبنم روز ایسه لم
 قلبم زاده ایله مطلع انوار اولسون نیجه و غم ن سر او غم اندوز ایسه لم

بیل اولسون او قوسوناره غزل نفعی
 کلکلی جام می ایخن افروز ایسه لم

کهی غیبی کهی حاج و ساراده مسین کاه مسی دکهی بد بیضاده مسین
 مسجد مدرسه کنج مصلاده مسین زاهدله خود یونایتد و کونوغاده مسین
 صراط و بس دی لاده و لاده مسین قاق عنقاده عین بله طاهارده مسین

یا زمانش قاضی و کشف حجریطبری
 حیرم یوق کوزله کندن لایز خیری

اهدی هم نفسی ناله فریاد اولدم اهل تحت ایله سلیمان کبی بر باد اولدم
 که اهل حرکتی مطلق اراد اولدم تحت عزتده دکر ایله شهراد اولدم
 که محور اولوب وصلیله اباد اولدم بقلوبک غم هجر ایله ناشاد اولدم
 حضر ایله هم اولوب ایلم ارشاد جان اولدن نکه دیویر اکامقاد اولدم
 کاه همراه اولوب ای قطبیل اولاد اولدم پنجه دم کشف کورمانا نیل معناد اولدم
 شرف زهدی لکه کد اشرف عباد اولدم نفس بدخواهی اولدر مک جلال اولدم
 جگر و محبت سلیمان بی فساد اولدم کاد منلار ایله زمره اشیا د اولدم
 کار او باش و قریب ایله براد اولدم کاه بیستار لغ ایدوب کهی فساد اولدم
 کاه بخون صفت حجریطبری براد اولدم کرج کیم او قومن یازمن اوستاد اولدم

یا زمانش قاضی و کشف حجریطبری
 حیرم یوق کوزله کندن لایز خیری

غم عشق کله م شکواید عشاق زاد اولدن حظ ایدرم دل غمی اختیار
 تن زاره تو خاک اولسون بولکن جانده همان تک قونسون اوله لمن یک غبار
 کلینجه فکر لطف عارفانه صحبت ایلر دل کباب بر غمک بوندن شراب بی خمار
 اولوزم اشیکدن خال نه در اولسون بو کال اولسونی جمعی لسا عدد کور

نیچون اول کورشن یارینه جان ویرمش نفعی
 بکوندن بویه صبح مقبول اولور ای عذار

عاشق طعن اتمک اولوز مبتلا در نیلسون ادم مهر و محبت بر بلا در نیلسون
 کولکی و یوردن کس لمره بی عاشق غمزه سیله تا اولدن اشد در نیلسون
 توله تعین ایتمه ضعیف المحتسب غمزه زلیق بر اشقت سرور عواد در نیلسون
 زلفه قالسه بریشان ایلرودی دل لوز این تحریک ایدن یاد صبا در نیلسون
 توله اولسه مضطرب حاله ایعتاقد سینه سی ایینه عالم غمادر نیلسون

اولسه نفعی توله دل بسته زلفه لیره
 طبع شوخی دامه دو شمر بر عمار نیلسون
 فکر زلفک دله تاب ووز عشق سینه ناره کلخن کویا مادر کینینه

بیک و ار اوله هر اناک ایله سینه دهدهم چوقدر کورم لم دول عشق کله چراغ
 شوقی لعل کله فتح دوغش لادن میخانه بیوار غم بره دکن ای اغم
 پای سیک کویک بریدر صغ بر اوزره قالدی خبر وصلک ایچون بولنه تو اغم
 واعظ نقد کوز و حواکسه اوزاسه اولرمی و محبوبدن القسه قراغم

نفعی کبی بن یاره چکوبن یاره کورنم
 بیک و ار اوله هر ایله سینه دهدهم

دره وارد ای غم عالمه تعبیر ایدهم فیص معنی او قدر کیم نه غم بر ایدهم
 دروش آیده رک آه محتم اولدم چرخه تاثیر ایلرین کولکله تاثیر ایدهم
 منتظر بجه ایبار معانی او قدر کتر شدن برینک شکلی تصویر ایدهم
 با خصوص است و ک شکله فورین کرم ماهیت اندیشه بی تعبیر ایدهم
 سحر مجزه پرد از خیال اتماتا کوزوک بو العجب معنی تقریر ایدهم
 خالده قاله کورمک اکثر اوله ممکن عرض حال ایتمه ده اهل دله تاخیر ایدهم

مت جام می عشق دل نفعی کبی بن
 عقله مقدار بی یلدر مرده تقصیر ایدهم

ظاهر اولتره نوله اعم او جدن شعله غم خندكيدرا محتاج دكل پيكانه

بويله رندانه غزل ازدينوراي نفعي

قابلو ز شيوه رندان بيلن بارانه

كرم اولسون ايكنن قلب اقبالبه غالبدر اكم مهر خشاب و تالبه

ساله مهر و ماه حسن و لطافت كند كوستر بوزگه كا كلكي بچ و تالبه

رفتار كرمي خنده زميله قل كذا عمر كچر فحله كچر چون شتابله

روز شمار و دفتر اعماله قاتيلوز كرده زمرباسه حساب و كتابله

نفعي چكردى بار بلاكي خال ايسه

اولدر دك اول قيسر يده ناز و عقالله

عاشقك كوكلين بقرانه نغمه غرض بوزدر ايم اول سفامه عدو رطوت آشه

اطلس چرخه دكشتر دك آنى خواجن كربوليدك بولد و غم بن حرفه پشمينه

غم فخر كبي دكل مردم كلور بوقلر بنى اولور البته حقيقت عدم در پشمينه

فور قوم اولدر بر كونا نفعي باقره نياني

بويله فالورسه اكر سوز محبت سينه ده

دره مزجوق عاشقنر ساكه كرفتارز هلم بوله تيار ايتسك ره دكله بياز هلم

شوقر بوقه دله كچر ميتاي قوتقز دوقر وار لذت غدن خبر دارز هلم

نوله كذب قور عقل و صبر و فخر مز غم دكل باچار ايسك عشقكده ناچار هلم

قبسه باشدن سر بر اولش راه غم ايشا ترك سر قلدق اولبولن زمسكبار در هلم

زده انفعي نوله ترتيبه بوان ايلسك

اوايسه اشعار مز باكيه كهضار و عمله

طولسه دستمن نوله اشكده پيمانه كيرسه كلكون سرشكم پيرد ميدانه

ناولك غمز لولك شوبيله كچر تندن كم نوك پيكان چكرد و زى بولشم قفانه

اكنور فكمو ميانكله دل اشفته بند اولور بر قل ايله بوغليخ بوا

ندر و شوكت بو طمطور او اي طالب نيا صوكنده زهر غم نوش ايندر و بوقور نلشرا صلا

مونا كم كم بمن سن براكي كوز سكره جلوا نجه بهرام كور ايلدي كور ايجره ناپيدا

با تو ديز و زمين ايجره نجه بيل حسودا عبا پوشر اول كيدر نيك حواس قله استغنا

اجن كچكندن بركون ييزن ابا ايدوب حفا زمانكه اولور سلك نفعي شام جهان را

تكبر لادخدا ياره شور سن ادمي دن سن

وجودك اكل اى غافل كه بر قطره ميندن

زمانكه اولور سلك و ليك كرتنه عالم ايكنن غره اوله براكي كونا اولون حرم

يقاسي بون بيلور و دار در چون خوزد صوبه جامي كم اولدي عبرت الو بچ بوز بيلج

ديمه لدره صوكنده صونيلورم كم كيمي كولد سر بر قاج كونا يد حشمن بيز غم

فتا سن اكلنلر بو جهانكده حشمنم كوكله بو حرا اكلميل ايلر عاقل اولان ادم

تكبر لك وجودك

دم سن ميندن

صوكنده زهر غم نوش ايندر ز لوز اكل صوبوب بر قفنه تمام سكا تا بو شولور

كيدر نيك حواس بو نولدك ايلكلن ايل سور سن شهرق نياوي كچر كم ابا غافل

هو اي نفعي قله ايشا وله دنيا ستمه ميلل بورمزي فهم ايدرا اكلر جهان ايجره اولان عاقل

غور ايتنه تكبر و دن بريكل اكلر انساني حقارت نه نظر قلم كور و ب مور سلطان

بورن ايتنر بوقاسي بوق بلور سز عاقبانه طونا كم كم سراسر اولدره ادمي عالمك

قن اسكندر و اراقني فغفور عاقبانه كوم ايتدي زكه ز تيار ستم صام تر عاقبه

صا و بوزي بيل و بوزي بچا و بوزي بچا صفيني تيغ ايلدره حالي صنم سن بوزي

قني مختال كم بوزي و ان اده و ان قاني بونلدي حمله سينك و لتي بچا اولدي

تكبر لادخدا ياره شور سن ادمي دن سن

وجودك اكل اى غافل كه بر قطره ميندن

كوزي سن ادميلر صور تا كچر انساني نظر قلم ايلن كوزي ان نيزي قانچم احوال

بوزمزي فهم ايدنر شوبله بل اكل عرقان نظر قلم سوزم كوش ايلر اكلر كم نادان

جهانه خنده و كاسلر بوزر ساكيز ايسال سور در جهانه ايلار ادا صفا و ذوق شادان

كچي نالان كچي خندان كچي درد بيلك بيازد كيمي كچي كچي صوكنده و بيا انسان

سور بركون ايجر اكل بيازد و ران بتم خير نيم در عقلم ديلم خيل پرينان

تكبر لادخدا ياره شور سن ادمي دن سن

وجودك اكل اى غافل كه بر قطره ميندن

کیمی عرق کیمی خنت ماواده ادر کیمی جوراده کیمی دم و حوادده ادر
 کیمی کوکله کیمی برده کیمی در یلده ادر کیمی طاعن کیمی باغن کیمی صحراده ادر
 کیمی سیم زر کوه بیکاده ادر کیمی حورشید جهان تاب مجلاده ادر
 بیت مقدسه کیمی کعبه علیاده ادر کیمی دیره کرویل ملام عتراده ادر
 کیمی یعقوب صفت یوسف زیاده ادر کیمی سی یوسف اولوب روی زینجاده ادر
 کیمی مجنون اولوب صورت یلاده ادر کیمی و امونکی رخسان عتراده ادر
 کیمی باغ کروی و سوسن سادده ادر کل و سبند کیمی بلبل شیداده ادر
 کیمی لوح یازیلان لفظیه معادده ادر کیمی تسیحید اشعار معادده ادر

یازما مشرقی و کشف حجر بطبری
 خیرم بوق کوزه لم کیدن الاین خبری

سویلم ایماه قبه حضرتده مسین بوخسه شول شع منیر فلک اراده مسین
 کوی و لوج قلی سدن طوباره مسین بوخسه انوار هدا یخ تریاده مسین
 باعث خلقت اولان کوه بیکاده باری مصنوعک اولان جمله اشیا مسین
 سائر ذاتک اولان و در اراده دانکنا هدا اولان شاهدر عاده مسین
 علس رخسارک اولان رفیق مصفا چشم جان بینک اولان زکس شهلاده مسین
 ای شاه جهان طوطی حضرتده کھی اسفند کھی علاده مسین

یار اولین جام صفای چکه مزدل هر نیسه چکر بویه بلای چکه مزدل
 نه بره حسرت تراشتمه دماغ چمانه لیر زوقالی چکه مزدل
 خون ملی بر ذوقه نوش ایتمده غنره اوله تلذذ زهر حیای چکه مزدل
 عشق آف غفل اولدی عجب طره بلادر هم سلسله زلفه و تابی چکه مزدل
 مجنون کیمی بوق سلسله چنانله طاقا هم منت امداد صبا کیمی چکه مزدل
 دوشده نظری ایتمه غیبه مقابل اصلا کدر چون و چرا کیمی چکه مزدل

تغوی کیمی برزند سبکر و حله عدم
 هم ثقلت یاران صفای چکه مزدل

غله مغز اوله افلاکوز وقت اولسلاک بر لوی کاعلی کوردکن طغای کت اول
 آفتاب عالم ارا کیمی سور خاک بوزک کوهک با صد جهان هم نه زکوک اول
 لامکان اولم محنتن و رنگ کله نه گاه مهر عالم ارا گاه ماه تختیا اول
 عاشور اول ماغلا یقین بری کیم کله نه کویسویه مقصود اسیر نجیب اول
 خرمه منت چکه وار صکره دل تغوی
 لوله ایب جهان فیضله لب بر اوله

قدیم بولسم انیم بوقنه دکل وارده بوق عاشور زارده بوق دلبز مکارده بوق
 نه فلک شش حمت و سبعه سیاره بوق ظاهرو باطن اعانه واد وارده بوق
 حال استقبال و اوضاعه احوارده بوق نیک بددن دکلی انسانیه وارده بوق
 ابرو باران کین دینک از حارده بوق کل ایله خارده بوق باغچه کلزارده بوق
 مصر و شام و حلب و مکرم و استارده بوق کین دکانه دکل شهر یله بازده بوق
 اطلس و کینج دکله درجه و دنیا رده بوق کوشه میکده و خانه شکارده بوق
 سر سفر حمله جران کند و افلاکده بوق دخی سر حمله مهاجر و انصارده بوق
 قصه تفسیر و احادیثله اشعارده بوق قلب و بران سانی و دکفکارده بوق

یازما مشرقی و کشف حجر بطبری
 خیرم بوق کوزه لم کیدن الاین خبری

یلور سن فور تلش بوق عاقبتک در کمانتله سندر سن نبضه هری وزم طوب اوله بوق
 بود نیایه سیه الدنوری صدقیا کامل بکایند و نصیحت ایتمدی کوشن ایتمد برامل
 تکبر لک عدا یاره شو سن آدم سن
 و خود کاکل ای عاقلم بوق قطره منبندن

کمدردی دروغ من بولدی ضرری بیه افلاک کیم سیاه ایلدی هم شرری
 سج دله قومدی باشم کچر اثری اه سرد سحر یله بولدی بولک کدری
 بلکیمی بیدم ارادم بولم ادم براری دیای باد صبا صولوم الدم خبیری
 خاص و عام شیخ دیشلر بر الاین خبری ساکد دل دول دیو سان و الله تلخ خبری
 نه حقیقت بلور ایتمه کولک اکثر خبری بخلر ترکینت خبر یله قاله خیر بشری
 کاه کاه اسکندر کیمی قلم سفری کد سیلما ان کیمی صالحدم بیدای قلم خبری
 اجدی هرغ شهبازدم هر کیم بال بوی ایلدم پنجه کیم معتبر الی سفری

یازما مشرقی و کشف حجر بطبری
 خیرم بوق کوزه لم کیدن الاین خبری

سفی عالم صفای عرش معلاده ادر کیمی اسماده کیمی کینج مستاده ادر

اول بسم الله و بعد از این ششون الکی جنبانم طعام بکن او چی الکی
او این بصق و در سخی صوغان و در سق قان بمقو بشخی علیله
او کتک کتک النبی اتا یا نه او یله چاغزوم بدیخی قورین اغا جلم ویش
قور جلمی سکزخی اولرا شکنه او یوزمق طقوزخی او شان اتدک
بره ایه و سالیق او نیخی قایه قیغی بو ماورین فومق او یه برینی اتکیلیم
بوزن سکنک او ی کچی او زرنده اسبابه و ککک او ی او چی او یه کچک
اغنی او یه فومق او یه و در سخی صفالان ایاغ او زره طره مق او یه شی
بالیق بیالغورین باقمق او یه التبی چراغی او یه و یوسوندرمک او یه بدیخی
اوشانه ایدرکن تو کورمک

مولود ابو حنیفه رحمه الله علیه   مولود امام مالکی رحمه الله علیه
۸۰   وفات ۱۰۰   ۷۷   وفات ۱۷۰
مولود امام شافعی رحمه الله علیه   مولود امام احمد صلیب رحمه الله علیه
۱۰۲   وفات ۲۰۳   ۱۶۲   وفات ۲۲۱

کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه
کتابخانه کتبخانه

شهوته او ندر طقوزین خانو نلره بره و نیاده مال و شی لوندی طقوزین
نوم بره و نیاده لیمان و شی او ندر طقوزین یمنه بره و نیاده عشره
و شی او ندر طقوزین بودیلره بره و نیاده برکک و شی او ندر طقوزین
شامه بره و نیاده رحمته و شی او ندر طقوزین مکوه بره و نیاده
حسد و شی او ندر طقوزین علامه بره و نیاده لذت و شی او ندر طقوزین
جامه بره و نیاده عدوت و شی او ندر طقوزین مسود بره و نیاده
فرج و شی او ندر طقوزین عاشق کیمعشوقه کورمش اولا بره و نیاده
قیاحت و شی او ندر طقوزین جاهل و بره و نیاده واسر و کار
و شی او ندر طقوزین وریا و بره و نیاده حسن و شی او ندر طقوزین
بومد بره و نیاده کوم و شی او ندر طقوزین عرب بره و نیاده غم و شی
او ندر طقوزین ذوق بره و نیاده تجار و شی او ندر طقوزین صامه اولما
بره و نیاده عزت و شی او ندر طقوزین وقار بره و نیاده سعادت و شی او
طقوزین علم و بره و نیاده شرف و شی او ندر طقوزین علم اولونور بره
و نیاده ظلم و شی او ندر طقوزین عیاق بره و نیاده غلط و شی او ندر طقوزین
قرک بره و نیاده رزم و شی او ندر طقوزین صاف بره و نیاده مکرم و شی او ندر
طقوزین خوردن بره و نیاده

الا ای قوم استبول بئوک تحقیق اولک کاه
ایریشورنا کمان برکون سزه قهریله ختم الله
قیامت قویدی سزه نیادن ال چکزه او صغیر سز
زمان روز مهیدر نزول انکده روح الله
یا بوپ دنیا اون ویران ایدر سرخانه دینی
نه فرعون یا پدی نه شاد بنا لر بوشکل والله
نیجی چاره ناک ظلمایقر سز خاطر ن هر دم
دکلی مؤمنک قلبی اظالم یوخسه بیت الله
فغانی آه مظلومک اگر کم کو کله ابرسه
ترحم ایتمیوب هر کزدیمز لورده قلمز آه
یتیمه رعیت ایتمز سز لور سز کوز کوره مالن
دکلی خاطر و ناظر بوکه راضی میسر الله
نه شرح الله تابعسز خود قانونه قایل سز
جهان در لو بدعتله خرابه و پردیکوزی واه

نه دینه طایدیکوز بلم نه مزهب طوتیدیکوز ما
امام لر قولنه او یمز سوز دورت کتاب الله
قورب برطام تزویری قومش لر محکمه نامن
فتی سجاده احمد فتی احکام شرع الله
بکون تحقیر ایدوب دینی ایدر سز حیله شرعی
شفاعتمی ایدر یارن سزه اول حق رسول الله
عجب منکر مسز حشر قیامت یوخسه اولمز می
سزه یا اتمم دبری بو فعلیله نبی الله
زمانه اویدی نسوانه دشندی اکثر اغلانه
اکل برطایدی همیانه طابین اولور عد والله
سوزینه اویدی جوانک صیوب امرنی مؤمنک
سوزلدی چقدی جتدن کورک آدم صغی الله
نیجه دوستلق ایدر شیطان بزمله اسکی دشمندر
بودر مؤمنله قصدی کلید کافرو یا الله

بوزمانسه دنيا نك سبب پاشا و انادر
 فساد وقتند باعث بولوردر شبه سز هرگاه
 اندمش قلعه بلبلس رايسي داخی دفتر دار
 طريق شيطانده اول دكلدر بونلره همسراه
 اكر تحصيل و اموالن تكاسل اتسار شوار
 عزازل وش اولور عزرايدير مردود و هم درگاه
 جهان خرسز و هميان كيسي كمد زرد رسك
 عسك باشي ايله تحقيق صوابا شيدراينان بالله
 كه بونلردن دخي اظلم افندم قاضي عسك لر
 جهان ارتشا ايله خرابه ويرد يلاي واه
 فقير عالم لك عري كجر عزرايله ذلتله
 اولور رسك مرتشي جاهل بولور رسك عزرة و هم بنا
 عجبدر عزود و لتهن جميعا ار نوذ بوشوق
 چكر دوركن ذلتلر شهاال رسول الله

ستبول قومك ظلي فسادى هندن استمندر
 بودر خوقم بفينارده ابريشه بر بلا تاكاه
 بهودى كبي ملهونلر واردي باك و تكليف سز
 واروب اولرينه كرسه مسلمان ايدراستكراه
 نذر بيله خاينلر امانت صاحبي اولوق
 عجب همچ اهل اسلامه بولنمري امين الله
 چقلي حقه فتنه دوتندي بسبتون دنيا
 غبه اولشمسون اتش بكوم اسلامبوله كاه كا
 ستلرده قلع نيمار زعامت اولدى بشمقلق
 وزير لر خا صدر اكثر كمي سلطانلره ايتاه
 پليشور بر طريقيله سفر دن قلمغه هر سس
 قتي بر اتلنور كيدر غزايه في سببيل الله
 بش اون اچمه علوقيله سپاهي نلسون نلسون
 اكر بكيچرى ديرسك نه قادر سيله كوز لله

درسلار

همان برهائى هويله بقرجا معلمى صوفى
 قنى اورا ذيله اسما قنى توحيد و شكر الله
 بوغاز بر تما غيله اولمز خلوص قلب سعى ايله
 كچه كند ز فومه دلدن دى لا اله الا الله
 دوام ذكره مشغول اول كوكلدن ماسوا كسئون
 كه تا بر نور اولوب قلبك طوله اسرار عشق الله
 كه بر زره قدر عشق الهى اولسه قلبك كن
 فنا دنيا به بقمر دك اولور يدك فنا فى الله
 اكر وعظ و خطا بلر و كدر رس و عمارت لر
 بو برنلر اولسه اجر تلر او قنمزدى كلام الله
 انكچون دكلر واعظ سوزن قوميز قلا غينه
 مؤثرى اولور پندى كوكلدن لسد غير الله
 قنى بر مرشد و كامل محيطى كيبى دنيا ده
 ايدردى اچمه سز واعظ و بصحت اول ولى الله

حضور حقه وارد فن اولور سز اولامسؤل
 سزه توفيق اولمشدر امانت در عباد الله
 بوكون عدل ايليو بر حلقه ايدرسك لطف احسان
 بوزك اغ اوليسر بارن مقامك ظل و عرش الله
 برالاي مضحك و دل سز خصايله قير اوله
 شاطين قومنه او بوق دكلدر فعل و ظل الله
 عجب كمر عجب كمر لندى عارف لر بلنمى اولدى كاملر
 كور نمز اولد يلر شمدى سكوت و واردى اهل الله
 نيچه فتح اوليسر بعد ادا امام لر ايلر امدار
 بولردن بوز جوز مشدر عزريم اولياء الله
 اكر بر ارضهور اتسه كرامت كوستر و بر حلقه
 اكاشيطانده رد لر ديمز منكر لرايو الله
 صراط مستقيم اوزن دكلدر شيخ واعظ لر
 صابنجه ره نمايولدن نيچه خلق اولسون كراه

عنان

جهانك شاهنه درویش اولنلر شرفوا اتمز
 نه حاجت غیر قاپویه که مفتوح اولدیا بالله
 نه خوف نه مرادم وار شه پاشا وا غادن
 ایکی عالمه مقصودم همان بحق رضاء الله
 کتورمه قلبه که شبهه کناهه یوق بره کرمه
 کوکلن ذره جه یوقدر غرض والله بالله
 عجیبی کافرستانه دوشر سه مؤمن وبالله
 هراشده وارد در البتہ بر حکم مراد الله
 کتاب جعفر جامعدن مصرح اسم و رسمیه
 شوی تحقیق بلوک خروج ایدر با مرالله
 ندک و سعی ایدر لسه انک دفعینه امکان یوق
 و برلش جانب حقندن صونامش اکا سیف الله
 اویسی چکه غم تاریخ در البتہ سیف الله
 ظهور اتمک معتر در با مرالله با مرالله

بز اول دریای بی پایانه نسبت قطره بم انحق
 اکا مکشوف ایدی الحق قواسر اسر الله
 نیجه یللا اولوباعی جهانی کورمز اولمشکن
 عزیزک همی برله اولوبدرینه لطف الله
 او بردم حق نظر اندی کوزمدن برطلو کندی
 قرایی اغی فرقی بندی محمد الله بحمد الله
 براوجاغ او غلبدر اسلم دیاری قنیا مولودم
 نیم اول خاک پای مولوی باشمن در رکلاه
 مو الله اسمنه ذاتم از لدن مظهر اولمشدر
 انچگون علم جفر یله بکا کشف اولدی سر الله
 نه در لرسده سنلر قوقیمز منکر بی دین
 محمد الله المته ورلدی بکا کشف الله
 فتاعت کتزنه واصل اولنلر اغنیاندن
 کرامت ملکنه مالک اولنلر اولدی ثاهاشا

دیار غربته کتدم جدا اولدم مگانندن
 غریب ایلرده قلدیم ابرود و شدم نوجوانند
 بینه بر مومیا ناک درد عشقیله خیال اولد
 تیناب مجتهد صبردم بر هلال اولدم
 ره غده دوشوب قلدیم ضعیف و مجال اولدم
 قندی و شکلتکم وار عاشق شور بین حال اولدم
 بلا وادی برین ساکی راه ملال اولدم
 بیابان مجتده کروب مجنون مثال اولدم
 دیار غربته کتدم جدا اولدم مگانندم
 غریب ایلرده قلدیم ابرود و شدم نوجوانند
 فراقی چکدکم مردم وصال دلربا اولمز
 حیاتک موتی وارد درد مر فانی بقا اولمز
 نیم اولمکدن وز که درد و مه هیچ ده اولمز
 ایصنر لردر ربونن کوکلن دار الشفا اولمز

فکلم کوم کم اوتسه بیر بیره افعانندن
 زمینی غرق خون اتم نوله اشک روانندن
 علولر ظاهر اولدی سینت سوزنهما نندن
 جگر قان اولدی کلدی اقدی چشم خون نشاند
 دو اسزدرده اوغرام او صندم خسته بانندن
 عجیبی قلمسه هر کواثر نام ونشاندندن
 دیار غربته کتدم جدا اولدم مگانندن
 غریب ایلرده قلدیم ابرود و شدم نوجوانند
 بریدر سر سری کوشم نه یارونه دیارم وار
 نه کوکلن کبی دودم دیمکه بر عکسارم وار
 نه کتچ غم عالم دیمکه بر ازار غارم وار
 نه دله طاقت و صبرونه الهه اختیارم وار
 نه بر پرده هوای زلف یار یله قرارم وار
 صفای خاطر موق غایتیله انکسارم وار

غبار خط سبزك رشك و عجان اوله سلطانم
 انى ارباب عمل كورد كچه حيران اوله سلطانم
 اشيك غيرت كلزار رضوان اوله سلطانم
 جمالك كلشنى هر لحظه خندان اوله سلطانم
 هزاران بلبل اول كلشندن نالان اوله سلطانم
 ليك كنجنه زيباي كلزار لطافتدر
 عذارك كم كل نورسته بي خار جنتدر
 معنبر كا كلك كم سنبيل باغ طراوتدر
 نهال قامتك كم سروستان ملاحظدر
 خدا باد نخلقدن نكهبان اوله سلطانم
 يا قوب خاكستر ايندى تارح حسنك ان محجورى
 فروغ پرتو نور تجلى نيت كيم طورى
 دليل روشن ايكن حسنك اول شمع كافورى
 شو كوز كم ناظر ك اولمايه چششون اكرورم

غريم بن غريب اولانه كسه اشنا اولمز
 جهانن ابرلق كيبى هله مشكل بلا اولمز
 ديار غربه كندم جدا اولدم مكاندن
 غريب ايللرده ققدم ايرودوشدم نوجوانم
 بنى ترك ايلدى اول يوسف كل پيره هن شمدي
 كوكل يعقوبه اولدى كوكل بيت الحزن شمدي
 كوز من اوچر اولدى حالت ذوق وطن شمدي
 بكازندن اوليدر علوي اصين چين شمدي
 كيك ايله سالنزا اول قاسمى سرو سمن شمدي
 عجب كلوله سيران ايدرا اول خلقى حسن شمدي
 ديار غربه كندم جدا اولدم مكاندن
 غريب ايللرده ققدم ايرودوشدم نوجوانم

اولدم اينده شايدك صفالور سوره اى مؤذن اوليكن با ك صلا ايليين
 بر كچه خانه بجا بيه كلم ديشندك
 بچ اولام وار سن عهد وفا ايليه
 ينا اول بار اولدى غنمده ال مل جمال كلستانه فغانه بيشلون بلبل
 سر لوقه صوانه نجه عاشق اولوندى بون مسكنه قصد ايدى الويكند الكا كل
 لوكه بيزدم دوسه ايكن انجه اى مهر او زونى نوزونى بلورنى ديوانه در بو
 بوزى او سننه دلدارك كوردن زلف سنور دخر من كلدر قومشار او سننيل
 جهان كلزارنه با قوب محي صاق الدنمه
 سله در عالم اينده بتر چون عارفه كل
 اى چي نوبت اينچون غفار اى عيوب حلايق سستار
 روسيا هم بوكون تال كلاج قطره رحمتكله قيل ان اغ
 هرن جورمه كناهه كاهلردم حق تعالى كرم در دره بيرايدم
 عجزو كليلوب وسيع فراع كرمك ايلدى بى كسناخ
 جتنى زين ايدن جمالك اينچون دوزخى وار ايدن جلالك اينچون

شود كم منزلت اولمايه ويران اوله سلطانم
 كوروب مسكين و با مال اولدوغم بي وجه وى علت
 باشدن عقل و فكرم تار مار ايندى نيم حسرت
 سحر باد صباي كوشمال آندى ندر حكمت
 ايدركن سايه سنره بوخودللكسب جمعيت
 سه سنللك نيجون بريشان اوله سلطانم
 جنان ديه كيرمان اولسه دل نكين عجب ميدر
 ليك مخرله قلسه اشكنى خونين عجب ميدر
 كوروب قلسك عنايت اولسلك بركن عجب ميدر
 كداى كويك اولسه حيرنى مسكين عجب ميدر
 كدامكن ده كجيدريه كه سلطان اوله سلطانم
 با ك بيزم بودلتك جفا ايليه سن و اى كا كيمته فاون جفا ايليه سن
 پادشاهم او موم بزولكن بركون ولا همه لائق واحسانه سزا ايليه سن
 اش بن عشقكله جاي تله بارين ابرك كچه بكا خيره عا ايليه سن

سزایک تانبه احمد اچون نوربا که حضرت محمد اچون

دیلم حضرت کدن ای قیوم

اقیسک بو عاصی محروم

زهی صاع که مستغدن براندی جرح غداری مفرز ایلدغی برنجی سیاری
نه دور این ریدی وارنه سیر این ریدی خدانک ابرله بولدی قوی سیر
وی سا که لوب سکن و زندی بوخ حلق بولاره عبرت اچون مجال و محرو
زهی باغی مختار که کسه اینته کرمز دیلر سه نور نارا ایلر و طرب نور ایلر
هم ایلر ندرند که کدی ادم و حوا بولارک نسلدر ساق و انا ناک و واری
نی قدرت زهی قوت زهی بهر زهی حکمت که بر نسلک و بو عیصا ناک و کفار و
بر اوضاعی وضع اند که کسه غوره بوسوز قلدی و افتخیر این اچنه یار
بو حکمت عقل چیران و ایندر جهان کوی زاهدیم عابدیم موقی و یازاری
که ناک نور قوی بو قدریکه عیضاد کوی یوریر او رمندر قیلور و کاهنه

نصرت
بجز کله

نصرت و برادرها بولدی صفا کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
ایشی کوی بیسته اکین اریز کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
حضرت و صلا ستم کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
جکشن و روز کله کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
با کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
کویون کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
نصرت و برادرها بولدی صفا کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
ایشی کوی بیسته اکین اریز کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
حضرت و صلا ستم کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
جکشن و روز کله کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
با کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
کویون کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت

نصرت
بجز کله

بارک ایه کوزلم لطفی شایانه اولدم
نظوه ایله اجد اهور و عیسی قیبره اولدم

نصرت و برادرها بولدی صفا کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
ایشی کوی بیسته اکین اریز کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
حضرت و صلا ستم کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
جکشن و روز کله کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
با کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
کویون کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت

ISTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

نصرت و برادرها بولدی صفا کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
ایشی کوی بیسته اکین اریز کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
حضرت و صلا ستم کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
جکشن و روز کله کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
با کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت
کویون کله کوشک شمشاد کله کوه کوشک شمشاد کله کوه ادا ایلیون صبر کله نصرت

سلطان عثمان
 در زمان سلطنت
 ۶۰
 سلطان مراد خان
 در زمان سلطنت
 ۶۱
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۶۲
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۶۳
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۶۴
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۶۵
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۶۶
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۶۷
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۶۸
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۶۹
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۷۰
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۷۱
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۷۲
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۷۳
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۷۴
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۷۵
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۷۶
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۷۷
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۷۸
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۷۹
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۸۰
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۸۱
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۸۲
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۸۳
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۸۴
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۸۵
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۸۶
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۸۷
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۸۸
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۸۹
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۹۰
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۹۱
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۹۲
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۹۳
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۹۴
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۹۵
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۹۶
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۹۷
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۹۸
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۹۹
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۱۰۰

۶۶
 در زمان آن حواله
 محمد باقر شاه
 در زمان سلطنت
 ۶۷
 سلطان مراد خان
 در زمان سلطنت
 ۶۸
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۶۹
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۷۰
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۷۱
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۷۲
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۷۳
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۷۴
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۷۵
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۷۶
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۷۷
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۷۸
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۷۹
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۸۰
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۸۱
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۸۲
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۸۳
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۸۴
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۸۵
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۸۶
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۸۷
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۸۸
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۸۹
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۹۰
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۹۱
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۹۲
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۹۳
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۹۴
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۹۵
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۹۶
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۹۷
 سلطان سلیمان خان
 در زمان سلطنت
 ۹۸
 سلطان محمد خان
 در زمان سلطنت
 ۹۹
 سلطان ابراهیم خان
 در زمان سلطنت
 ۱۰۰

الذم بستر ولا تقدر

اسکندر زمان قهرمان دوران رستم دستان حضرت
 سلیمان نشان سعادت و شوکت و بادشاه عالیشان
 سلطان مراد خان حضرت لری ابد الله دولت و ابد سلطنته
 دولت و اقبال و ایتام اجلال ایلد نیت فتح بغداد
 ایلد کارون تاریخ توجه و عزیمت لری و محل محل واقع الان
 قوناق و منزل لری در که بوجه اشارت اولدی اللهم افح
 علی وجهه فتوحا جمیلا و ارزقه من الرزق الرفاوض
 رزقا کثیرا و احفظه من الآفات والعاهات
 وواصله الاحت سلطنته بالسلامة والسعادت
 وقهر اعدائه بقهرک امین یارب العالمین و یا خیر الناصرین

طوق حایون
 ۸۲
 لوطاق شریف
 ۱۰۴۷
 لوسکدره سلطان
 ۱۰۴۷
 لولدره سلطان
 ۱۰۴۷
 ۲۳۲
 ۱۰۴۷
 ۱۰۴۷
 ۲۳۲

۶۸
 بالذم کند لوری دولت
 و تقدر لای لری و تقدر لری
 ۲۳۲
 ۱۰۴۷
 ۳۱
 تقاعد نوم
 ۳۱
 منزل قادیون صوی
 ۲۵۲
 ۱۰۴۷
 ۳۰
 منزل قازقلی
 ۲۶۲
 ۱۰۴۸
 ۸
 منزل لری سلطان
 ۱۱۲
 ۱۰۴۸
 ۶
 منزل لری سلطان
 ۱۱۲
 ۱۰۴۸
 ۶
 منزل لری سلطان
 ۱۱۲
 ۱۰۴۸
 ۶

مردک حوض ص ۳۲ ۱۰۴۸ اعت ۲	مردک صحرای شرف ص ۴۲ ۱۰۴۸ اعت ۷	مردک صحرای قوس ص ۱۲۲ ۱۰۴۸ اعت ۶
مردک صحرای سکار باسی ص ۱۳۲ ۴۸ اعت ۶	مردک صغور ص ۱۴۲ ۴۸ اعت ۲۰	مردک صحرای لوق شرف ص ۱۵۲ ۴۸ اعت ۶
مردک صحرای کول ماش ص ۱۶۲ ۴۸ اعت ۸۰	مردک صحرای قصه لرکله ص ۱۷۲ ۴۸ اعت ۲	مردک صحرای جابون کوی ص ۲۰۲ ۴۸ اعت ۳۰
مردک صحرای دوا فضا ص ۲۱۲ ۴۸ اعت ۴	مردک صحرای جان ص ۲۲۲ ۴۸ اعت ۶	مردک صحرای با بلایق رضان ص ۲۳۲ ۴۸ اعت ۶

مردک سدغاری ص ۱۹۲ ۱۰۴۸ اعت ۳۰	مردک باره قلا ص ۲۰۲ ۱۰۴۸ اعت ۳۰	مردک صحرای باخان ص ۲۱۲ ۱۰۴۸ اعت ۴
مردک بیاج ص ۲۲۲ ۱۰۴۸ اعت ۴	مردک بولا ورون ص ۲۳۲ ۱۰۴۸ اعت ۷	مردک راستی ایلو ص ۲۴۲ ۱۰۴۸ اعت ۴
مردک لوق شرف ص ۲۵۲ ۱۰۴۸ اعت ۲	مردک لر ورون کا ص ۲۶۲ ۱۰۴۸ اعت ۳	مردک رلیقون ص ۲۷۲ ۱۰۴۸ اعت ۳
مردک بولاسون کوی روسی ص ۳۰۲ ۱۰۴۸ اعت ۲	مردک صولورک ص ۳۱۲ ۱۰۴۸ اعت ۵	مردک دنگلوجان ص ۳۲۲ ۱۰۴۸ اعت ۴

مردک صحرای عین ص ۷۲ ۱۰۴۸ اعت ۳	مردک صحرای تانی ص ۸۲ ۴۸ اعت ۵	مردک جاه توپان ص ۹۲ ۴۸ اعت ۴
مردک صحرای سهر حلیت ص ۱۰۲ ۴۸ اعت ۳	مردک صحرای خسلان ص ۱۱۲ ۴۸ اعت ۱	مردک صحرای حیر ص ۱۲۲ ۴۸ اعت ۳
مردک صحرای روح و لوق مقام صحرای دوی ص ۱۳۲ ۴۸ اعت ۲	مردک صحرای تیرشکن ص ۱۴۲ ۴۸ اعت ۳	مردک صحرای بلقار ص ۱۵۲ ۴۸ اعت ۳
مردک صحرای ولسار ص ۱۶۲ ۴۸ اعت ۳	مردک صحرای ص ۱۷۲ ۴۸ اعت ۴	مردک صحرای ولسار ص ۱۸۲ ۴۸ اعت ۳

مردک صحرای صاری ص ۲۳۲ ۴۸ اعت ۳	مردک صحرای جعفر ص ۲۴۲ ۴۸ اعت ۴	مردک صحرای کرکرمی نزدک مینور ص ۲۵۲ ۴۸ اعت ۳
مردک صحرای سهر حلیت ص ۲۶۲ ۴۸ اعت ۳	مردک صحرای حیر ص ۲۷۲ ۴۸ اعت ۴	مردک صحرای قلعه ص ۲۸۲ ۴۸ اعت ۳
مردک صحرای کتاری ص ۲۹۲ ۴۸ اعت ۷	مردک صحرای ماس ص ۳۰۲ ۴۸ اعت ۵	مردک صحرای ریمه ص ۳۱۲ ۴۸ اعت ۵
مردک صحرای لقلقی کول باش ص ۳۲۲ ۴۸ اعت ۲	مردک صحرای ص ۳۳۲ ۴۸ اعت ۴	مردک صحرای حیر ص ۳۴۲ ۴۸ اعت ۴

71

منزل کوکب صو ۱۰۴۱ ع ۴	منزل قرقه کوکب ۱۰۴۲ ع ۳	منزل صحرای شهر ۱۰۴۳ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۰ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۱ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۲ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۳ ع ۳
منزل صحرای ۱۰۴۴ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۵ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۶ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۴ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۵ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۶ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۷ ع ۳
منزل صحرای ۱۰۴۷ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۸ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۹ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۸ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۹ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۰ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۱ ع ۳
منزل صحرای ۱۰۵۰ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۵۱ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۵۲ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۲ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۳ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۴ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۵ ع ۳

72

منزل کوکب صو ۱۰۴۱ ع ۴	منزل قرقه کوکب ۱۰۴۲ ع ۳	منزل صحرای شهر ۱۰۴۳ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۰ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۱ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۲ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۳ ع ۳
منزل صحرای ۱۰۴۴ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۵ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۶ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۴ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۵ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۶ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۷ ع ۳
منزل صحرای ۱۰۴۷ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۸ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۴۹ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۸ ع ۳	منزل صحرای ۱۱۹ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۰ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۱ ع ۳
منزل صحرای ۱۰۵۰ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۵۱ ع ۳	منزل صحرای ۱۰۵۲ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۲ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۳ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۴ ع ۳	منزل صحرای ۱۲۵ ع ۳

کدگدن عساکر اسلام قلعه را بجزیره کلبه و قلعه الیمین بر اقطار
و یکیلوب بغداد خان بکاش خان و کیلان خان خلق عثمان
و شیراز خان نقد خان و علی بار خان و توفیقی اراغاسر بر عهد
خان سعادتلو پادشاه حضور لرینه کلوبه قلعه را بجزیره اولاد
شاه قولیدر قلعه قبولان اولاد بر اقطار اولاد رند اولاد
عموم روز قتلین فرمان اولاد فلجها سن غزلت سالیان ایما
طعمه شمشیر اولاد مشهور الحمد لله روج کونین صکر
سعادتلو پادشاه حضرت لرین امام اعظم حضرت لرین پورده
قلعیلوبه قلعه و بنه فوندن ۲۲ سن ۱۰۴۱ بعد ماه شعبان
یکرم را یکی کونین ماه ذوالقعد یکرم سن ده کونین توتون
قرار اولاد کلبه کونین را یکی کونین که بوم اشقی و رضی و
عود اولاد کلوبه باش و ولایت نام حمله فوندن که کله و کونین اولاد
ساعت بعد معلوم اولاد رشکین بهشت اولاد عدلان
فینجه مین قور سکر جنبه کونین کونین اسکندر و اولاد
سلمان زمان سعادتلو و شونیلو پادشاه خاخر غازی
سعدان مراد خان حضرت لرین کلوبه باش و ولایت نام

میرزا حجازی شریک ۲۲۶۲ ۱۰۴۱ ع ۶	میرزا حجازی طای کوری ۲۲۷۲ ع ۶ ع ۵ میرزا فریده بقوه میرزا فریده عسرت ۴۲ ع ۳	میرزا جیب کورس ع ۲ ع ۱ ع ۳ ع ۴ ع ۳
میرزا نیر دیا گناری ع ۳ ع ۳ ع ۳ ع ۳	میرزا نیر دیا گناری ع ۳ ع ۳ ع ۳ ع ۳	میرزا نیر دیا گناری ع ۳ ع ۳ ع ۳ ع ۳
میرزا باش و ولایت ع ۷ ع ۸ ع ۸ ع ۸	میرزا باش و ولایت ع ۷ ع ۸ ع ۸ ع ۸	میرزا باش و ولایت ع ۷ ع ۸ ع ۸ ع ۸

مدت محاصر و نور طقوز کون اولاد شعبان المعظم
لوان کونین کونین محمد شریک بغداد را بجزیره
محاصر اولاد طایفه قران باش رمان و یلیوبه ماه و اولاد
را بجزیره اولاد خان طشره جفوب طوب حضرت لرین اولاد

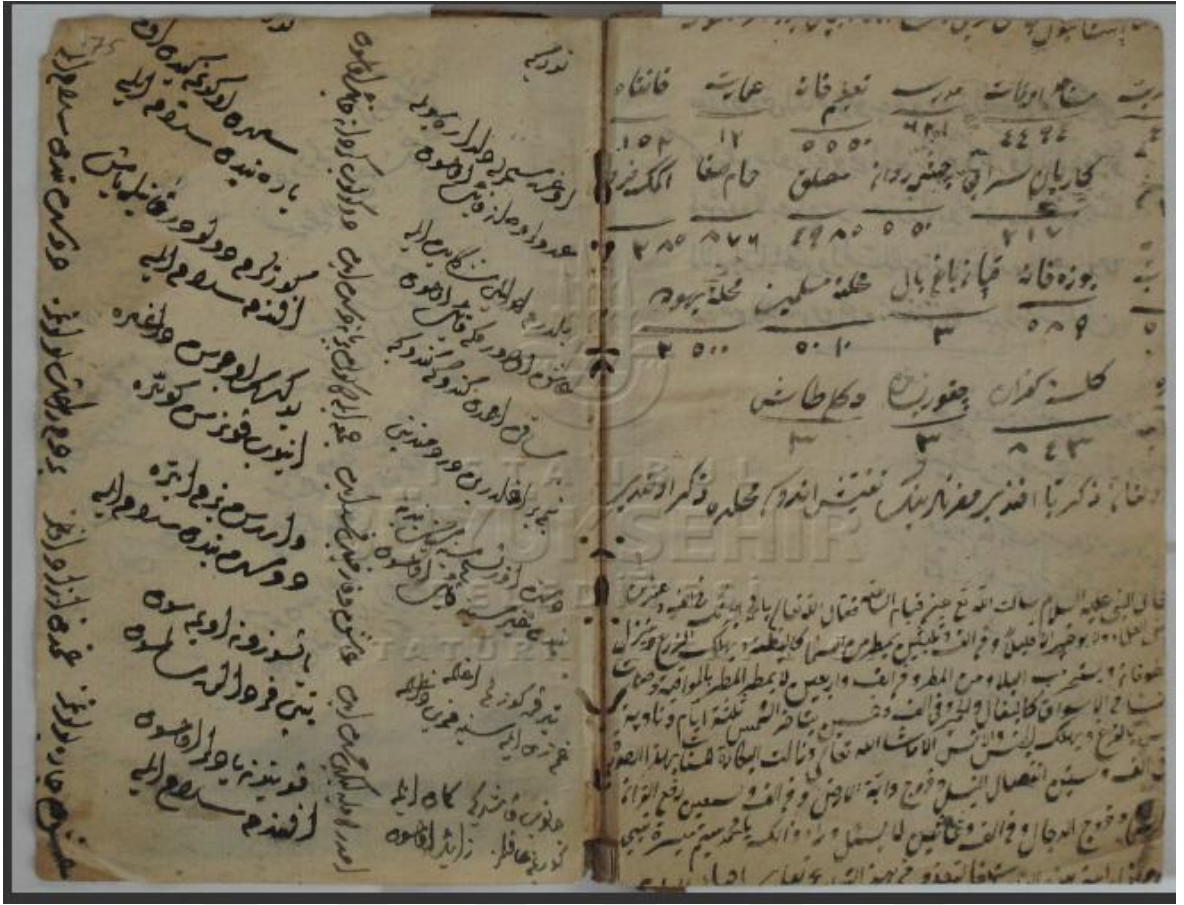
بغداد و حتی تمام بولوب غره و آمله و انفقین تخرج را یکی
کونین عموم لوزه کوچ اولاد کلبه و کونین و کونین
باش و ولایت نام موضع تزول و انشدر اللهم و اصلان
الاعیازنا بالخیبر و الاستلامه امین یارب العالمین
و یا خیر الناس بر حجه حضرت سید المرسلین

حیاتیات در کلین بروم در
بیشتر بروم بجکم موم
و کرم عالم مری اولاد
لکت چلشی سونک
یشکر و لوز حضرتنه
و شش هندی و افغانستان

موضوعه اولاد لویوبه ولایت من حضرت امام اکرم امام اعظم
قلعه سن قرینه فونوب اولاد کون محاصر ده صکر
بالحق الله تعالی فینجه میسر اولاد بعد ماه شعبان المعظم
یکرم را یکی کونین توتون فونور دن قاقلوبه جور قلعه بنو نیلوبه
قلعه کلوبه ضربنده مندم اولاد و پور کونین شهر اولاد
لوزه این ماه رمضان شهر بیک طقوز کونین سعادتلو
و شونیلو پادشاه حج جاه حضرت لرین فضلونو قویانه شیخ
اسلام حن افندن سلمه الله حضرت لرین در کباب جمایون
را خا لری و علوفد لومشرف کمان و چاوشان و لایح حلقی ساری
در کاب و پوران جمایون عالی شان رابا عود و لیدوبه یکی
کونین مقدر در حضرت امام موسی کما ظنرکم اقامت سوره
بعین کوچ اولاد جبر شریک موضع دولت و اقبال انعمت
سوره یار سوره رظم شعار سعادتلو وزیر اعظم و سوره
اکرم لوب المصغر غازی صاحب بلیمنه مصطفی پادشاه
اعطاه الله تعالی مایرید و بانیش حضرت لرین عموم لوزه
غزلت سالیان را بیکم قلعه کمال بقید و حتمام لیبور ماه
شول اولاد کونین کونین بنضدر الله تعالی نعم قلعه

ISTANBUL
Atatürk
No. 352

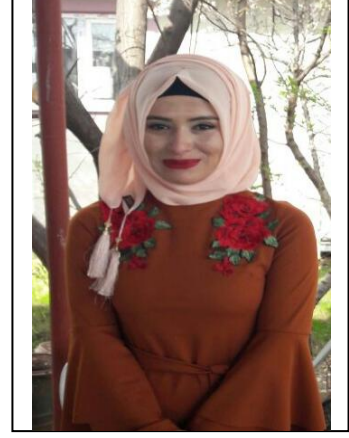
Handwritten text in Persian or Arabic script, including several lines of prose and some decorative elements.

Decorative pattern on the left page, consisting of repeating horizontal bands of red, yellow, and white.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı : Asuman ŞENTÜRK
Doğum Yeri ve Yılı : Elmalı-10.09.1991
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : asu_ahi@outlook.com

Eğitim Durumu

Lisans: Ahi Evran Üniversitesi, Fen–Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yüksek Lisans: AEÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Mesleki Deneyim

Fatma Muzaffer Mermer Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi. 2014-2015